

XEOGRAFÍA E HISTORIA

3º DE ESO

CURSO: 2021 – 2022

ÍNDICE:

1. Introducción e contextualización. 2
2. Contribución ás competencias clave. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais. 2
3. Concreción dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave. 13
4. Grao mínimo de consecución para superar a materia. 240
5. Secuenciación e temporalización das unidades didácticas. 245
6. Concrecións metodolóxicas. 249
7. Materias e recursos didácticos. 251
8. Avaliación: 252
 - Criterios de avaliación.
 - Procedementos e instrumentos de avaliación.
 - Criterios de cualificación.
9. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente. 255
10. Actividades de seguemento, recuperación e avaliación das materias pendentes. 257
11. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato (cambios de modalidade ou de idioma)
12. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados. 258
13. Medidas de atención á diversidade. 259
14. Elementos transversais. 260
15. Contribución do departamento ao Proxecto Lector. 261
16. Contribución do departamento ao Plan TIC. 262
17. Contribución do departamento ao Plan de Convivencia. 263
18. Actividades complementarias e extraescolares. 264
19. Addenda. Plan de contrinxencia. 266
20. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. 267

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Redactado na introdución de 1º Eso.

2. CONTRIBUCIÓN ÁS COMPETENCIAS CLAVE. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS.

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender
c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.
d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.	Comunicación lingüística. Competencia dixital Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía Comunicación lingüística. Aprender a aprender.
g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.
i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.
l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.	Conciencia e expresións culturais. Comunicación lingüística. Competencias sociais e cívicas.
m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas
n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.
ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.
o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.

2. OBXECTIVOS XERAIS DA ÁREA

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender
c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.
d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.	Comunicación lingüística. Competencia dixital Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía Comunicación lingüística. Aprender a aprender.
g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender.
l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura	Conciencia e expresións culturais. Comunicación lingüística.

e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

Competencias sociais e cívicas.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

Competencias sociais e cívicas

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

Comunicación lingüística.

Conciencia e expresións culturais.

Competencias sociais e cívicas.

Aprender a aprender.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

Comunicación lingüística.

Conciencia e expresións culturais.

Competencias sociais e cívicas.

Aprender a aprender.

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.

BLOQUE 1: CONTIDOS

- A cartografía e os tipos de mapas: mapas físicos e mapas temáticos.
- Os elementos dos mapas.
- As imaxes satélite e as fotografías aéreas.
- Os gráficos e as estatísticas.
- Os Sistemas de Información Xeográfica.
- Os elementos que integran os SIX.
- O funcionamento dun SIX.
- Os beneficios dos SIX.
- As grandes unidades do relevo terrestre.
- As montañas e as chairas de Europa.
- Os ríos e as costas de Europa.
- O relevo peninsular español.
- O relevo insular español.
- As costas españolas.
- Os ríos peninsulares.
- Os cursos de auga nas Illas Baleares e nas Illas Canarias.
- As paisaxes de climas mornos.
- As paisaxes de climas extremos: a selva, a sabana, o deserto e as paisaxes polares e de alta montaña.
- A paisaxe oceánica ou atlántica de Europa.
- A paisaxe mediterránea europea.
- A paisaxe continental europea.
- As paisaxes polares e de alta montaña de Europa.
- Os trazos climáticos da Península Ibérica.
- As paisaxes da España atlántica: clima, vexetación e poboamento.
- As paisaxes da España mediterránea: clima, vexetación e poboamento.
- As paisaxes da España interior: clima, vexetación e poboamento.
- As paisaxes da alta montaña española: clima, vexetación e poboamento.
- As paisaxes das Canarias: clima, vexetación e poboamento.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- O impacto das accións do ser humano en cada unha das paisaxes da Terra.

BLOQUE 1: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar e identificar as formas de representación do noso planeta: o mapa. Localizar espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.
- Ter unha visión global do medio físico español, europeo e mundial e das súas características xerais.
- Describir as peculiaridades do medio físico español.
- Situar no mapa de España as principais unidades e elementos do relevo peninsular así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.
- Coñecer e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que forman o espazo xeográfico español.
- Situar no mapa de Europa as principais unidades e elementos do relevo continental así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.
- Coñecer, comparar e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico europeo.
- Coñecer os principais espazos naturais do noso continente.
- Localizar no mapamundi físico as principais unidades do relevo mundiais e os grandes ríos.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Entender a idea de “desenvolvemento sostible” e as súas implicacións.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- O Estado como organización política da sociedade: o territorio, a poboación e o poder.
- O exercicio democrático.
- Os elementos dos Estados democráticos.
- O funcionamento dun Estado democrático.
- Os Estados do mundo e as relacións internacionais.
- Os ámbitos político e económico do mundo.
- O Estado e a globalización.
- A relación entre Estados: tratados e convenios.
- Organizacións supranacionais.
- O Estado e a rexionalización.
- A Organización das Nacións Unidas.
- A Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- A organización territorial de España.
- Os municipios e a administración municipal.
- As provincias e a administración provincial.
- O Estado das autonomías.
- As Comunidades Autónomas.
- Os estatutos de autonomía e as competencias autonómicas.
- Institucións autonómicas de goberno.
- A sociedade española na actualidade.
- A Unión Europea. Un mercado único e unha moeda única: o Euro.
- A política e as institucións da Unión Europea.
- As Organizacións Non Governamentais.
- As ONG como redes internacionais e o seu peso crecente.
- Os movementos sociais internacionais.
- Comparación de mapas: a evolución das fronteiras.
- Análise dos Estados non democráticos.
- As eleccións.
- Confección dun ideario dun partido político.
- Realización dunha asemblea.
- Elaboración dunha presentación sobre unha ditadura.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer a organización territorial de España.
- Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.
- Identificar o papel de grandes cidades mundiais como dinamizadoras da economía das súas rexións.
- Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos e políticos.

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias, illas. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Aprender a Aprender – C. Lingüística – C. Dixital.*
- Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico. *C. Lingüística.*
- Describe adecuadamente o funcionamento dos intercambios de ámbito internacional utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflictan as liñas de intercambio. *C. Aprender a Aprender – C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Lingüística.*
- Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza. *C. Aprender a Aprender – C. Sociais e Cívicas.*
- Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e as relacións con factores económicos e políticos. *C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Define que é o Estado e explica que papel desempeñan as fronteiras nos Estados. P. 027 Act. 04
- Razona por que certos territorios dun Estado poden gozar de certa autonomía. P. 027 Act. 05
- Busca información sobre cando se aprobaron cada un dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España. P. 033 Act. 01
- Explica que son os municipios e detalla cales son as competencias que ten o Concello. P. 033 Act. 03
- Relaciona a descentralización do poder en España co achegamento das decisións políticas aos cidadáns. P. 035 Act. 07
- Indica as vantaxes que ten o desenvolvemento dun mercado común europeo e explica como repercutiu na economía europea a circulación do euro. P. 037 Act. 02
- Explicar por que as relacións internacionais tenden ao multilateralismo. P. 029 Act. 01
- Busca información sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo. P. 029 Act. 02
- Cita as áreas economicamente máis desenvolvidas e localízalas no seu continente. P. 029 Act. 03
- Explica que é a ONU e cita os seus obxectivos básicos consultando o *tiching* para elaborar un organigrama. P. 031 Act. 01
- Elixo unha das comisións do Parlamento Europeo e busca información na Internet sobre os aspectos que trata. P. 037 Act. 03
- Compara dous mapas políticos de Europa, analiza a evolución das súas fronteiras e extrae as súas propias conclusións. P. 040 Act. 00 Aprende a...
- Explica con que finalidade se crearon as ONG. P. 039 Act. 02
- Participa nun debate no que valoran o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo. P. 039 Act. 08
- Opina sobre a posición das ONG como *lobbys* ou grupos de presión. P. 039 Act. 09
- Indica en que continentes se sitúan os países pobres e os *países esquecidos*. P. 029 Act. 05
- Observa un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política e busca información na Internet para comentar o mapa. P. 041 Act. 01
- Elabora unha presentación dixital na que analiza a información relativa a un estado non democrático. P. 042 Act. 05

BLOQUE 2: CONTIDOS

- As actividades económicas.
- A produción, a comercialización e o consumo.
- Análise do tipo de consumidores.
- Os factores de produción: os recursos naturais, o traballo, o capital, a tecnoloxía e o coñecemento.
- Os axentes económicos: as persoas, as empresas e o sector público.
- Os sectores económicos: o sector primario, o sector secundario, o sector terciario e o sector cuaternario.
- Análise das estatísticas actuais de emprego.
- Os sistemas económicos
- O sistema de subsistencia.
- O sistema capitalista.
- O sistema de economía planificada.
- As economías alternativas.
- O sector primario da Unión Europea.
- O sector secundario da Unión Europea.
- O sector terciario da Unión Europea.
- Os retos dos sectores económicos dentro da Unión Europea.
- As principais magnitudes económicas dentro da Unión Europea.
- A Unión Europea e a crise económica.
- Os Estados membros da UEM.
- O futuro económico da UE.
- Asociación Transatlántica de Comercio e Investimento.
- Causas e consecuencias das crises económicas.
- O mercado laboral.
- A poboación activa e o mercado de traballo.
- As opcións futuras de traballo: emprendedores, empresarios e o sector público.
- Análise dos datos económicos dun periódico.
- Valoración da crise económica de 2008.
- A explotación laboral infantil.
- A estrutura do emprego na economía española.
- Busca de información dos estudos e do traballo.
- Elaboración dun vídeo simulando unha entrevista de traballo.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa, nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas.
- Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.
- Entender a idea de “desenvolvemento sostible” e as súas implicacións.
- Analizar os datos do peso do sector terciario dun país fronte aos do sector primario e secundario. Extraer conclusións.
- Sinalar nun mapamundi as grandes áreas urbanas e realizar o comentario.

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Diferencia os diversos sectores económicos europeos. *C. Aprender a Aprender – C. Sociais e Cívicas – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico. *C. Lingüística – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Aprender a Aprender – Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor – C. Dixital – C. Sociais e Cívicas.*
- Define “desenvolvemento sostible” e describe conceptos relacionados con el. *C. Aprender a Aprender – C. Dixital.*
- Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos. *C. Dixital – Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor.*
- Elabora gráficos de distinto tipo (lineais, de barra e de sectores) en soportes virtuais ou analóxicos que reflicen información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos. *Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor.*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Establece con claridade a característica fundamental do sector primario e a do sector secundario. P. 051 Act. 06
- Elabora un texto explicativo detallado describindo as principais características do sector cuaternario. P. 051 Act. 08
- Indica os produtos do sector primario na UE, o seu peso e os retos actuais. P. 055 Act. 01
- Sinala os sectores destacados da industria pesada e da industria lixeira na UE, así como os produtos exportados e importados e explica a afectación da crise ao sector. P. 055 Act. 02
- Analiza a evolución do VAB dos diferentes sectores económicos na UE e en España. P. 055 Act. 04
- Describe de forma breve e concisa en que consiste a actividade económica. P. 047 Act. 05
- Recoñece e describe as fases polas que pasa un produto no seu proceso económico. P. 047 Act. 08
- Redacta unha explicación na que describe a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo. P. 047 Act. 09
- Explica que son os axentes económicos e indica cales son os principais axentes dunha economía. P. 049 Act. 01
- Establece con claridade a característica fundamental que define a economía de subsistencia. P. 053 Act. 05
- Realiza unha investigación sobre a crise económica e elabora un informe que responde unha serie de preguntas a partir da información obtida. P. 059 Act. 07
- Explica as repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais. P. 049 Act. 03
- Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre unha organización que defenda os dereitos dos nenos e elabora un breve informe sobre os dereitos dos nenos. P. 063 Act. 02
- Analiza un gráfico da poboación ocupada en España e interpreta os seus datos correctamente. P. 050 Act. 01
- Realiza unha investigación sobre os países cunha maior proporción de traballadores no sector terciario interpretando os datos e extraendo conclusións propias da súa análise. P. 051 Act. 09
- Realiza una enquisa sobre os sectores económicos nos que traballan as persoas da súa redonda, elabora un gráfico coa información obtida e interprétao para sintetizar nun texto breve a distribución por sectores económicos da poboación da redonda. P. 064 Act. 03

BLOQUE 1: CONTIDOS

- A educación ambiental e a investigación e investimento.
- Os impactos negativos das actividades agrarias.

BLOQUE 1: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer, describir e valorar a acción do home sobre o medio ambiente e as súas consecuencias.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- As características da agricultura.
- A soberanía alimentaria.
- A agricultura na actualidade.
- As paisaxes agrarias: poboamento, características das parcelas e sistemas de cultivo.
- Diferenciación das paisaxes agrarias.
- Os sistemas tradicionais de subsistencia.
- Os sistemas de mercado.
- A gandería tradicional.
- A gandería comercial ou de mercado.
- Localización dos sistemas agrícolas e da gandería nun mapa.
- A actividade pesqueira.
- A pesca artesanal.
- A pesca comercial: a pesca costeira, a pesca de altura, a gran pesca.
- A acuicultura.
- Localización das principais zonas pesqueiras.
- O bosque e a produción de madeira.
- O bosque como fonte de alimento.
- A explotación forestal sostible.
- As explotacións agrarias e a produción agrícola española.
- A produción gandeira, a pesca e a explotación forestal en España.
- A paisaxe agraria oceánica ou atlántico en España.
- A paisaxe agraria mediterránea en España.
- A paisaxe agraria de interior en España.
- A paisaxe agraria de montaña en España.
- A paisaxe agraria subtropical en España.
- Descrición dunha paisaxe agraria.
- Análise do consumo de calorías no mundo.
- Confección dun mural sobre a sobrepesca.
- Análise das desigualdades entre países.
- Investigación da procedencia dos produtos que consumimos.
- Comparación dos prezos dos produtos agrarios.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa, nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas.
- Comprender o proceso de urbanización, os seus pros e contras en Europa.
- Entender a idea de “desenvolvemento sostible” e as súas implicacións.
- Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial.
- Analizar o impacto dos medios de transporte na súa redonda.
- Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos e políticos.

BLOQUE 1: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Realiza buscas en medios impresos e dixitais referidas a problemas medioambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles. *C. Dixital – C. Lingüística.*

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Diferencia os diversos sectores económicos europeos. *C. Lingüística – C. Aprender a Aprender – C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa. *C. Lingüística.*
- Define “desenvolvemento sostible” e describe conceptos relacionados con el. *C. Aprender a Aprender – C. Lingüística – Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor.*
- Sitúa no mapa as principais zonas cerealícolas e as máis importantes masas boscosas do mundo. *C. Aprender a Aprender – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza. *C. Lingüística.*
- Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario desde a súa recolección ata o seu consumo. *Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

BLOQUE 1: DESCRITORES

- Documentase sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún tipo de problema medioambiental. P. 085 Act. 04
- Indaga sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental, explícaas e descríbeas. P. 085 Act. 07

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Describe de forma breve e concisa en que consiste a agricultura. P. 068 Act. 01
- Establece relacións entre as zonas climáticas e a gandería que se practica. P. 075 Act. 03
- Describe unha serie de paisaxes agrarias a partir da observación dunha serie de fotografías. P. 071 Act. 02
- Determina cales son os países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas. P. 077 Act. 02
- Indica cantos tipos de paisaxes agrarias se distinguen en España e en que lugares se localizan. P. 083 Act. 01
- Elabora unha táboa onde se resumen as características principais das diferentes paisaxes agrarias de España. P. 083 Act. 02
- Explica que entendemos por poboamento rural. P. 071 Act. 03
- Explica que é a *soberanía alimentaria* e razoa porque é importante para o sector agrícola dos países. P. 068 Act. 05
- Indica nun mapa en que zonas do mundo se encontran as áreas sobreexplotadas de pesca. P. 077 Act. 06
- Explica que entendemos por unha explotación sostible do bosque. P. 079 Act. 01
- Elabora un mural no que analiza o problema da sobrepesca e as súas posibles solucións. P. 087 Act. 02
- Identifica e localiza as áreas con agricultura de subsistencia e as agriculturas de mercado a partir da observación dun mapa. P. 072 Act. 01
- Sinala os principais tipos de bosques do mundo. P. 079 Act. 02
- Razoa porque non hai o mesmo tipo de bosque en todo o planeta. P. 079 Act. 03
- Traza sobre un mapamundi o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros investigados nun mercado. P. 088 Act. 04
- Compara un país rico cun considerado pobre e elabora un texto sintetizando a investigación realizada. P. 088 Act. 03

BLOQUE 1: CONTIDOS

- As consecuencias das actividades mineiras.
- As fontes de enerxía non renovables.
- Lectura da factura da luz.

BLOQUE 1: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer, describir e valorar a acción do home sobre o medio ambiente e as súas consecuencias.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- As materias primas de orixe animal e vexetal.
- Materias primas de orixe mineral.
- As explotacións mineiras.
- Os recursos minerais metálicos e non metálicos.
- As fontes de enerxía renovables: hidráulica, fotovoltaica, eólica, xeotérmica e mareomotriz.
- Análise do consumo de enerxías renovables.
- A bioenerxía.
- A construción en España: a obra pública e a obra privada.
- O estalido da burbulla inmobiliaria.
- A relación entre a construción e o traballo.
- As canteira,s as graveiras e os vertedoiros.
- A restauración das canteiras e graveiras.
- A reutilización das canteiras abandonadas.
- O funcionamento dunha central nuclear.
- Os residuos da enerxía nuclear.
- A xestión dos residuos nucleares en España.
- Tipos de almacenamento de residuos nucleares.
- Análise do consumo de enerxía no mundo.
- Localización das explotacións mineiras.
- As enerxías alternativas: a biomasa.
- O boom inmobiliario no litoral español.
- A protección do medioambiente: o desenvolvemento sostible.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer e analizar os problemas e retos medioambientais que afronta España, a súa orixe e as posibles vías para afrontar estes problemas.
- Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa, nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas.
- Entender a idea de “desenvolvemento sostible” e as súas implicacións.
- Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial.

BLOQUE 1: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Realiza buscas en medios impresos e dixitais referidas a problemas medioambientais actuais e localiza páxinas e recursos web directamente relacionados con eles. *C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor.*

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Diferencia os diversos sectores económicos europeos. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Aprender a Aprender – C. Lingüística.*
- Define “desenvolvemento sostible” e describe conceptos clave relacionados con el. *C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor.*
- Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo. *C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo. *C. Dixital – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*
- Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas. *C. Dixital – C. Lingüística – C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía.*

BLOQUE 1: DESCRITORES

- Busca información sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto e elabora un informe. P. 093 Act. 07
- Indica cales son os inconvenientes que presentan as chamadas fontes de enerxía tradicionais e analizaas. P. 095 Act. 05
- Recoñece a información contida nas facturas da luz, interprétaa e extrae conclusións dela. P. 104 Act. 00 Aprende a...

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Valora o impacto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras. P. 101 Act. 01
- Indica cales son as consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais. P. 101 Act. 02
- Relaciona os tres gráficos referentes á construción e elabora unha síntese como se fora unha conclusión. P. 099 Act. 04
- Razona que peso ten o sector da construción na economía dun país. P. 099 Act. 09
- Sinala que actividades xeran residuos nucleares. P. 103 Act. 01
- Busca información sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica e elabora un cartel sobre os beneficios da biomasa. P. 106 Act. 03
- Localiza nun mapa os 25 municipios máis afectados polo *boom* inmobiliario no litoral español e acompañaos con algunhas imaxes. P. 106 Act. 04
- Infórmase dalgún problema medioambiental da Comunidade Autónoma e reflexiona acerca da relación entre o local e o global. P. 106 Act. 05
- Comproba se os países industrializados teñen minas de bauxita e onde a compran. P. 093 Act. 02
- Sitúa e localiza nun mapa a explotación mineira do texto, así como as sedes das empresas explotadoras. P. 105 Act. 02
- Cita tres países que sexan principais produtores de fontes de enerxía tradicionais. P. 095 Act. 01
- Elabora e comenta un mapa onde aparecen os países con maior produción de enerxía e os maiores consumidores. P. 105 Act. 01
- Sinala cales son as vantaxes e os inconvenientes que presentan as diferentes fontes de enerxía renovables. P. 097 Act. 08
- Cita as fontes de enerxía renovables máis utilizadas. P. 097 Act. 09

BLOQUE 2: CONTIDOS

- Os elementos do proceso industrial.
- Tipos de industrias: de bens de produción e de bens de uso e consumo.
- Os tipos de empresas.
- O fordismo: os modos de produción en cadea ou en serie.
- A Terceira Revolución Industrial.
- A tecnoloxía ao servizo da industria.
- O posfordismo.
- Análise das condicións laborais.
- Os factores tradicionais de localización industrial.
- A concentración de empresas industriais.
- Os criterios actuais de localización.
- Deslocalización, desconcentración e desestruturación industrial.
- A localización industrial e os desequilibrios territoriais en España.
- Os desafíos da industria española.
- A situación actual da industria en España.
- As características das multinacionais españolas do século XXI.
- As empresas do Ibex 35.
- Os centros de distribución e loxística.
- A industria maquiladora en México.
- O traballo feminino na India.
- O traballo infantil nos fornos de carbón de Smokey Mountain.
- A Organización Internacional do Traballo (OIT).
- A Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económicos (OCDE).
- A industria petroquímica.
- O proceso e refinado do petróleo.
- Os produtos químicos e as súas aplicacións na vida cotiá.
- Localización dos complexos petroquímicos de España.
- Elaboración de gráficos.
- Localización de empresas dedicadas á biotecnoloxía e á industria electrónica.
- Confección dun mural coa procedencia dos produtos que vestimos.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- Elaboración dun eixe cronolóxico das revolucións industriais.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer os problemas medioambientais que afronta España, a súa orixe e as posibles vías de solución.
- Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa, nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas.
- Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.
- Explicar a distribución desigual das rexións industrializadas no mundo.
- Identificar o papel de grandes cidades mundiais como dinamizadoras da economía das súas rexións.
- Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos e políticos.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Explicar as características de certos acontecementos que determinaron cambios no rumbo da historia.

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica. C. *Lingüística*.
- Diferencia os diversos sectores económicos europeos. C. *Lingüística* – C. *Dixital* – *Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor*.
- Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico. C. *Dixital* – C. *Aprender a Aprender* – *Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor*.
- Localiza nun mapa a través de símbolos e lendas adecuados, os países máis industrializados do mundo. C. *Matemática, Ciencias e Tecnoloxía*.
- Describe o funcionamento dos intercambios de ámbito internacional utilizando mapas e gráficos nos que se reflictan os intercambios. C. *Matemática, Ciencias e Tecnoloxía* – *Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor*.
- Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza. C. *Aprender a Aprender* – C. *Lingüística* – *Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor*.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Ordena temporalmente hechos históricos utilizando nociones de sucesión e duración. C. *Aprender a Aprender*.

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Enumera as principais vantaxes e inconvenientes de vivir preto dun complexo petroquímico. P. 125 Act. 04
- Indica cales son os principais elementos do proceso industrial e defíneos. P. 111 Act. 05
- Define que é o concepto de *capital*. P. 111 Act. 06
- Investiga na Internet cales son as 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízaas nun mapa. P. 127 Act. 01
- Elabora unha lista con todos os produtos que conteñen compoñentes electrónicos da súa redonda e xeolocalízaos nun mapa. P. 127 Act. 02
- Describe que papel desempeña a publicidade no proceso industrial. P. 115 Act. 04
- Selecciona tres características dunha multinacional e dá as razóns da súa elección. P. 121 Act. 01
- Busca información e describe as características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo. P. 121 Act. 03
- Indica as vantaxes e os inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización comentando brevemente o mapa. P. 117 Act. 01
- Localiza onde se concentra a industria en España e explica por que se afirma que a localización da industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais. P. 119 Act. 01
- Localiza nun mapa de España os dez complexos petroquímicos que existen. P. 125 Act. 01
- Identifica cales son os factores tradicionais que interveñen na localización industrial. P. 117 Act. 02
- Sinala cales son os criterios de localización industrial actuais. P. 117 Act. 04
- Analiza os cambios e continuidades que se produciron nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial ata a actualidade. P. 115 Act. 01
- Compara as imaxes sobre a explotación laboral infantil e indica as diferenzas e as similitudes que se observan. P. 115 Act. 02
- Explica en que consiste unha industria maquiladora e por que se adoita situar en zonas fronteirizas. P. 123 Act. 01

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Elabora un eixe cronolóxico e sitúa as dúas primeiras Revolucións Industriais. P. 113 Act. 03

BLOQUE 2: CONTIDOS

- O sector terciario e os servizos na actualidade.
- O crecemento do sector servizos no mundo actual.
- O sector terciario banal e el sector cuaternario.
- Análise dun gráfico da poboación española ocupada no sector terciario.
- As actividades do sector terciario: caracterización e diversidade das actividades terciarias.
- Clasificación das actividades do sector terciario.
- A sanidade nos países ricos e nos países pobres.
- Clasificación das actividades do sector terciario.
- A sanidade e a educación en España.
- Análise dun gráfico de gasto público en España e en diferentes países da Unión Europea.
- Busca na Internet e interpretación do informe da UNESCO *A Educación encerra un tesouro*.
- A tecnoloxía e os medios de comunicación.
- O papel da Internet e dos medios de comunicación no proceso de globalización do mundo.
- Reflexión sobre os beneficios da informática e da Internet e sobre os procesos de homoxeneización cultural.
- Definición dos conceptos de comunidade virtual e de aldea global.
- Valoración da influencia dos medios de comunicación na nosa vida cotiá.
- A investigación, o desenvolvemento e a innovación.
- Reflexión sobre a relación existente entre a innovación tecnolóxica e o crecemento económico.
- Os parques tecnolóxicos e a súa función como promotores do I+D.
- Identificación dos principais parques tecnolóxicos de España.
- I+D+i en España.
- Localización nun mapa de todas as principais ICTS de España.
- Análise dun gráfico sobre a evolución do gasto en I+D en España.
- As redes sociais virtuais e as relacións humanas.
- Reflexión sobre as vantaxes, os posibles inconvenientes e los riscos do uso das redes sociais.
- Realización dun comentario de texto sobre a obsolescencia programada.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar diferentes tipos de documentos e fontes de información sobre a organización social e económica do mundo e das nosa redonda na actualidade.
- Describir e explicar as características xerais dos sectores económicos e da actividade económica.
- Caracterizar os sectores económicos e a actividade económica en Europa e en España identificando os seus principais elementos e características.
- Analizar e comparar o grao de desenvolvemento socioeconómico de varias partes do mundo e reflexionar sobre as repercusións positivas e negativas da globalización.

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Interpreta gráficas, mapas e táboas sobre os sectores económicos e a actividade económica. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Lingüística – Dixital.*
- Realiza unha lectura reflexiva de diferentes textos relacionados coa actividade económica no mundo actual. *C. Lingüística – Sentido de iniciativa e esp. emprendedor.*
- Identifica e describe os sectores económicos e as súas principais características. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – Sociais e cívicas.*
- Recoñece e describe os elementos e aspectos clave para o desenvolvemento das actividades económicas. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – Sociais e cívicas.*
- Describe as actividades e os sectores económicos en España, a súa situación actual e a súa evolución na historia recente. *C. Lingüística.*
- Reflexiona sobre o impacto da globalización na organización económica, social e cultural no mundo e na redonda. *C. Sent. de iniciativa e esp. emprendedor.*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Analiza un gráfico sobre o gasto interno en I+D en España. P. 141, Act. 01.
- Observa e interpreta un gráfico sobre a poboación ocupada en España por sectores económicos. P. 146, Act. 03.
- Busca, le e interpreta información na Internet sobre o sincrotrón. P. 141, Act. 03.
- Le e realiza un comentario de texto pautado sobre a obsolescencia programada. P. 144, Act. *Aprende a...*
- Caracteriza que é o sector terciario e as actividades que se inclúen nel. P. 133, Act. 06.
- Explica a idea de revolución do terciario relacionándoa co desenvolvemento dos servizos. P. 133, Act. 08.
- Describe os principais trazos das actividades do sector terciario. P. 135, Act. 03.
- Clasifica nun esquema as actividades do sector terciario. P. 135, Act. 04.
- Explica a importancia da investigación e o impacto positivo sobre o desenvolvemento económico. P. 139, Act. 06.
- Describe as implicacións económicas e sociais do desenvolvemento do I+D. P. 141, Act. 06.
- Caracteriza o desenvolvemento do terciario en España a partir da análise dun gráfico. P. 133, Act. 04.
- Amplía coñecementos sobre o sector servizos en España a partir da consulta a unha páxina web. P. 133, *@Amplía na Rede...*
- Reflexiona sobre o impacto da crise económica no desenvolvemento da sanidade. P. 135, Act. 01.
- Identifica e describe os aspectos positivos e negativos que presenta a España actual. P. 135, Act. 02.
- Busca información e elabora un informe sobre a situación da Educación no seu municipio. P. 135, Act. 06.
- Reflexiona sobre os inconvenientes da difusión do estilo de vida occidental no mundo. P. 137, Act. 02.
- Valora de forma reflexiva a influencia dos medios de comunicación na propia vida. P. 137, Act. 12.
- Medita sobre a influencia das redes sociais virtuais sinalando dous exemplos ilustrativos. P. 143, Act. 01.
- Identifica aspectos positivos e posibles inconvenientes do uso das redes sociais. P. 143, Act. 03, 04.
- Recoñece e explica as diferenzas nas prestacións de servizos sanitarios entre países pobres e ricos a partir da análise dunha táboa de datos. P. 145, Act.

BLOQUE 1: CONTIDOS

- O uso do transporte público como medio para reducir o impacto ambiental dos transportes.
- Compresión do impacto ambiental que supón o uso masivo do transporte privado.
- Valoración da sostibilidade da actividade turística e dos sistemas de transporte na actualidade.
- Compresión do concepto de turismo sostible.
- A taxa turística como ferramenta de preservación medioambiental.
- Comentario dunha noticia de prensa sobre as bandeiras azuis das praias españolas.

BLOQUE 1: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer, describir e valorar a acción do home sobre o medio ambiente e as súas consecuencias.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- Os sistemas de transporte: estrada, ferrocarril, aéreo e marítimo.
- Definición e diferenciación dos conceptos medios de transporte e sistemas de transporte.
- Análise das vantaxes e inconvenientes dos distintos medios de transporte.
- Interpretación de gráficos sobre a evolución do transporte marítimo e aéreo en España entre 2000 e 2013.
- A sostibilidade do transporte e do turismo.
- As funcións do transporte e das súas redes.
- A revolución dos transportes no mundo actual.
- Análise de gráficos sobre o transporte ferroviario e por estrada en España.
- Descrición das vantaxes que supón a intermodalidade no transporte de mercadorías.
- O turismo e a súa relevancia económica.
- Localización dos focos do turismo internacional.
- Clasificación das diferentes formas de facer turismo.
- Valoración das consecuencias positivas e negativas do turismo.
- Os transportes en España.
- Interpretación de mapas e táboas de datos sobre os transportes en España.
- O impacto social e económico do turismo en España.
- O transporte dos produtos agrarios.
- Elaboración dun mapa sobre a rede ferroviaria de alta velocidade.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar diferentes tipos de documentos e fontes de información sobre a organización social e económica do mundo e da nosa redonda na actualidade.
- Describir e explicar as características xerais dos sectores económicos e da actividade económica.
- Caracterizar os sectores económicos e a actividade económica en Europa e en España identificando os seus principais elementos e características.

BLOQUE 1: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Realiza buscas en medios impresos e dixitais referidas a problemas medioambientais actuais. *C. Lingüística.- C. Dixital.*
- Reflexiona sobre os problemas medioambientais, as súas causas e as súas posibles solucións. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Aprender a aprender.*

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Interpreta gráficas, mapas e táboas sobre os sectores económicos e a actividade económica. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – C. Lingüística – Dixital.*
- Identifica e describe os sectores económicos e as súas principais características. *C. Matemática, Ciencias e Tecnoloxía – Sociais e cívicas.*
- Describe as actividades e os sectores económicos en España, a súa situación actual e a súa evolución na historia recente. *C. Lingüística.*

BLOQUE 1: DESCRITORES

- Busca información sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística e organiza os datos de forma gráfica. P. 161, Act. 05.
- Realiza unha pequena investigación sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalguna Comunidade Autónoma de España. P. 161, Act. 06.
- Busca información na Internet sobre as bandeiras azuis das praias españolas. P. 162, *@Amplía na Rede...*
- Valora os posibles aspectos negativos do turismo prestándolle especial atención ao impacto medioambiental desta actividade económica. P. 155, Act. 06.
- Reflexiona sobre como pode contribuír a implantación da taxa turística á protección do medioambiente e dos recursos naturais. P. 161, Act. 04.

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Identifica nun mapa os principais focos emisores do turismo internacional. P. 155, Act. 02.
- Axúdase dun mapa para describir as fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe ata o supermercado. P. 159, Act. 02.
- Interpreta e comenta un mapa da rede de transportes de España. P. 157, Act. 01.
- Analiza un gráfico sobre a evolución do transporte de mercadorías en España. P. 164, Act. 03.
- Explica e diferencia que son os medios de transporte e as infraestruturas viarias. P. 151, Act. 05.
- Enumera e explica con detalle as funcións do transporte. P. 153, Act. 06.
- Describe a importancia da actividade turística para a economía dun país. P. 155, Act. 09.
- Elabora unha lista de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo. P. 157, Act. 04.
- Identifica os aspectos positivos que se derivan da chegada de turistas a un país. P. 161, Act. 01.
- Describe a evolución do transporte aéreo en España entre 2000 e 2013. P. 151, Act. 04.
- Compara a evolución do transporte ferroviario e por estrada en España. P. 153, Act. 04.
- Explica por que o turismo de cruceiros se está convertendo nun motor económico para España. P. 157, Act. 03.
- Elabora un breve informe analizando a oferta turística do propio municipio. P. 157, Act. 05.
- Elabora e comenta un mapa sobre as liñas de Alta Velocidade Española. P. 163, Act. 01.

BLOQUE 2: CONTIDOS

- A actividade comercial: elementos e características do comercio.
- Os factores que condicionan a actividade comercial.
- Definición do concepto de comercio.
- Descrición da relevancia da actividade económica para o desenvolvemento económico dun país.
- Recoñecemento dos ámbitos de actuación e as peculiaridades do comercio interior e exterior.
- O comercio interior: almacenista e detallista.
- Identificación das tipoloxías de comercio detallista.
- O gasto en consumo dos fogares españois.
- O comercio internacional na actualidade.
- A balanza comercial e a balanza de pagamentos.
- Diferenciación da balanza comercial e da balanza de pagamentos dun país.
- As exportacións e as importacións españolas.
- Análise de diferentes tipos de gráficos sobre o comercio exterior español.
- Recoñecemento dos principais indicadores do comercio exterior.
- Identificación dos fluxos de capital e de información no comercio exterior e da súa relevancia.
- O comercio internacional nun mundo global.
- Análise da información que transmite un mapa sobre o comercio mundial.
- Localización dos principais focos que ten o comercio mundial.
- Recoñecemento dos produtos que exportan e importan os países pobres e os países desenvolvidos.
- A globalización e as desigualdades nos intercambios comerciais do comercio exterior no mundo actual.
- Bloques comerciais e institucións existentes na economía mundial.
- Definición do concepto de comercio xusto.
- A débeda externa: causas e consecuencias.
- Análise de gráficos e mapas sobre a débeda externa dos países pobres.
- O consumo responsable.
- Análise da etiquetaxe dos produtos.
- Estudo pautado da disposición dos produtos nun supermercado.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar diferentes tipos de documentos e fontes de información sobre a organización social e económica do mundo e da nosa redondas na actualidade.
- Describir e explicar as características xerais dos sectores económicos e da actividade económica.
- Caracterizar os sectores económicos e a actividade económica en Europa e en España identificando os seus principais elementos e características.
- Analizar e comparar o grao de desenvolvemento socioeconómico de varias partes do mundo e reflexionar sobre as repercusións positivas e negativas da globalización.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Describe os cambios evolutivos desde os primates ata os homínidos e a especie humana na actualidade. *C. Matemática, Ciencias e Tecn. - Aprender a Aprender.*
- Realiza e completa diversos eixes cronolóxicos situando en orde cronolóxica diferentes etapas ou sucesos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Explica a cronoloxía e as peculiaridades no modo de vida, na arte e na tecnoloxía do Paleolítico e do Neolítico. *C. Com. Lingüística - C. Matemática, Ciencias e Tecnol.*
- Recoñece e asimila a necesidade de fontes históricas na comprensión de etapas e de sucesos históricos. *C. Matemática, Ciencias e Tecnol. - Aprender a Aprender.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Analiza as principais diferenzas físicas entre un gorila e un ser humano sinalando os factores que motivaron a aparición de diferenzas entre eles. P. 156, Act. 01.
- Explica o proceso de hominización desde a aparición dos primeiros homínidos ata o Homo Sapiens actual. P. 157, Act. 02.
- Razona sobre se a evolución do ser humano foi ou non lineal a partir da análise dunha ilustración e argumenta a súa resposta. P. 157, Act. 04.
- Establece a etapa á que corresponde e sinala unha cronoloxía en relación a unha serie de xacementos prehistóricos da Península Ibérica. P. 171, Act. 02.
- Realiza a partir dunha serie de datos un eixe cronolóxico que comprenda as diferentes etapas da Prehistoria na Península Ibérica. P. 172, Act. *Aprende a...*
- Explica como era a vida cotiá e como subsistían os seres humanos durante o Paleolítico a partir da observación dunha ilustración. P. 159, Act. 04.
- Analiza as repercusións que tivo no Paleolítico o dominio de diferentes sistemas para producir lume. P. 159, Act. 05.
- Describe a vida cotiá e as actividades económicas dos seres humanos durante o Neolítico a partir da observación dunha ilustración. P. 163, Act. 04, 05.
- Explica de forma razoada como a aparición da metalurxia supuxo unha maior especialización no traballo. P. 165, Act. 02.
- Recoñece a importancia da arqueoloxía e dos vestixios materiais para coñecer e comprender a Prehistoria. P. 160, Act. 01.
- Define que é un xacemento arqueolóxico, por que adoita estar baixo terra e como poden interpretarse os achados dun determinado xacemento ordenándoos por estratos. P. 160, Act. 02.
- Recoñece os vestixios materiais representados nunha estratigrafía e clasifícaos en función da etapa da Prehistoria á que corresponden. P. 160, Act. 03.
- Sitúa e clasifica os principais xacementos prehistóricos da Península Ibérica a partir da interpretación dun mapa. P. 171, Act. 01.
- Interpreta un texto sobre unha investigación sobre pinturas rupestres, recoñéceo como unha fonte secundaria e extrae conclusións da súa lectura. P. 173, Act. 03, *Fontes...*
- Asume o valor das fontes materiais e a información que transmiten a partir do estudo de enxovais funerarios. P. 174, Act. 05 *Traballo colaborativo.*

BLOQUE 3: CONTIDOS

- A cronoloxía da Idade Moderna.
- Análise das causas polas que se establece o inicio da Idade Moderna no século XV.
- A recuperación do século XV: o crecemento demográfico e agrícola, o desenvolvemento comercial e o ascenso da burguesía.
- A consolidación e o desenvolvemento da monarquía autoritaria.
- O Humanismo e as súas ideais máis destacados.
- Identificación dos humanistas máis destacados e as súas obras máis relevantes.
- Valoración da importancia do antropocentrismo no pensamento humanista.
- Erasmo de Rotterdam: vida e obra.
- O erasmismo en España.
- Análise de textos de Erasmo de Rotterdam.
- A imprenta de Gutenberg e a súa contribución á difusión do Humanismo.
- Descrición do proceso de impresión no século XVI.
- Reflexión sobre o impacto cultural e social da imprenta de Gutenberg.
- Martín Lutero e a Reforma relixiosa.
- Localización nun mapa da difusión da Reforma.
- Coñecemento da doutrina, do culto e da organización dos católicos, luteranos, calvinistas e anglicanos.
- As medidas implantadas pola Igrexa católica contra o protestantismo.
- Enumeración das medidas reformistas adoptadas no Concilio de Trento.
- Reflexión sobre a arte barroca e a súa relación coa difusión da Contrarreforma.
- O Tribunal da Inquisición.
- A intolerancia relixiosa e as guerras de relixión.
- Análise e reflexión sobre a tolerancia e a intolerancia.
- Observación e interpretación de obras de arte e o seu emprego como fontes de coñecemento histórico.
- Estudo e comparación de diferentes fontes documentais sobre a Reforma e a Contrarreforma.
- Coñecemento e valoración do legado de Erasmo de Rotterdam e a súa pervivencia na actualidade.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer con claridade a duración das principais etapas da Historia ou da cultura occidental e identificar con claridade a súa orde e cronoloxía.
- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Caracterizar a organización social, económica e política propia das sociedades de diferentes etapas, momentos ou contextos históricos.
- Describir as características do Humanismo e do Renacemento, identificando as obras e autores máis relevantes así como a vixencia do seu legado.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica a cronoloxía e os trazos de diversas etapas ou formas de periodización da Historia e da cultura occidental. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*
- Describe os aspectos básicos da economía, da organización social e da política durante a Idade Moderna. *C. Sociais e Cívicas. - Aprender a Apr.*
- Describe as características xerais do Humanismo e do Renacemento. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender – Sociais e cívicas.*
- Coñece e valora a obra e o pensamento de artistas, humanistas e científicos. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender – Sociais e cívicas.*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Identifica e caracteriza de forma razoada as transformacións económicas, sociais e políticas que dan inicio á Idade Moderna a finais do século XV. P. 189, Act. 06.
- Analiza un mapa histórico e identifica, coñece e localiza os principais Estados e Imperios de Europa no século XVI a partir da súa interpretación. P. 189, Act. 05.
- Interpreta un texto de Vitruvio sobre as proporcións do corpo e emprégao como fonte de coñecemento sobre os ideais artísticos e culturais do Humanismo. P. 191, Act. 05.
- Axúdase de diversos textos de carácter histórico e filosófico de Erasmo de Rotterdam para caracterizar o humanismo e o pensamento deste autor. P. 193, Act.02.
- Analiza un fragmento da Pastoral do Papa Inocencio VIII como fonte de coñecemento histórico para comprender o impacto da invención da imprenta e das reaccións negativas que suscitou. P. 195, Act. 05.
- Describe o aumento demográfico no século XV e a súa relación co desenvolvemento agrícola e comercial que se produciu neste período. P. 189, Act. 01.
- Explica as características da organización estamental e dos grupos sociais durante o século XV destacando o auxe da burguesía. P. 189, Act. 03.
- Reflexiona sobre a tolerancia e a intolerancia e as consecuencias que tivo a intolerancia relixiosa durante a Idade Moderna. P. 199, Act. 07.
- Redacta unha explicación detallando os principais trazos do pensamento humanista a partir dos contidos do tema e unha serie de pautas. P. 191, Act. 04.
- Interpreta a información sobre a invención do libro exposta no libro de texto valorando a súa importancia e comparando as repercusións deste invento coa aparición da Internet. P. 195, Act. 06.
- Sintetiza as características básicas do Humanismo a través da realización dun esquema no que se organizan unha serie de conceptos clave para esta corrente cultural e artística. P. 200, Act. 01.
- Explica as principais características do pensamento de Luis Vives valorando a súa importancia para a cultura española e relacionándoo coa influencia que recibiu de Erasmo. P. 193, Act. 04.
- Describe os tres grandes principios do luteranismo seguindo un texto de modelo proposto no epígrafe A crítica de Martín Lutero do libro de texto. P. 197, Act. 05.
- Busca información na Internet de Erasmo de Rotterdam e sobre as bolsas Erasmus describindo o legado do humanista e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus. P. 202, Act. 06.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- O Renacemento e as características xerais da arte renacentista.
- A influencia da arte grecorromana no Renacemento.
- O ser humano como centro de interese na arte renacentista.
- A figura do artista no Renacemento.
- Identificación dos elementos grecorromanos presentes nun edificio renacentista.
- Análise pautada e descrición de diversas pinturas re-nacentistas.
- Os Medici e o mecenado durante o Renacemento.
- Interpretación de textos históricos relacionados co mecenado e coa vida cortesá no Renacemento.
- Emprego de pinturas e ilustracións de época como fontes de coñecemento histórico.
- O Renacemento italiano: arquitectura, pintura e escultura.
- Recoñecemento dos artistas e obras máis relevantes do Renacemento italiano.
- Análise dos elementos da arquitectura renacentista presentes na basílica de San Pedro.
- Realización dunha visita virtual á Capela Sixtina.
- A profundidade na pintura do Renacemento e os recursos técnicos dos pintores renacentistas.
- Identificación dos diferentes tipos de perspectiva empregados na pintura renacentista.
- Recoñecemento dos recursos técnicos empregados nunha serie de pinturas renacentistas.
- A expansión do Renacemento en Europa.
- Recoñecemento das peculiaridades do Renacemento en Alemaña, Francia e os Países Baixos.
- Observación e análise de pinturas renacentistas alemás e flamengas.
- O Renacemento en España: pintura, arquitectura e escultura.
- El Greco e as peculiaridades da súa obra.
- Realización dunha ficha sobre a pintura *O enterro do Señor Orgaz* de El Greco.
- Estudo e análise detallada dunha pintura a partir de pautas.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer con claridade a duración das principais etapas da Historia ou da cultura occidental e identificar con claridade a súa orde e cronoloxía.
- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Describir as características do Humanismo e do Renacemento, identificando as obras e autores máis relevantes así como a vixencia do seu legado.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica a cronoloxía e os trazos de diversas etapas ou formas de periodización da Historia e da cultura occidental. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*
- Describe as características xerais do Humanismo e do Renacemento. *C. Com. Lingüística - Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender – Sociais e cívicas.*
- Coñece e valora a obra e o pensamento de artistas, humanistas e científicos. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender – Sociais e cívicas.*
- Analiza diferentes obras de arte renacentistas relacionándoas coas características do Renacemento e os recursos técnicos que emprega. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Explica de forma razoada os motivos polos que se establece o inicio do Renacemento no século XV. P. 205, Act. 01.
- Obtén unha visión de conxunto da relevancia de Florencia como centro cultural e artístico durante o Renacemento a partir da interpretación da información contida nunha páxina web. P. 209, @Amplía na Rede...
- Emprega diferentes fontes de información para describir a influencia da familia Medici no desenvolvemento da arte renacentista. P. 209, Act. 01.
- Recrea e describe a figura de Lorenzo de Medici como mecenas e humanista a partir da análise e interpretación dunha pintura de Ottavio Vannini. P. 209, Act. 02.
- Realiza unha busca de información na Internet ou outras fontes para localizar unha pintura de Juan de Juanes comentando a imaxe obtida. P. 217, Act. 04.
- Axúdase dun texto de Leonardo da Vinci como fonte de coñecemento histórico para describir en que consiste a perspectiva e como se usaba na pintura renacentista. P. 219, Act. 01.
- Describe a influencia do humanismo na arte renacentista sinalando os intereses comúns entre os dous movementos culturais e artísticos. P. 207, Act. 01.
- Explica os principais trazos e ideais do novo espírito artístico renacentista. P. 207, Act. 06.
- Completa unha táboa establecendo as principais características e os artistas máis destacados do Renacemento italiano. P. 211, Act. 04.
- Caracteriza os ideais e os obxectivos da arte renacentistas comparándoos coa visión medieval da arte. P. 213, Act. 01.
- Describe o estilo pictórico de El Greco sinalando os trazos que o caracterizan e o distinguen doutros artistas da súa época. P. 217, Act. 01.
- Caracteriza a pintura *Alegoría da primavera* de Botticelli a partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e o seu contexto cultural. P. 207, Act. 03.
- Analiza unha imaxe do interior dunha igrexa renacentista e compárao co interior dunha igrexa gótica. P. 210, Act. 01, 02.
- Describe un fresco de Miguel Anxo na Capela Sixtina a partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características. P. 211, Act. 06.
- Elabora unha ficha sobre a pintura *A Virxe das Rochas*. P. 213, *FichaArt*.
- Comenta a pintura *O matrimonio Arnolfini* de Jan Van Eyck a partir dunha serie de pautas. P. 215, Act. 04.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- A unión de Castela e Aragón coa monarquía dos Reis Católicos.
- Comprensión do concepto de unión dinástica.
- A expansión territorial e a unificación peninsular baixo os Reis Católicos.
- A política exterior dos Reis Católicos.
- As alianzas matrimoniais como estratexias de poder.
- A articulación da nova monarquía nos reinos de Castela e de Aragón.
- Identificación das institucións de goberno da monarquía.
- As estratexias para conseguir uniformidade relixiosa peninsular.
- Interpretación dun texto histórico sobre a expulsión dos xudeus.
- Descrición dun proceso inquisitorial a partir de diversas fontes de información.
- O crecemento da economía nos reinos de Aragón e Castela durante o século XV.
- Identificación dos principais grupos sociais de Castela e de Aragón.
- Caracterización da Feria Internacional de Medina do Campo a finais do século XV.
- As expedicións e os descubrimentos xeográficos no século XV.
- O descubrimento de América.
- Identificación nun mapa das viaxes que Colón fixo a América.
- Os erros de cálculo do proxecto de Colón.
- Vasco Núñez de Balboa e o recoñecemento das terras descubertas por Colón como un novo continente.
- A orixe do nome de América.
- Análise e utilización de mapas históricos.
- As civilizacións indíxenas: azteca, maia e inca.
- A vida cotiá nun poboado azteca.
- O xogo de pelota azteca.
- Comparación de planisferios de diferentes períodos históricos.
- Análise dun texto histórico sobre a conquista de Granada.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Establecer os aspectos máis relevantes da organización administrativa e política da Monarquía dos Reis Católicos e da sociedade deste período.
- Describir os procesos de colonización e conquista que se produciron durante a Idade Moderna prestándolle especial atención ao descubrimento e ao proceso de colonización de América.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*
- Analiza o crecemento económico e a expansión territorial que se produciu durante o reinado dos Reis Católicos. *C. Sociais e Cívicas. - Aprender a Apr.*
- Caracteriza a organización institucional da Monarquía dos Reis Católicos e describe as bases da súa política interior e exterior. *C. Soc. e Cívicas. - Aprender a Apr.*
- Analiza os factores que favoreceron o desenvolvemento das expedicións e as circunstancias que impulsaron o proxecto de Colón. *C. Mat., Cienc. Tecn. – Apr. r a Apr.*
- Caracteriza as sociedades indíxenas americanas e a súa organización social, económica e política. *C. Soc. e Cívicas. Conc. e Exp. Cult.- Aprender a Apr*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Analiza e interpreta un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492 e emprégao como fonte de coñecemento histórico para entender e describir este suceso histórico. P. 227, Act. 01, 02, 03.
- Emprega adecuadamente diferentes fontes para obter información e describir a Inquisición e o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais. P. 227, Act. 09.
- Analiza a información que transmiten as imaxes gravadas no anverso e no reverso dun ducado de ouro. P. 228, Act. 02.
- Emprega un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV para coñecer e describir esta feira. P. 229, Act. 06.
- Analiza e describe as actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir diferentes reinos peninsulares e expandir territorios baixo o seu dominio. P. 225, Act. 03.
- Analiza o predominio gandeiro na economía castelá e a expansión económica que favoreceu a produción e o comercio da la. P. 229, Act. 03.
- Describe as medidas adoptadas pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura. P. 229, Act. 4.
- Caracteriza a monarquía dos Reis Católicos como unha unión dinástica e describe os aspectos e implicacións máis destacadas desta unión. P. 225, Act. 02.
- Explica e analiza os tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos. P. 225, Act. 04.
- Describe as alianzas matrimoniais da monarquía hispánica na Idade Moderna e valora as súas repercusións. P. 225, Act. 07.
- Describe as actuacións dos Reis Católicos para fortalecer o seu poder na Coroa de Castela e na Coroa de Aragón. P. 227, Act. 04.
- Valora a importancia do compás, astrolabio ou portolarios para o desenvolvemento de expedicións e descubrimentos xeográficos na Idade Moderna. P. 230, Act. 01.
- Relaciona o descubrimento e conquista de América e coa creación de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente. P. 231, Act. 03.
- Describe os motivos e supostos nos que se baseou Colón para emprender a expedición na que se produciu o descubrimento de América. P. 233, Act. 01.
- Identifica as civilizacións precolombinas localizándoas xeograficamente e sinalando as súas características ou trazos comúns. P. 235, Act. 01.
- Describe a vida cotiá e as actividades económicas nunha cidade azteca. P. 235, Act. 02.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- A herdanza imperial recibida por Carlos I.
- Localización nun mapa dlos territorios do imperio europeo de Carlos I.
- O imperio hispánico de Felipe II.
- Análise dun mapa conceptual sobre a organización da monarquía en tempos de Felipe II.
- Os problemas internos de Carlos I: a revolta das Comunidades e das Xermanías.
- A oposición a Felipe II.
- Análise de documentos históricos sobre diferentes conflitos ocorridos durante o reinado de Felipe II.
- Os conflitos exteriores durante o reinado de Carlos I e de Felipe II.
- Descrición do armamento e vestiario dos terzos e da súa formación de combate.
- A formación do Imperio americano de España no século XVI.
- A primeira volta ao mundo: Magalláns e Elcano.
- Interpretación de mapas históricos sobre o Imperio americano español e a expedición de Magalláns e Elcano.
- Pizarro e a conquista do Imperio inca.
- Localización nun mapa dos territorios do Imperio inca.
- A cultura inca.
- Lectura e interpretación dun texto do inca Garcilaso.
- A explotación das riquezas do imperio americano: a mita e a encomenda.
- Descrición detallada do funcionamento dunha encomendas a partir dunha ilustración.
- A sociedade colonial e os abusos sobre a poboación indíxena.
- A revolución dos prezos no século XVI: causas e consecuencias.
- Descrición do crecemento demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVI.
- Caracterización da relación existente entre a alza dos prezos e o empobrecemento da poboación da monarquía hispánica no século XVI.
- Interpretación de gráficos sobre a evolución da poboación e dos prezos no século XVI.
- Análise pautada de gráficos sobre o orzamento en tempos de Felipe II.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Establecer os aspectos máis relevantes da organización administrativa e política das monarquías de Carlos I e Felipe II e da sociedade deste período.
- Describir os procesos de colonización e conquista que se produciron durante a Idade Moderna prestándolle especial atención ao descubrimento e ao proceso de colonización de América.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*

- Analiza a organización económica e a expansión territorial que se produciu durante o reinado de Carlos I e Felipe II. *C. Sociais e Cívicas. - Aprender a Apr.*

- Caracteriza a organización institucional da Monarquía durante o reinado de Carlos I e Felipe II. *C. Soc. e Cívicas. - Aprender a Apr.*

- Describe os conflitos internos e externos que se produciron durante o reinado de Carlos I e Felipe II. *C. Sociais e Cívicas. - Aprender a Apr.*

- Describe as expedicións, conquistas e procesos de colonización dos séculos XVI e XVII. *C. Soc. e Cívicas - C. Mat., Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*

- Describe a organización económica e social da sociedade colonial prestándolle especial atención ás desigualdades sociais. *C. Soc. e Cívicas. Conc. e Exp. Cult.*

BLOQUE 3: DESCRIPTORES

- Axúdase dun texto histórico de 1594 como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir o conflito que provocou o caso de Antonio Pérez. P. 246, Act. 02.
- Identifica e interpreta a información que transmiten mapas, textos e ilustracións e describe os terzos de Flandres a partir da análise pautada destes documentos. P. 249, Act. 05.
- Interpreta texto histórico do Inca Garcilaso para analizar e describir a reacción dos incas ante a chegada dos españois ao seu territorio. P. 253, Act. 02.
- Interpreta un fragmento da Brevísima destrución das Indias de Bartolomé de las Casas sobre a explotación da poboación indíxena. P. 255, Act. 02.
- Localiza os territorios que herdou Carlos I dos seus antepasados e identifica os territorios que non herdou o seu fillo Felipe II. P. 245, Act. 01.
- Redacta unha explicación sintética e breve detallando o proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico. P. 245, Act. 06.
- Describe a organización e o funcionamento dos órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e valora cales eran as institucións máis relevantes. P. 245, Act. 03.
- Analiza a forma de gobernar de Carlos I e a súa política imperial como causa do malestar nos reinos hispánicos e a orixe das Xermanías. P. 247, Act. 03.
- Describe os conflitos internos aos que lle tivo que facer fronte Felipe II e detalla as súas causas. P. 247, Act. 04.
- Expón argumentos propios dos comeneiros e dos conselleiros de Carlos I durante un debate simulado sobre o conflito dos comeneiros. P. 247, Act. 06.
- Describe o papel do luteranismo na orixe das guerras nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I a partir da lectura dun fragmento do Diario de Carlos I. P. 249, Act. 02.
- Describe a conquista do imperio inca sinalando os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos. P. 251, Act. 03.
- Realiza unha entrevista ficticia entre Pizarro e un membro da súa expedición durante a cal o membro da expedición solicita información sobre a viaxe. P. 253, Act. 05.
- Describe a organización da sociedade colonial identificando os seus grupos sociais e as desigualdades sociais existentes en dito contexto social. P. 255, Act. 04.
- Describe o traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda a partir da observación dunha ilustración. P. 255, Act. 05.
- Describe los motivos e supuestos en los que se basó Colón para emprender la expedición en la que se produjo el descubrimiento de América. P. 233, Act. 01.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- As causas do declive do Imperio hispánico.
- Identificación dos monarcas e dos validos máis destacados do século XVII.
- Lectura reflexiva do texto de Francisco de Quevedo sobre os monarcas e os validos.
- Identificación das causas da quebra financeira da monarquía hispánica.
- Análise da baixa produtividade da economía española do século XVII.
- A perda da hexemonía española en Europa: Guerra dos Trinta Anos e revoltas de 1640.
- A Paz de Westfalia e o recoñecemento da nova hexemonía de Francia en Europa.
- Análise de mapas históricos sobre as perdas territoriais do Imperio hispánico no século XVI e as revoltas de 1640.
- A crise demográfica e económica en España durante o século XVII.
- Identificación dos problemas económicos nos reinos peninsulares do século XVII e as súas causas.
- A expulsión dos mouriscos no século XVII e as súas consecuencias.
- Lectura e interpretación de textos históricos sobre a miseria do campesiñado no século XVII e a expulsión dos mouriscos.
- Os grupos sociais no século XVII.
- A mentalidade rentista na España do século XVII.
- A vida cotiá e as condicións de vida dos diferentes grupos sociais no século XVII.
- Interpretación dun debuxo sobre a vivenda das clases sociais acomodadas e as populares.
- Os pícaros e os grupos sociais marxinais no Madrid do século XVII.
- Lectura e interpretación de textos literarios relacionados coa picaresca do século XVII.
- O teatro no Século de Ouro.
- Análise da obra teatral *Fuenteovejuna* como testemuño das inxustizas sociais do século XVII.
- Interpretación dunha ilustración que representa un curral de comedias do século XVII.
- Comentario guiado da película histórica *Alatriste*.
- Análise e interpretación de pinturas sobre acontecementos históricos.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer con claridade a duración das principais etapas da Historia ou da cultura occidental e identificar con claridade a súa orde e cronoloxía.
- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Analizar as características da sociedade, da economía e da organización política e da cultura da España do século XVII relacionándoas coas causas da crise que se produciu neste período histórico.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica a cronoloxía e os trazos de diversas etapas ou formas de periodización da Historia e da cultura occidental. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Realiza e completa diversos eixes cronolóxicos situando en orde cronolóxica diferentes etapas ou sucesos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr*

- Analiza a organización institucional, económica e social dos reinos hispánicos durante o século XVII. *Conc. e Expresións culturais, Com. Lingüística.*

- Describe as causas da crise demográfica, económica e política dos reinos hispánicos no século XVII. *C. Lingüística - C. Sociais e Cívicas.*

- Identifica e describe as principais manifestacións culturais e literarias do Século de Ouro Español. *Conc. e Exp. Culturais - C. Lingüística - C. Sociais e Cívicas.*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Establece a cronoloxía do Século de Ouro e dos seus artistas máis representativos axudándose da consulta dunha páxina web. P. 275, Act. 01.
- Elabora un eixe cronolóxico que comprenda os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos deste período. P. 277, Act. 03.
- Axúdase dun texto de 1619 como fonte de coñecemento histórico para analizar as causas da crise económica do século XVII en España. P. 265, Act. 04.
- Emprega un texto histórico do conde duque de Olivares e os contidos do tema como fontes de coñecemento histórico para describir en que consistiu a Unión de Armas. P. 267, Act. 02.
- Analiza un texto histórico sobre a nobreza e describe a vida dos grupos sociais privilexiados na España do século XVII. P. 269, Act. 02.
- Recorre a recursos dixitais dispoñibles na web para buscar información sobre o Século de Ouro español. P. 275, Act. 01.
- Identifica e describe os aspectos comúns da organización da monarquía e da forma de exercer o poder de Felipe III, Felipe IV e Carlos II. P. 265, Act. 01, Act. 01.
- Describe a sociedade española do século XVII e compáraa coa doutros países europeos do mesmo período. P. 269, Act. 01.
- Describe como eran as casas acomodadas e populares no século XVII. P. 269, Act. 05.
- Explica as repercusións e consecuencias que supuxo para os territorios peninsulares o esgotamento de numerosas minas americanas no século XVII. P. 265, Act. 03.
- Describe os principais aspectos da crise social, económica e política do Imperio hispánico no século XVII. P. 265, Act. 05.
- Analiza as causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII. P. 267, Act. 01.
- Describe as consecuencias que tivo para a economía española o descenso das remesas de ouro e prata procedente de América. P. 267, Act. 03.
- Describe un curral de comedias e explica como era unha representación teatral no século XVII a partir da observación dunha ilustración. P. 275, Act. 03.
- Le e interpreta o contido dun fragmento de *El Lazarillo de Tormes*. P. 273, Act. 03.
- Analiza, valora e expresa opinións sobre un texto literario do Século de Ouro español e o suceso que se formula na obra. P. 275, Act. 07.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- A crise da Europa do século XVII: conflitos bélicos e crise demográfica.
- O comercio e a produción gremial na Europa do século XVII.
- Análise dun gráfico da evolución demográfica de Europa entre 1600 e 1750.
- Interpretación dun mapa sobre as posesións europeas no mundo e no comercio colonial.
- A Europa dos monarcas absolutos.
- Descrición do funcionamento que tiña un goberno absolutista.
- Caracterización do mercantilismo.
- Interpretación de esquemas sobre o goberno absolutista e as novas formas de produción no século XVII.
- Lectura reflexiva dun texto histórico sobre os principios do mercantilismo.
- A Corte do Rei Sol.
- Descrición da vida cortesá en tempos de Luís XIV de Francia.
- Recreación da vida cortesá a partir da análise de pinturas e textos de época.
- A aparición dos primeiros sistemas parlamentarios europeos no século XVII: Inglaterra e Holanda.
- Descrición das revolucións inglesas do século XVII e as súas consecuencias.
- Interpretación do *Habeas Corpus* de 1679 e a *Declaración de Dereitos* de 1689.
- As disputas relixiosas na Europa do século XVII.
- Os conflitos políticos en Europa durante o século XVII: Imperios e Estados-nación.
- A Paz de Westfalia e as súas consecuencias.
- Análise de mapas e esquemas sobre a Paz de Westfalia.
- A Guerra dos Trinta Anos.
- Identificación das causas e das consecuencias da Guerra dos Trinta Anos.
- Recoñecemento das etapas que tivo a Guerra dos Trinta Anos.
- Análise comparativa de dous textos históricos sobre o absolutismo e o parlamentarismo.
- Ordenación de sucesos históricos dentro dun eixe cronolóxico.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer con claridade a duración das principais etapas da Historia ou da cultura occidental e identificar con claridade a súa orde e cronoloxía.
- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa e os conflitos que se produciron entre as nacións europeas.
- Recoñecer e caracterizar con detalle os diferentes sistemas políticos que se implantaron e desenvolveron ao longo do século XVII.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Realiza e completa diversos eixes cronolóxicos situando en orde cronolóxica diferentes etapas ou sucesos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*
- Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos “Trinta Anos”. *C. Sociais e Cívicas - C. Com. Lingüística. - Aprender a Apr.*
- Caracteriza o funcionamento da monarquía absolutista identificando os principios nos que se fundamenta e as súas principais institucións. *C. Soc. e Cív.- Aprender a Apr.*
- Recoñece as bases da monarquía parlamentaria, o funcionamento do parlamentarismo neste período e os sucesos que favoreceron o seu desenvolvemento. *C. Sociais e Cívicas- Aprender a Apr.*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Elabora un eixe cronolóxico que comprenda as diferentes etapas e algúns sucesos clave da Europa do século XVII. P. 295, Act. 01.
- Axúdase dun fragmento dun discurso de Luis XIV para analizar e describir os poderes que concentraba o rei na monarquía absolutista. P. 285, Act. 02.
- Realiza unha pequena investigación sobre a data na que se produciu a voda de Luis XIV coa infanta María Teresa de Austria. P. 287, Act. 01.
- Analiza un mapa histórico sobre a división relixiosa da Europa do século XVII e axúdase del para caracterizar o desenvolvemento e as causas do conflito iniciado en Bohemia en 1618. P. 293, Act. 01.
- Interpreta e compara dous textos de Bossuet e Locke como fonte de coñecemento histórico para caracterizar o absolutismo e o liberalismo. P. 294, *Aprende a...*
- Identifica as divisións relixiosas existentes na Europa do século XVII e opina sobre como está división contribuíu á existencia de conflitos en Europa. P. 291, Act. 01.
- Describe as concepcións do poder político e da economía que se enfrontaron no século XVII analizando as causas deste enfrontamento. P. 291, Act. 03.
- Caracteriza con detalle as causas que fixeron da guerra dos Trinta Anos unha guerra tan prolongada e explica as consecuencias do conflito sobre a poboación europea. P. 293, Act. 04.
- Describe a organización e o funcionamento do goberno absolutista identificando as súas principais características. P. 285, Act. 01.
- Identifica as características do absolutismo e da monarquía autoritaria describindo con detalle as súas diferenzas. P. 285, Act. 06.
- Describe como era a vida palaciana na corte de Luís XIV e explica o papel que tiña o protocolo na vida cotiá da realeza cortesá. P. 287, Act. 03.
- Recrea nunha carta simulada a celebración dunha recepción en Versalles comentando o ambiente e os personaxes desta recepción. P. 287, Act. 05.
- Caracteriza o *habeas corpus*, a súa importancia xurídica e política así como a súa vixencia na actualidade. P. 288, Act. 01.
- Describe como o Parlamento inglés limitaba o poder real no século XVII e comenta por que o sistema político inglés non é unha monarquía absolutista. P. 289, Act. 06.
- Argumenta se, segundo os parámetros actuais, o primeiro Parlamento inglés pode ser considerado ou non un sistema totalmente democrático. P. 289, Act. 07.

BLOQUE 3: CONTIDOS

- A ciencia no século XVII: os novos métodos de investigación e as académicas científicas.
- Comprensión da nova mentalidade científica xurdida no século XVII.
- Análise dun esquema sobre a orixe do método científico.
- Identificación dos principais descubrimentos científicos dos séculos XVI e XVII.
- A revolución copoernicana.
- O heliocentrismo de Galileo Galilei.
- A condena a Galileo e a súa abxuración das súas teorías científicas.
- Lectura e interpretación de textos históricos sobre o proceso a Galileo.
- O espírito do Barroco: nova estética e difusión das ideas da Contrarreforma.
- Comparación e diferenciación das características entre a arte barroca e a renacentista.
- Comprensión da relación entre a arte barroca e as monarquías absolutistas.
- A arquitectura e a escultura barrocas.
- As peculiaridades da arquitectura e a escultura barrocas en España.
- Descrición dos elementos arquitectónicos dunha igrexa barroca.
- O Barroco americano.
- Busca de información na Internet sobre as misións xesuitas ou franciscanas no século XVII.
- Características xerais da pintura do Barroco.
- A pintura dos países católicos: as escolas italiana, francesa e flamenga.
- O gran século da pintura holandesa.
- Observación e interpretación de pinturas do Barroco.
- O Século de Ouro da pintura española: Velázquez, Zurbarán, Murillo e Ribera.
- Elaboración dunha ficha sobre as Meninas de Velázquez.
- Identificación das etapas e das obras de Diego Velázquez.
- Análise pautada dunha pintura como fonte de coñecemento histórico.
- Visita virtual á Roma do Barroco.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer con claridade a duración das principais etapas da Historia ou da cultura occidental e identificar con claridade a súa orde e cronoloxía.
- Identificar e recoñecer diversos tipos de fontes históricas empregándoas para reforzar ou ampliar o coñecemento de temas históricos previamente traballados.
- Comprender o espírito e as bases da ciencia moderna do século XVII e coñecer os científicos máis relevantes deste período e as súas teorías científicas.
- Describir as características do Barroco, identificando as obras e autores máis relevantes deste movemento artístico e cultural.

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica a cronoloxía e os trazos de diversas etapas ou formas de periodización da Historia e da cultura occidental. *C. Matemática, Cienc. Tecnol. - Aprender a Apr.*
- Identifica diferentes tipoloxías de fontes de coñecemento histórico e interprétaas para ampliar coñecementos históricos. *C. Matemática, Cienc. Tecn. - Aprender a Apr.*
- Describe as características xerais do pensamento científico do século XVII. *C. Com. Lingüística - Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender – Sociais e cívicas.*
- Coñece as características e peculiaridades da arte do Barroco diferenciándoo doutros movementos artísticos. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Apr. – Sociais e cívicas.*
- Analiza diferentes obras de arte barroca relacionándoas coas características do Barroco e os recursos técnicos que emprega. *Conc. e Exp. Cult - Aprender a Aprender– Sociais e cívicas.*

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Clasifica cronoloxicamente enunciados segundo correspondan ao pensamento da Antigüidade, ao medieval ou á ciencia dos séculos XVI e XVII. P. 316, Act. 05.
- Recorre a diferentes fontes, pinturas e textos, para obter información e reflexionar sobre o episodio da condea e abxuración de Galileo tras expor as súas teorías científicas. P. 303, Act. 07.
- Busca información na Internet ou noutras fontes para localizar unha foto da fachada de San Carlo alle Quattro Fontane comentando a imaxe obtidas. P. 307, Act. 03.
- Realiza unha investigación sobre as misións xesuitas ou franciscanas de América no século XVII e elabora un informe sobre a organización destas misións e os restos artísticos que se conservan nelas. P. 309, Act. 02.
- Axúdase dun texto de Galileo para analizar a concepción que tiña Galileo da ciencia e contrastala coa concepción aristotélica da ciencia que se mantiña na época de Galilei. P. 315, Act. 03.
- Explica a mentalidade científica do século XVII detallando os seus trazos e as súas diferenzas en relación á mentalidade científica de épocas anteriores. P. 301, Act. 01.
- Identifica en que consiste o método científico ou hipotético dedutivo desenvolvido no século XVII e describe os pasos que se seguen neste método. P. 301, Act. 02.
- Redacta un texto explicativo detallado caracterizando as teorías científicas, os descubrimentos e os inventos de Galileo Galilei. P. 303, Act. 04.
- Detalla os principais trazos da arte barroca a partir dos contidos do tema e da realización dunha comparación coa arte renacentista. P. 305, Act. 01.
- Relaciona as características da arte barroca co contexto histórico no que xurdiu e coa súa función de promover as ideas da Contrarreforma. P. 305, Act. 02.
- Caracteriza os principais trazos da arquitectura barroca. P. 307, Act. 02.
- Explica as características da escultura barroca a partir dos contidos do tema e dunha comparación coa escultura renacentista. P. 307, Act. 04.
- Describe con detalle pinturas holandesas do século XVII a partir da resposta a un cuestionario. P. 311, Act. 03.
- Observa pinturas e describe como se empregan nelas recursos técnicos propios ou característicos da pintura barroca. P. 311, Act. 04.
- Caracteriza a pintura *As Meninas* de Velázquez a partir da resposta a un cuestionario. P. 312, Act. *FichaArt*.
- Elabora unha ficha sobre a pintura Interior da igrexa de San Odufo Assendelf. P. 314, *Aprende a....*

CRITERIOS DE AVALIACIÓN • ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite Est. Apr. XHB1.1.1. Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite.	1.1.1.1 Explica que tipo de imaxes podemos tomar da Terra.	Amosa dificultades para expresarse e comunicar con claridade que tipo de imaxes se poden tomar da Terra.	Identifica algún tipo de imaxe que podemos tomar da Terra sen axuda docente e sen chegar a describila minimamente.	Identifica algunhas imaxes que podemos tomar da Terra sen axuda docente e describeas de forma simple.	Identifica todos os tipos de imaxes que podemos tomar da Terra sen axuda docente e describeas de forma correcta e co vocabulario adecuado.	D.	P. 003 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite Est. Apr. XHB1.1.2. Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.	1.1.2.1 Sitúa e localiza puntos xeográficos mediante un SIX e traza distintos percorridos, planificando rutas, tempos e organizando as visitas.	Utiliza un SIX de forma imprecisa e cometendo erros ao intentar situar e localizar puntos xeográficos, trazar percorridos, planificar rutas e tempos e organizar visitas, incluso con axuda docente constante.	Sitúa e localiza con axuda puntual docente, puntos xeográficos mediante un SIX e, con algúns erros e imprecisións, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	Sitúa e localiza sen axuda docente e con certa soltura, puntos xeográficos mediante un SIX e, con algún erro, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	Sitúa e localiza sen axuda docente e con moita soltura, puntos xeográficos mediante un SIX e, sen ningún erro, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	D.	P. 005 A. 03	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.1 Explica que tipo de imaxes podemos tomar da Terra.	Amosa dificultades para expresarse e comunicar con claridade que tipo de imaxes se poden tomar da Terra.	Identifica algún tipo de imaxe que podemos tomar da Terra sen axuda docente e sen chegar a describila minimamente.	Identifica algunhas imaxes que podemos tomar da Terra sen axuda docente e describeas de forma simple.	Identifica todos os tipos de imaxes que podemos tomar da Terra sen axuda docente e describeas de forma correcta e co vocabulario adecuado.	D.	P. 003 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.2 Sitúa e localiza puntos xeográficos mediante un SIX e traza distintos percorridos, planificando rutas, tempos e organizando as visitas.	Utiliza un SIX de forma imprecisa e cometendo erros ao intentar situar e localizar puntos xeográficos, trazar percorridos, planificar rutas e tempos e organizar visitas, incluso con axuda docente constante.	Sitúa e localiza con axuda puntual docente, puntos xeográficos mediante un SIX e, con algúns erros e imprecisións, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	Sitúa e localiza sen axuda docente e con certa soltura, puntos xeográficos mediante un SIX e, con algún erro, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	Sitúa e localiza sen axuda docente e con moita soltura, puntos xeográficos mediante un SIX e, sen ningún erro, traza distintos percorridos, planifica rutas e tempos e organiza visitas.	D.	P. 005 A. 03	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.3 Identifica e localiza as principais cordilleiras e ríos do continente americano a partir da observación dun planisferio.	Interpreta mapas físicos de forma moi imprecisa e comete erros ao intentar situar e recoñecer, usando o planisferio, incluso con axuda docente, as principais cordilleiras e ríos do continente americano.	Sitúa e recoñece, con axuda docente ou doutros compañeiros, mediante o uso pautado dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente americano.	Sitúa e recoñece, con certa soltura, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente americano.	Sitúa e recoñece, con moita soltura e precisión, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente americano	D.	P. 009 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.4 Identifica e localiza as principais cordilleiras e ríos do continente africano a partir da observación dun planisferio.	Interpreta mapas físicos de forma moi imprecisa e comete erros ao intentar situar e recoñecer, usando o planisferio, incluso con axuda docente, as principais cordilleiras e ríos do continente africano.	Sitúa e recoñece, con axuda docente ou doutros compañeiros, mediante o uso pautado dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente africano.	Sitúa e recoñece, con certa soltura, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente africano.	Sitúa e recoñece, con moita soltura e precisión, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais cordilleiras e ríos do continente africano.	D.	P. 009 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.5 Observa un mapa proposto e localiza as principais unidades do relevo de Europa.	Segue instrucións de forma mecánica durante a observación dun mapa físico de Europa sen chegar a identificar con claridade as principais unidades do relevo de Europa.	Interpreta o mapa proposto e localiza algunhas das unidades do relevo de Europa de forma imprecisa e cometendo erros ocasionais.	Interpreta o mapa proposto e localiza as unidades máis importantes do relevo de Europa de forma adecuada.	Interpreta o mapa proposto e localiza as unidades relevantes do relevo de Europa con rapidez e precisión.	D.	P. 011 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.6 Identifica os ríos europeos máis destacados relacionándoos co relevo do territorio polo que discorren.	Indica o nome dalgúns ríos europeos de forma aleatoria sen relacionalos co relevo do territorio polo que discorren.	Indica o nome de ríos destacados de Europa sinalando o territorio polo que discorren e o seu relevo.	Indica o nome de ríos destacados de Europa explicando brevemente cal é o territorio polo que discorren e como é o relevo deste territorio.	Indica o nome de ríos destacados de Europa explicando con detalle cal é o territorio polo que discorren, como é o relevo deste territorio e como inflúe este relevo nas características do río.	D.	P. 011 A. 02	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.7 Recoñece e sitúa nun mapa físico as Cordilleiras Béticas e as dúas aliñacións montañosas que as conforman.	Sitúa as Cordilleiras Béticas nun mapa sen chegar a identificar as dúas aliñacións montañosas que as conforman.	Localiza as Cordilleiras Béticas nun mapa e sitúa adecuadamente as dúas aliñacións montañosas que constitúen as Cordilleiras Béticas.	Localiza as Cordilleiras Béticas nun mapa e sitúa adecuadamente as dúas aliñacións montañosas que constitúen as Cordilleiras Béticas sinalando a existencia da Depresión Intrabética.	Localiza as Cordilleiras Béticas nun mapa, sitúa adecuadamente as dúas aliñacións montañosas que constitúen as Cordilleiras Béticas sinalando a existencia da Depresión Intrabética e establece en cal destas aliñacións se encontran os picos máis elevados e distínguolos.	D.	P. 013 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.8 Describe, a partir da observación dun mapa físico as características do relevo insular español sinalando os arquipélagos e illas que o configuran.	Identifica nun mapa os arquipélagos balear e canario sen describilos nin enumerar as illas que os configuran.	Identifica os arquipélagos balear e canario establecendo que configuran o relevo insular español e sinalando o nome das illas que os conforman.	Identifica os arquipélagos balear e canario establecendo que configuran o relevo insular español e memoriza o nome das illas que conforman ambos os dous arquipélagos.	Identifica os arquipélagos balear e canario establecendo que configuran o relevo insular español, memoriza o nome das illas que conforman ambos os dous arquipélagos e recoñece as principais unidades de relevo de cada arquipélago.	D.	P. 013 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.9 Recoñece as principais unidades do relevo español identificando a súa disposición a partir da observación do Sistema Ibérico e a Meseta.	Observa o mapa físico de España e localiza o Sistema Ibérico sen chegar a comprender nin a describir con claridade a disposición da unidades do relevo de España.	Localiza o Sistema Ibérico e a Meseta nun mapa e esboza unha descrición incompleta ou con incorreccións sobre a disposición das unidades do relevo español establecendo a súa disposición en relación ao Sistema Ibérico ou á Meseta.	Localiza o Sistema Ibérico e a Meseta nun mapa e realiza adecuadamente unha breve descrición sobre a disposición das unidades do relevo español establecendo a súa disposición en relación ao Sistema Ibérico ou á Meseta.	Localiza o Sistema Ibérico e a Meseta nun mapa e realiza correctamente unha descrición precisa e moi detallada sobre a disposición das unidades do relevo español establecendo a súa disposición en relación ao Sistema Ibérico ou á Meseta.	D.	P. 013 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.10 Elabora un texto explicativo detallado describindo as principais características do litoral español, as súas costas e os seus accidentes xeográficos.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as principais características do litoral español.	Describe brevemente e con corrección as principais características do litoral español e cita os tipos de costa que predominan en España.	Describe adecuadamente as principais características do litoral español, explica de forma concisa os tipos de costa que predominan en España e sinala o nome dalgún accidente xeográfico costeiro relevante.	Describe con certo grao de detalle as principais características do litoral español, explica os tipos de costa que predominan en España e localiza os principais accidentes xeográficos costeiros relevantes.	D.	P. 015 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.11 Analiza un mapa físico e localiza os principais ríos de España e as súas vertentes fluviaias.	Segue instrucións de forma mecánica durante a observación dun mapa físico de España e localiza unicamente algúns ríos de España.	Interpreta o mapa proposto e localiza todos os ríos importantes de España e a vertente na que desembocan.	Interpreta o mapa proposto e localiza todos os ríos importantes de España sinalando a vertente na que desembocan e os seus afluentes máis destacados.	Interpreta o mapa proposto e localiza todos os ríos importantes de España, sinala a vertente na que desembocan estes ríos e os seus afluentes máis destacados e localiza os cursos de auga dos arquipélagos.	D.	P. 015 A. 02	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.12 Identifica os tipos de paisaxes de España a partir da observación dun mapa.	Enumera algúns dos distintos tipos de paisaxes de España.	Enumera os distintos tipos de paisaxes que se dan en España, sitúaos xeograficamente de forma aproximada e sinala algunha das súas características.	Enumera os distintos tipos de paisaxes que se dan en España, sinala algunha das súas características e sitúaos xeograficamente de forma bastante precisa sinalando a relación existente entre paisaxe e latitude e proximidade ao mar.	Enumera os distintos tipos de paisaxes que se dan en España, detalla con precisión as súas características e sitúaos xeograficamente de forma exacta explicando a relación existente entre paisaxe e latitude e proximidade ao mar.	D.	P. 020 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.13 Sitúa xeograficamente as illas Canarias e relaciona a súa localización coas precipitacións do arquipélago	Sitúa xeograficamente as illas Canarias de forma aproximada e comprende unicamente de forma vaga ou intuitiva que a localización do arquipélago está relacionada co seu índice de precipitacións.	Sitúa xeograficamente as illas Canarias de forma adecuada e explica de forma breve como a súa localización incide nas precipitacións do arquipélago.	Sitúa xeograficamente as illas Canarias de forma precisa, explica con certo grao de precisión como a situación de Canarias determina un clima subtropical árido con baixas precipitacións e sinala de forma imprecisa a existencia de illas con maiores precipitacións ca outras dentro do arquipélago canario.	Sitúa xeograficamente as illas Canarias de forma precisa, explica con precisión como a situación de Canarias determina un clima subtropical árido con baixas precipitacións e explica brevemente por que as illas occidentais teñen un índice de precipitacións maior que o das illas orientais do arquipélago canario.	D.	P. 023 A. 08	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.14 Describe o clima dunha paisaxe oceánica propia da zona norte de España a partir da análise dun climograma.	Observa un climograma de forma imprecisa e límitase a seguir pautas ou a responder preguntas do docente de forma mecánica amosando unha baixa comprensión do climograma e dos seus datos sobre o clima oceánico.	Interpreta un climograma con axuda docente ocasional, comprende de forma aproximada a información do climograma e sinala os principais trazos do clima das paisaxes oceánicas.	Interpreta un climograma de forma autónoma comprendendo e describindo de forma adecuada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas dunha paisaxe oceánica.	Interpreta un climograma de forma autónoma, describe de forma detallada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas dunha paisaxe oceánica e explica por que na paisaxe oceánica as temperaturas están pouco contrastadas.	D.	P. 021 A. 06	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.15 Redacta un texto describindo como incide a latitude na configuración das distintas zonas climáticas e as diferentes paisaxes do Sur e do Norte de España.	Identifica que no Sur de España o clima adoita ser máis cálido que no Norte sen desenvolver ningunha explicación ao respecto.	Establece unha relación clara entre o clima e a latitude esbozando unha explicación breve sobre por que no Sur de España o clima é máis cálido que no Norte.	Explica de forma adecuada que é a latitude e por que o clima é máis cálido no Sur de España que no Norte.	Explica de forma detallada e precisa que é a latitude e por que o clima é máis cálido no Sur de España que no Norte.	D.	P. 020 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.16 Elabora unha explicación precisa e detallada sobre a influencia que exerce na zona norte de España o Océano Atlántico sobre as temperaturas e as precipitacións.	Redacta unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a influencia que exerce na zona norte de España o Océano Atlántico sobre as temperaturas e as precipitacións.	Explica brevemente e con corrección a influencia que exerce na zona norte de España o Océano Atlántico sobre as temperaturas e as precipitacións.	Explica adecuadamente a influencia que exerce na zona norte de España o Océano Atlántico sobre as temperaturas e as precipitacións.	Explica con certo grao de detalle a influencia que exerce na zona norte de España o Océano Atlántico sobre as temperaturas e as precipitacións.	D.	P. 021 A. 08	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.17 Describe o clima dunha paisaxe de interior da Península a partir da análise dun climograma.	Observa un climograma de forma imprecisa e límitase a seguir pautas ou a responder preguntas do docente de forma mecánica amosando unha baixa comprensión do climograma e dos seus datos sobre o clima dunha paisaxe de interior da Península.	Interpreta un climograma con axuda docente ocasional, comprende de forma aproximada a información do climograma e sinala os principais trazos do clima dunha paisaxe de interior da Península.	Interpreta un climograma de forma autónoma comprendendo e describindo de forma adecuada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e as precipitacións dunha paisaxe de interior da Península.	Interpreta un climograma de forma autónoma, describe de forma detallada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e as precipitacións dunha paisaxe de interior da Península.	D.	P. 022 A. 01	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.18 Caracteriza o clima dunha paisaxe de montaña da Península a partir da análise dun climograma.	Interpreta un climograma de forma imprecisa e límitase a seguir pautas ou a responder preguntas do docente de forma mecánica amosando unha baixa comprensión do climograma e dos seus datos sobre o clima dunha paisaxe peninsular de montaña.	Analiza un climograma con axuda docente ocasional, comprende de forma aproximada a información do climograma e sinala os principais trazos do clima dunha paisaxe peninsular de montaña.	Analiza un climograma de forma autónoma comprendendo e describindo de forma adecuada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e ás precipitacións dunha paisaxe peninsular de montaña.	Analiza un climograma de forma autónoma, describe de forma detallada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e ás precipitacións dunha paisaxe peninsular de montaña.	D.	P. 022 A. 02	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.19 Caracteriza o hábitat da España interior prestándolles atención tanto aos seus elementos naturais como aos humanos.	Recoñece vagamente cal é o hábitat da España interior e sinala de forma inconexa ou imprecisa algunha característica deste hábitat.	Identifica e describe brevemente as principais características do hábitat da España interior comentando como é a súa vexetación e como se distribúe no territorio a poboación.	Identifica e describe adecuadamente as características do hábitat da España interior explicando como é a súa vexetación, como se distribúe no territorio a poboación e sinalando que o turismo beneficiou o desenvolvemento das zonas rurais.	Identifica e caracteriza con detalle as características do hábitat da España interior explicando como é a súa vexetación, como se distribúe no territorio a poboación e analizando o impacto da actividade turística sobre o desenvolvemento das zonas rurais da España interior.	D.	P. 022 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.20 Describe o clima dunha paisaxe de Canarias a partir da análise dun climograma.	Interpreta un climograma de forma imprecisa e límitase a seguir pautas ou a responder preguntas do docente de forma mecánica amosando unha baixa comprensión do climograma e dos seus datos sobre o clima dunha paisaxe de Canarias.	Analiza un climograma con axuda docente ocasional, comprende de forma aproximada a información do climograma e sinala os principais trazos do clima dunha paisaxe de Canarias.	Analiza un climograma de forma autónoma comprendendo e describindo de forma adecuada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e ás precipitacións dunha paisaxe de Canarias.	Analiza un climograma de forma autónoma, describe de forma detallada a información que transmite o climograma en relación ás temperaturas e ás precipitacións dunha paisaxe de Canarias.	D.	P. 023 A. 10, 11	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.21 Identifica e localiza as principais penínsulas, arquipélagos e illas do continente europeo a partir da observación dun planisferio.	Interpreta mapas físicos de forma moi imprecisa e comete erros ao intentar situar e recoñecer, usando o planisferio, incluso con axuda docente, as principais penínsulas, arquipélagos e illas do continente europeo.	Sitúa e recoñece, con axuda docente ou doutros compañeiros, mediante o uso pautado dun planisferio as principais penínsulas, arquipélagos e illas do continente europeo.	Sitúa e recoñece, con certa soltura, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais penínsulas, arquipélagos e illas do continente europeo.	Sitúa e recoñece, con moita soltura e precisión, mediante o uso autónomo dun planisferio as principais penínsulas, arquipélagos e illas do continente europeo.	D.	P. 011 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.22 Recoñece a paisaxe oceánica como unha zona de paisaxe temperada en Europa e explica como inflúe a proximidade do Atlántico nas súas temperaturas e precipitacións a partir da observación dun mapa temático.	Localiza as zonas de Europa nas que predomina a paisaxe oceánica e sinala que é unha zona de clima suave e húmido sen chegar a establecer conexións entre estas características climáticas e a proximidade do Océano Atlántico.	Localiza as zonas de Europa nas que predomina a paisaxe oceánica e explica de forma imprecisa ou incompleta as conexións existentes entre estas características climáticas e a proximidade do Océano Atlántico a partir da análise dun mapa temático.	Localiza as zonas de Europa nas que predomina a paisaxe oceánica e explica as conexións existentes entre estas características climáticas e a proximidade do Océano Atlántico a partir da análise dun mapa temático.	Localiza as zonas de Europa nas que predomina a paisaxe oceánica e explica as conexións existentes entre estas características climáticas e a proximidade do Océano Atlántico identificando nun mapa os ventos do Atlántico e comprendendo a súa influencia sobre o clima e as precipitacións.	D.	P. 019 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.23 Describe as características climáticas dos veráns e os invernos na paisaxe mediterránea axudándose para isto da análise dun mapa.	Sinala que a paisaxe mediterránea corresponde a unha paisaxe de clima temperado sen establecer as causas disto nin describir con precisión os trazos do clima no verán e o inverno mediterráneos.	Explica de forma imprecisa ou incompleta como o Mar Mediterráneo favorece a existencia de veráns calorosos e invernos suaves a partir da análise dun mapa temático.	Explica con certo grao de detalle como o Mar Mediterráneo favorece a existencia de veráns calorosos e invernos suaves a partir da análise dun mapa temático.	Explica con detalle como o Mar Mediterráneo favorece a existencia de veráns calorosos e invernos suaves caracterizando a importancia dos ventos subtropicais a partir da análise dun mapa temático.	D.	P. 019 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.24 Analiza de forma combinada fotografías e climogramas para describir a partir da súa análise as características climáticas e paisaxísticas da sabana e da selva.	Observa climogramas e fotografías de forma mecánica e pouco comprensiva, incluso con axuda docente, e cústalle formular criterios oportunos para identificar a selva e a sabana.	Interpreta climogramas e fotografías con axuda docente ocasional e distingue a selva e a sabana a partir da análise combinada de fotos e climogramas.	Interpreta climogramas e fotografías de forma autónoma e distingue a selva e a sabana a partir da análise combinada de fotos e climogramas explicando moi brevemente algunhas das súas características xeográficas e paisaxísticas.	Interpreta climogramas e fotografías de forma autónoma e distingue a selva e a sabana a partir da análise combinada de fotos e climogramas explicando de forma detallada as súas principais características xeográficas e paisaxísticas.	D.	P. 016 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.25 Observa unha imaxe e un climograma dunha paisaxe da zona ártica e explica as características fundamentais do clima e a vexetación dos territorios desta zona climática.	Sinala que unha imaxe corresponde a unha paisaxe de clima frío e ten dificultades para relacionar a paisaxe e a vexetación que corresponden a unha foto dunha paisaxe ártica coas características propias da zona climática que lle corresponde.	Establece que unha imaxe corresponde a unha paisaxe de clima frío e describe brevemente como o clima inflúe na vexetación de rexións como a representada na foto a partir da observación dun climograma.	Establece con claridade que unha imaxe corresponde a unha paisaxe de clima frío e describe como o clima inflúe na vexetación de rexións como a representada na foto a partir da observación dun climograma sinalando os principais trazos do clima polar.	Establece con claridade que unha imaxe corresponde a unha paisaxe de clima frío e describe como o clima inflúe na vexetación e o poboamento de rexións como a representada na foto a partir da observación dun climograma describindo con certo grao de detalle os principais trazos do clima polar.	D.	P. 017 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.26 Interpreta de forma combinada fotografías e climogramas para describir a partir da súa análise as características climáticas e paisaxísticas dos tres grandes tipos de paisaxes temperadas que se dan en Europa.	Observa climogramas e fotografías de forma mecánica e pouco comprensiva, incluso con axuda docente, e cústalle formular criterios oportunos para identificar os tres grandes tipos de paisaxes temperadas que se dan en Europa.	Interpreta climogramas e fotografías con axuda docente ocasional e distingue os tres grandes tipos de paisaxes temperadas que se dan en Europa a partir da análise combinada de fotos e climogramas.	Interpreta climogramas e fotografías de forma autónoma e distingue os tres grandes tipos de paisaxes temperadas que se dan en Europa a partir da análise combinada de fotos e climogramas explicando moi brevemente algunhas das súas características xeográficas e paisaxísticas.	Interpreta climogramas e fotografías de forma autónoma e distingue os tres grandes tipos de paisaxes temperadas que se dan en Europa a partir da análise combinada de fotos e climogramas explicando de forma detallada as súas principais características xeográficas e paisaxísticas.	D.	P. 018 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.27 Explica de forma razoada as características climáticas das selvas ecuatoriais e como o clima inflúe na frondosidade da súa vexetación.	Identifica a frondosidade da selva ecuatorial e sinala que é unha zona con chuvias abundantes.	Explica brevemente algunhas das características do clima das selvas ecuatoriais que favorecen a frondosidade destas rexións.	Explica correctamente a maioría do clima das selvas ecuatoriais que favorece a frondosidade destas rexións.	Explica correctamente todas as características do clima das selvas ecuatoriais que favorece a frondosidade destas rexións.	D.	P. 017 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.28 Sintetiza as características fundamentais das paisaxes polares e de alta montaña.	Amosa dificultades para sintetizar e resumir as características fundamentais das paisaxes polares e de alta montaña.	Sintetiza e resume algunha das características fundamentais das paisaxes polares e de alta montaña.	Sintetiza e resume as características fundamentais das paisaxes polares e de alta montaña.	Sintetiza, resume e explica razonadamente as características fundamentais das paisaxes polares e de alta montaña.	D.	P. 017 A. 10	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.29 Caracteriza as actividades económicas da paisaxe oceánica ou atlántica en Europa relacionándoas coas características do seu clima e a súa paisaxe.	Identifica algunhas das actividades económicas propias da paisaxe oceánica sen explicar a súa relación co clima ou coa paisaxe.	Identifica as maioría das actividades económicas propias da paisaxe oceánica e sinala a súa relación co clima húmido propio da paisaxe oceánica.	Identifica as actividades económicas propias da paisaxe oceánica e explica brevemente a súa relación co clima húmido e suave propio da paisaxe oceánica.	Identifica as actividades económicas propias da paisaxe oceánica e explica con certo grao de detalle a súa relación co clima húmido e suave propio da paisaxe oceánica.	D.	P. 019 A. 08	Sociais e cívicas
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Localizar e interpretar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou imaxe satélite. Est. Apr. XHB1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos.	1.1.3.30 Explica as diferenzas entre o clima continental e o continental extremo sinalando a orixe destas diferenzas.	Diferenza o clima continental extremo do continental de forma imprecisa e sen chegar a detallar tales diferenzas nun texto explicativo.	Diferenza o clima continental extremo do continental e cita algunha das principais diferenzas entre ambos os dous tipos de clima.	Diferenza o clima continental extremo do continental e explica brevemente as principais diferenzas entre ambos os dous tipos de clima.	Diferenza o clima continental extremo do continental e explica con detalle as principais diferenzas entre ambos os dous tipos de clima e a orixe de tales diferenzas.	D.	P. 019 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.1 Define que é o Estado e explica que papel desempeñan as fronteiras nos Estados.	Amosa dificultades para comprender o concepto de Estado e definiilo incluso coa axuda do docente.	Define de forma imprecisa que é o Estado e explica vagamente que papel desempeñan as fronteiras nos Estados.	Define de forma correcta pero simple que é o Estado e explica con poucas palabras que papel desempeñan as fronteiras nos Estados.	Define de forma precisa que é o Estado e explica cun vocabulario rico que papel desempeñan as fronteiras nos Estados, axudándose de exemplos que o ilustran.	T. 01	P. 027 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.2 Razona por que certos territorios dun Estado poden gozar de certa autonomía.	Presenta dificultades para ver que certos territorios dun Estado gozan de certa autonomía.	Explica de forma simple pero con erros por que certos territorios dun Estado poden gozar de certa autonomía.	Razona de forma simple por que certos territorios dun Estado poden gozar de certa autonomía aínda que con criterios pouco argumentados.	Razona de forma correcta por que certos territorios dun Estado poden gozar de certa autonomía ofrecendo argumentos sólidos e exemplos que o ilustran.	T. 01	P. 027 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.3 Busca información sobre cando se aprobaron cada un dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España.	Ten dificultades para buscar información sobre cando se aprobou algún dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España incluso coa axuda docente.	Busca información imprecisa sobre cando se aprobou algún dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España.	Busca información sobre cando se aprobaron algúns dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España aínda que con algunha incorrección.	Busca información precisa sobre cando se aprobaron cada un dos Estatutos das Comunidades Autónomas de España.	T. 01	P. 033 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.4 Explica que son os municipios e detalla cales son as competencias que ten o Concello.	Amosa dificultades para explicar con axuda docente que son os municipios e indicar algunha das competencias do Concello.	Explica con imprecisións que son os municipios e indica algunha das competencias que ten o Concello.	Explica con corrección que son os municipios e indica algunhas das competencias que ten o Concello.	Explica con precisión que son os municipios e detalla cales son as competencias que ten o Concello.	T. 01	P. 033 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.5 Describe cales son as funcións que teñen as provincias e as deputacións provinciais.	Presenta dificultades para describir algunha das funcións que teñen as provincias e as deputacións provinciais con axuda docente pero amosando frecuentes confusións.	Describe de forma autónoma algunha das funcións que teñen as provincias e as deputacións provinciais confundíndoas con frecuencia.	Describe de forma autónoma e correcta algunhas das funcións que teñen as provincias e as deputacións provinciais.	Describe de forma autónoma e correcta cales son as funcións que teñen as provincias e as deputacións provinciais.	T. 01	P. 033 A. 06	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.6 Enumera e contabiliza cantas Comunidades Autónomas hai en España e explica como están organizadas Ceuta e Melilla.	Ten dificultades para enumerar e contabilizar cantas Comunidades Autónomas hai en España e explicar con imprecisións como están organizadas Ceuta e Melilla incluso coa axuda docente.	Enumera e contabiliza algunhas Comunidades Autónomas que hai en España con erros e explica de forma imprecisa como están organizadas Ceuta e Melilla.	Enumera e contabiliza algunhas Comunidades Autónomas que hai en España con algún pequeno erro e explica de forma correcta pero simple como están organizadas Ceuta e Melilla.	Enumera e contabiliza todas as Comunidades Autónomas que hai en España sen erros e explica de forma correcta e precisa como están organizadas Ceuta e Melilla. Ademais é capaz de indicar todas as capitais autonómicas.	T. 01	P. 035 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.7 Distingue cales son as institucións de autogoberno das Comunidades Autónomas.	Amosa dificultades para distinguir algunha das institucións de autogoberno das Comunidades Autónomas incluso coa axuda docente e frecuentemente comete confusións.	Distingue algunha das institucións de autogoberno das Comunidades Autónomas sen axuda pero confúndelas con frecuencia.	Distingue algunhas das institucións de autogoberno das Comunidades Autónomas sen axuda pero comete algunha confusión ocasional.	Distingue cales son as institucións de autogoberno das Comunidades Autónomas sen axuda e sen cometer ningunha confusión.	T. 01	P. 035 A. 07	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Coñecer a organización administrativa e territorial de España. Est. Apr. XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	2.1.1.8 Relaciona a descentralización do poder en España co achegamento das decisións políticas aos cidadáns.	Presenta dificultades para comprender a descentralización do poder en España e relacionalo co achegamento das decisións políticas aos cidadáns.	Le a frase pero ten algunhas dificultades para comentala e relacionar a descentralización do poder en España co achegamento das decisións políticas aos cidadáns.	Le a frase pero ten algunha dificultade para comentala e relacionar a descentralización do poder en España co achegamento das decisións políticas aos cidadáns utilizando un vocabulario adecuado.	Le a frase e amosa facilidade para comentala e relacionar a descentralización do poder en España co achegamento das decisións políticas aos cidadáns utilizando un vocabulario adecuado e rico.	T. 01	P. 035 A. 09	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Analizar os datos do peso do sector terciario dun país fronte aos do sector primario e secundario, e extraer conclusións.</p> <p>Est. Apr. XHB2.2.1. Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.</p>	2.2.1.1 Analiza un gráfico da poboación ocupada en España e interpreta os seus datos correctamente.	Observa un gráfico de poboación ocupada e sinala a variable que determina unha porcentaxe máis elevada sen interpretar nin comprender con claridade a información que expón o gráfico.	Analiza un gráfico de poboación ocupada, e sinala a variable que determina unha porcentaxe máis elevada reconecendo de forma aproximada o tema do gráfico e os sectores económicos que se describe nel.	Analiza un gráfico de poboación ocupada, e sinala a variable que determina unha porcentaxe máis elevada explicando brevemente o tema do gráfico, os sectores económicos que se describe nel.	Analiza un gráfico de poboación ocupada, e sinala a variable que determina unha porcentaxe máis elevada explicando brevemente o tema do gráfico, os sectores económicos que se describe nel e extraendo as súas propias conclusións sobre a distribución da poboación ocupada amosada no gráfico.	T. 02	P. 050 A. 01	Dixital
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Analizar os datos do peso do sector terciario dun país fronte aos do sector primario e secundario, e extraer conclusións.</p> <p>Est. Apr. XHB2.2.1. Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.</p>	2.2.1.2 Realiza unha investigación sobre os países cunha maior proporción de traballadores no sector terciario interpretando os datos e extraendo conclusións propia da súa análise.	Busca información con axuda de pautas e ten dificultades para interpretar a información que obtén.	Localiza a información de forma autónoma e sinala os países cunha maior proporción de traballadores no sector terciario sen extraer conclusións sobre a información obtida.	Localiza a información de forma autónoma e sinala que existe unha relación entre o desenvolvemento económico e as porcentaxes elevadas de poboación ocupada no sector terciario.	Localiza a información de forma autónoma e sinala que existe unha relación entre o desenvolvemento económico e as porcentaxes elevadas de poboación ocupada no sector terciario explicando por que os países máis desenvolvidos teñen unha importante actividade económica do sector terciario.	T. 02	P. 051 A. 09	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Analizar os datos do peso do sector terciario dun país fronte aos do sector primario e secundario, e extraer conclusións.</p> <p>Est. Apr. XHB2.2.1. Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.</p>	2.2.1.3 Realiza unha análise detallada e exhaustiva dunha noticia da sección económica dun periódico sobre a evolución do paro en España a partir dunha serie de pautas.	Le unha noticia da sección económica dun periódico sobre a evolución do paro en España e identifica e sinala os datos que se expoñen no texto sen describilos nin interpretalos.	Le unha noticia da sección económica dun periódico sobre a evolución do paro en España e interprétaa de forma imprecisa ou incompleta esbozando unha explicación sobre a realidade que describen os datos expostos na noticia.	Analiza unha noticia da sección económica dun periódico sobre a evolución do paro en España e interprétaas adecuadamente explicando de forma breve e correcta a realidade que describen os datos expostos na noticia e extraendo algunha conclusión persoal sobre a análise da información.	Analiza unha noticia da sección económica dun periódico sobre a evolución do paro en España e interprétaa adecuadamente explicando de forma precisa e detallada a realidade que describen os datos expostos na noticia, comparando esta noticia con outras similares e extraendo diversas conclusións persoais sobre a análise da información.	T. 02	P. 062 A. 00 Aprende a...	Dixital
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Analizar os datos do peso do sector terciario dun país fronte aos do sector primario e secundario, e extraer conclusións.</p> <p>Est. Apr. XHB2.2.1. Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.</p>	2.2.1.4 Comenta e analiza un gráfico da poboación ocupada por sectores en España.	Amosa dificultades para interpretar un gráfico da poboación ocupada por sectores en España e emitir algunha análise incluso coa axuda do docente.	Comenta e analiza un gráfico da poboación ocupada por sectores en España sen axuda docente e cometendo algúns erros de interpretación.	Comenta e analiza un gráfico da poboación ocupada por sectores en España sen axuda docente e relaciona a evolución da ocupación co proceso de terciarización actual.	Comenta e analiza un gráfico da poboación ocupada por sectores en España sen axuda docente, relaciona a evolución da ocupación co proceso de terciarización actual e é capaz de imaxinar como será a economía dos países dentro de cincuenta anos.	T. 06	P. 146 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.1 Establece con claridade a característica fundamental do sector primario e a do sector secundario.	Confunde ambos os dous sectores económicos e sinala de forma errónea trazos que non se corresponden co sector económico que describe.	Sinala algún trazo ou características do sector primario e do sector secundario sen chegar a detallar con claridade cal é a característica que define cada sector.	Sinala de forma concisa que o sector primario se define como aquel destinado á produción de alimentos e materias primas e que o sector secundario comprende o conxunto de actividades para transformar unha materia prima.	Explica con certo grao de detalle e achegando exemplos que o sector primario se define como aquel destinado á produción de alimentos e materias primas e que o sector secundario comprende o conxunto de actividades para transformar unha materia prima.	T. 02	P. 051 A. 06	Sociais e cívicas
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.2 Elabora un texto explicativo detallado describindo as principais características do sector cuaternario.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as principais características do sector cuaternario.	Describe brevemente e con corrección as principais características do sector cuaternario e cita algún exemplo que ilustre ou clarifique a súa explicación.	Describe adecuadamente as principais características do sector cuaternario, explica de forma concisa as diferentes actividades do sector e cita diversos exemplos que ilustren ou clarifiquen a súa explicación.	Caracteriza con certo grao de detalle as principais características do sector cuaternario, explica de forma detallada as diferentes actividades do sector e comenta diversos exemplos que ilustren ou clarifiquen a súa explicación.	T. 02	P. 051 A. 08	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.3 Describe de forma breve e concisa en que consiste a agricultura.	Copia a definición de agricultura reproducida no libro de forma mecánica e sen comprender o seu significado.	Describe en que consiste a agricultura coas súas propias palabras de forma incompleta ou imprecisa.	Describe en que consiste a agricultura con as súas propias palabras de forma adecuada e achegando algún exemplo á súa descrición.	Describe en que consiste a agricultura con as súas propias palabras de forma precisa e achegando varios exemplos á súa descrición.	T. 03	P. 068 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.4 Elabora un texto explicativo detallado describindo a situación da agricultura na actualidade.	Esboza unha explicación moi incompleta e pouco detallada sobre a situación da agricultura na actualidade esquecendo citar aspectos ou trazos importantes.	Describe a situación da agricultura na actualidade e explica brevemente algunhas das súas características.	Describe adecuadamente a situación da agricultura na actualidade e ocasionalmente sinala exemplos que clarifican ou ilustran as súas explicacións.	Describe con certo grao de detalle a situación da agricultura na actualidade e adoita sinalar exemplos que clarifican ou ilustran as súas explicacións.	T. 03	P. 069 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.5 Elabora un texto explicativo detallado describindo as principais semellanzas e diferenzas dos dous tipos de gandería que existen na actualidade.	Esboza unha explicación moi incompleta e pouco detallada sobre as principais semellanzas e diferenzas dos dous tipos de gandería na actualidade incluso coa axuda docente.	Enumera as principais semellanzas e diferenzas dos dous tipos de gandería na actualidade.	Describe adecuadamente as principais semellanzas e diferenzas dos dous tipos de gandería na actualidade.	Describe con certo grao de detalle as principais semellanzas e diferenzas dos dous tipos de gandería na actualidade con exemplos que clarifican ou ilustran as súas explicacións.	T. 03	P. 075 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.6 Elabora un texto explicativo detallado describindo as principais características da gandería tradicional.	Esboza unha explicación moi incompleta e pouco detallada sobre as principais características da gandería tradicional esquecendo citar aspectos ou trazos importantes.	Enumera as principais características da gandería tradicional e explica brevemente algunhas destas características..	Describe adecuadamente as principais características da gandería tradicional e ocasionalmente sinala exemplos que clarifican ou ilustran as súas explicacións.	Describe con certo grao de detalle as principais características da gandería tradicional e adoita sinalar exemplos que clarifican ou ilustran as súas explicacións.	T. 03	P. 075 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.7 Establece relacións entre as zonas climáticas e a gandería que se practica.	Amosa dificultades para comprender a relación entre as zonas climáticas e a actividade gandeira.	Comprende a relación que hai entre o clima e a acción gandeira pero cústalle elaborar un texto para plasmala.	Establece algunha relación entre as zonas climáticas e a gandería que se practica a través dun texto simple.	Establece relacións entre as zonas climáticas e a gandería que se practica a través dun texto completo acompañado de exemplos clarificadores.	T. 03	P. 075 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.8 Determina cales son os países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas.	Presenta dificultades para determinar cales son os países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas aínda coa axuda do docente.	Utiliza o mapa para determinar algún dos países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas sen a axuda do docente.	Utiliza o mapa para determinar algúns dos países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas sen a axuda do docente.	Utiliza o mapa para determinar todos os países que desembarcan máis capturas e onde pescan as súas frotas sen a axuda do docente.	T. 03	P. 077 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.9 Caracteriza a pesca costeira e a pesca de altura seguindo un esquema establecido previamente.	Elabora un texto de forma moi incompleta sobre a pesca costeira e a pesca de altura sen seguir as pautas establecidas no esquema.	Elabora un texto con algunhas das características da pesca costeira e da pesca de altura pero sen seguir o esquema establecido.	Elabora un texto con algunhas das características da pesca costeira e da pesca de altura seguindo o esquema establecido.	Elabora un texto con todas as características da pesca costeira e da pesca de altura seguindo o esquema establecido e ampliando a información con textos do libro ou doutras fontes.	T. 03	P. 077 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.10 Describe unha serie de paisaxes agrarias a partir da observación dunha serie de fotografías.	Enumera os distintos tipos de paisaxes agrarias e sinala algunha das súas características.	Describe de forma breve e adecuada as diferentes paisaxes agrarias a partir da observación dunha serie de fotografías.	Describe con certo grao de detalle e con corrección as diferentes paisaxes agrarias a partir da observación dunha serie de fotografías e complementa a súa descrición con algún dato ou coñecemento obtido no tema.	Describe con detalle e corrección as diferentes paisaxes agrarias a partir da observación dunha serie de fotografías e complementa a súa descrición con diversos datos ou coñecementos obtidos no tema realizando achegas ou comentarios propios sobre a actividade proposta.	T. 03	P. 071 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.11 Sinala como podemos distinguir unha paisaxe de agricultura intensiva doutra de agricultura extensiva.	Amosa dificultades para diferenciar unha paisaxe de agricultura intensiva doutra de agricultura extensiva aínda coa axuda do docente.	Diferenza unha paisaxe de agricultura intensiva doutra de agricultura extensiva sen axuda do docente pero cústalle sinalar como o fai.	Sinala como podemos distinguir unha paisaxe de agricultura intensiva doutra de agricultura extensiva.	Sinala como podemos distinguir unha paisaxe de agricultura intensiva doutra de agricultura extensiva achegando diversas ideas e achegas propias extraídas da información obtida no tema.	T. 03	P. 071 A. 07	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.12 Confecciona un esquema que estrutura a información referente aos cultivos que predominan en España.	Confecciona un esquema de forma moi imprecisa e con falta de información no que resume os cultivos que predominan en España.	Confecciona un esquema de forma pouco precisa no que resume os cultivos que predominan en España.	Confecciona un esquema de forma correcta pero simple no que resume os cultivos que predominan en España.	Confecciona un esquema de forma correcta e completa no que resume os cultivos que predominan en España, achegando ampliacións de datos.	T. 03	P. 081 A. 02	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.13 Comenta a táboa que recolle as hectáreas dedicadas aos cultivos máis importantes.	Comenta con axuda docente a información da táboa na que se recolle as hectáreas dedicadas aos cultivos máis importantes.	Comenta a táboa que recolle as hectáreas dedicadas aos cultivos máis importantes esquecendo de datos e de establecer relacións.	Comenta a táboa que recolle as hectáreas dedicadas aos cultivos máis importantes de forma correcta pero simple.	Comenta a táboa que recolle as hectáreas dedicadas aos cultivos máis importantes de forma correcta e ampliando con detalles que non aparecen nela.	T. 03	P. 081 A. 03	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.14 Describe os efectivos gandeiros que hai en España que aparecen na táboa.	Describe con dificultade e imprecisión algún dos efectivos gandeiros que hai en España que aparecen na táboa.	Describe con algunha imprecisión algúns dos efectivos gandeiros que hai en España que aparecen na táboa.	Describe con corrección os efectivos gandeiros que hai en España que aparecen na táboa.	Describe con corrección os efectivos gandeiros que hai en España que aparecen na táboa achegando outros datos e información obtida no tema ou noutras fontes.	T. 03	P. 081 A. 04	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.15 Indica cantos tipos de paisaxes agrarias se distinguen en España e en que lugares se localizan.	Indica con dificultades algún tipo de paisaxe agraria de España e en que lugar se localiza con axuda do docente.	Indica con algunha dificultade algúns tipos de paisaxes agrarias que se distinguen en España e en que lugares se localizan cometendo algunha imprecisión.	Indica algúns tipos de paisaxes agrarias que se distinguen en España e en que lugares se localizan cometendo algunha imprecisión e sen axuda do docente.	Indica cantos tipos de paisaxes agrarias se distinguen en España e en que lugares se localizan de forma autónoma e sen cometer ningún tipo de imprecisión.	T. 03	P. 083 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.16 Elabora unha táboa onde se resume as características principais das diferentes paisaxes agrarias de España.	Elabora con dificultades e coa axuda docente unha táboa onde resume algunha das características principais das diferentes paisaxes agrarias de España.	Elabora con algunha dificultade e sen a axuda docente unha táboa onde resume algunha das características principais das diferentes paisaxes agrarias de España.	Elabora sen dificultade e sen a axuda docente unha táboa onde resume algunhas das características principais das diferentes paisaxes agrarias de España.	Elabora con facilidade e sen a axuda docente unha táboa onde resume todas as características principais das diferentes paisaxes agrarias de España.	T. 03	P. 083 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.17 Deseña unha presentación dixital onde exemplifica con imaxes e datos estatísticos cada unha das paisaxes agrarias.	Deseña con dificultades e coa axuda docente unha presentación dixital onde exemplifica con algunha imaxe e algún dato estatístico algunha das paisaxes agrarias.	Deseña con algunha dificultade e sen a axuda docente unha presentación dixital onde exemplifica con algunhas imaxes e datos estatísticos algunhas das paisaxes agrarias.	Deseña sen dificultade e sen a axuda docente unha presentación dixital onde exemplifica con algunhas imaxes e datos estatísticos algunhas das paisaxes agrarias.	Deseña con facilidade unha presentación dixital onde exemplifica con imaxes, datos estatísticos e informacións ampliadas cada unha das paisaxes agrarias.	T. 03	P. 083 A. 03	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.18 Describe unha paisaxe agraria a partir da observación dunha fotografía e seguindo un guión.	Localiza a paisaxe agraria con imprecisión, analiza algún elemento que aparece nela e elabora unhas conclusións moi simples e imprecisas.	Localiza a paisaxe agraria con algún erro, analiza algúns elementos que aparecen nela e elabora unhas conclusións simples e con erros.	Localiza a paisaxe agraria sen erros, analiza a maioría dos elementos que aparecen nela e elabora unhas conclusións simples e sen erros.	Localiza a paisaxe agraria sen erros, analiza todos os elementos que aparecen nela e elabora unhas conclusións amplas, correctas e utilizando con acerto o vocabulario adecuado.	T. 03	P. 086 A. 00 Aprende a...	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.19 Relaciona os tres gráficos referentes á construción e elabora unha síntese a modo de conclusión.	Relaciona con imprecisións e dificultades aínda coa axuda do docente os tres gráficos referentes á construción.	Relaciona con algunha imprecisión e sen a axuda do docente os tres gráficos referentes á construción e elabora unha síntese simple a modo de conclusión pero esquecendo datos importantes.	Relaciona con bastante precisión e sen a axuda do docente os tres gráficos referentes á construción e elabora unha síntese correcta a modo de conclusión sen esquecer ningún dato importante.	Relaciona con moita precisión e sen a axuda do docente os tres gráficos referentes á construción e elabora unha síntese ampla e correcta a modo de conclusión achegando o seu punto de vista e as súas opinións.	T. 04	P. 099 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.20 Indica que tipo de relacións poden establecerse entre os gráficos da construción e o estalido da burbulla inmobiliaria.	Indica con moitas imprecisións e coa axuda do docente algún tipo de relación que pode establecerse entre os gráficos da construción e o estalido da burbulla inmobiliaria pero sen chegar a ningunha conclusión.	Indica con bastantes imprecisións e sen a axuda do docente algunhas relacións que poden establecerse entre os gráficos da construción e o estalido da burbulla inmobiliaria chegando a algunha conclusión sen argumentar.	Indica con bastante precisión e sen a axuda do docente que tipos de relacións poden establecerse entre os gráficos da construción e o estalido da burbulla inmobiliaria ofrecendo algunhas conclusións destacables e argumentadas.	Indica con moita precisión e sen a axuda do docente que tipos de relacións poden establecerse entre os gráficos da construción e o estalido da burbulla inmobiliaria ofrecendo diversas conclusións argumentadas e un criterio propio nas súas opinións.	T. 04	P. 099 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.21 Razona que peso ten o sector da construción na economía dun país.	Razona de forma imprecisa e incorrecta cal é o peso que ten o sector da construción na economía dun país.	Razona con algunhas dificultades e imprecisións cal é o peso que ten o sector da construción na economía dun país.	Razona con bastante precisión e corrección cal é o peso que ten o sector da construción na economía dun país.	Razona con precisión e corrección cal é o peso que ten o sector da construción na economía dun país ofrecendo explicacións con criterio e ben argumentadas.	T. 04	P. 099 A. 09	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.22 Sinala que actividades xeran residuos nucleares.	Sinala con moita imprecisión, incorrección e coa axuda docente algunha actividade que xera residuos nucleares.	Sinala sen axuda docente pero con algunhas imprecisións algunha actividade que xera residuos nucleares.	Sinala sen axuda docente pero con algunha imprecisión algunhas actividades que xeran residuos nucleares.	Sinala de forma autónoma e con precisión e corrección de vocabulario todas as actividades que xeran residuos nucleares.	T. 04	P. 103 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.23 Indica cales son os principais elementos do proceso industrial e defíneos.	Indica con moita imprecisión e a axuda docente algún elemento do proceso industrial.	Indica con algunha imprecisión e sen axuda docente algún elemento do proceso industrial e defíneo de forma ambigua.	Indica con corrección e sen axuda docente algúns elementos do proceso industrial e os define de forma simple e correcta.	Indica con precisión e sen axuda docente cales son os principais elementos do proceso industrial e os define con corrección e utilizando o vocabulario adecuado	T. 05	P. 111 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.24 Define que é o concepto de <i>capital</i> .	Define de forma moi imprecisa, con axuda docente e con palabras vulgares que é o concepto de <i>capital</i> .	Define de forma imprecisa, sen axuda docente e con palabras vulgares que é o concepto de <i>capital</i> .	Define de forma precisa, sen axuda docente e co vocabulario adecuado que é o concepto de <i>capital</i> .	Define de forma moi precisa, sen axuda docente e co vocabulario adecuado que é o concepto de <i>capital</i> , acompañando con exemplos clarificadores.	T. 05	P. 111 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.25 Elabora un mapa conceptual das actividades industriais utilizando os conceptos propostos e engadindo os conectores necesarios.	Elabora un mapa conceptual de forma moi imprecisa e coa axuda do docente das actividades industriais utilizando algúns conceptos do apartado.	Elabora un mapa conceptual de forma imprecisa e sen a axuda docente das actividades industriais utilizando algúns dos conceptos propostos pero esquecendo os conectores.	Elabora un mapa conceptual de forma precisa e sen a axuda docente das actividades industriais utilizando a maioría dos conceptos propostos e engadindo algún conector necesario.	Elabora un mapa conceptual de forma moi precisa e sen a axuda docente das actividades industriais utilizando todos os conceptos propostos e engadindo os conectores necesarios.	T. 05	P. 111 A. 08	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.26 Compara o traballo artesanal co traballo en cadea e elabora unha lista coas vantaxes e os inconvenientes.	Amosa dificultades para establecer algunha comparación entre o traballo artesanal e o traballo en cadea.	Compara con erros o traballo artesanal co traballo en cadea e elabora unha lista con algunha vantaxe e/ou inconveniente.	Compara adecuadamente o traballo artesanal co traballo en cadea e elabora unha lista con algunhas vantaxe e inconvenientes.	Compara adecuadamente o traballo artesanal co traballo en cadea e elabora unha lista con todas as vantaxe e todos os inconvenientes.	T. 05	P. 113 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.27 Razona por que se pode afirmar que o fordismo é a orixe da sociedade de consumo.	Ten dificultades para relacionar o fordismo coa sociedade de consumo incluso coa axuda do docente.	Relaciona con erros o fordismo coa sociedade de consumo pero non razoa se representa a súa orixe.	Razona con algún erro por que se pode afirmar que o fordismo é a orixe da sociedade de consumo.	Razona adecuadamente por que se pode afirmar que o fordismo é a orixe da sociedade de consumo.	T. 05	P. 113 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.28 Identifica os principais problemas que afectan de forma negativa a competitividade da industria española.	Presenta dificultades para identificar algún problema que afecta de forma negativa a competitividade da industria española incluso con axuda do docente.	Identifica algún dos principais problemas que afectan de forma negativa a competitividade da industria española.	Identifica algúns dos principais problemas que afectan de forma negativa a competitividade da industria española.	Identifica os principais problemas que afectan de forma negativa a competitividade da industria española.	T. 05	P. 119 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.29 Elabora un díptico onde presenta brevemente en que consisten as medidas que se queren implantar para reindustrializar España.	Amosa dificultades para elaborar un díptico onde presenta brevemente en que consisten as medidas que se queren implantar para reindustrializar España incluso coa axuda do docente.	Elabora con dificultade pero de forma autónoma un díptico onde presenta brevemente en que consiste algunha das medidas que se queren implantar para reindustrializar España.	Elabora con corrección un díptico onde presenta brevemente en que consisten algunhas das medidas que se queren implantar para reindustrializar España.	Elabora con corrección e precisión un díptico onde presenta brevemente en que consisten as medidas que se queren implantar para reindustrializar España.	T. 05	P. 119 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.30 Averigua na Internet cales son as 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízaas nun mapa.	Presenta dificultades para avergiuar na Internet algunha das 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízala nun mapa incluso con axuda docente.	Averigua na Internet algunhas das 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízaas con moita imprecisión nun mapa.	Averigua na Internet algunhas das 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízaas con algunha imprecisión nun mapa.	Averigua na Internet as 25 principais empresas dedicadas á biotecnoloxía que teñen unha sede en España e localízaas con moita precisión nun mapa.	T. 05	P. 127 A. 01	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.31 Elabora unha lista con todos os produtos que conteñen compoñentes electrónicos da súa redonda e xeolocalízaos nun mapa.	Ten dificultades para encontrar algún produto que conteña compoñentes electrónicos e xeolocalízalo nun mapa incluso con axuda docente.	Elabora unha lista con algúns dos produtos que conteñen compoñentes electrónicos da súa redonda e xeolocalízaos con moita imprecisión nun mapa.	Elabora unha lista con algúns dos produtos que conteñen compoñentes electrónicos da súa redonda e xeolocalízaos con algunha imprecisión nun mapa.	Elabora unha lista con todos os produtos que conteñen compoñentes electrónicos da súa redonda e xeolocalízaos con moita precisión nun mapa.	T. 05	P. 127 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.32 Explica e diferenza que son os medios de transporte e as infraestruturas viarias.	Amosa dificultades para explicar coas súas palabras algún dos medios de transporte e algunha das infraestruturas viarias incluso coa axuda docente.	Explica de forma autónoma pero con algunhas imprecisións algún dos medios de transporte e algunha das infraestruturas viarias.	Explica de forma autónoma pero con algún pequeno erro algúns dos medios de transporte e algunhas das infraestruturas viarias.	Explica e diferenza de forma autónoma, con claridade e co vocabulario adecuado os medios de transporte e as infraestruturas viarias.	T. 07	P. 151 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.33 Indica que vantaxes supón cada unha das infraestruturas para o transporte de mercadorías.	Presenta dificultades para identificar incluso coa axuda docente, algunha vantaxe que supón algunha das infraestruturas para o transporte de mercadorías.	Indica algunha das vantaxes que supón cada unha das infraestruturas para o transporte de mercadorías, sen axuda docente e cunha expresión confusa e imprecisa.	Indica algunhas das vantaxes que supón cada unha das infraestruturas para o transporte de mercadorías, sen axuda docente e cunha expresión clara e precisa.	Indica todas as vantaxes que supón cada unha das infraestruturas para o transporte de mercadorías, sen axuda docente e cunha expresión clara e precisa.	T. 07	P. 151 A. 08	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.34 Identifica e explica que inconveniente ten o transporte marítimo.	Ten dificultades para identificar que inconveniente ten o transporte marítimo incluso coa axuda do docente.	Identifica de forma autónoma que inconveniente ten o transporte marítimo.	Identifica de forma autónoma que inconveniente ten o transporte marítimo e o explica de forma superficial.	Identifica de forma autónoma que inconveniente ten o transporte marítimo e o explica de forma ampla e achegando exemplos que o ilustran.	T. 07	P. 151 A. 09	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.35 Enumera e explica as funcións do transporte.	Amosa dificultades para identificar algunha das funcións do transporte incluso coa axuda do docente.	Enumera algunhas funcións do transporte de forma autónoma pero cometendo algúns erros e confusións.	Enumera algunhas funcións do transporte de forma autónoma e explícaa de forma incompleta.	Enumera todas as funcións do transporte de forma autónoma e explícaa de forma completa, correcta e cun vocabulario adecuado. Ademais é capaz de engadir algunhas máis.	T. 07	P. 153 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.36 Explica que supón a intermodalidade para o transporte de mercadorías.	Presenta dificultades para comprender que é a intermodalidade incluso coa axuda do docente.	Comprende que é a intermodalidade pero comete imprecisións ao explicar que supón para o transporte de mercadorías.	Comprende e explica superficialmente que supón a intermodalidade para o transporte de mercadorías.	Comprende e explica con claridade e amplitude que supón a intermodalidade para o transporte de mercadorías, engadindo diversos exemplos.	T. 07	P. 153 A. 08	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.37 Realiza un comentario do mapa dos transportes en España.	Ten dificultades para interpretar un mapa dos transportes en España.	Realiza un comentario breve, impreciso e incompleto do mapa dos transportes en España.	Realiza un comentario completo e adecuado do mapa dos transportes en España.	Realiza un comentario completo, preciso, adecuado e con detalles do mapa dos transportes en España.	T. 07	P. 157 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.38 Explica por que o turismo de cruceiros se está convertendo nun motor económico para España.	Amosa dificultades para comprender a importancia do turismo de cruceiros en España incluso con axuda docente.	Explica de forma breve e imprecisa por que se está convertendo nun motor económico para España.	Explica de forma breve pero correcta por que se está convertendo nun motor económico para España.	Explica de forma completa, precisa e amplía por que se está convertendo nun motor económico para España.	T. 07	P. 157 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.39 Elabora unha lista de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo.	Presenta dificultades para identificar algún posto de traballo directo ou indirecto que crea o turismo incluso coa axuda docente.	Elabora unha lista breve de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente pero cometendo algún erro.	Elabora unha lista adecuada de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente.	Elabora unha lista completa e extensa de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente.	T. 07	P. 157 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.40 Elabora e comenta un mapa sobre as liñas de Alta Velocidade Española.	Ten dificultades para elaborar un mapa das liñas de Alta Velocidade Española incluso coa axuda do docente e posteriormente comentalo.	Elabora un mapa sobre as liñas de Alta Velocidade Española con erros e imprecisións e coméntao moi brevemente e con incorreccións.	Elabora un mapa sobre as liñas de Alta Velocidade Española con algún erro e imprecisión e coméntao de forma breve pero correctamente.	Elabora un mapa sobre as liñas de Alta Velocidade Española con precisión e pulcritude e coméntao de forma ampla e cun vocabulario adecuado.	T. 07	P. 163 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.41 Indica os produtos do sector primario na UE, o seu peso e os retos actuais.	Amosa dificultades para indicar algún dos produtos do sector primario na UE incluso coa axuda do docente.	Indica algúns dos produtos do sector primario na UE sen axuda docente e con algunha dificultade determina o seu peso económico.	Indica os produtos do sector primario na UE sen axuda docente, determina brevemente o seu peso económico e apunta algún dos retos actuais.	Indica os produtos do sector primario na UE sen axuda docente, determina amplamente o seu peso económico e explica algúns dos retos actuais.	T. 02	P. 055 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.42 Sinala os sectores destacados da industria pesada e da industria lixeira na UE, así como os produtos exportados e importados e explica a afectación da crise ao sector.	Presenta dificultades para sinalar algún sector destacado da industria pesada e da industria lixeira na UE incluso con axuda docente.	Sinala algúns dos sectores destacados da industria pesada e da industria lixeira na UE e algún dos produtos exportados e importados.	Sinala os sectores destacados da industria pesada e da industria lixeira na UE, así como algúns dos produtos exportados e importados e explica brevemente como afectou a crise o sector secundario.	Sinala os sectores destacados da industria pesada e da industria lixeira na UE, así como os produtos exportados e importados e explica amplamente com afectou a crise o sector secundario, utilizando un vocabulario adecuado á temática.	T. 02	P. 055 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Reconocer las actividades económicas que se realizan en Europa en los tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia los sectores económicos europeos.	2.3.1.43 Analiza la evolución del VAB de diferentes sectores económicos en la UE y en España.	Tiene dificultades para analizar e interpretar la evolución del VAB de diferentes sectores económicos en la UE y en España incluso con la ayuda del docente.	Interpreta la evolución del VAB de diferentes sectores económicos en la UE y en España pero tiene alguna dificultad para realizar un análisis más profundo.	Interpreta la evolución del VAB de diferentes sectores económicos en la UE y en España y realiza un análisis más profundo, empleando un vocabulario adecuado a la temática.	Interpreta la evolución del VAB de diferentes sectores económicos en la UE y en España, realiza un análisis más profundo, empleando un vocabulario adecuado a la temática y extrae fácilmente conclusiones.	T. 02	P. 055 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Reconocer las actividades económicas que se realizan en Europa en los tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia los sectores económicos europeos.	2.3.1.44 Explica que es el sector terciario y las actividades que se incluyen en él.	Algunas dificultades para comprender que es el sector terciario incluso con la ayuda del docente.	Comprende que es el sector terciario, lo explica brevemente e indica alguna actividad que se incluye en él.	Comprende que es el sector terciario, lo explica adecuadamente e indica algunas actividades que se incluyen en él.	Comprende que es el sector terciario, lo explica de forma amplia y con ejemplos e indica las actividades que se incluyen en él.	T. 06	P. 133 A. 06	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnología
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Reconocer las actividades económicas que se realizan en Europa en los tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia los sectores económicos europeos.	2.3.1.45 Indica la razón por la que las actividades del sector terciario aumentan.	Presenta dificultades para explicar el aumento de las actividades del sector terciario incluso con la ayuda del docente.	Explica con alguna dificultad y con la ayuda del docente el aumento de las actividades del sector terciario en relación con la revolución del terciario.	Explica brevemente y con la ayuda del docente el aumento de las actividades del sector terciario estableciendo alguna relación con la revolución del terciario.	Explica ampliamente y con la ayuda del docente el aumento de las actividades del sector terciario relacionándolo correctamente con la revolución del terciario.	T. 06	P. 133 A. 08	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Reconocer las actividades económicas que se realizan en Europa en los tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia los sectores económicos europeos.	2.3.1.46 Indica los cambios sociales recientes que hicieron aumentar el sector de los servicios.	Tiene dificultades para indicar algún cambio social reciente que hizo aumentar el sector de los servicios incluso con la ayuda del docente.	Indica con imprecisiones con la ayuda del docente algunos cambios sociales recientes que hicieron aumentar el sector de los servicios.	Indica con alguna imprecisión y con la ayuda del docente algunos cambios sociales recientes que hicieron aumentar el sector de los servicios.	Indica correctamente y con la ayuda del docente todos los cambios sociales recientes que hicieron aumentar el sector de los servicios.	T. 06	P. 133 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.47 Sinala os trazos que caracterizan as actividades do sector terciario.	Amosa dificultades para sinalar algún trazo que caracteriza as actividades do sector terciario incluso coa axuda do docente.	Sinala algún trazo que caracteriza as actividades do sector terciario sen a axuda do docente.	Sinala algúns trazos que caracterizan as actividades do sector terciario sen a axuda do docente.	Sinala todos os trazos que caracterizan as actividades do sector terciario sen a axuda do docente.	T. 06	P. 135 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.48 Elabora un esquema para a clasificación das actividades terciarias.	Presenta dificultades para elaborar un esquema para a clasificación das actividades terciarias incluso coa axuda docente.	Elabora de forma incompleta e con erros un esquema para a clasificación das actividades terciarias sen a axuda docente.	Elabora de forma completa pero con algún erro un esquema para a clasificación das actividades terciarias sen a axuda docente.	Elabora de forma correcta, son erros e pulcra un esquema para a clasificación das actividades terciarias sen a axuda docente.	T. 06	P. 135 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.49 Compara os servizos sanitarios nos países pobres e nos países ricos.	Ten dificultades para comparar os servizos sanitarios nos países pobres e nos países ricos incluso coa axuda docente.	Compara parcialmente os servizos sanitarios nos países pobres e nos países ricos sen a axuda docente.	Compara correctamente os servizos sanitarios nos países pobres e nos países ricos sen a axuda docente.	Compara correctamente os servizos sanitarios nos países pobres e nos países ricos sen a axuda docente e razoa perfectamente porque enfermidades que non son mortais teñen graves consecuencias nos países pobres.	T. 06	P. 135 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.50 Detecta cal é a finalidade esencial dos parques tecnolóxicos.	Amosa dificultades para detectar e diferenciar cal é a finalidade esencial dos parques tecnolóxicos incluso coa axuda do docente.	Detecta cal é a finalidade esencial dos parques tecnolóxicos pero non a describe adecuadamente.	Detecta cal é a finalidade esencial dos parques tecnolóxicos e descríbela de forma breve pero correcta.	Detecta cal é a finalidade esencial dos parques tecnolóxicos e descríbela de forma ampla e propondo exemplos.	T. 06	P. 139 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.51 Define que é un parque científico-tecnolóxico tecnópole.	Presenta dificultades para comprender que é un parque científico-tecnolóxico tecnópole incluso coa axuda do docente.	Comprende que é un parque científico-tecnolóxico tecnópole pero defíneo de forma incompleta e con erros.	Comprende que é un parque científico-tecnolóxico tecnópole pero defíneo de forma breve e con algún erro.	Comprende que é un parque científico-tecnolóxico tecnópole e defíneo de forma ampla e con algúns exemplos clarificadores.	T. 06	P. 139 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.52 Establece a relación entre o desenvolvemento da investigación e o crecemento económico.	Ten dificultades para entender a relación que existe entre o desenvolvemento da investigación e o crecemento económico incluso coa axuda do docente.	Establece algunha relación pobre e incorrecta entre o desenvolvemento da investigación e o crecemento económico.	Establece a relación existente entre o desenvolvemento da investigación e o crecemento económico e explícaa de forma breve.	Establece a relación existente entre o desenvolvemento da investigación e o crecemento económico e explícaa de forma ampla e co vocabulario adecuado.	T. 06	P. 139 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.53 Determina que implicacións ten para o futuro dun país o investimento en I+D.	Amosa dificultades para determinar algunha das implicacións que ten para o futuro dun país o investimento en I+D incluso coa axuda do docente.	Determina algunha das implicacións que ten para o futuro dun país o investimento en I+D sen a axuda do docente.	Determina algunhas das implicacións que ten para o futuro dun país o investimento en I+D sen a axuda do docente.	Determina todas as implicacións que ten para o futuro dun país o investimento en I+D sen a axuda do docente e descríbemas amplamente con exemplos.	T. 06	P. 141 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.54 Deseña e elabora unha campaña publicitaria para o centro escolar.	Presenta dificultades para deseñar e elaborar en grupo unha campaña publicitaria para o centro escolar incluso co apoio do docente.	Entende a relación entre publicidade e actividades económicas e diseña e elabora unha campaña publicitaria para o centro aínda que cunha actitude pasiva cos compañeiros.	Entende a relación entre publicidade e actividades económicas e diseña e elabora unha campaña publicitaria para o centro amosando unha actitude activa cos compañeiros.	Entende a relación entre publicidade e actividades económicas e diseña e elabora unha campaña publicitaria para o centro amosando unha actitude activa, organizativa e mediadora cos compañeiros.	T. 06	P. 146 A. 05	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Recoñecer as actividades económicas que se realizan en Europa nos tres sectores, identificando distintas políticas económicas. Est. Apr. XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos.	2.3.1.55 Busca información sobre o porto de Rotterdam e diseña unha presentación dixital onde recolle os datos máis relevantes.	Amosa dificultades para buscar algunha información destacada do porto de Rotterdam incluso coa axuda docente.	Busca información breve e imprecisa sobre o porto de Rotterdam e diseña unha presentación dixital onde recolle os datos máis relevantes de forma desordenada e sen coidar a pulcritude.	Busca información adecuada sobre o porto de Rotterdam e diseña unha presentación dixital onde recolle os datos máis relevantes de forma ordenada e correcta.	Busca información precisa, amplía, con detalles e exemplos sobre o porto de Rotterdam e diseña unha presentación dixital onde recolle os datos máis relevantes de forma ordenada e pulcra.	T. 07	P. 164 A. 04	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.1 Propón medidas ou consellos para potenciar o consumo responsable na nosa actual sociedade e estrutura económica a partir dos coñecementos adquiridos no tema sobre a economía, o consumo e as necesidades humanas.	Amosa escaso interese en coñecer en que consiste o consumo responsable, polo que non é capaz de propor medidas efectivas para promoverlo sen a asistencia docente.	Entende a nivel xeral en que consiste o consumo responsable e propón de forma autónoma algunha medida ou consello para promoverlo.	Comprende adecuadamente en que consiste o consumo responsable e propón de forma autónoma algunhas medidas efectivas para promoverlo apoiando os seus consellos en contidos ou exemplos que desenvolveu a partir dos contidos do tema.	Comprende con precisión en que consiste o consumo responsable e propón de forma autónoma numerosas medidas efectivas para promoverlo empregando para isto tanto os contidos do tema como as súas propias conclusións ou opinións que argumenta e explica de forma eficaz.	T. 02	P. 047 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.2 Describe de forma breve e concisa en que consiste a actividade económica.	Copia a definición de actividade económica reproducida no libro de forma mecánica e sen comprender o seu significado.	Describe en que consiste a actividade económica coas súas propias palabras de forma incompleta ou imprecisa.	Describe en que consiste a actividade económica coas súas propias palabras de forma adecuada e achegando algún exemplo á súa descrición.	Describe en que consiste a actividade económica coas súas propias palabras de forma precisa e achegando varios exemplos á súa descrición.	T. 02	P. 047 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.3 Distingue as necesidades persoais das necesidades colectivas e explica as diferenzas existentes entre ambas as dúas.	Comprende de forma imprecisa ou inadecuada que son as necesidades colectivas e individuais e ten dificultades para diferencialas.	Recoñece de forma aproximada que son as necesidades colectivas e individuais e sinala algún exemplo de ambos os dous tipos de necesidades.	Recoñece adecuadamente que son as necesidades colectivas e individuais, sinala exemplos de ambos os dous tipos de necesidades e explica brevemente as principais diferenzas entre ambos os dous tipos de necesidades.	Recoñece con precisión que son as necesidades colectivas e individuais, sinala exemplos de ambos os dous tipos de necesidades e explica con certo grao de detalle as diferenzas entre ambos os dous tipos de necesidades.	T. 02	P. 047 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.4 Recoñece e describe as fases polas que pasa un produto no seu proceso económico.	Cita unha ou varias das fases polas que pasa un produto no seu proceso económico sen explicar estas fases e amosando un baixo coñecemento do proceso económico dos produtos.	Enumera as fases polas que pasa un produto no seu proceso económico e sinala algún trazo de cada fase.	Describe con brevidade e corrección as fases polas que pasa un produto no seu proceso económico.	Describe con detalle e corrección as fases polas que pasa un produto no seu proceso económico achegando exemplos que ilustran as súas explicacións.	T. 02	P. 047 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito empresarial
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.5 Redacta unha explicación na que describe a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo.	Describe brevemente e con corrección a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo citando algún exemplo que apoie e clarifique a súa exposición.	Describe adecuadamente a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo citando diversos exemplos que apoien e clarifiquen a súa exposición.	Describe a relación que existe entre os recursos naturais e os bens de consumo e explica con detemento numerosos exemplos que apoien e clarifiquen a súa exposición.	T. 02	P. 047 A. 09	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.6 Explica que son os axentes económicos e indica cales son os principais axentes dunha economía.	Ten dificultades para comprender o concepto de axente económico e para identificar os axentes dunha economía.	Esboza unha explicación incompleta ou imprecisa sobre o concepto de axente económico e sinala de forma illada algún exemplo de axente económico.	Explica de forma breve e adecuada o concepto de axente económico e sinala cales son os principais axentes dunha economía.	Explica con precisión e corrección o concepto de axente económico e sinala cales son os principais axentes dunha economía explicando cal é o seu papel e a súa importancia económica.	T. 02	P. 049 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.7 Describe o papel do factor traballo dentro dun sistema de produción.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre o papel do factor traballo dentro dun sistema de produción.	Describe brevemente e con corrección o papel do factor traballo dentro dun sistema de produción citando algún exemplo que apoie e clarifique a súa exposición.	Describe adecuadamente o papel do factor traballo dentro dun sistema de produción citando diversos exemplos que apoien e clarifiquen a súa exposición.	Describe o papel do factor traballo dentro dun sistema de produción e explica con detemento numerosos exemplos que apoien e clarifiquen a súa exposición.	T. 02	P. 049 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.8 Reflexiona e dialoga sobre a propia preparación para formar parte do actual sistema económico e social fundamentado no coñecemento e na capacidade de uso das novas tecnoloxías.	Amosa escaso interese no tema de reflexión proposto e límitase a responder preguntas directas do docente de forma mecánica e pouco elaborada.	Interésase no tema de reflexión proposto e ocasionalmente necesita pautas ou axuda docente para reflexionar e elaborar conclusións sobre a súa propia preparación en relación á economía e á sociedade do coñecemento.	Interésase no tema de reflexión proposto e reflexiona de forma autónoma expondo de forma breve e algo imprecisa conclusións sobre a súa propia preparación en relación á economía e á sociedade do coñecemento.	Interésase no tema de reflexión proposto e reflexiona de forma autónoma expondo de forma detallada, reflexiva e argumentada as súas conclusións sobre a súa propia preparación en relación á economía e á sociedade do coñecemento.	T. 02	P. 049 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.9 Explica as características básicas e o funcionamento da economía de mercado.	Elabora unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as características básicas e o funcionamento da economía de mercado.	Describe brevemente e con corrección as características básicas e o funcionamento da economía de mercado.	Describe adecuadamente as características básicas e o funcionamento da economía de mercado e esboza a descrición dalgún exemplo no que se vexa con claridade o funcionamento da economía de mercado.	Describe con certo grao das características básicas e o funcionamento da economía de mercado e explica con detemento algún exemplo no que se vexa con claridade o funcionamento da economía de mercado.	T. 02	P. 053 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.10 Establece con claridade a característica fundamental que define a economía de subsistencia.	Sinala algún trazo ou características da economía de subsistencia sen chegar a detallar con claridade cal é a característica que define este sistema económico.	Sinala de forma concisa que a economía de subsistencia se define como aquela na que as persoas producen elas mesmas todo aquilo que requiren para cubrir as súas necesidades básicas.	Sinala de forma concisa que a economía de subsistencia se define como aquela na que as persoas producen elas mesmas todo aquilo que requiren para cubrir as súas necesidades básicas e relaciona este sistema económico con sociedades de baixo nivel de desenvolvemento económico.	Explica con certo grao de detalle que a economía de subsistencia se define como aquela na que as persoas producen elas mesmas todo aquilo que requiren para cubrir as súas necesidades básicas e explica por que este sistema económico se corresponde con sociedades de baixo nivel de desenvolvemento económico.	T. 02	P. 053 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.11 Describe as principais características da economía planificada e sinala o nome dalgún país onde se mantecía este tipo de economía.	Describe incorrectamente ou confunde a economía planificada con outro sistema económico.	Elabora unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as características básicas da economía planificada.	Describe brevemente e con corrección as características básicas e o funcionamento da economía planificada e sinala o nome de ao menos un país no que se mantecía este sistema económico.	Describe adecuadamente as características básicas e o funcionamento da economía planificada e sinala o nome de diversos países nos que se mantecía este sistema económico.	T. 02	P. 053 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.12 Analiza o papel da publicidade como motor de consumo nunha economía de mercado e reflexiona sobre como a publicidade pode inducirnos a compras innecesarias.	Comprende de forma imprecisa a utilidade da publicidade e amosa escaso interese en reflexionar sobre a influencia que exerce a publicidade sobre nosa conduta como compradores.	Identifica a publicidade como unha actividade da economía de mercado que incita ao consumo e ocasionalmente reflexiona sobre a influencia que exerce a publicidade sobre nosa conduta como compradores.	Describe brevemente a publicidade como unha actividade da economía de mercado que incita ao consumo e reflexiona sobre a influencia que exerce a publicidade sobre nosa conduta como compradores.	Describe con detalle a publicidade como unha actividade da economía de mercado que incita ao consumo e amosa unha actitude crítica e reflexiva en relación á influencia que exerce a publicidade sobre nosa conduta como compradores.	T. 02	P. 053 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.13 Analiza e describe as causas que explican a existencia dunha crise económica nun sistema capitalista.	Recoñece a existencia de crise económicas sen chegar a comprender nin a esbozar ningunha explicación sobre as súas causas ou orixe.	Identifica e sinala de forma imprecisa algunha das causas das crise económicas nun sistema capitalista.	Comprende e describe brevemente as principais causas das crise económicas nun sistema capitalista.	Comprende e describe con certo grao de detalle as principais causas e factores que interveñen na aparición de crise económicas nun sistema capitalista.	T. 02	P. 059 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.</p>	<p>2.4.1.14 Establece con claridade como as crise económicas forman parte da economía de mercado describindo a súa estreita relación cos ciclos económicos.</p>	<p>Ten dificultades para reflexionar sobre o tema proposto e límitase a seguir indicacións do docente ou copiar as respostas doutros compañeiros de clase.</p>	<p>Esfórzase na reflexión sobre o tema proposto e sinala de forma imprecisa que as crises económicas forman parte da economía de mercado sen detallar nin argumentar o porque desta afirmación.</p>	<p>Esfórzase na reflexión sobre o tema proposto e explica brevemente que as crises económicas forman parte da economía de mercado relacionando esta afirmación coa existencia de ciclos económicos cuxo funcionamento describe de forma somera.</p>	<p>Esfórzase na reflexión sobre o tema proposto e explica adecuadamente que as crise económicas forman parte da economía de mercado relacionando esta afirmación coa existencia de ciclos económicos cuxo funcionamento describe de precisa e detallada.</p>	<p>T. 02</p>	<p>P. 059 A. 03</p>	<p>Aprender a aprender</p>
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.</p>	<p>2.4.1.15 Realiza unha investigación sobre a crise económica e elabora un informe que responde unha serie de preguntas a partir da información obtida.</p>	<p>Busca información con axuda de pautas, ten dificultades para interpretar a información que obtén e elabora un informe moi incompleto e con erros.</p>	<p>Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe incompleto que responde só algunha das cuestións propostas.</p>	<p>Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que responde cuestións propostas con explicacións breves e adecuadas.</p>	<p>Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que responde cuestións propostas con explicacións moi detalladas e precisas.</p>	<p>T. 02</p>	<p>P. 059 A. 07</p>	<p>Dixital</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.16 Busca información sobre as alternativas académicas posteriores á ESO reflexionando sobre a que máis lle convén en función das súas aptitudes, preferencias e do mercado laboral.	Busca información sobre as alternativas académicas posteriores á ESO sen chegar a extraer ningunha conclusión sobre as alternativas que máis poden interesarlle.	Busca información sobre as alternativas académicas posteriores á ESO e sinala algunha alternativa que poden interesarlle sen elaborar unha reflexión ou explicación sobre os motivos das súas eleccións.	Busca información sobre as alternativas académicas posteriores á ESO e analiza adecuadamente a información obtida para alcanzar unha idea máis ou menos adecuada das alternativas que máis se axustan ás súas aptitudes, preferencias e posibilidades dentro do mercado laboral.	Busca información de forma exhaustiva sobre as alternativas académicas posteriores á ESO e analiza adecuadamente a información obtida para alcanzar unha idea precisa e razoada das alternativas que máis se axustan ás súas aptitudes, preferencias e posibilidades dentro do mercado laboral.	T. 02	P. 061 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.17 Busca información e describe as oportunidades que ofrece o sector público sinalando as vacantes laborais que ofrecen os corpos e administracións públicas e as probas que se deben superar para acceder a estas vacantes.	Identifica de forma imprecisa algún dos tipos de traballo que ofrece a administración pública a partir dunha procura de información pouco exhaustiva.	Recoñece de forma aproximada os principais tipos de traballo que ofrece a administración pública e sinala algunhas vacantes que ofrecen determinados corpos e administracións públicas da súa redonda a partir dunha procura de información pouco exhaustiva.	Recoñece con bastante precisión os tipos de traballo que ofrece a administración pública e sinala numerosas vacantes que ofrecen determinados corpos e administracións públicas da súa redonda e sinala as probas que se deben superar para acceder a estas vacantes a partir dunha procura de información pouco exhaustiva.	Recoñece con moita precisión os diversos tipos de traballo que ofrece a administración pública e describe con detalle numerosas vacantes que ofrecen determinados corpos e administracións públicas da súa redonda e describe as probas que se deben superar para acceder a estas vacantes a partir dunha procura de información pouco exhaustiva.	T. 02	P. 061 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.18 Reflexiona e dialoga sobre a importancia do estudo no propio desenvolvemento persoal e na inserción no mercado laboral a partir dun cuestionario.	Amosa escaso interese no tema de reflexión proposto e límitase a responder preguntas directas do docente de forma mecánica e pouco elaborada.	Interésase no tema de reflexión proposto e ocasionalmente necesita pautas ou axuda docente para reflexionar e elaborar conclusións sobre a importancia do estudo no propio desenvolvemento persoal e na inserción no mercado laboral.	Interésase no tema de reflexión proposto e reflexiona de forma autónoma expondo de forma breve e algo imprecisa conclusións sobre a importancia do estudo no propio desenvolvemento persoal e na inserción no mercado laboral.	Interésase no tema de reflexión proposto e reflexiona de forma autónoma expondo de forma detallada, reflexiva e argumentada as súas conclusións sobre a importancia do estudo no propio desenvolvemento persoal e na inserción no mercado laboral.	T. 02	P. 061 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.19 Analiza un mapa temático mundial sobre a crise económica de 2008 e a súa incidencia nos diferentes países do mundo extraendo as súas propias conclusións sobre a información obtida.	Observa un mapa temático mundial sobre a crise económica de 2008, identifica o tema do mapa e sinala os países nos que a crise económica tivo unha maior incidencia.	Analiza un mapa temático mundial sobre a crise económica de 2008, identifica o tema do mapa e describe moi brevemente a incidencia da crise económica de 2008 nos diferentes países representados no mapa.	Analiza un mapa temático mundial sobre a crise económica de 2008, identifica o tema do mapa e describe adecuadamente a incidencia da crise económica de 2008 nos diferentes países representados no mapa elaborando un texto breve sobre a crise de 2008 e sinalando que se trata dunha crise económica global.	Analiza un mapa temático mundial sobre a crise económica de 2008, identifica o tema do mapa e describe con detall a incidencia da crise económica de 2008 nos diferentes países representados no mapa elaborando un texto detallado sobre a crise de 2008 no que explica con detemento por que é unha crise económica global.	T. 02	P. 063 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.20 Realiza unha pequena investigación ou procura de traballo en grupo sobre os estudos de carácter técnico-profesional e os bacharelatos existentes no municipio e valora cos seus compañeiros e compañeiras de clase estes estudos.	Busca información sobre os estudos de carácter técnico-profesional e os bacharelatos existentes no seu municipio sen organizar a información obtida nin chegar a extraer ningunha conclusión ou valoración sobre estes estudos.	Busca información sobre os estudos de carácter técnico-profesional e os bacharelatos existentes no seu municipio, identifica de forma moi esquemática as características ou saídas profesionais destes estudos e amosa interese ou sinala algún trazo dalgún dos estudos sinalados.	Busca información sobre os estudos de carácter técnico-profesional e os bacharelatos existentes no seu municipio, analiza e organiza a información obtida para alcanzar unha idea máis ou menos adecuada dos diferentes estudos e realiza unha valoración razoada dos estudos adecuados aos seus intereses.	Busca información de forma exhaustiva sobre os estudos de carácter técnico-profesional e os bacharelatos existentes no seu municipio, analiza e organiza a información obtida para alcanzar unha idea bastante precisa dos diferentes estudos e realiza unha valoración razoada dos estudos adecuados aos seus intereses.	T. 02	P. 064 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.21 Participa na simulación dunha entrevista de traballo a partir da procura e visionado dun vídeo dunha entrevista de traballo que sirva de base ou modelo para a súa dramatización.	Produce textos orais de forma desordenada, amosa escaso coñecemento ou comprensión do funcionamento dunha entrevista de traballo e amosa escaso interese por mellorar as súas exposicións orais trala análise da súa participación na entrevista proposta.	Produce textos orais sinxelos ou pouco ordenados, demostra un coñecemento básico do funcionamento e as finalidades dunha entrevista de traballo e ocasionalmente interésase por mellorar algúns aspectos das súas intervencións orais tras unha análise co grupo ou o docente da súa entrevista.	Produce textos orais ordenados e cohesionados, demostra un coñecemento adecuado do funcionamento e as finalidades dunha entrevista de traballo e adoita interesarse por mellorar as súas intervencións orais tras unha análise co grupo ou o docente da súa participación na entrevista proposta.	Produce textos orais cohesionados e exprésase con soltura e eficacia, demostra un coñecemento detallado do funcionamento e as finalidades dunha entrevista de traballo e interésase por mellorar as súas intervencións orais tras unha análise co grupo ou o docente da súa participación na entrevista proposta.	T. 02	P. 064 A. 05	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.22 Explica que entende por consumo responsable.	Amosa dificultades para comprender o concepto de consumo responsable e necesita a axuda constante do docente para explicar minimamente o seu significado.	Comprende o concepto de consumo responsable pero necesita axuda puntual do docente para explicar o seu significado.	Comprende o concepto de consumo responsable e explica o seu significado de forma autónoma pero esquecendo algúns ítems importantes.	Comprende o concepto de consumo responsable e explica o seu significado de forma autónoma e ampliando información.	T. 08	P. 181 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.23 Investiga en diferentes fontes diversos consellos para a boa saúde do medioambiente e elabora un decálogo con medidas ou recomendacións prioritarias para un consumidor responsable.	Presenta dificultades para desenvolver o seu traballo e investigar en diferentes fontes. Necesita o apoio constante do docente para elaborar algún consello para a boa saúde do medioambiente.	Investiga en diferentes fontes, coa axuda puntual do docente, diversos consellos para a boa saúde do medioambiente e elabora parte dun decálogo con medidas ou recomendacións prioritarias para un consumidor responsable.	Investiga en diferentes fontes, sen a axuda do docente, diversos consellos para a boa saúde do medioambiente e elabora parte dun decálogo con medidas ou recomendacións prioritarias para un consumidor responsable.	Investiga en diferentes fontes, de forma autónoma, diversos consellos para a boa saúde do medioambiente e elabora un decálogo con medidas ou recomendacións prioritarias para un consumidor responsable.	T. 08	P. 181 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito empresarial
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.24 Analiza a etiquetaxe dos produtos que compra habitualmente a familia.	Ten dificultades para identificar a información da etiquetaxe e necesita a axuda constante do docente para analizar algún dos elementos que aparecen no produto.	Identifica a información máis destacada da etiquetaxe dos produtos pero necesita a axuda puntual do docente para analizala minimamente.	Identifica a información máis destacada da etiquetaxe dos produtos e analiza de forma autónoma e correcta.	Identifica toda a información da etiquetaxe dos produtos e analiza de forma autónoma, correcta e amplía elaborando unhas conclusións finais ofrecendo o seu punto de vista con criterio.	T. 08	P. 182 A. 00 Aprende a...	Sentido de iniciativa e espírito empresarial

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.25 Describe que papel desempeña a publicidade no proceso industrial.	Amosa dificultades para comprender o papel que desempeña a publicidade no proceso industrial	Comprende que papel desempeña a publicidade no proceso industrial pero non logra describilo.	Describe con algúns erros o papel que desempeña a publicidade no proceso industrial.	Describe con corrección o papel que desempeña a publicidade no proceso industrial utilizando un vocabulario adecuado.	T. 05	P. 115 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.26 Selecciona tres características dunha multinacional e dá razóns da súa elección.	Presenta dificultades para seleccionar algunha característica dunha multinacional incluso coa axuda do docente.	Selecciona algunha característica dunha multinacional e ofrece un razoamento simple ao respecto.	Selecciona dos características dunha multinacional e ofrece un razoamento simple ao respecto.	Selecciona tres características dunha multinacional e ofrece un razoamento completo e argumentado.	T. 05	P. 121 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.27 Busca información e describe as características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo.	Ten dificultades para buscar información e describir as características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo incluso con soporte docente.	Busca información imprecisa e parcial para describir algunhas das características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo incluso con soporte docente.	Busca información precisa pero parcial para describir algunhas das características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo incluso con soporte docente.	Busca información precisa e completa para describir as características para que un centro de distribución e loxística sexa eficiente e competitivo incluso con soporte docente.	T. 05	P. 121 A. 03	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.28 Explica como inflúe nos consumidores que as tendas cambien os seus produtos semanalmente.	Amosa dificultades para explicar como inflúe nos consumidores que as tendas cambien os seus produtos semanalmente incluso con axuda docente.	Explica con algunha dificultade e imprecisións como inflúe nos consumidores que as tendas cambien os seus produtos semanalmente.	Explica con algunha imprecisión como inflúe nos consumidores que as tendas cambien os seus produtos semanalmente.	Explica con facilidade e precisión como inflúe nos consumidores que as tendas cambien os seus produtos semanalmente.	T. 05	P. 121 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.29 Elabora un mural cun mapa no que se localizan os lugares de fabricación da roupa que se leva posta.	Presenta dificultades para elaborar un mural cun mapa no que se localizan os lugares de fabricación da roupa que se leva posta incluso con axuda docente.	Elabora dunha forma pouco pulcra un mural cun mapa no que se localizan con imprecisión os lugares de fabricación da roupa que se leva posta.	Elabora de forma correcta un mural cun mapa no que se localizan con algunha imprecisión os lugares de fabricación da roupa que se leva posta.	Elabora dunha forma moi pulcra e correcta un mural cun mapa no que se localizan con moita precisión os lugares de fabricación da roupa que se leva posta.	T. 05	P. 128 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.30 Busca exemplos de produtos que se poidan comprar segundo o sistema <i>just in time</i> e explica brevemente en que consisten.	Ten dificultades para comprender o concepto <i>just in time</i> incluso coa axuda docente.	Busca algún exemplo de produto que se poida comprar segundo o sistema <i>just in time</i> e explica brevemente en que consiste.	Busca algúns exemplos de produtos que se poidan comprar segundo o sistema <i>just in time</i> e explica brevemente en que consisten.	Busca diversos exemplos de produtos que se poidan comprar segundo o sistema <i>just in time</i> e explica amplamente en que consisten.	T. 05	P. 128 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.31 Indica as vantaxes que ten o desenvolvemento dun mercado común europeo e explica como repercutiu na economía europea a circulación do euro.	Amosa dificultades para detectar algunha vantaxe que ten o desenvolvemento dun mercado común incluso coa axuda do docente.	Indica algunha das vantaxes que ten o desenvolvemento dun mercado común europeo e explica de forma ambigua e pouco precisa como repercutiu na economía europea a circulación do euro.	Indica algunhas das vantaxes que ten o desenvolvemento dun mercado común europeo e explica de forma correcta pero cun vocabulario vulgar como repercutiu na economía europea a circulación do euro.	Indica todas as vantaxes que ten o desenvolvemento dun mercado común europeo e explica de forma correcta, precisa e cun vocabulario rico e adecuado como repercutiu na economía europea a circulación do euro.	T. 01	P. 037 A. 02	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.32 Explica a importancia que ten a actividade turística para a economía dun país.	Presenta dificultades para comprender a importancia que ten a actividade turística para a economía dun país incluso coa axuda docente.	Comprende a importancia que ten a actividade turística para a economía dun país pero explícaa con imprecisións e sen ordenar as ideas expostas.	Comprende a importancia que ten a actividade turística para a economía dun país e explícaa con algunha imprecisión e de forma ordenada pero superficial	Comprende a importancia que ten a actividade turística para a economía dun país e explícaa de forma correcta, ordenada, cun vocabulario adecuado e axudándose de exemplos clarificadores.	T. 07	P. 155 A. 09	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.33 Busca distintos datos económicos na etiquetaxe dos produtos dun supermercado.	Ten dificultades para detectar algún dato económico da etiquetaxe dalgún produto dun supermercado.	Busca e detecta algún dato económico da etiquetaxe dalgún produto dun supermercado.	Busca e detecta algúns datos económicos na etiquetaxe dalgúns produtos dun supermercado.	Busca e detecta distintos datos económicos na etiquetaxe de varios produtos dun supermercado.	T. 07	P. 159 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.34 Explica como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Amosa dificultades para comprender a utilidade da taxa turística e a súa relación coa promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica brevemente e con imprecisións como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica adecuadamente e con algunha imprecisión como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica adecuadamente e con detalles e exemplos como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	T. 07	P. 161 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.35 Explicar porque a UE é unha potencia económica e que outras potencias existen.	Presenta dificultades para assimilar que a UE é unha potencia económica incluso coa axuda docente.	Explica brevemente e con imprecisións porque a UE é unha potencia económica e indica algunha das outras potencias que existen.	Explica porque a UE é unha potencia económica achegando datos para avalar a afirmación e indica que outras potencias existen.	Explica porque a UE é unha potencia económica achegando datos para avalar a afirmación e indica que outras potencias existen relacionando a información que extrae do gráfico.	T. 02	P. 057 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.36 Indica as vantaxes que ofrece ás economías dos países europeos compartir un mercado único.	Ten dificultades para indicar algunha vetaja ou inconveniente que ofrece ás economías dos países europeos compartir un mercado único incluso coa axuda docente.	Indica algunha das vantaxes e dos inconvenientes que ofrece ás economías dos países europeos compartir un mercado único sen a axuda docente.	Indica algunhas das vantaxes e dos inconvenientes que ofrece ás economías dos países europeos compartir un mercado único sen a axuda docente e explícaos de forma breve.	Indica as vantaxes e dos inconvenientes que ofrece ás economías dos países europeos compartir un mercado único sen a axuda docente e explícaos de forma extensa e correcta.	T. 02	P. 057 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.37 Busca información sobre as vantaxes e inconvenientes do TTIP.	Amosa dificultades para buscar e seleccionar correctamente información sobre as vantaxes e inconvenientes do TTIP incluso con axuda docente.	Busca información sobre as vantaxes e inconvenientes do TTIP pero amosa algunha dificultade para seleccionar a máis destacada.	Busca información sobre as vantaxes e inconvenientes do TTIP, selecciona a máis destacada e importante pero elabora un cadro comparativo con algunhas imprecisións e sen citar as fontes.	Busca información sobre as vantaxes e inconvenientes do TTIP, selecciona a máis destacada e importante, elabora un cadro comparativo correcto, ordenado e pulcro e cita adecuadamente as fontes.	T. 02	P. 057 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.38 Explica que son as redes sociais e como inflúen estas redes nas relacións sociais.	Presenta dificultades para entender que son as redes sociais e como inflúen nas relacións sociais incluso coa axuda do docente.	Explica brevemente e que son as redes sociais con algúns erros e describe como inflúen estas redes nas relacións sociais.	Explica brevemente que son as redes sociais sen erros e describe como inflúen estas redes nas relacións sociais achegando un exemplo.	Explica amplamente que son as redes sociais sen erros e describe como inflúen estas redes nas relacións sociais achegando dos exemplos.	T. 06	P. 143 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.39 Indica que redes sociais son as máis utilizadas ou visitadas en España.	Ten dificultades para indicar algunha das redes sociais máis utilizadas ou visitadas en España incluso coa axuda do docente.	Indica algunha das redes sociais máis utilizadas ou visitadas en España sen a axuda do docente.	Indica algunhas das redes sociais máis utilizadas ou visitadas en España e puntualiza algún dos usos polos que nos conectamos habitualmente nestas redes.	Indica correctamente as redes sociais máis utilizadas ou visitadas en España e puntualiza os usos polos que nos conectamos habitualmente nestas redes.	T. 06	P. 143 A. 02	Sociais e cívicas
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.40 Enumera diversos aspectos positivos que supuxo a creación das redes sociais.	Amosa dificultades para enumerar algún aspecto positivo que supuxo a creación das redes sociais incluso coa axuda do docente.	Enumera algún dos aspectos positivos que supuxo a creación das redes sociais.	Enumera algúns dos aspectos positivos que supuxo a creación das redes sociais.	Enumera diversos aspectos positivos que supuxo a creación das redes sociais.	T. 06	P. 143 A. 03	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.</p>	<p>2.4.1.41 Interpreta un gráfico sobre a evolución da taxa de emprego na UE e España comparando a evolución do emprego en ambos os dous casos e extraendo conclusións propias da súa análise.</p>	<p>Experimenta dificultades na interpretación de gráficos de certa complexidade e límitase a seguir pautas ou instrucións do docente de forma mecánica.</p>	<p>Interpreta o gráfico proposto con algunha axuda docente ocasional e sinala a evolución do emprego en España e na UE sen extraer conclusións propias nin relacionar o gráfico con coñecementos previos.</p>	<p>Interpreta o gráfico proposto de forma autónoma, describe a evolución do emprego en España e na UE e explica brevemente as diferenzas na evolución do emprego en ambos os dous casos relacionando a súa análise do gráfico cos seus coñecementos previos sobre a situación económica de España entre 2007 e 2008.</p>	<p>Interpreta o gráfico proposto de forma autónoma, describe a evolución do emprego en España e na UE, explica con detalle as diferenzas na evolución do emprego en ambos os dous casos, relaciona a súa análise do gráfico cos seus coñecementos previos sobre a situación económica de España entre 2007 e 2008 e consulta fontes de información adicionais para completar ou enriquecer a súa análise do gráfico.</p>	<p>T. 02</p>	<p>P. 051 A. 02</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.</p>	<p>2.4.1.42 Realiza unha enquisa sobre os sectores económicos nos que traballan as persoas da súa redonda, elabora un gráfico coa información obtida e interprétao para sintetizar nun texto breve a distribución por sectores económicos da poboación da redonda.</p>	<p>Recompila información a través dunha enquisa, organiza a información e calcula as porcentaxes para realizar o gráfico unicamente con soporte directo docente e unha vez realizado o gráfico sinala nel as porcentaxes de poboación ocupada que corresponden a cada sector económico.</p>	<p>Recompila información a través dunha enquisa, organiza a información e calcula as porcentaxes para realizar o gráfico con dificultades ou erros ocasionais e unha vez realizado o gráfico identifica nel as porcentaxes de poboación ocupada que corresponden a cada sector económico e sinala as similitudes entre o seu gráfico e o gráfico representado no apartado 3 do tema.</p>	<p>Recompila información a través dunha enquisa, organiza a información e calcula as porcentaxes para realizar o gráfico adecuadamente, identifica no gráfico resultante as porcentaxes de poboación ocupada que corresponden a cada sector económico, explica brevemente as similitudes entre o seu gráfico e o gráfico representado no apartado 3 do tema e trata de sintetizar nunha frase a conclusión máis destacada obtida nese traballo de campo.</p>	<p>Recompila información a través dunha enquisa, organiza a información e calcula as porcentaxes para realizar o gráfico correctamente, identifica no gráfico resultante as porcentaxes de poboación ocupada que corresponden a cada sector económico, explica con certo grao de detalle as similitudes entre o seu gráfico e o gráfico representado no apartado 3 do tema e sintetiza nunha frase a conclusión máis destacada obtida nese traballo de campo.</p>	T. 02	P. 064 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Coñecer as características de diversos tipos de sistemas económicos. Est. Apr. XHB2.4.1. Diferencia aspectos concretos e a súa interrelación dentro dun sistema económico.	2.4.1.43 Elabora un cadro correctamente estruturado no que establece os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica sinalando exemplos de cada un deles.	Elabora un cadro sobre os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica de forma pouco estruturada. completando poucas entradas e sen exemplificar os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica.	Elabora un cadro sobre os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica establecendo unhas poucas categorías ou entradas nas que agrupa de forma incompleta algunhas consecuencias dunha crise económicas coas súas correspondentes exemplificacións.	Elabora un cadro sobre os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica establecendo un número de categorías ou entradas suficiente para describir e ilustrar con exemplos de forma adecuada a maioría das consecuencias dunha crise económica.	Elabora un cadro sobre os diferentes tipos de consecuencias dunha crise económica establecendo un amplo número de categorías ou entradas suficiente para describir e ilustrar con exemplos de forma precisa e detallada a maioría das consecuencias dunha crise económica.	T. 02	P. 059 A. 04	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.1 Documentábase sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún problema medioambiental.	Amosa dificultades para realizar procuras e documentarse minimamente sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún problema medioambiental.	Documentábase minimamente sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún problema medioambiental pero non determina cal era o problema obxecto da cumio nin os obxectivos que perseguían nin os resultados.	Documentábase correctamente sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún problema medioambiental, determina cal era o problema obxecto da cumio, os obxectivos que perseguían e algún dos resultados.	Documentábase amplamente sobre algún cumio internacional dedicado a solucionar algún problema medioambiental, determina cal era o problema obxecto da cumio, os obxectivos que perseguían e explica os resultados alcanzados.	T. 03	P. 085 A. 04	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.2 Indaga sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental, explícaas e descríbeas.	Indaga con dificultades e coa axuda docente sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental.	Indaga con algunha dificultade e de forma autónoma sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental. Explica e describe algunha delas.	Indaga de forma autónoma sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental. Explica e describe algunhas delas de forma simple.	Indaga con facilidade e rapidez e de forma autónoma sobre se no centro escolar se están levando a cabo algunhas actividades de educación ambiental. Explica e describe todas elas de forma ampla e con detalles.	T. 03	P. 085 A. 07	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.3 Consulta na Internet diversos estudos profesionais ou universitarios que teñan como obxectivo protexer a natureza detallando o seu plan de estudos e as posibles saídas profesionais.	Consulta con dificultade e pasividade na Internet algún estudo profesional ou universitario que teña como obxectivo protexer a natureza sen detallar o seu plan de estudos nin as posibles saídas profesionais.	Consulta na Internet algún estudo profesional ou universitario que teña como obxectivo protexer a natureza detallando parte do seu plan de estudos e enumerando algunhas das posibles saídas profesionais.	Consulta na Internet algúns estudos profesionais ou universitarios que teñan como obxectivo protexer a natureza detallando parte do seu plan de estudos e enumerando algunhas das posibles saídas profesionais.	Consulta na Internet diversos estudos profesionais ou universitarios que teñan como obxectivo protexer a natureza detallando o seu plan de estudos e as posibles saídas profesionais.	T. 03	P. 085 A. 08	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.4 Busca información sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto e elabora un informe.	Busca con moita dificultade e con axuda docente información imprecisa e incompleta sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto.	Busca con algo de dificultade e sen axuda docente información imprecisa e incompleta sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto.	Busca sen axuda docente información completa e correcta sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto e elabora un sinxelo informe.	Busca sen axuda docente información completa e correcta sobre o impacto ambiental da minaría a ceo aberto e elabora un amplo informe.	T. 04	P. 093 A. 07	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.5 Indica cales son os inconvenientes que presentan as fontes de enerxía tradicionais e analizaas.	Indica con imprecisión e coa axuda docente algún dos inconvenientes que presentan as fontes de enerxía tradicionais sen analizalas.	Indica con imprecisión e sen a axuda docente algúns dos inconvenientes que presentan as fontes de enerxía tradicionais analizando superficialmente algunha delas.	Indica con bastante precisión e sen a axuda docente algúns dos inconvenientes que presentan as fontes de enerxía tradicionais analizando algunhas delas.	Indica con moita precisión e sen a axuda docente todos os inconvenientes que presentan as fontes de enerxía tradicionais analizando profundamente cada unha delas.	T. 04	P. 095 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.6 Busca información dalgún exemplo no que se aproveitara unha canteira convertíndoa nun vertedoiro describindo, a continuación, as actividades que se realizan para a xestión e o tratamento dos residuos.	Busca algunha información imprecisa con dificultades e coa axuda docente dalgún exemplo no que se aproveitara unha canteira convertíndoa nun vertedoiro.	Busca sen axuda docente información imprecisa dalgún exemplo no que se aproveitara unha canteira convertíndoa nun vertedoiro describindo, a continuación, as actividades que se realizan para a xestión e o tratamento dos residuos de forma moi superficial.	Busca sen axuda docente información dalgún exemplo no que se aproveitara unha canteira convertíndoa nun vertedoiro describindo, a continuación, as actividades que se realizan para a xestión e o tratamento dos residuos de forma superficial.	Busca sen axuda docente información moi precisa dalgún exemplo no que se aproveitara unha canteira convertíndoa nun vertedoiro describindo, a continuación, as actividades que se realizan para a xestión e o tratamento dos residuos de forma profunda e cun vocabulario adecuado.	T. 04	P. 101 A. 04	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.7 Infórmase sobre os accidentes nucleares en Three Mile Island, Chernóbil e Fukushima e elabora unha táboa onde se recollen as similitudes e as diferenzas entre eles.	Infórmase de forma moi imprecisa e coa axuda docente sobre algún dos accidentes nucleares (Three Mile Island, Chernóbil ou Fukushima).	Infórmase de forma imprecisa pero sen a axuda docente sobre algún dos accidentes nucleares (Three Mile Island, Chernóbil ou Fukushima).	Infórmase correctamente e sen a axuda docente sobre algúns dos accidentes nucleares (Three Mile Island, Chernóbil ou Fukushima) e elabora unha táboa simple onde se recollen algunhas das similitudes e as diferenzas entre eles.	Infórmase correctamente e sen a axuda docente sobre os accidentes nucleares de Three Mile Island, Chernóbil e Fukushima e elabora unha táboa completa e ampla onde se recollen todas as similitudes e as diferenzas entre eles.	T. 04	P. 103 A. 05	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.8 Busca en diferentes medios os argumentos a favor e en contra da enerxía nuclear e organízalos nun cadro.	Busca con dificultades e de forma pasiva, aínda coa axuda docente, nalgún medio algún argumento a favor ou en contra da enerxía nuclear.	Busca con algunha dificultade e de forma autónoma en diferentes medios algúns argumentos a favor e en contra da enerxía nuclear e organízalos nun cadro cometendo algúns erros.	Busca con facilidade e de forma autónoma en diferentes medios algúns argumentos a favor e en contra da enerxía nuclear e organízalos nun cadro de forma simple pero correcta.	Busca con facilidade, rapidez e de forma autónoma en diferentes medios algúns argumentos a favor e en contra da enerxía nuclear e organízalos nun cadro con precisión e corrección.	T. 04	P. 103 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.9 Busca información sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística e organiza os datos de forma gráfica.	Busca con dificultades incluso con axuda docente información imprecisa e incompleta sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística.	Busca información breve e incompleta sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística e organiza os datos de forma gráfica aínda que con bastante desorde.	Busca información correcta e suficiente sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística e organiza os datos de forma gráfica aínda que con certo desorde.	Busca información detallada, completa e ampla sobre que colectivos e con que argumentos se opoñen á taxa turística e organiza os datos de forma gráfica coidando a pulcritude e o orden.	T. 07	P. 161 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.10 Busca información sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalgunha Comunidade Autónoma de España e realiza un resumo.	Busca con dificultades incluso con axuda docente información sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalgunha Comunidade Autónoma de España.	Busca información breve e incompleta sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalgunha Comunidade Autónoma de España e realiza un resumo breve e con imprecisións.	Busca información correcta e suficiente sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalgunha Comunidade Autónoma de España e realiza un resumo adecuado aínda que con certo desorde.	Busca información detallada, completa e ampla sobre o resultado da aplicación e xestión da taxa turística nalgunha Comunidade Autónoma de España e realiza un resumo ordenado, claro e con algún exemplo.	T. 07	P. 161 A. 06	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.11 Valora o impacto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras.	Amosa dificultades para emitir unha valoración coa axuda docente sobre o impacto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras.	Valora con algunha dificultade algún impacto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras.	Valora o impacto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras explicando superficialmente algunha destas afectacións.	Valora o imp acto humano negativo que xeran as canteiras e as graveiras explicando con profundidade cada unha das afectacións expostas utilizando con corrección o vocabulario adecuado.	T. 04	P. 101 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.12 Indica cales son as consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais.	Presenta dificultades para indicar con axuda docente algunha das consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais.	Indica sen axuda docente algunha das consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais.	Indica sen axuda docente algunhas das consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais.	Indica sen axuda docente cales son as consecuencias negativas para o medioambiente que provocan os residuos urbanos e industriais e explícaas utilizando con corrección o vocabulario adecuado.	T. 04	P. 101 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.13 Enumera as principais vantaxes e inconvenientes de vivir preto dun complexo petroquímico.	Ten dificultades para enumerar algunha vantaxe e/ou inconveniente de vivir preto dun complexo petroquímico incluso coa axuda docente.	Enumera con imprecisión algunha vantaxe e/ou inconveniente de vivir preto dun complexo petroquímico sen a axuda docente.	Enumera con precisión algunhas vantaxes e inconvenientes de vivir preto dun complexo petroquímico sen a axuda docente.	Enumera con precisión e corrección as vantaxes e inconvenientes de vivir preto dun complexo petroquímico sen a axuda docente.	T. 05	P. 125 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.14 Comenta unha noticia de prensa sobre o estado das praias en España.	Amosa dificultades para analizar e comentar parte dunha noticia de prensa sobre o estado das praias de España incluso coa axuda docente.	Analiza e comenta de forma breve e imprecisa gran parte dunha noticia de prensa sobre o estado das praias de España.	Analiza, comenta e valora de forma correcta e adecuada unha noticia de prensa sobre o estado das praias de España.	Analiza, comenta e valora de forma ampla e con gran detalle unha noticia de prensa sobre o estado das praias de España, achegando a súa propia opinión ao respecto.	T. 07	P. 162 A. 00 Aprende a...	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.15 Describe detalladamente os efectos da tala abusiva de árbores na selva amazónica.	Explica de forma imprecisa e sen empregar o léxico adecuado algún efecto da tala abusiva de árbores na selva amazónica.	Explica, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións da tala abusiva de árbores na selva amazónica.	Explica, de forma detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións da tala abusiva de árbores na selva amazónica.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións da tala abusiva de árbores na selva amazónica ampliando para isto a súa información a partir da procura de información en fontes alternativas ao libro de texto.	D.	P. 017 A. 07	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.16 Analiza e explica os efectos da actividade turística sobre a paisaxe mediterránea española.	Explica de forma imprecisa e sen empregar o léxico adecuado algún efecto da actividade turística sobre a paisaxe mediterránea española.	Explica, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións da actividade turística sobre a paisaxe mediterránea española.	Explica, de forma detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións da actividade turística sobre a paisaxe mediterránea española.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións da actividade turística sobre a paisaxe mediterránea español ampliando para isto a súa información a partir da procura de información en fontes alternativas ao libro de texto.	D.	P. 021 A. 11	Sociais e cívicas
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.17 Explica as repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais.	Describe de forma imprecisa e sen empregar o léxico adecuado as repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais.	Describe, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais.	Explica, de forma detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supón a sobreexplotación dos recursos naturais ampliando para isto a súa información a partir da procura de información en fontes alternativas ao libro de texto.	T. 02	P. 049 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.18 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre unha organización que defenda os dereitos dos nenos e elabora un breve informe sobre os dereitos dos nenos.	Realiza procuras de información de forma autónoma ou con pouca axuda e necesita pautas ou orientacións para interpretar e comprender correctamente a información obtida.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e elabora un informe breve e incompleto sobre os dereitos dos nenos.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e elabora adecuadamente un informe que recolle e describe de forma concisa os dereitos dos nenos.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e elabora un informe detallada no que se recollen, describen e valoran os dereitos dos nenos.	T. 02	P. 063 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.19 Explica que é a <i>soberanía alimentaria</i> e razoa porque é importante para o sector agrícola dos países.	Amosa dificultades para comprender vagamente que é a <i>soberanía alimentaria</i> incluso coa axuda do docente.	Explica brevemente que é a <i>soberanía alimentaria</i> sen axuda docente pero amosa algunha dificultade para razoar se é importante ou non para o sector agrícola dos países.	Explica de forma clara e concisa que é a <i>soberanía alimentaria</i> sen axuda docente pero con algunha imprecisión e razoa se é importante ou non para o sector agrícola dos países.	Explica de forma ampla, clara e concisa que é a <i>soberanía alimentaria</i> sen axuda docente e sen imprecisións e razoa se é importante ou non para o sector agrícola dos países utilizando un vocabulario adecuado.	T. 03	P. 068 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.20 Indica nun mapa en que zonas do mundo se encontran as áreas sobreexplotadas de pesca.	Presenta dificultades para indicar coa axuda do mapa e do docente en que zonas do mundo se encontran as áreas sobreexplotadas de pesca.	Sinala no mapa algunha das zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas.	Sinala no mapa algunhas das zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas.	Sinala no mapa todas as zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas e establece un vínculo co concepto de “desenvolvemento sostible”.	T. 03	P. 077 A. 06	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.21 Explica que entendemos por unha explotación sostible do bosque.	Explica de forma moi imprecisa e con falta de datos e información que se entende por unha explotación sostible do bosque.	Explica de forma pouco precisa que se entende por unha explotación sostible do bosque.	Explica de forma correcta pero simple que se entende por unha explotación sostible do bosque.	Explica de forma correcta que se entende por unha explotación sostible do bosque achegando exemplos e ampliando información.	T. 03	P. 079 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.22 Busca alternativas en grupo para evitar a explotación dos países susdesenvolvidos e que garantan un desenvolvemento sostible.	Participa pasivamente co grupo para buscar alternativas para evitar a explotación dos países susdesenvolvidos e que garantan un desenvolvemento sostible.	Participa moderadamente co grupo para buscar alternativas para evitar a explotación dos países susdesenvolvidos e que garantan un desenvolvemento sostible.	Participa activamente co grupo para buscar alternativas para evitar a explotación dos países susdesenvolvidos e que garantan un desenvolvemento sostible. Axuda na análise de cada unha delas pero sen achegar material novo.	Participa activamente co grupo para buscar alternativas para evitar a explotación dos países susdesenvolvidos e que garantan un desenvolvemento sostible. Analiza activamente cada unha delas achegando ideas novas e axudando a seleccionar a máis interesante.	T. 03	P. 072 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito empresarial
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.23 Elabora un mural no que analiza o problema da sobrepesca e as súas posibles solucións.	Ten problemas para resolver as distintas cuestións propostas arredor do problema da sobrepesca aínda coa axuda do docente.	Analiza o problema da sobrepesca resolvendo parte das cuestións propostas sen facer o esforzo de propor medidas de regulación ou de solución deste problema.	Analiza o problema da sobrepesca resolvendo a maioría das cuestións propostas propondo e pensando algunha medida de regulación ou de solución deste problema.	Analiza o problema da sobrepesca resolvendo todas as cuestións propostas propondo e pensando varias medidas de regulación ou de solución deste problema.	T. 03	P. 087 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito empresarial

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.24 Busca información sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica e elabora un cartel sobre os beneficios da biomasa.	Busca información imprecisa coa axuda docente pero amosando unha actitude pasiva sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica.	Busca información imprecisa e sen axuda docente sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica e elabora un cartel sinxelo sobre algún dos beneficios da biomasa.	Busca información precisa e sen axuda docente sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica e elabora un cartel sinxelo sobre algúns dos beneficios da biomasa.	Busca información precisa e sen axuda docente sobre a xestión que se realiza no municipio coa materia orgánica e elabora un cartel completo sobre os beneficios da biomasa.	T. 04	P. 106 A. 03	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.25 Localiza nun mapa os 25 municipios máis afectados polo <i>boom</i> inmobiliario no litoral español e acompañao con algunhas imaxes.	Localiza de forma moi imprecisa e coa axuda docente algún dos 25 municipios máis afectados polo <i>boom</i> inmobiliario no litoral español sen acompañalo de imaxes.	Localiza de forma imprecisa e sen a axuda docente algúns dos 25 municipios máis afectados polo <i>boom</i> inmobiliario no litoral español e acompañao con algunha imaxe.	Localiza de forma bastante precisa e sen a axuda docente algúns dos 25 municipios máis afectados polo <i>boom</i> inmobiliario no litoral español e acompañao con algunhas imaxes.	Localiza de forma moi precisa e sen a axuda docente os 25 municipios máis afectados polo <i>boom</i> inmobiliario no litoral español e acompañao con imaxes moi evocadoras do impacto visual.	T. 04	P. 106 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.26 Infórmase dalgún problema medioambiental da Comunidade Autónoma e reflexiona acerca da relación entre o local e o global.	Infórmase con axuda docente de forma imprecisa e incorrecta sobre algún problema medioambiental da Comunidade Autónoma sen chegar a ofrecer ningunha reflexión persoal.	Infórmase de forma autónoma pero imprecisa dalgún problema medioambiental da Comunidade Autónoma e ofrece algunha reflexión pouco profunda acerca da relación entre o local e o global	Infórmase de forma autónoma e correcta dalgún problema medioambiental da Comunidade Autónoma e ofrece algunhas reflexións acerca da relación entre o local e o global	Infórmase de forma autónoma e precisa dalgún problema medioambiental da Comunidade Autónoma e ofrece reflexións profundas e argumentadas acerca da relación entre o local e o global	T. 04	P. 106 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.27 Estima os custos que supón utilizar o vehículo privado e explica o concepto de amortización.	Amosa dificultades para valorar os custos da utilización do vehículo privado e comprender o concepto de amortización incluso coa axuda docente.	Estima sen a axuda docente os custos que supón utilizar o vehículo privado e explica de forma imprecisa e incorrecta o concepto de amortización.	Estima sen a axuda docente os custos que supón utilizar o vehículo privado e explica de forma correcta pero superficial o concepto de amortización.	Estima sen a axuda docente os custos que supón utilizar o vehículo privado e explica de forma correcta, clara e precisa o concepto de amortización, ampliando a información con exemplos.	T. 07	P. 153 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Entender a idea de desenvolvemento sustentable e as súas implicacións. Est. Apr. XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	2.5.1.28 Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible.	Presenta dificultades para elaborar unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible incluso coa axuda docente.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma pero breve e imprecisa en canto ao seu contido.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma, correcta e adecuada.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma, con gran cantidade de detalles, ordenada, pulcra e cun vocabulario rico e adecuado.	T. 07	P. 163 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.1. Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.	2.6.1.1 Comprende que na poboación rural encontramos máis actividade agraria.	Non comprende que na poboación rural hai máis actividade agraria.	Comprende que na poboación rural hai máis actividade agraria, pero non sabe explicalo adecuadamente.	Comprende que na poboación rural hai máis actividade agraria e explica, pero dubida moito.	Comprende que na poboación rural hai máis actividade agraria e explica coas súas palabras de forma autónoma e segura.	T. 03	P. 071 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.1. Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.	2.6.1.2 Identifica e localiza as áreas con agricultura de subsistencia e as agricultura de mercado a partir da observación dun mapa.	Interpreta o mapa proposto de forma moi imprecisa e comete erros, incluso con axuda docente, ao intentar situar e recoñecer as zonas de agricultura de subsistencia e as de agricultura de mercado.	Sitúa e recoñece, con axuda docente ou doutros compañeiros, mediante o uso pautado dun mapa as zonas de agricultura de subsistencia e as de agricultura de mercado.	Sitúa e recoñece, con certa soltura, mediante o uso autónomo dun mapa as zonas de agricultura de subsistencia e as de agricultura de mercado sinalando os motivos polos que predomina un outro tipo de agricultura nas correspondentes áreas.	Sitúa e recoñece, con moita soltura, mediante o uso autónomo dun mapa as zonas de agricultura de subsistencia e as de agricultura de mercado explicando con certo grao de detalle os motivos polos que predomina un ou outro tipo de agricultura nas correspondentes áreas.	T. 03	P. 072 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.1. Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.	2.6.1.3 Sinala os principais tipos de bosques do mundo.	Enumera de forma moi imprecisa e con falta de información algún dos bosques do mundo.	Enumera de forma pouco precisa e con falta de información algún dos bosques do mundo.	Enumera correctamente algúns dos bosques do mundo.	Enumera correctamente e de forma precisa todos os tipos de bosques do mundo.	T. 03	P. 079 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.1. Sitúa no mapa as principais zonas cerealistas, como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.	2.6.1.4 Razona porque non hai o mesmo tipo de bosque en todo o planeta.	Amosa dificultades para recoñecer que no planeta hai diferentes masas boscosas incluso con axuda docente.	Explica de forma pouco convincente porque no planeta non hai o mesmo tipo de bosque.	Explica de forma simple porque non hai a mesma masa forestal en todo o mundo.	Explica con certo grao de detalle e con exemplos porque non existe un único tipo de masa forestal no mundo.	T. 03	P. 079 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.2. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo.	2.6.2.1 Cita o país que é o primeiro produtor mundial dun maior número de minerais.	Interpreta o mapa de forma moi imprecisa e comete erros incluso con axuda docente ao intentar citar o país que é o primeiro produtor mundial dun maior número de minerais.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e comete bastantes erros incluso con axuda docente ao intentar citar o país que é o primeiro produtor mundial dun maior número de minerais e identificar algún dos minerais.	Interpreta o mapa de forma precisa e comete algún erro sen axuda docente ao intentar citar o país que é o primeiro produtor mundial dun maior número de minerais e identificar a maioría dos minerais en cuestión.	Interpreta o mapa de forma moi precisa e non comete erros ao intentar citar o país que é o primeiro produtor mundial dun maior número de minerais e identificar todos os minerais en cuestión.	T. 04	P. 093 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.2. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo.	2.6.2.2 Comproba se os países industrializados teñen minas de bauxita e onde a compran.	Interpreta o mapa de forma moi imprecisa e comete erros incluso con axuda docente ao intentar comprobar se os países industrializados teñen minas de bauxita.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e comete bastantes erros sen axuda docente ao intentar comprobar se os países industrializados teñen minas de bauxita e saber se a compran ou non.	Interpreta o mapa de forma precisa e comete algún erro sen axuda docente ao intentar comprobar se os países industrializados teñen minas de bauxita e saber a que países llela compran.	Interpreta o mapa de forma moi precisa e non comete erros ao intentar comprobar se os países industrializados teñen minas de bauxita e saber a que países llela compran.	T. 04	P. 093 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.2. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo.	2.6.2.3 Sitúa e localiza nun mapa a explotación mineira do texto, así como as sedes das empresas explotadoras.	Sitúa con moita imprecisión a explotación mineira do texto con axuda docente.	Sitúa e localiza de forma autónoma pero imprecisa nun mapa a explotación mineira do texto, así como algunha das sedes das empresas explotadoras.	Sitúa e localiza de forma autónoma e precisa nun mapa a explotación mineira do texto, así como algunhas das sedes das empresas explotadoras.	Sitúa e localiza de forma autónoma e moi precisa nun mapa a explotación mineira do texto, así como todas as sedes das empresas explotadoras.	T. 04	P. 105 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.3. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.	2.6.3.1 Cita tres países que sexan principais produtores de fontes de enerxía tradicionais.	Cita con moita dificultade, imprecisión e con apoio docente algún país principal produtor de fontes de enerxía tradicionais.	Cita con algunha dificultade, imprecisión e sen apoio docente algún país principal produtor de fontes de enerxía tradicionais.	Cita de forma precisa e sen apoio docente dos países que sexan principais produtores de fontes de enerxía tradicionais.	Cita de forma precisa e sen apoio docente tres países que sexan principais produtores de fontes de enerxía tradicionais.	T. 04	P. 095 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.3. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.	2.6.3.2 Indica cales son os países que teñen unha maior variedade de produtos enerxéticos.	Indica con moita imprecisión e con axuda docente algún dos países que teñen unha maior variedade de produtos enerxéticos.	Indica con algunha imprecisión e sen axuda docente algún dos países que teñen unha maior variedade de produtos enerxéticos.	Indica con precisión e sen axuda docente algúns dos países que teñen unha maior variedade de produtos enerxéticos.	Indica con precisión e sen axuda docente cales son os países que teñen unha maior variedade de produtos enerxéticos.	T. 04	P. 095 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.3. Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.	2.6.3.3 Elabora e comenta un mapa onde aparecen os países con maior produción de enerxía e os maiores consumidores.	Elabora con axuda docente pero con imprecisións un mapa onde aparecen algúns dos países con maior produción e consumo de enerxía.	Elabora de forma autónoma pero con algunha imprecisión un mapa onde aparecen algúns dos países con maior produción e consumo de enerxía e coméntao de forma moi superficial.	Elabora de forma autónoma e correcta un mapa onde aparecen a maioría dos países con maior produción e consumo de enerxía e coméntao de forma correcta e simple.	Elabora de forma autónoma e precisa un mapa onde aparecen os países con maior produción energética e os maiores consumidores e coméntao de forma correcta e ampla con riqueza de vocabulario.	T. 04	P. 105 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.4. Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas.	2.6.4.1 Sinala cales son as vantaxes e os inconvenientes que presentan as diferentes fontes de enerxía renovables.	Sinala con moita imprecisión e moitos erros, aínda coa axuda docente, algunha vantaxe ou inconveniente dalgunha fonte de enerxía renovable.	Sinala con bastante imprecisión e algúns erros, sen a axuda docente, algunhas vantaxes e/ou inconvenientes dalgunhas fontes de enerxía renovable.	Sinala con bastante precisión e algún erro, sen a axuda docente, algunhas vantaxes e inconvenientes da maioría das fontes de enerxía renovable.	Sinala con moita precisión e corrección, sen a axuda docente, cales son as vantaxes e os inconvenientes que presentan as diferentes fontes de enerxía renovable.	T. 04	P. 097 A. 08	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Localizar os recursos agrarios e naturais no mapa mundial. Est. Apr. XHB2.6.4. Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas.	2.6.4.2 Cita as fontes de enerxía renovables máis utilizadas.	Cita con moita imprecisión e moitos erros algunha fonte de enerxía renovable.	Cita con bastante imprecisión e algúns erros algunhas fontes de enerxía renovable.	Cita con bastante precisión e algún erro algunhas fontes de enerxía renovable.	Cita con moita precisión e corrección as fonte de enerxía renovable máis utilizadas.	T. 04	P. 097 A. 09	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.7. Explica e localiza os tipos de pesca e os seus problemas. Est. Apr. XHB2.7.1. Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais.	2.7.1.1 Indica nun mapa en que zonas do mundo se encontran as áreas sobreexplotadas de pesca.	Presenta dificultades para indicar coa axuda do mapa e do docente en que zonas do mundo se encontran as áreas sobreexplotadas de pesca.	Sinala no mapa algunha das zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas.	Sinala no mapa algunhas das zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas.	Sinala no mapa todas as zonas do mundo que se encontran sobreexplotadas e establece un vínculo co concepto de “desenvolvemento sostible”.	T. 03	P. 077 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.8. Explicar a distribución desigual das rexións industrializadas no mundo. Est. Apr. XHB2.8.1. Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.	2.8.1.1 Indica as vantaxes e os inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización comentando brevemente o mapa.	Amosa dificultades para utilizar un mapa e indicar as vantaxes e os inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización incluso coa axuda do docente.	Indica algunhas vantaxes /ou inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización utilizando o mapa pero sen chegar a comentalo.	Indica as vantaxes e os inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización utilizando o mapa pero comentándoo con algúns erros.	Indica as vantaxes e os inconvenientes que supoñen os procesos de deslocalización utilizando o mapa e comentándoo correctamente e co vocabulario adecuado.	T. 05	P. 117 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.8. Explicar a distribución desigual das rexións industrializadas no mundo. Est. Apr. XHB2.8.1. Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.	2.8.1.2 Localiza onde se concentra a industria en España e explica por que se afirma que a localización da industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais.	Presenta dificultades para localizar a concentración industrial en España e incluso con axuda docente non logra explicar por que a industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais.	Localiza con algunha dificultade onde se concentra a industria en España e explica de forma superficial e con imprecisións por que se afirma que a localización da industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais.	Localiza onde se concentra a industria en España e explica con algunha imprecisión por que se afirma que a localización da industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais.	Localiza onde se concentra a industria en España e explica con precisión por que se afirma que a localización da industria española é moi irregular e con desequilibrios territoriais.	T. 05	P. 119 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.8. Explicar a distribución desigual das rexións industrializadas no mundo. Est. Apr. XHB2.8.1. Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.	2.8.1.3 Localiza nun mapa de España os dez complexos petroquímicos que existen.	Ten dificultades para localizar nun mapa de España algún dos dez complexos petroquímicos que existen incluso coa axuda docente.	Localiza con imprecisión nun mapa de España algún dos dez complexos petroquímicos que existen.	Localiza con precisión nun mapa de España algúns dos dez complexos petroquímicos que existen.	Localiza con precisión nun mapa de España os dez complexos petroquímicos que existen.	T. 05	P. 125 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.9. Analizar o impacto dos medios de transporte no seu contorno. Est. Apr. XHB2.9.1. Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.	2.9.1.1 Traza sobre un mapamundi o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros investigados nun mercado.	Visita un mercado pero ten dificultades para extraer información sobre o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros.	Visita un mercado e extrae algunha información sobre o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros aínda que despois ten dificultades para plasmalo con imprecisións nun mapamundi.	Visita un mercado e extrae información sobre o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros para despois plasmalo con algunha imprecisión nun mapamundi.	Visita un mercado e extrae información sobre o itinerario que seguen os produtos agrícolas e gandeiros para despois plasmalo con total corrección nun mapamundi.	T. 03	P. 088 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.9. Analizar o impacto dos medios de transporte no seu contorno. Est. Apr. XHB2.9.1. Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.	2.9.1.2 Describe coa axuda dun mapa as fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe até o supermercado.	Presenta dificultades para describir coa axuda dun mapa algunha das fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe até o supermercado, con erros e imprecisións.	Describe coa axuda dun mapa algunha das fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe até o supermercado, cometendo erros na súa localización.	Describe coa axuda dun mapa algunhas das fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe até o supermercado, cometendo algún erro na súa localización.	Describe coa axuda dun mapa todas as fases que seguiu algún produto agrario desde a súa orixe até o supermercado, sen cometer ningún erro.	T. 07	P. 159 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.9. Analizar o impacto dos medios de transporte no seu contorno. Est. Apr. XHB2.9.1. Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.	2.9.1.3 Describe coa axuda dun mapa as fases que seguiu algún produto gandeiro desde a súa orixe até o supermercado.	Ten dificultades para describir coa axuda dun mapa algunha das fases que seguiu algún produto gandeiro desde a súa orixe até o supermercado, con erros e imprecisións.	Describe coa axuda dun mapa algunha das fases que seguiu algún produto gandeiro desde a súa orixe até o supermercado, cometendo erros na súa localización.	Describe coa axuda dun mapa algunhas das fases que seguiu algún produto gandeiro desde a súa orixe até o supermercado, cometendo algún erro na súa localización.	Describe coa axuda dun mapa todas as fases que seguiu algún produto gandeiro desde a súa orixe até o supermercado, sen cometer ningún erro.	T. 07	P. 159 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.10. Entender os fluxos e os bloques comerciais. Est. Apr. XHB2.10.1. Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país.	2.10.1.1 Compara dos fotografías e enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais nos últimos anos.	Presenta dificultades para comparar minimamente dos fotografías e necesita a axuda constante do docente para enumerar algún cambio e algunha continuidade na evolución dos intercambios comerciais.	Compara con axuda puntual do docente dos fotografías destacando algunha semellanza e algunha diferenza e enumera dos cambios e dos continuidades na evolución dos intercambios comerciais.	Compara dúas fotografías destacando algunhas semellanzas e algunhas diferenzas, enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais e imaxina algún cambio que haberá no futuro.	Compara dúas fotografías destacando diversas semellanzas e diferenzas, enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais e imaxina varios cambios que haberá no futuro.	T. 08	P. 184 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.10. Entender os fluxos e os bloques comerciais. Est. Apr. XHB2.10.1. Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país.	2.10.1.2 Busca información sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo.	Ten dificultades para buscar información sobre a China e a súa importancia no panorama político e económico mundial.	Busca información imprecisa sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo aínda que esquecendo datos relevantes.	Busca información sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo esquecendo algún dato importante.	Busca información precisa e amplía sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo achegando datos importantes e relevantes e exemplos clarificadores.	T. 01	P. 029 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.10. Entender os fluxos e os bloques comerciais. Est. Apr. XHB2.10.2. Describe as características do comercio internacional na actualidade.	2.10.2.1 Busca información e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais.	Presenta dificultades para traballar e utilizar fontes externas para buscar información sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais e elaborar unha ficha.	Busca información con axuda puntual do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais aínda que de forma incompleta.	Busca información sen axuda do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais aínda que de forma incompleta.	Busca información sen axuda do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais de forma completa e extensa.	T. 08	P. 177 A. 09	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.10. Entender os fluxos e os bloques comerciais. Est. Apr. XHB2.10.3. Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen.	2.10.3.1 Busca na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques.	Ten dificultades para utilizar e traballar coa Internet, buscar o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques.	Busca, con axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques aínda que comete algún erro ou non achega toda a información requirida..	Busca, sen axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques aínda que comete algún erro ou non achega toda a información requirida.	Busca, sen axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques ampliando a información requirida.	T. 08	P. 177 A. 10	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.11. Analizar o desenvolvemento do turismo e a súa importancia económica. Est. Apr. XHB2.11.1. Identifica os tipos de turismo e os seus efectos.	2.11.1.1 Explica por que o turismo de cruceiros se está convertendo nun motor económico para España.	Amosa dificultades para comprender a importancia do turismo de cruceiros en España incluso con axuda docente.	Explica de forma breve e imprecisa por que se está convertendo nun motor económico para España.	Explica de forma breve pero correcta por que se está convertendo nun motor económico para España.	Explica de forma completa, precisa e amplía por que se está convertendo nun motor económico para España.	T. 07	P. 157 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.11. Analizar o desenvolvemento do turismo e a súa importancia económica. Est. Apr. XHB2.11.1. Identifica os tipos de turismo e os seus efectos.	2.11.1.2 Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible.	Presenta dificultades para elaborar unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible incluso coa axuda docente.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma pero breve e imprecisa en canto ao seu contido.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma, correcta e adecuada.	Elabora unha proposta de dinamización do sector turístico coherente co concepto de turismo sostible de forma autónoma, con gran cantidade de detalles, ordenada, pulcra e cun vocabulario rico e adecuado.	T. 07	P. 163 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.11. Analizar o desenvolvemento do turismo e a súa importancia económica. Est. Apr. XHB2.11.2. Valora a importancia do turismo na economía española e galega.	2.11.2.1 Elabora unha lista de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo.	Presenta dificultades para identificar algún posto de traballo directo ou indirecto que crea o turismo incluso coa axuda docente.	Elabora unha lista breve de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente pero cometendo algún erro.	Elabora unha lista adecuada de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente.	Elabora unha lista completa e extensa de postos de traballo directo e indirecto que crea o turismo sen axuda docente.	T. 07	P. 157 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.11. Analizar o desenvolvemento do turismo e a súa importancia económica. Est. Apr. XHB2.11.2. Valora a importancia do turismo na economía española e galega.	2.11.2.2 Explica como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Amosa dificultades para comprender a utilidade da taxa turística e a súa relación coa promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica brevemente e con imprecisións como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica adecuadamente e con algunha imprecisión como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	Explica adecuadamente e con detalles e exemplos como pode contribuír a taxa turística á promoción do turismo e á mellora dos servizos dunha zona en beneficio dos residentes e dos turistas.	T. 07	P. 161 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito empresarial
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.1. Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia.	2.12.1.1 Compara distintos indicadores de consumo de países como España, Francia, Brasil e Nixeria.	Amosa dificultades para comparar algún dos indicadores de consumo de países como España, Francia, Brasil e Nixeria incluso coa axuda docente.	Compara algún dos indicadores de consumo de países como España, Francia, Brasil e Nixeria de forma autónoma sen chegar a ningunha conclusión das súas consecuencias.	Compara algúns dos indicadores de consumo de países como España, Francia, Brasil e Nixeria de forma autónoma redactando algunha das consecuencias máis destacadas que se derivan desta disparidade de consumo.	Compara distintos indicadores de consumo de países como España, Francia, Brasil e Nixeria de forma autónoma redactando as consecuencias máis destacadas que se derivan desta disparidade de consumo e extraendo as súas propias conclusións.	T. 08	P. 184 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.2. Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.	2.12.2.1 Elabora un esquema sinxelo para organizar de forma visual os elementos que fan posible a actividade comercial.	Amosa dificultades para elaborar un esquema sinxelo para organizar de forma visual os elementos que fan posible a actividade comercial.	Elabora un esquema sinxelo para organizar de forma visual os elementos que fan posible a actividade comercial de forma pouco estruturada e incompleta.	Elabora un esquema sinxelo establecendo un número de categorías suficiente para para organizar de forma visual os elementos que fan posible a actividade comercial.	Elabora un esquema sinxelo establecendo un número de categorías amplo e completo para para organizar de forma visual os elementos que fan posible a actividade comercial.	T. 08	P. 169 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.2. Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.	2.12.2.2 Busca información e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais.	Presenta dificultades para traballar e utilizar fontes externas para buscar información sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais e elaborar unha ficha.	Busca información con axuda puntual do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais aínda que de forma incompleta.	Busca información sen axuda do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais aínda que de forma incompleta.	Busca información sen axuda do docente e elabora unha ficha sobre algunhas das grandes organizacións económicas internacionais de forma completa e extensa.	T. 08	P. 177 A. 09	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.2. Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.	2.12.2.3 Busca na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques.	Ten dificultades para utilizar e traballar coa Internet, buscar o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques.	Busca, con axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques aínda que comete algún erro ou non achega toda a información requirida..	Busca, sen axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques aínda que comete algún erro ou non achega toda a información requirida.	Busca, sen axuda do docente, na Internet o significado das siglas dos bloques comerciais e que países non están integrados nalgún destes bloques ampliando a información requirida.	T. 08	P. 177 A. 10	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.2. Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.</p>	2.12.2.4 Describe en grupo a estrutura interna dos supermercados e grandes superficies.	Amosa dificultades para traballar en grupo e estudar a estrutura interna dos supermercados e grandes superficies. Necesita a axuda constante do docente para prestarlles atención aos detalles máis destacados destes centros comerciais e analízalos.	Amosa pouco interese en traballar en grupo e analizar, aínda coa axuda puntual do docente, a estrutura interna dos supermercados e grandes superficies, achegando información pouco detallada e imprecisa sobre a calidade do ambiente e a distribución dos produtos e as marcas.	Amosa bastante interese en traballar en grupo e analizar, de forma autónoma, a estrutura interna dos supermercados e grandes superficies, achegando bastante información sobre a calidade do ambiente e a distribución dos produtos e as marcas. Participa na elaboración dun informe resumindo os resultados do traballo.	Amosa moito interese en traballar en grupo e analizar, de forma autónoma, a estrutura interna dos supermercados e grandes superficies, achegando gran cantidade de información sobre a calidade do ambiente e a distribución dos produtos e as marcas. Participa activamente na elaboración dun informe resumindo os resultados do traballo.	T. 08	P. 183 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.</p>	2.12.3.1 Explica as diferenzas que existen entre o comercio exterior e o comercio interior.	Amosa dificultades para explicar e comunicar algunha diferenza entre o comercio exterior e o comercio interior.	Identifica algunha diferenza entre o comercio exterior e o comercio interior e explica de forma incompleta e con axuda do docente.	Identifica algunhas diferenzas entre o comercio exterior e o comercio interior e explica de forma completa pero simple e sen axuda.	Identifica todas as diferenzas entre o comercio exterior e o comercio interior e explica de forma completa, autónoma e ampla.	T. 08	P. 169 A. 04	Comunicación lingüística
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.</p>	2.12.3.2 Explica cal é o papel das infraestruturas e os medios de transporte no desenvolvemento do comercio.	Presenta dificultades para explicar cal é o papel das infraestruturas e os medios de transporte no desenvolvemento do comercio.	Explica de forma moi simple e concisa cal é o papel das infraestruturas e os medios de transporte no desenvolvemento do comercio coa axuda do docente.	Explica de forma simple e autónoma cal é o papel das infraestruturas e os medios de transporte no desenvolvemento do comercio.	Explica de forma completa e autónoma cal é o papel das infraestruturas e os medios de transporte no desenvolvemento do comercio, establecendo relacións complexas entre uns e outros.	T. 08	P. 169 A. 06	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.3 Observa o gráfico e interpreta o gasto en consumo dos fogares españois.	Ten dificultades para interpretar o gráfico e explicar con axuda do docente os grupos de produtos con taxas negativas, positivas e pór exemplos de artigos ou servizos de cada un dos sectores de consumo.	Interpreta o gráfico e deduce con axuda do docente os grupos con taxas máis positivas e con taxas máis negativas. Ademais, ten dificultades para encontrar algún exemplo de artigo ou servizo de cada un dos sectores de consumo.	Interpreta o gráfico e deduce con axuda puntual do docente os grupos con taxas máis positivas e con taxas máis negativas. Ademais, propón algún exemplo de artigo ou servizo de cada un dos sectores de consumo.	Interpreta o gráfico e deduce de forma autónoma os grupos con taxas máis positivas e con taxas máis negativas. Ademais, propón varios exemplos de artigos ou servizos de cada un dos sectores de consumo.	T. 08	P. 171 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.4 Explica as diferenzas entre o comercio almacenista e o comercio detallista.	Amosa dificultades para explicar e comunicar algunha diferenza entre o comercio almacenista e o comercio detallista.	Identifica algunha diferenza entre o comercio almacenista e o comercio detallista e explícaa de forma incompleta e con axuda do docente.	Identifica algunhas diferenzas entre o comercio almacenista e o comercio detallista e explícaa de forma completa e sen axuda.	Identifica todas as diferenzas entre o comercio almacenista e o comercio detallista e explícaa de forma completa, autónoma e ampla.	T. 08	P. 171 A. 06	Comunicació lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.5 Utiliza o gráfico para deducir os intercambios comerciais realizados por España.	Presenta dificultades para utilizar o gráfico para deducir con axuda do docente os intercambios comerciais realizados por España.	Utiliza o gráfico para deducir algún dos intercambios comerciais realizados por España con axuda do docente.	Utiliza o gráfico para deducir algúns dos intercambios comerciais realizados por España sen axuda do docente.	Utiliza o gráfico para deducir todos os intercambios comerciais realizados por España de forma totalmente autónoma.	T. 08	P. 173 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.6 Interpreta o gráfico para deducir cales son os tres sectores que encabezan as exportacións españolas.	Ten dificultades para interpretar o gráfico e deducir con axuda do docente cales son os tres sectores que encabezan as exportacións españolas.	Interpreta o gráfico con axuda do docente pero ten algunha dificultade para deducir cales son os tres sectores que encabezan as exportacións españolas.	Interpreta o gráfico de forma autónoma e deduce a maioría dos sectores que encabezan as exportacións españolas.	Interpreta o gráfico de forma autónoma e deduce os tres sectores que encabezan as exportacións españolas.	T. 08	P. 173 A. 02	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.7 Observa o gráfico de sectores e deduce cal deles lidera as importacións españolas.	Amosa dificultades para observar o gráfico adecuado e con axuda do docente, deducir que sector lidera as importacións españolas.	Observa o gráfico adecuado pero confunde as exportacións coas importacións aínda coa axuda do docente.	Observa o gráfico adecuado e coa axuda do docente deduce que sector lidera as importacións españolas.	Observa o gráfico adecuado e sen a axuda do docente deduce que sector lidera as importacións españolas.	T. 08	P. 173 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.8 Describe as relacións comerciais que se establecen desde América do Norte.	Presenta dificultades para utilizar e interpretar o mapa e describir as relacións comerciais que se establecen desde América do Norte.	Utiliza e interpreta o mapa con axuda puntual do docente e describe con pouco detalle algunha das relacións comerciais que se establecen desde América do Norte.	Utiliza e interpreta o mapa con autonomía e describe con bastante detalle algunhas das relacións comerciais que se establecen desde América do Norte.	Utiliza e interpreta o mapa con autonomía e describe con gran precisión todas as relacións comerciais que se establecen desde América do Norte.	T. 08	P. 174 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.9 Localiza en que ámbitos territoriais exercen a súa influencia comercial a China e o Xapón.	Ten dificultades para localizar no mapa algún dos ámbitos territoriais nos que a China e o Xapón exercen a súa influencia comercial.	Localiza con axuda do docente algún dos ámbitos territoriais nos que a China e o Xapón exercen a súa influencia comercial.	Localiza sen axuda do docente algún dos ámbitos territoriais nos que a China e o Xapón exercen a súa influencia comercial.	Localiza con autonomía todos os ámbitos territoriais nos que a China e o Xapón exercen a súa influencia comercial.	T. 08	P. 174 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.10 Determina cal é o papel de África no actual escenario comercial internacional.	Amosa dificultade para determinar, con axuda sistemática do docente, cal é o papel de África no actual escenario comercial internacional.	Determina con axuda puntual do docente cal é o papel de África no actual escenario comercial internacional.	Determina de forma autónoma cal é o papel de África no actual escenario comercial internacional.	Determina e desenvolve amplamente de forma autónoma cal é o papel de África no actual escenario comercial internacional.	T. 08	P. 174 A. 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.11 Compara dos fotografías e enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais nos últimos anos.	Presenta dificultades para comparar minimamente dos fotografías e necesita a axuda constante do docente para enumerar algún cambio e algunha continuidade na evolución dos intercambios comerciais.	Compara con axuda puntual do docente dos fotografías destacando algunha semellanza e algunha diferenza e enumera dos cambios e dos continuidades na evolución dos intercambios comerciais.	Compara dos fotografías destacando algunhas semellanzas e algunhas diferenzas, enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais e imaxina algún cambio que haberá no futuro.	Compara dos fotografías destacando diversas semellanzas e diferenzas, enumera tres cambios e tres continuidades na evolución dos intercambios comerciais e imaxina varios cambios que haberá no futuro.	T. 08	P. 184 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.12 Identifica cales son os factores tradicionais que interveñen na localización industrial.	Ten dificultades para identificar algún factor tradicional que intervén na localización industrial incluso con axuda docente.	Identifica algún dos factores tradicionais que interveñen na localización industrial.	Identifica algúns dos factores tradicionais que interveñen na localización industrial.	Identifica todos os factores tradicionais que interveñen na localización industrial.	T. 05	P. 117 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito empresedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.13 Sinala cales son os criterios de localización industrial actuais.	Amosa dificultades para sinalar algún criterio actual de localización industrial incluso con axuda docente.	Sinala algún dos criterios de localización industrial actuais.	Sinala algúns dos criterios de localización industrial actuais.	Sinala todos os criterios de localización industrial actuais describíndoos de forma correcta.	T. 05	P. 117 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.14 Explicar por que as relacións internacionais tenden ao multilateralismo.	Presenta dificultades para comprender que é o multilateralismo e establecer relacións coa temática do apartado incluso coa axuda do docente.	Comprende que é o multilateralismo pero ten algunha dificultade para explicar as relacións internacionais actuais cometendo erros.	Explica con algunha imprecisión por que as relacións internacionais tenden ao multilateralismo.	Explica con gran precisión por que as relacións internacionais tenden ao multilateralismo e o ilustra con exemplos claros e perfectamente escollidos.	T. 01	P. 029 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.15 Busca información sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo.	Ten dificultades para buscar información sobre a China e a súa importancia no panorama político e económico mundial.	Busca información imprecisa sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo aínda que esquecendo datos relevantes.	Busca información sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo esquecendo algún dato importante.	Busca información precisa e amplía sobre a China e explica a súa importancia no panorama político e económico do mundo achegando datos importantes e relevantes e exemplos clarificadores.	T. 01	P. 029 A. 02	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.16 Cita as áreas economicamente máis desenvoltas e localízalas no seu continente correspondente.	Amosa dificultades para citar algunha das áreas economicamente máis desenvoltas con axuda docente pero sen chegar a localizala no seu continente correspondente.	Cita algunha das áreas economicamente máis desenvoltas sen axuda docente e localízala con grande imprecisión no seu continente correspondente.	Cita algunhas das áreas economicamente máis desenvoltas sen axuda docente e localízalas con algunha imprecisión no seu continente correspondente.	Cita todas as áreas economicamente máis desenvoltas sen axuda docente e localízalas con gran precisión no seu continente correspondente.	T. 01	P. 029 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.17 Explica que é a ONU e cita as súas obxectivos básicos consultando o <i>tiching</i> para elaborar un organigrama.	Presenta dificultades para recoñecer que é a ONU e algún dos seus obxectivos básicos incluso coa axuda docente.	Recoñece que é a ONU, explica que é con algunha dificultade e confusión, e cita algúns dos seus obxectivos básicos sen a axuda docente.	Recoñece que é a ONU, explica que é con algunha confusión, e cita algúns dos seus obxectivos básicos sen a axuda docente e utilizando o <i>tiching</i> para elaborar un organigrama.	Recoñece que é a ONU, explica que é con claridade e precisión, e cita cales son as súas obxectivos básicos sen a axuda docente e utilizando o <i>tiching</i> para elaborar un organigrama.	T. 01	P. 031 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.</p>	2.12.3.18 Busca información sobre os fondos, programas ou axencias da ONU e elabora unha ficha sobre a UNICEF, a UNESCO, a ACNUR e a FAO.	Ten dificultades para buscar información sobre os fondos, programas ou axencias da ONU confundíndoos entre eles e elaborando unha ficha con erros e imprecisións sobre a UNICEF, a UNESCO, a ACNUR e a FAO.	Busca información sobre os fondos, programas ou axencias da ONU amosando algunha confusión e elabora unha ficha con algúns erros sobre a UNICEF, a UNESCO, a ACNUR e a FAO.	Busca información amplía sobre os fondos, programas ou axencias da ONU aínda que cometendo algunha confusión e elabora unha ficha con algún erro sobre a UNICEF, a UNESCO, a ACNUR e a FAO.	Busca información amplía e precisa sobre os fondos, programas ou axencias da ONU sen cometer confusións e elabora unha ficha completa e correcta sobre a UNICEF, a UNESCO, a ACNUR e a FAO.	T. 01	P. 031 A. 02	Comunicación lingüística
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.</p>	2.12.3.19 Busca na Internet a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e relaciona os artigos 1 e 2 co problema da emigración.	Amosa dificultades para buscar na Internet a Declaración Universal dos Dereitos Humanos incluso coa axuda docente.	Busca con dificultades na Internet a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e relaciona de forma ambigua e imprecisa os artigos 1 e 2 co problema da emigración.	Busca na Internet a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e relaciona de forma un pouco imprecisa os artigos 1 e 2 co problema da emigración.	Busca con facilidade na Internet a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e relaciona de forma precisa e correcta os artigos 1 e 2 co problema da emigración utilizando un vocabulario rico e adecuado.	T. 01	P. 031 A. 09	Dixital
<p>Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.</p> <p>Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.</p>	2.12.3.20 Elixe unha das comisións do Parlamento Europeo e busca información na Internet sobre os aspectos que trata.	Presenta dificultades para buscar información na Internet sobre os aspectos que trata algunha das comisións do Parlamento Europeo incluso coa axuda docente.	Elixe unha das comisións do Parlamento Europeo e busca información imprecisa e incompleta na Internet sobre os aspectos que trata.	Elixe unha das comisións do Parlamento Europeo e busca información completa pero pouco precisa na Internet sobre os aspectos que trata.	Elixe unha das comisións do Parlamento Europeo e busca información completa e precisa na Internet sobre os aspectos que trata. Ademais, acompañao de datos concretos e exemplos.	T. 01	P. 037 A. 03	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.21 Explica que función realiza o Consello da UE e o Parlamento Europeo.	Ten dificultades para diferenciar o Consello da UE e o Parlamento Europeo incluso con axuda docente.	Explica as funcións que realizan o Consello da UE e o Parlamento Europeo aínda que comete confusións e a información achegada é incompleta e imprecisa.	Explica as funcións que realizan o Consello da UE e o Parlamento Europeo aínda que comete algunha confusión e faltan algúns datos importantes.	Explica as funcións que realizan o Consello da UE e o Parlamento Europeo sen cometer confusións e achegando datos importantes e relevantes xunto a exemplos clarificadores.	T. 01	P. 037 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.22 Compara dous mapas políticos de Europa, analiza a evolución das súas fronteiras e extrae as súas propias conclusións.	Presenta dificultades para comparar dous mapas políticos de Europa e analízalos coa axuda docente.	Compara dous mapas políticos de Europa e analiza a evolución das súas fronteiras de forma imprecisa e incompleta sen chegar a extraer conclusións.	Compara dous mapas políticos de Europa, analiza a evolución das súas fronteiras con algún erro ou imprecisión e extrae algunha pequena conclusión.	Compara dous mapas políticos de Europa, analiza a evolución das súas fronteiras con precisión e exactitude e extrae diversas conclusións.	T. 01	P. 040 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.23 Identifica nun mapa os principais focos emisores do turismo internacional.	Ten dificultades para identificar nun mapa algún dos principais focos do turismo internacional incluso coa axuda docente.	Identifica nun mapa algún dos principais focos do turismo internacional sen a axuda docente e cometendo algúns erros.	Identifica nun mapa algúns dos principais focos do turismo internacional sen a axuda docente e cometendo algún erro.	Identifica nun mapa cales son os principais focos do turismo internacional sen a axuda docente e sen cometer ningún erro de localización.	T. 07	P. 155 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.24 Interpreta nun mapa os principais lugares receptores de turismo internacional.	Amosa dificultades para identificar nun mapa algún dos principais lugares receptores do turismo internacional incluso coa axuda docente.	Identifica nun mapa algún dos principais lugares receptores do turismo internacional sen a axuda docente e cometendo algúns erros.	Identifica nun mapa algúns dos principais lugares receptores do turismo internacional sen a axuda docente e cometendo algún erro.	Identifica nun mapa cales son os principais lugares receptores do turismo internacional sen a axuda docente e sen cometer ningún erro de localización.	T. 07	P. 155 A. 03	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.25 Describe e compara a evolución de cada un dos medios de transporte do gráfico.	Presenta dificultades para describir e comparar a evolución dalgún dos medios de transporte do gráfico incluso con axuda docente.	Describe e compara a evolución dalgún dos medios de transporte do gráfico de forma breve e imprecisa.	Describe e compara a evolución de cada un dos medios de transporte do gráfico de forma adecuada e comenta brevemente as ideas máis relevantes.	Describe e compara detalladamente a evolución de cada un dos medios de transporte do gráfico e comenta con profundidade e claridade as ideas máis relevantes.	T. 07	P. 164 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.26 Sinala que inconvenientes ten a difusión en todo o mundo do estilo de vida occidental.	Ten dificultades para sinalar algún inconveniente que ten a difusión en todo o mundo do estilo de vida occidental incluso coa axuda do docente.	Sinala algún inconveniente que ten a difusión en todo o mundo do estilo de vida occidental sen a axuda do docente.	Sinala algúns inconvenientes que ten a difusión en todo o mundo do estilo de vida occidental sen a axuda do docente.	Sinala todos os inconvenientes que ten a difusión en todo o mundo do estilo de vida occidental sen a axuda do docente.	T. 06	P. 137 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.27 Explica por que as grandes empresas e os gobernos teñen interese por controlar a información e as comunicacións.	Amosa dificultades para explicar por que as grandes empresas e os gobernos teñen interese por controlar a información e as comunicacións incluso coa axuda do docente.	Explica brevemente e con imprecisións por que as grandes empresas e os gobernos teñen interese por controlar a información e as comunicacións.	Explica de forma correcta pero breve por que as grandes empresas e os gobernos teñen interese por controlar a información e as comunicacións.	Explica amplamente e de forma correcta por que as grandes empresas e os gobernos teñen interese por controlar a información e as comunicacións. Ademais, acompañao con exemplos.	T. 06	P. 137 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.28 Determina que reivindicacións os grupos alternativos na sociedade actual.	Presenta dificultades para entender que reivindicacións os grupos alternativos na sociedade actual incluso coa axuda do docente.	Entende e determina algunha das reivindicacións dos grupos alternativos na sociedade actual.	Entende e determina algunhas das reivindicacións dos grupos alternativos na sociedade actual.	Entende e determina as reivindicacións dos grupos alternativos na sociedade actual.	T. 06	P. 137 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.29 Explica que é unha ICTS e describe o mapa das ICTS de España.	Ten dificultades para explicar que é unha ICTS incluso coa axuda do docente.	Explica que é unha ICTS e describe con erros e imprecisións o mapa das ICTS de España.	Explica brevemente que é unha ICTS e describe con algún erro e imprecisión o mapa das ICTS de España.	Explica amplamente que é unha ICTS e describe sen erros e con precisión o mapa das ICTS de España.	T. 06	P. 141 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.30 Comenta o gráfico que reflecte o gasto en I+D en España.	Amosa dificultades para realizar algún comentario sobre o gráfico da investimento en I+D en España incluso coa axuda do docente.	Comenta brevemente e con erros o gráfico que reflecte o gasto en I+D en España.	Comenta brevemente e con algún erro o gráfico que reflecte o gasto en I+D en España.	Comenta amplamente e con precisión o gráfico que reflecte o gasto en I+D en España.	T. 06	P. 141 A. 05	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.12. Analizar gráficos de barras por países e textos onde se reflectan os niveis de consumo, o comercio desigual e a débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos. Est. Apr. XHB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	2.12.3.31 Describe e caracteriza a composición dun teléfono móbil a partir da localización nun mapa dos lugares de produción.	Presenta dificultades para traballar con mapas e cartografiar os lugares de produción dos compoñentes dun teléfono móbil incluso coa axuda do docente.	Describe e caracteriza a composición dun teléfono móbil a partir da localización nun mapa dos lugares de produción cometendo algunhas imprecisións e algúns erros.	Describe e caracteriza a composición dun teléfono móbil a partir da localización nun mapa dos lugares de produción cometendo algunha imprecisión e algún erro.	Describe e caracteriza a composición dun teléfono móbil a partir da localización nun mapa dos lugares de produción sen cometer imprecisións nin erros.	T. 06	P. 145 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.1 Explica en que consiste o comercio xusto.	Necesita a axuda do docente para comprender o concepto de comercio xusto e poder explicalo.	Comprende o concepto de comercio xusto aínda que precisa de asistencia puntual do docente para terminar de explicar o seu significado.	Comprende o concepto de comercio xusto e explica en que consiste sen axuda do docente pero esquecendo algúns detalles.	Comprende o concepto de comercio xusto e explica en que consiste de forma totalmente autónoma e con todos os detalles e exemplos.	T. 08	P. 177 A. 08	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.2 Redacta un texto no que se posiciona como cidadán respecto ao problema da acumulación da débeda externa.	Presenta dificultades para comprender o problema da débeda externa e as súas consecuencias e non sabe posicionarse como cidadán respecto ao problema da acumulación da débeda externa.	Redacta, con axuda puntual do docente, un texto no que se posiciona como cidadán respecto ao problema da acumulación da débeda externa aínda que non ofrece argumentos convincentes.	Redacta, sen axuda do docente, un texto no que se posiciona como cidadán respecto ao problema da acumulación da débeda externa ofrecendo argumentos simples e sinxelos.	Redacta, de forma autónoma, un texto no que se posiciona como cidadán respecto ao problema da acumulación da débeda externa ofrecendo argumentos convincentes e razoados.	T. 08	P. 179 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.3 Elabora un informe sobre a calidade de vida desigual nalgúns países do mundo.	Ten dificultades para analizar a información da táboa e necesita a axuda constante do docente para elaborar con imprecisións un gráfico de barras, extraer a idea fundamental de forma imprecisa e redactar algunha consecuencia que se deriva desta capacidade de consumo desigual.	Analiza, coa axuda do docente, a información contida na táboa e elabora con imprecisións un gráfico de barras para comparar a calidade de vida dos países en cuestión. Extrae a idea fundamental de forma imprecisa, ten algunha dificultade en encontrar o IDH de cada país e redacta algunhas das consencuencias que se derivan desta capacidade de consumo desigual.	Analiza, sen a axuda do docente, a información contida na táboa e elabora un gráfico de barras para comparar a calidade de vida dos países en cuestión. Extrae a idea fundamental de toda a información analizada, ten algunha dificultade en encontrar o IDH de cada país e redacta as consencuencias que se derivan desta capacidade de consumo desigual.	Analiza, de forma autónoma, a información contida na táboa e elabora con precisión un gráfico de barras para comparar a calidade de vida dos países en cuestión. Extrae a idea fundamental de toda a información analizada, encontra con facilidade e rapidez o IDH de cada país e redacta con corrección as consencuencias que se derivan desta capacidade de consumo desigual.	T. 08	P. 184 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.4 Compara un país rico cun considerado pobre e elabora un texto sintetizando a investigación realizada.	Compara con dificultades e imprecisións algún aspecto económico entre dos países pero non elabora ningún texto en que o resuma.	Compara con algunha dificultade e algunha imprecisión algúns aspectos económicos entre dous países e elabora un texto resumo simple e esquecendo datos.	Compara algúns aspectos económicos entre dous países e elabora un texto resumo simple pero correcto.	Compara todos os aspectos económicos entre dous países a partir dun anuario e elabora un texto resumindo toda a investigación e extraendo conclusións sólidas.	T. 03	P. 088 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.5 Analiza os cambios e continuidades que se produciron nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial até a actualidade.	Amosa dificultades para detectar algún cambio ou continuidade que se producira nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial até a actualidade.	Analiza algún cambio e/ou continuidade que se produciu nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial até a actualidade.	Analiza algúns cambios e/ou continuidades que se produciu nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial até a actualidade.	Analiza todos os cambios e continuidades que se produciu nas condicións laborais desde a Primeira Revolución Industrial até a actualidade.	T. 05	P. 115 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.6 Compara as imaxes sobre a explotación laboral infantil e indica as diferenzas e as similitudes que se observan.	Presenta dificultades para comparar imaxes sobre a explotación laboral infantil.	Compara con dificultade e erros as imaxes sobre a explotación laboral infantil e indica algunha diferenza e/ou similitude que se observa.	Compara con corrección as imaxes sobre a explotación laboral infantil e indica algunhas diferenzas e/ou similitudes que se observan.	Compara con corrección e precisión as imaxes sobre a explotación laboral infantil e indica as diferenzas e as similitudes que se observan.	T. 05	P. 115 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito empreendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.7 Explica en que consiste unha industria maquiladora e por que se adoitan situar en zonas fronteirizas.	Ten dificultades para explicar en que consiste unha industria maquiladora incluso con axuda docente.	Explica brevemente en que consiste unha industria maquiladora e por que se adoitan situar en zonas fronteirizas utilizando un vocabulario vulgar.	Explica brevemente en que consiste unha industria maquiladora e por que se adoitan situar en zonas fronteirizas utilizando un vocabulario adecuado.	Explica amplamente en que consiste unha industria maquiladora e por que se adoitan situar en zonas fronteirizas utilizando un vocabulario adecuado e acompañándoo de exemplos.	T. 05	P. 123 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.8 Detalla que organismos internacionais teñen como obxectivo promover os dereitos das persoas que traballan.	Amosa dificultades para indicar un organismo internacional que ten como obxectivo promover os dereitos das persoas que traballan incluso con axuda docente.	Indica sen axuda docente algún organismo internacional que ten como obxectivo promover os dereitos das persoas que traballan.	Indica sen axuda docente algúns organismos internacionais que teñen como obxectivo promover os dereitos das persoas que traballan.	Indica sen axuda docente os organismos internacionais que teñen como obxectivo promover os dereitos das persoas que traballan.	T. 05	P. 123 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.9 Explica con que finalidade se crearon as ONG.	Presenta dificultades para entender para que se crearon as ONG incluso coa axuda docente.	Explica con que finalidade se crearon as ONG de forma imprecisa e incompleta.	Explica con que finalidade se crearon as ONG de forma completa, precisa e simple.	Explica con que finalidade se crearon as ONG de forma completa, precisa e ampliando a información con exemplos clarificadores.	T. 01	P. 039 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.10 Participa nun debate no que valoran o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo.	Ten dificultades para participar nun debate cos compañeiros e valorar o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo.	Participa pasivamente nun debate cos compañeiros para valorar o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo.	Participa activamente nun debate cos compañeiros para valorar o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo.	Participa activamente nun debate cos compañeiros para valorar o papel das ONG e o FSM na resolución dos grandes problemas do mundo achegando opinións propias solidamente argumentadas e coa axuda de exemplos.	T. 01	P. 039 A. 08	Social e cidadá

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	2.13.1.11 Opina sobre a posición das ONG como <i>lobbys</i> ou grupos de presión.	Amosa dificultades para amosar unha mínima opinión sobre a posición das ONG como <i>lobbys</i> ou grupos de presión incluso coa axuda docente.	Opina minimamente sobre a posición das ONG como <i>lobbys</i> ou grupos de presión pero sen chegar a razoalo de forma correcta.	Opina sobre a posición das ONG como <i>lobbys</i> ou grupos de presión pero razoando os seus argumentos de forma simple.	Opina sobre a posición das ONG como <i>lobbys</i> ou grupos de presión razoando os seus argumentos de forma precisa, cun vocabulario rico e adecuado e coa axuda de exemplos.	T. 01	P. 039 A. 09	Social e cidadá
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos.	2.13.2.1 Sinala os Estados subsaharianos cunha situación máis preocupante debida á débeda externa.	Amosa dificultades e necesita a axuda constante do docente para localizar algún Estado subsahariano cunha situación preocupante debida á débeda externa.	Sinala, con axuda do docente, algúns dos Estados subsaharianos cunha situación máis preocupante debida á débeda externa.	Sinala, sen axuda do docente, algúns dos Estados subsaharianos cunha situación máis preocupante debida á débeda externa.	Sinala, sen axuda do docente, os Estados subsaharianos cunha situación máis preocupante debida á débeda externa e razoa con criterio a súa elección.	T. 08	P. 179 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaas con factores económicos.	2.13.2.2 Indica as consecuencias concretas para os países máis castigados pola débeda externa.	Ten dificultades para interpretar a información dos textos, mapas e gráficos e necesita a axuda constante do docente para indicar algunha consecuencia concreta para os países máis castigados pola débeda externa.	Interpreta a información dos textos, mapas e gráficos e, con axuda puntual do docente, indica algunhas das consecuencias concretas para os países máis castigados pola débeda externa.	Interpreta a información dos textos, mapas e gráficos e, sen axuda do docente, indica algunhas das consecuencias concretas para os países máis castigados pola débeda externa.	Interpreta a información dos textos, mapas e gráficos e, sen axuda do docente, indica todas as consecuencias concretas para os países máis castigados pola débeda externa.	T. 08	P. 179 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaaas con factores económicos.	2.13.2.3 Elabora un mapa conceptual dixital para organizar os conceptos relativos aos grandes bloques comerciais, os seus membros e os obxectivos que perseguen.	Presenta dificultades para elaborar un mapa conceptual dixital e necesita o apoio constante do docente para organizar os conceptos relativos aos grandes bloques comerciais, os seus membros e os obxectivos que perseguen.	Elabora un mapa conceptual dixital para organizar os conceptos relativos aos grandes bloques comerciais, os seus membros e os obxectivos que perseguen con axuda puntual do docente pero cun número insuficiente de conceptos clave e algún erro nos conceptos fundamentais.	Elabora un mapa conceptual dixital para organizar os conceptos relativos aos grandes bloques comerciais, os seus membros e os obxectivos que perseguen sen axuda do docente, cun número suficiente de conceptos clave e algún erro nos conceptos fundamentais e a súa xerarquización.	Elabora un mapa conceptual dixital para organizar os conceptos relativos aos grandes bloques comerciais, os seus membros e os obxectivos que perseguen sen axuda do docente, cun número suficiente de conceptos clave e sen erros nos conceptos fundamentais e a súa xerarquización.	T. 08	P. 184 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaaas con factores económicos.	2.13.2.4 Explica que implicacións pode ter producir máis barato nos países desenvoltos e nos susdesenvolvidos realizando un debate e expresando a propia opinión.	Ten dificultades para explicar algunha das implicacións que pode ter producir máis barato nos países desenvoltos e nos susdesenvolvidos participando pasivamente nun debate e sen expresar a propia opinión.	Explica algunha das implicacións que pode ter producir máis barato nos países desenvoltos e nos susdesenvolvidos participando nun debate e expresando a propia opinión de forma pouco argumentada.	Explica algunhas das implicacións que pode ter producir máis barato nos países desenvoltos e nos susdesenvolvidos participando activamente nun debate e expresando a propia opinión de forma pouco argumentada.	Explica todas as implicacións que pode ter producir máis barato nos países desenvoltos e nos susdesenvolvidos participando activamente nun debate e expresando a propia opinión de forma moi ben argumentada.	T. 05	P. 123 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflicto bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaaas con factores económicos.	2.13.2.5 Indica en que continentes se sitúan os países pobres e os <i>países esquecidos</i> .	Amosa dificultades para indicar en que continente se sitúa algún dos países pobres ou algún dos <i>países esquecidos</i> incluso coa axuda docente.	Indica en que continente se sitúa algún dos países pobres ou algún dos <i>países esquecidos</i> sen a axuda docente e con algunha imprecisión.	Indica en que continentes se sitúan algúns dos países pobres e algúns dos <i>países esquecidos</i> sen a axuda docente e con algunha pequena imprecisión.	Indica en que continentes se sitúan os países pobres e os <i>países esquecidos</i> sen a axuda docente, demostrando gran precisión e corrección na súa localización.	T. 01	P. 029 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaaas con factores económicos.	2.13.2.6 Observa un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política e busca información na Internet para comentar o mapa.	Presenta dificultades para comprender un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política incluso coa axuda docente.	Observa un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política, encontra algunha información imprecisa e incompleta na Internet e coméntao con erros.	Observa un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política e encontra bastante información correcta na Internet para comentar o mapa adecuadamente.	Observa un planisferio sobre o grao de democracia e liberdade política e encontra moita información correcta na Internet para comentar o mapa adecuadamente e cun vocabulario rico.	T. 01	P. 041 A. 01	Dixital
Bloque 2 Crit. Aval. B2.13. Relacionar áreas de conflito bélico no mundo con factores económicos. Est. Apr. XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónaaas con factores económicos.	2.13.2.7 Elabora unha presentación dixital na que analiza a información sobre un estado non democrático.	Ten dificultades para detectar un estado non democrático e encontrar información diversa sobre algúns indicadores incluso coa axuda docente.	Elabora unha presentación dixital con falta de pulcritude na que analiza parte da información dalgún indicador sobre un estado non democrático.	Elabora unha presentación dixital correcta na que analiza a información dalgúns indicadores propostos sobre un estado non democrático.	Elabora unha presentación dixital correcta, pulcra e ordenada na que analiza a información de todos os indicadores propostos sobre un estado non democrático.	T. 01	P. 042 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.1 Explica as repercusións e consecuencias que supuxo para os territorios peninsulares o esgotamento de numerosas minas americanas no século XVII.	Sinala que algunhas das minas americana se esgotaron sen explicar as repercusións que tivo no territorio español.	Describe, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións e consecuencias negativas que supuxo o esgotamento de numerosas minas americanas no século XVII.	Explica, empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo o esgotamento de numerosas minas americanas no século XVII e relaciona este problema co exceso de gastos debido aos conflitos bélicos nos que estaba implicada a monarquía hispánica e a bancarrota que se produciu.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo o esgotamento de numerosas minas americanas no século XVII e relaciona este problema co exceso de gastos debido aos conflitos bélicos nos que estaba implicada a monarquía hispánica e a bancarrota que se produciu.	T. 13	P. 265 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.2 Axúdase dun texto de 1619 como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir as causas da crise económica do século XVII en España.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 13	P. 265 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.3 Describe os principais aspectos da crise social, económica e política do Imperio hispánico no século XVII.</p>	<p>Recoñece a existencia da crise do Imperio hispánico no século XVII sen chegar e enumerar as súas causas.</p>	<p>Recoñece a existencia da crise do Imperio hispánico no século XVII e sinala algunhas das súas causas e consecuencias desta crise no ámbito social, económico e político.</p>	<p>Recoñece a existencia do Imperio hispánico no século XVII e describe brevemente as principais causas e consecuencias desta crise no ámbito social, económico e político.</p>	<p>Recoñece a existencia da crise do Imperio hispánico no século XVII e describe con detalle e de forma razoada as principais causas e consecuencias desta crise no ámbito social, económico e político.</p>	<p>T. 13</p>	<p>P. 265 A. 05</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</p>
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.4 Redacta un texto explicativo detallado caracterizando as causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII.</p>	<p>Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII sinalando de forma imprecisa ou incorrecta as orixes ou causas deste retroceso.</p>	<p>Identifica e describe brevemente e con corrección as causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII explicando de forma concisa as orixes ou causas deste retroceso.</p>	<p>Identifica e describe adecuadamente as causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII diferenciando e explicando as principais causas e factores que deron orixe a este retroceso.</p>	<p>Identifica e describe coas causas do retroceso demográfico nos reinos hispánicos durante o século XVII diferenciando e analizando con detalle as principais causas e factores que deron orixe a este retroceso.</p>	<p>T. 13</p>	<p>P. 269 A. 01</p>	<p>Comunicación lingüística</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.5 Describe as consecuencias que tivo para a economía española o descenso das remesas de ouro e prata procedente de América.	Indica que as remesas de ouro e prata procedente de América descendieron sen explicar as repercusións que tivo no territorio español.	Describe, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións e consecuencias negativas que supuxo para a economía española o descenso das remesas de ouro e prata procedente de América.	Explica, empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo para a economía española o descenso das remesas de ouro e prata procedente de América e relaciona este suceso coa crise da Facenda Pública.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo para a economía española o descenso das remesas de ouro e prata procedente de América e analiza como este suceso incidiu negativamente na crise da Facenda Pública.	T. 13	P. 269 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.6 Analiza e describe a expulsión dos mouriscos e as súas repercusións a partir do estudo de diversos tipos de documentos.	Indica de forma descontextualizada que a expulsión dos mouriscos tivo repercusións negativas para España e amosa unha baixa comprensión dos motivos ou a orixe desta expulsión.	Esboza unha explicación sobre como a expulsión dos mouriscos tivo repercusións económicas e demográficas negativas para España e esboza unha breve explicación sobre os motivos ou a orixe desta expulsión a partir da lectura de diversos tipos de documentos.	Describe as repercusións económicas e demográficas negativas que tivo para España a expulsión dos mouriscos e explica adecuadamente os motivos ou a orixe desta expulsión a partir da lectura de diversos tipos de documentos.	Describe as repercusións económicas e demográficas negativas que tivo para España a expulsión dos mouriscos e explica con detalle os motivos ou a orixe desta expulsión a partir da lectura de diversos tipos de documentos realizando achegas ou expresando opinións persoais sobre o tema proposto.	T. 13	P. 269 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito empresarial

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.7 Describe a sociedade española do século XVII e a compara coa doutros países europeos do mesmo período.	Sinala trazos da sociedade española do século XVII de forma moi incompleta e sen comparalos coas sociedades europeas do mesmo período.	Describe brevemente a sociedade española do século XVII e sinala algúns trazos ou características propias que a diferencian doutros sociedades europeas do mesmo período.	Describe adecuadamente a sociedade española do século XVII e esboza unha explicación sobre os principais trazos ou características propias que a diferencian doutros sociedades europeas do mesmo período.	Describe con certo grao de detalle a sociedade española do século XVII e explica adecuadamente os principais trazos ou características propias que a diferencian doutros sociedades europeas do mesmo período.	T. 13	P. 271 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.8 Analiza un texto histórico sobre a nobreza e describe a vida dos grupos sociais privilexiados na España do século XVII e o seu papel na sociedade da época.	Intúe ou sospeita a relevancia histórica do texto proposto e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Comprende a relevancia histórica do texto proposto, entende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le o texto proposto de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le o texto proposto de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 13	P. 271 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.9 Describe como eran as casas acomodadas e populares no século XVII e cales eran os seus elementos a partir da observación dunha ilustración na que se reproducen ambos os dous tipos de vivenda.	Describe moi brevemente a ilustración das casas acomodadas e populares no século XVII e sinala os seus elementos ou habitacións sen chegar a describilos.	Describe brevemente a ilustración das casas acomodadas e populares no século XVII, sinala os seus elementos ou habitacións e esboza unha explicación breve e incompleta sobre o seu mobiliario e as súas habitacións e as actividades cotiás que se realizaban neles.	Describe adecuadamente a ilustración das casas acomodadas e populares no século XVII, sinala as súas dependencias e o seu mobiliario e explica correctamente algunhas características destes edificios.	Describe detalladamente a ilustración das casas acomodadas e populares no século XVII, sinala as súas dependencias e o seu mobiliario e explica con precisión todas as características relevantes destes edificios.	T. 13	P. 271 A. 05	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.10 Redacta unha explicación detallando as características urbanísticas do Madrid do século XVII e da vida cotiá na cidade a partir dos contidos do tema e un texto histórico da época.	Enumera algún trazo da estrutura urbana do Madrid do século XVII e sinala algún dos problemas de amoreamento ou falta de hixiene na cidade.	Describe brevemente e de forma incompleta a estrutura urbana do Madrid do século XVII e esboza unha explicación sobre a vida cotiá na cidade sinalando os seus problemas máis importantes e os grupos sociais que a habitan.	Describe adecuadamente a estrutura urbana do Madrid do século XVII e explica como era a vida cotiá na cidade comentando os seus problemas máis importantes e sinalando os grupos sociais que a habitan.	Explica de forma detallada a estrutura urbana do Madrid do século XVII e explica como era a vida cotiá na cidade analizando os seus problemas máis importantes e caracterizando os grupos sociais que a habitan.	T. 13	P. 273 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.11 Describe a estrutura da Praza Maior de Madrid e a vida cotiá nela a partir da observación dunha ilustración na que se reconstrúe este lugar no século XVII.	Identifica nunha ilustración algunha particularidade da estrutura da Praza Maior no século XVII ou da vida cotiá neste lugar sen chegar a comprender nin a reconstruír como era a vida cotiá neste lugar de Madrid.	Identifica nunha ilustración as particularidades da estrutura da Praza Maior no século XVII, sinala as actividades cotiás que se realizaban na Praza e esboza unha explicación breve sobre os grupos sociais que aparecen na ilustración.	Identifica nunha ilustración as particularidades da estrutura da Praza Maior no século XVII, obtén e realiza unha visión de conxunto das actividades cotiás que se realizaban na Praza e describe adecuadamente os grupos sociais que aparecen na ilustración.	Identifica nunha ilustración as particularidades da estrutura da Praza Maior no século XVII, analiza e describe con detalle as actividades cotiás que se realizaban na Praza e caracteriza detidamente os grupos sociais que aparecen na ilustración.	T. 13	P. 273 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.12 Describe un curral de comedias e explica como era unha representación teatral no século XVII a partir da observación dunha ilustración.</p>	<p>Recoñece que o curral de comedias estaba destinado á realización de representacións teatrais e sinala de forma moi concisa algunha das súas características.</p>	<p>Describe de forma breve e incompleta un curral de comedias e sinala os grupos sociais que asistían ás representacións e a súa situación dentro do teatro.</p>	<p>Describe de forma adecuada un curral de comedias, sinala os grupos sociais que asistían ás representacións e a súa situación dentro do teatro e enuncia os tipos de obras que se representaban.</p>	<p>Describe con certo grao de detalle un curral de comedias, sinala os grupos sociais que asistían ás representacións e a súa situación dentro do teatro, enuncia os tipos de obras que se representaban e explica quen actuaban nun curral de comedias.</p>	<p>T. 13</p>	<p>P. 275 A. 03</p>	<p>Aprender a aprender</p>
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.13 Reflexiona sobre os sucesos de valor histórico, os grupos sociais e as actitudes que encarnan ou simbolizan os personaxes de obras de ficción con interese ou implicacións históricas.</p>	<p>Le de forma irreflexiva sen ter en conta nin pensar sobre os sucesos ou os grupos sociais relacionados cos personaxes dunha lectura nin co contexto histórico no que se inspiran.</p>	<p>Le esforzándose na comprensión do relato e responde preguntas sobre os sucesos de valor histórico, os grupos sociais e as actitudes que encarnan ou simbolizan os personaxes de forma moi breve e esquemática.</p>	<p>Le de forma comprensiva e responde preguntas sobre os sucesos de valor histórico, os grupos sociais e as actitudes que encarnan ou simbolizan os personaxes de forma adecuada.</p>	<p>Le de forma comprensiva, responde preguntas sobre os sucesos de valor histórico, os grupos sociais e as actitudes que encarnan ou simbolizan os personaxes con corrección e detalle e expresa algunha valoración ou opinión persoal sobre o texto proposto.</p>	<p>T. 13</p>	<p>P. 275 A. 04</p>	<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.14 Axúdase dun texto histórico como fonte de coñecemento para analizar e describir as causas e as consecuencias do abandono das actividades produtivas nos reinos hispánicos durante o século XVII.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 13	P. 277 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.15 Analiza un gráfico sobre a poboación europea no século XVII e explica por que os datos deste gráfico se corresponden cun período de crise demográfica.	Observa un gráfico sobre a evolución demográfica da poboación europea no século XVII sen chegar a alcanzar conclusións sobre nin a comprender claramente os datos expostos no gráfico.	Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica da poboación europea no século XVII e sinala os descensos da poboación que aparecen representados no gráfico relacionándoos coa existencia dunha crise demográfica.	Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica da poboación europea no século XVII, sinala os descensos da poboación que aparecen representados no gráfico explicando por que se corresponden cunha crise demográfica e sinala as causas desta crise.	Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica da poboación europea no século XVII, sinala os descensos da poboación que aparecen representados no gráfico explicando por que se corresponden cunha crise demográfica e describe con detalle as causas desta crise.	T. 14	P. 283 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.16 Redacta unha explicación na que describe a crise do sistema gremial e a aparición de novas formas de produción no século XVII.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a crise do sistema gremial e sinala que no século VXII apareceron novas formas de produción.	Describe brevemente e con corrección a crise do sistema gremial e a aparición de novas formas de produción no século XVII.	Describe adecuadamente a crise do sistema gremial e a aparición de novas formas de produción no século XVII sinalando as causas de ambos os dous fenómenos económicos.	Describe con certo grao de detalle a crise do sistema gremial e a aparición de novas formas de produción no século XVII explicando con detemento as causas de ambos os dous fenómenos económicos.	T. 14	P. 283 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.17 Reflexiona e argumenta unha opinión razoada sobre o significado e sentido completo da afirmación "o século XVII foi unha época de crise".	Amosa escaso interese no tema de reflexión proposto e da respostas concisas sen argumentar nin explicar adecuadamente as súas opinións.	Esboza unha explicación incompleta e pouco argumentada sobre o significado do enunciado proposto e entende o termo crise unicamente como algo negativo.	Elabora unha explicación correctamente argumentada e razoada sobre o significado do enunciado proposto e entende o dobre sentido do termo crise como época de recesión e como momento de cambio.	Elabora unha explicación ben argumentada e razoada sobre o significado do enunciado proposto a partir da comprensión e análise do dobre sentido do termo crise como época de recesión e como momento de cambio.	T. 14	P. 283 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.18 Describe en que consiste o mercantilismo explicando que era segundo esta teoría económica o que constituía a riqueza dun país.	Elabora unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as características e as propostas básicas do mercantilismo e sinala de forma inconexa a importancia de posuír metais preciosos para un país.	Describe brevemente e con corrección as características e as propostas básicas do mercantilismo sinalando a importancia de posuír metais preciosos para un país e a relevancia do desenvolvemento da produción agrícola e manufactureira como medio para lograr adquirir metais preciosos.	Describe as características e as propostas básicas do mercantilismo, explica os motivos polos que é importante posuír metais preciosos para un país segundo esta teoría e comenta a relevancia do desenvolvemento da produción agrícola e manufactureira como medio para lograr adquirir metais preciosos.	Analiza as características e as propostas básicas do mercantilismo, explica os motivos polos que é importante posuír metais preciosos para un país segundo esta teoría, comenta a relevancia do desenvolvemento da produción agrícola e manufactureira como medio para lograr adquirir metais preciosos e realiza valoracións ou expresa opinións sobre esta teoría económica.	T. 14	P. 285 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.19 Elabora unha narración na que describe a vida cotiá nun palacio nobiliario do século XVII axudándose da análise pautada dunha ilustración dun palacio e dos contidos do tema.</p>	<p>Cita algún trazo ou aspecto dun palacio nobiliario do século XVII e da vida cotiá nel de forma imprecisa e sen chegar a elaborar un texto narrativo.</p>	<p>Elabora un texto narrativo breve no que explica de forma incompleta diferentes aspectos dun palacio nobiliario do século XVII e da vida cotiá nel.</p>	<p>Elabora un texto narrativo dunha extensión media no que explica de forma adecuada os principais aspectos dun palacio nobiliario do século XVII e da vida cotiá nel.</p>	<p>Elabora un texto narrativo extenso no que explica de forma precisa e detallada os principais aspectos dun palacio nobiliario do século XVII e da vida cotiá nel.</p>	T. 14	P. 295 A. 02 Relato histórico	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.</p> <p>Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.</p>	<p>3.1.1.20 Reflexiona sobre a necesidade ou non de realizar unha declaración de guerra en determinados contextos e participa nun debate sobre esta cuestión empregando argumentos e razoamentos lóxicos para explicar ou expresar o seu posicionamento.</p>	<p>Amosa pouco interese no tema de debate proposto e contesta de forma moi breve preguntas concretas do docente ou doutros compañeiros sobre determinados aspectos do tema de debate proposto.</p>	<p>Intervén no debate, se esforza en reflexionar sobre a cuestión proposta e emprega razoamentos lóxicos ou argumentos válidos para opinar sobre o tema de debate proposto a partir das pautas establecidas na actividade.</p>	<p>Intervén no debate, reflexiona sobre a cuestión proposta, emprega razoamentos lóxicos ou argumentos sólidos para opinar sobre o tema de debate proposto a partir das pautas establecidas na actividade e complementa as súas intervencións con contidos do libro ou coñecementos previos.</p>	<p>Intervén no debate, reflexiona sobre a cuestión proposta, emprega razoamentos lóxicos ou argumentos sólidos para opinar sobre o tema de debate proposto a partir das pautas establecidas na actividade, complementa as súas intervencións con contidos do libro ou coñecementos previos e realiza achegas propia elaborando as súas propias conclusións.</p>	T. 14	P. 296 A. 05 Traballo colaborativo	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.21 Explica o cambio na mentalidade científica do século XVII detallando os principais trazos e as súas diferenzas máis destacadas en relación á mentalidade científica de épocas anteriores.	Enumera algún trazo da mentalidade científica do século XVII de forma inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento e comprensión esta nova forma de entender a ciencia.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos, ideais e características da mentalidade científica do século XVII e sinala algunhas diferenzas en relación á mentalidade científica de épocas anteriores..	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos, ideais e características do pensamento humanista.	Explica de forma detallada os trazos, ideais e características do relevantes do pensamento humanista achegando exemplos e argumentando as súas afirmacións.	T. 15	P. 301 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.22 Identifica en que consiste o método científico ou hipotético dedutivo desenvolto no século XVII e describe os pasos que se seguen neste método.	Enumera algún dos pasos que se seguen o método científico ou hipotético dedutivo.	Enumera varios dos pasos que se seguen no método científico ou hipotético dedutivo.	Enumera varios dos pasos que se seguen no método científico ou hipotético dedutivo e descríbeseos utilizando termos sinxelos.	Identifica en que consiste o método científico ou hipotético dedutivo e describe utilizando o vocabulario científico adecuado os pasos que se seguen nesta metodoloxía.	T. 15	P. 301 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.23 Recoñece os campos da ciencia nos que se realizaron avances durante o século XVII e enuncia os principais progresos que se levaron a cabo en cada campo científico.	Enuncia de forma illada algúns campos da ciencia nos que se produciron progresos durante o século XVII sen explicar nin sinalar exemplos deste progreso.	Enuncia de forma incompleta os campos da ciencia nos que se produciron progresos durante o século XVII e ocasionalmente sinala exemplos dos avances científicos da época.	Enuncia os campos da ciencia nos que se produciron progresos durante o século XVII e sinala exemplos dos avances científicos da época en cada un dos campos da ciencia sinalados.	Enuncia os campos da ciencia nos que se produciron progresos durante o século XVII, sinala exemplos dos avances científicos da época en cada un dos campos da ciencia sinalados e explica brevemente en que consistiu este progreso e quen foi o seu autor.	T. 15	P. 301 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.24 Explica de forma razoada e argumentada por que se considera que no século XVII se produciu unha revolución científica.	Sabe que no século XVII se produciu unha revolución científica sen achegar explicacións sobre que consideramos como revolución científica nin por que neste período se produciu unha revolución científica.	Sinala de forma concisa e pouco argumentada que o século XVII foi unha época na que se produciu unha revolución científica debido ao gran número de descubrimentos e avances científicos neste período.	Explica que o século XVII foi unha época na que se produciu unha revolución científica debido ao gran número de descubrimentos e avances científicos que se produciron neste período e apóiase en argumentos e exemplos que reforzan as súas explicacións sobre esta cuestión.	Explica que o século XVII foi unha época na que se produciu unha revolución científica debido ao gran número de descubrimentos e avances científicos que se produciron neste período, apóiase en argumentos e exemplos que reforzan as súas explicacións sobre esta cuestión e realiza comparacións con outros períodos de avance científico.	T. 15	P. 301 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.25 Redacta un texto explicativo detallado caracterizando as teorías científicas, os descubrimentos e os inventos de Galileo Galilei.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre as teorías científicas de Galileo Galilei sinalando de forma imprecisa algún dos seus descubrimentos ou inventos.	Describe brevemente e con corrección as teorías científicas de Galileo Galilei explicando de forma concisa algúns dos seus descubrimentos ou inventos.	Describe adecuadamente as teorías científicas de Galileo Galilei identificando e explicando os seus descubrimentos ou inventos máis relevantes.	Describe con detalle as teorías científicas de Galileo Galilei identificando e explicando os seus descubrimentos ou inventos máis relevantes e valorando a súa importancia científica e cultural.	T. 15	P. 303 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.26 Explica o proceso de condena e abxuración de Galileo polo que o científico foi obrigado a negar a validez dos seus propios descubrimentos a partir dun cuestionario.	Identifica de forma vaga e inexacta en que consistiu o proceso ao que foi sometido Galileo sen chegar a comprender as causas da oposición Igrexa a Galileo e os motivos da súa condena.	Sinala os motivos polos que a Igrexa someteu a xuízo a Galileo e esboza unha explicación breve sobre a abxuración de Galileo.	Explica adecuadamente os motivos polos que a Igrexa someteu a xuízo a Galileo e esboza unha explicación breve sobre a acusación de herexía, a condena e a abxuración de Galileo.	Explica con certo grao de detalle os motivos polos que a Igrexa someteu a xuízo a Galileo e explica detidamente a acusación de herexía, a condena e a abxuración de Galileo enriquecendo a súa explicación con opinións ou achegas propias.	T. 15	P. 303 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.27 Expón unha opinión persoal argumentada sobre a compatibilidade dos argumentos empregados pola Igrexa para condenar a Galileo Galilei co pensamento científico.	Segue pautas ou responde preguntas directas do docente sobre o tema de reflexión proposto e amosa dificultades para reflexionar de forma autónoma ou expresar opinións sobre a cuestión proposta.	Sinala algunha opinión ou idea propia sobre a compatibilidade dos argumentos empregados pola Igrexa para condenar a Galileo Galilei co pensamento científico e necesita axuda docente ocasional para elaborar unha argumentación elaborada sobre a cuestión proposta.	Expón opinións propias argumentadas de forma adecuada e con autonomía sobre a compatibilidade dos argumentos empregados pola Igrexa para condenar a Galileo Galilei co pensamento científico.	Expón opinións propias argumentadas de forma eficaz e con autonomía sobre a compatibilidade dos argumentos empregados pola Igrexa para condenar a Galileo Galilei co pensamento científico amosando un elevado coñecemento do tema proposto e un bo dominio da linguaxe.	T. 15	P. 303 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles. Est. Apr. XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	3.1.1.28 Completa unha táboa clasificando unha serie de enunciados segundo correspondan ao pensamento da Antigüidade clásica, ao pensamento medieval dominado pola Igrexa ou ao pensamento científico dos séculos XVI e XVII.	Completa unha táboa sobre diferentes concepcións da ciencia ou o coñecemento de forma pouco razoada e cometendo numerosos erros incluso con axuda docente.	Completa unha táboa sobre diferentes concepcións da ciencia ou o coñecemento con algún erro ocasional.	Completa correctamente diferentes concepcións da ciencia ou o coñecemento con algún erro ocasional.	Completa correctamente unha táboa sobre diferentes concepcións da ciencia ou o coñecemento sen consultar o libro nin outras fontes.	T. 15	P. 316 A. 05 Organiza a información	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.1 Recorre a recursos dixitais dispoñibles na web para buscar información sobre a ruta das especias na Idade Moderna.	Manexa con dificultade as ferramentas TIC e non recorre a elas para ampliar a información ou reflexionar sobre realidades de carácter histórico.	Manexa as TIC con axuda do docente e recorre a elas unicamente para ampliar a información ou responder preguntas breves previamente propostas.	Manexa as TIC de forma autónoma e recorre a elas para ampliar información ou mellorar a súa comprensión sobre realidades históricas.	Manexa con soltura as TIC e recorre a elas de forma habitual como un recurso máis para ampliar información, reflexionar ou comprender mellor feitos ou realidades históricas..	T. 09	P. 188 Amplía na Rede	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.2 Identifica, coñece e localiza os principais Estados e Imperios de Europa no século XVI a partir da interpretación dun mapa temático correspondente a este período.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e nomea algúns Estados de forma aleatoria sen chegar a recoñecer os Imperios nin cales dos Estados teñen un maior peso ou importancia política ou económica.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI sinalando correctamente cales dos Imperios son máis relevantes.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea bastante precisa sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI esbozando unha explicación breve sobre cales dos Imperios e Estados son máis relevantes.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea precisa sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI explicando adecuadamente cales dos Imperios e Estados teñen un maior peso ou importancia política ou económica..	T. 09	P. 189 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.3 Interpreta un texto de Vitruvio sobre as proporcións do corpo e emprégao como fonte de coñecemento sobre os ideais artísticos e culturais do Humanismo.</p>	<p>Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.</p>	<p>Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.</p>	T. 09	P. 191 A. 05	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.4 Axúdase diferentes textos de carácter histórico e filosófico de Erasmo de Rotterdam para caracterizar o humanismo e o pensamento deste autor.</p>	<p>Identifica o interese histórico dos textos propostos e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico e cultural.</p>	<p>Identifica o interese histórico dos textos propostos, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo.</p>	<p>Le unha serie de textos de forma comprensiva recoñecendo o seu valor histórico e cultural, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo.</p>	<p>Le unha serie de textos de forma comprensiva recoñecendo o seu valor histórico e cultural, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo e amplía coñecementos a partir da súa lectura.</p>	T. 09	P. 193 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.5 Observa a imaxe dun obradoiro de impresión do século XVI, describe os diferentes elementos que o forman e detalla as actividades que se realizan nel.	Sinala o nome dalgún elemento que forma o obradoiro de impresión de forma illada sen relacionalo co resto dos elementos que aparecen na imaxe nin detallar as actividades que se realizan no obradoiro.	Identifica e describe con algún erro os diferentes elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e ten dificultades para detallar as actividades que se realizan nel.	Identifica e describe correctamente os elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e explica algunha das actividades que se realizan nel.	Identifica e describe correctamente os elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e explica detalladamente as actividades que se realizan nel.	T. 09	P. 195 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.6 Recorre a diferentes fontes para obter información sobre as indulxencias e as súas repercusións sociais e relixiosas.	Explica de forma incompleta ou errónea que son as indulxencias e ten dificultades para discernir que fontes consultar para obter información sobre as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias.	Explica de forma aproximada que son as indulxencias e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias a partir dunha serie de indicacións do docente.	Explica de forma aproximada que son as indulxencias e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias con algunha indicación puntual ou ocasional do docente.	Explica con detalle que son as indulxencias e interpreta de forma autónoma diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias.	T. 09	P. 196 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.7 Analiza e reflexiona sobre a intolerancia relixiosa a partir da observación dunha ilustración.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna sen chegar a extraer ou elaborar ningún tipo de conclusión propia ou de información complementaria aos contidos do apartado.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna e esboza unha explicación breve sobre algúns aspectos do fenómeno da intolerancia na Idade Moderna.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna, esboza hipóteses ou reflexións propias sobre a imaxe e explica adecuadamente os algúns aspectos do fenómeno da intolerancia na Idade Moderna.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna, elabora hipóteses ou reflexións propias sobre a imaxe e explica con detalle o fenómeno da intolerancia na Idade Moderna, ampliando coñecementos a partir da análise da imaxe.	T. 09	P. 199 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.8 Recorre a diferentes fontes para obter información e describir diferentes aspectos da influencia da familia Medici no desenvolvemento da arte renacentista.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e explica de forma incompleta ou con incorreccións o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar con axuda docente o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar con autonomía e de forma breve o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar e valorar con autonomía e de forma moi detallada o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	T. 10	P. 209 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.9 Recrea e describe a figura de Lorenzo de Medici como mecenas e humanista a partir da análise e interpretación dunha pintura de Ottavio Vannini.	Recoñece o significado dos termos humanista e mecenas sen relacionar estes conceptos coa pintura de Vannini nin a figura de Lorenzo de Medici.	Comprende de forma aproximada por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e sinala de forma inconexa ou pouco razoada algún trazo ou símbolo que caracteriza a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas.	Comprende adecuadamente por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e explica brevemente algúns trazos ou símbolos que caracterizan a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas.	Comprende adecuadamente por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e explica con detalle os trazos ou símbolos que caracterizan a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas expresando opinións ou realizando achegas propias con respecto a este tema.	T. 10	P. 209 A. 03	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.10 Analiza unha imaxe do interior dunha igrexa renacentista e compárao co interior dunha igrexa gótica.	Amosa escaso interese na realización da actividade e límitase a seguir indicacións do docente ou a copiar características e comparacións sinaladas por outros compañeiros ou compañeiras de clase.	Sinala algunha característica da igrexa renacentista de forma illada ou inconexa e amosa dificultades na realización dunha análise completa da igrexa renacentista e a súa comparación cunha igrexa gótica.	Describe brevemente as características máis destacadas dunha igrexa renacentista e sinala algunhas das principais diferenzas existentes entre unha igrexa renacentista e unha igrexa gótica.	Describe con certo grao de detalle as características dunha igrexa renacentista e sinala as principais diferenzas existentes entre unha igrexa renacentista e unha igrexa gótica.	T. 10	P. 210 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.11 Caracteriza un fresco de Miguel Anxo na Capela Sixtina partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e a formación escultórica do seu autor.	Identifica a obra de arte proposta e sinala de forma inconexa algunha característica da súa composición ou dos xestos dos personaxes representados.	Identifica a obra de arte proposta, reconece aos personaxes que aparecen representados no fresco e describe brevemente a súa composición e os xestos dos personaxes representados.	Identifica a obra de arte proposta, comenta quen son os personaxes representados no fresco, describe adecuadamente a súa composición e os xestos dos personaxes representados e sinala algún trazo da obra que fai patente a formación escultórica do autor.	Identifica a obra de arte proposta, comenta quen son os personaxes representados no fresco, describe adecuadamente a súa composición e os xestos dos personaxes representados e explica como se plasma a formación escultórica de Miguel Anxo nesta pintura.	T. 10	P. 211 A. 06	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.12 Analiza e reflexiona sobre dos esculturas do Renacemento español comparando as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas obras.	Amosa pouco interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas sen profundar nas súas características nin extraer conclusións sobre as temáticas ou os materiais das esculturas observadas.	Amosa algo de interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e esboza unha explicación incompleta ou con incorreccións sobre os temas ou os materiais das esculturas.	Amosa interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e explica de forma breve e adecuada as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas esculturas.	Amosa un elevado interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e explica con detalle e corrección as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas esculturas.	T. 10	P. 217 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.13 Realiza unha procura de información na Internet ou outras fontes para localizar unha pintura de Juan de Juanes comentando a imaxe obtida e sinalando a relación da obra escollida coas características do Renacemento español.	Necesita pautas ou axuda docente para localizar a información na Internet ou outras fontes e para interpretar e comentar a información e a pintura de Juan de Juanes que escolleu.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes e describe de forma imprecisa ou con erros as características da obra escollida sen relacionar a pintura coas características do Renacemento español.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes e describe adecuadamente as características da obra escollida sinalando os trazos propios do Renacemento español presentes na obra.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes, describe con detalle as características da obra escollida sinalando os trazos propios do Renacemento español presentes na obra e realiza valoracións persoais sobre a obra escollida.	T. 10	P. 217 A. 04	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.14 Axúdase dun texto de Leonardo da Vinci como fonte de coñecemento histórico para describir en que consiste a perspectiva e como se usaba na pintura renacentista.</p>	<p>Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara da perspectiva nin do seu uso na pintura renacentista.</p>	<p>Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e sinala de forma imprecisa algunhas características da perspectiva ou do seu uso na pintura renacentista.</p>	<p>Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica algunhas características da perspectiva e do seu uso na pintura renacentista relacionándoo con contidos previamente estudados no tema.</p>	<p>Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica as características da perspectiva e do seu uso na pintura renacentista relacionándoo con contidos previamente estudados no tema e ampliando coñecementos a partir do texto de Leonardo da Vinci.</p>	T. 10	P. 219 A. 01 Fontes documentais	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</p>
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.15 Compara unha escultura renacentista de Miguel Anxo e unha obra de Praxíteles na Grecia clásica identificando as súas similitudes e diferenzas a partir da observación de ilustracións.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles cunha atención intermitente e límitase a escoitar as semellanzas entre ambas as dúas cando as sinala o docente.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e sinala algúns trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e describe os principais trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas explicando brevemente como a escultura renacentista se inspiraba nos ideais de beleza do clasicismo grecorromano.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e describe os principais trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas explicando con detalle como a escultura renacentista se inspiraba nos ideais de beleza do clasicismo grecorromano a partir de exemplos extraídos da observación de ambas as dúas esculturas.</p>	T. 10	P. 220 A. 04 Fontes materiais	<p>Comunicación lingüística</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.16 Analiza e interpreta un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492 e emprégao como fonte de coñecemento histórico para entender e describir este suceso histórico.	Le un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492 e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido histórico nin dos sucesos que se describen no texto.	Interpreta adecuadamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema sobre a expulsión dos xudeus de España no ano 1492.	Interpreta adecuadamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende o seu contido e explica brevemente a partir deste texto as razóns que argumentaron os Reis Católicos para expulsar os xudeus e as condicións nas que se produciu esta expulsión.	Interpreta e analiza detalladamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende o seu contido e explica a partir deste texto as razóns que argumentaron os Reis Católicos para expulsar os xudeus e as condicións nas que se produciu esta expulsión realizando achegas propias ou expondo opinións argumentadas.	T. 11	P. 227 A. 01 a 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.17 Reflexiona e explica a partir da lectura dos contidos e as fontes documentais do tema en que consiste a intolerancia relixiosa e elabora tres argumentos en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.	Comenta de forma incompleta e con algunhas incorreccións en que consisten a intolerancia relixiosa e non achega valoracións ou opinións con respecto a este tema.	Comenta de forma breve e adecuada en que consisten a intolerancia relixiosa e sinala brevemente algún argumento incompleto ou mal construído en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.	Comenta de forma breve e adecuada en que consisten a intolerancia relixiosa e esboza brevemente algunha opinión en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión empregando argumentos adecuados para isto	Comenta de forma detallada en que consisten a intolerancia relixiosa e realiza explicacións detallando tres argumentos correctamente estruturados e elaborados en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.	T. 11	P. 227 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.18 Emprega adecuadamente diferentes fontes para obter información e describir a Inquisición e o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais.	Explica de forma incompleta ou errónea que era a Inquisición e ten dificultades para entender en que consistía un proceso inquisitorial.	Explica de forma aproximada que era a Inquisición e interpreta diferentes fontes de información para esbozar unha explicación breve sobre os procesos inquisitoriais a partir dunha serie de indicacións do docente.	Explica de forma adecuada que era a Inquisición e interpreta diferentes fontes de información para explicar brevemente o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais con algunha indicación puntual ou ocasional do docente.	Explica con detalle que era a Inquisición, interpreta de forma autónoma diferentes fontes de información ou para describir con detalle o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais e expón opinións ou conclusións propias sobre esta cuestión.	T. 11	P. 227 A. 09	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.19 Analiza a información que transmiten as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro.	Observa as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro sen chegar a comprender a información que transmiten e límitase a anotar no seu caderno os datos transmitidos polo docente ou os seus compañeiros sobre esta cuestión.	Esfórzase na interpretación das imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro e esboza unha explicación incompleta ou con erros sobre o seu significado.	Analiza e describe brevemente as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro amosando unha comprensión aproximada do seu significado..	Analiza e describe as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro amosando unha comprensión adecuada do seu significado e relacionando estas imaxes con outros contidos traballados ao longo do tema.	T. 11	P. 228 A. 02	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.20 Emprega un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e describe o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e ten dificultades para interpretar a información que transmiten ambas as dúas fontes.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e sinala de forma imprecisa algún aspecto sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica brevemente algún aspecto sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica amplamente moitos aspectos sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	T. 11	P. 229 A. 06	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.21 Interpreta correctamente a información que transmite un mapa sobre como concebía o mundo Colón e sobre os territorios que cría ter descuberto.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón e recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e sinala de forma imprecisa algunha diferenza entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e comenta brevemente as principais diferenzas existentes entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e explica con certo grao de detalle as principais diferenzas existentes entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	T. 11	P. 233 A. 02	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.22 Comprende o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e analiza a con detalle a partir dun cuestionario.	Comprende de forma imprecisa o valor artístico dunha manifestación da arte azteca e enumera de forma inconexa ou pouco adecuada algunha das súas características a partir do cuestionario proposto.	Comprende de forma aproximada o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións breves e incompletas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.	Coñece o valor artístico e histórico de tres manifestacións dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións completas, breves e pouco detalladas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.	Coñece e aprecia o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións completas, breves e detalladas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.	T. 11	P. 239 A. 02 Fontes materiais	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.23 Identifica, coñece e localiza as principais xudarías de España na Idade Moderna a partir da interpretación dun mapa e a completión dunha serie de actividades propostas.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e obtén unha idea inexacta ou aproximada sobre os lugares da Península nos que se concentran as xudarías na Idade Moderna.	Interpreta o mapa adecuadamente, obtén unha idea de conxunto sobre os lugares da Península nos que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa a información algún dos datos do mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas.	Interpreta o mapa correctamente e obtén unha idea bastante precisa dos lugares da Península na que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa a información exposta no mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas.	Interpreta o mapa con precisión e obtén un coñecemento moi detallado sobre os lugares da Península na que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa de forma exhaustiva a información exposta no mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas..	T. 11	P. 240 A. 04 Empatía	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.24 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre a ruta das especias e o comercio con Asia na Idade Moderna para redactar correctamente un texto sobre estas cuestións.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos xeográficos e históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, xeográfico ou histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, xeográficos ou históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 11	P. 240 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.25 Axúdase dun texto histórico de 1594 como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir os conflitos cos mouriscos..	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 12	P. 246 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.26 Identifica e interpreta a información que transmiten mapas, textos e ilustracións e describe os terzos de Flandres a partir da análise pautada destes documentos.	Recoñece o tema do que tratan os documentos, ten dificultades para interpretar ou transmitir adecuadamente a información que transmiten estas fontes e nomea algún trazo illado dos terzos de Flandres.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e enumera algúns dos trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e explica brevemente os trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario relacionando as súas explicacións cos contidos do tema.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e explica con precisión e detalle os trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario relacionando as súas explicacións cos contidos do tema e ampliando información sobre o tema proposta a partir da consulta de fontes alternativas.	T. 12	P. 249 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.27 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre a primeira volta ao mundo realizada por Magalláns e Elcano para redactar correctamente un texto sobre esta cuestión.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos xeográficos e históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, xeográfico ou histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, xeográficos ou históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 12	P. 251 A. 05	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.28 Describe como a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois a partir da observación dun gravado do século VXI e valora a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	Describe moi brevemente o gravado e sinala algunhas das roupas e armas dos soldados españois representados na ilustración.	Describe brevemente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e sinala que estes elementos favoreceron a conquista do imperio inca sen explicar nin xustificar esta afirmación.	Describe adecuadamente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e esboza unha explicación sobre a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	Describe detalladamente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e explica con certo grao de detalle a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	T. 12	P. 253 A. 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.29 Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica do Reino de Aragón e do Reino de Castela no século XVI e explica como se distribuía a poboación nos distintos territorios hispánicos.</p>	<p>Observa un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI e sinala o reino no que residía máis poboación sen interpretar nin comprender con claridade a información que expón o gráfico.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI e describe brevemente as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 sinalando o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI, describe adecuadamente as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 e comenta o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI, describe con detalle as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 e analiza o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado describindo por que en Castela se produce un maior aumento demográfico que en Aragón.</p>	<p>T. 12</p>	<p>P. 257 A. 01</p>	<p>Aprender a aprender</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.30 Interpreta dos gráficos sobre o orzamento en tempos de Felipe II comparando e analizando a partir dun cuestionario os ingresos e os gastos dos reinos hispánicos neste período e extraendo conclusións propias da súa análise.</p>	<p>Experimenta dificultades na interpretación de gráficos de certa complexidade e límitase a seguir pautas ou instrucións do docente de forma mecánica.</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos con algunha axuda docente ocasional, sinala a existencia dun déficit nas finanzas en tempos de Felipe II e ten dificultades para describir con detalle os gráficos, relacionalos cos contidos do tema ou extraer as súas propias conclusións.</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos de forma autónoma, describe e cuantifica o déficit existente en tempos de Felipe II, explica brevemente as diferentes variables de ambos os dous gráficos e relaciona a información dos gráficos cos contidos traballados no tema..</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos de forma autónoma, describe con detalle e cuantifica o déficit existente en tempos de Felipe II, explica as diferentes variables de ambos os dous gráficos, relaciona a información dos gráficos cos contidos traballados no tema e expón valoracións ou conclusións propias sobre o traballo realizado.</p>	T. 12	P. 258 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.</p>	<p>3.2.1.31 Identifica a información que transmiten unha serie de moedas do século XVI analizando a información a partir dos coñecementos previos adquiridos no tema sobre este período.</p>	<p>Ten dificultades para analizar a información que transmiten unha serie de moedas e realizar correctamente as actividades propostas amosando escaso coñecemento sobre os contidos do libro relativos ao século XVI.</p>	<p>Analiza con algunha dificultade a información que transmiten unha serie de moedas e realiza as actividades propostas de forma incompleta e relacionando as moedas con contidos traballados no tema só de forma ocasional.</p>	<p>Analiza correctamente a información que transmiten unha serie de moedas e realiza as actividades propostas de forma adecuada e relacionando a información obtida das moedas con contidos traballados no tema.</p>	<p>Analiza con detalle e precisión a información que transmiten unha serie de moedas, realiza as actividades propostas de forma adecuada, relaciona a información obtida das moedas con contidos traballados no tema e obtén novos coñecementos a partir da análise das moedas.</p>	T. 12	P. 258 A. 01 Fontes materiais	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.32 Analiza un fragmento do Lazarillo de Tormes e emprégao como fonte de coñecemento histórico para comprender e describir a vida dos pícaros durante o Século de Ouro español.	Le o texto proposto de forma mecánica e necesita pautas ou axuda para interpretalo e relacionalo cos contidos traballados no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 13	P. 273 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.33 Interpreta e emprega os contidos e documentos do tema para recrear a partir de pautas e de forma razoada como era a vida dun pícaro no Madrid do século XVII.	Sinala de forma inconexa trazos da vida dos pícaros sinalados no libro sen chegar a realizar unha descrición da vida dun pícaro nin a do seu contexto histórico.	Describe brevemente algúns trazos da vida dos pícaros no Madrid do século XVII e elabora unha breve explicación sobre as orixes do fenómeno social da picaresca.	Describe adecuadamente como era a vida dos pícaros no Madrid do século XVII, analiza as orixes do fenómeno social da picaresca e esboza unha breve reflexión sobre como se podería saír do mundo da picaresca e a pobreza.	Caracteriza con detalle a información como era a vida dos pícaros no Madrid do século XVII, analiza as orixes do fenómeno social da picaresca e expón unha reflexión sobre como se podería saír do mundo da picaresca e a pobreza.	T. 13	P. 273 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.34 Recorre a recursos dixitais dispoñibles na web para buscar información sobre o Século de Ouro español.	Manexa con dificultade as ferramentas TIC e non recorre a elas para ampliar a información ou reflexionar sobre realidades de carácter histórico.	Manexa as TIC con axuda do docente e recorre a elas unicamente para ampliar a información ou responder preguntas breves previamente propostas.	Manexa as TIC de forma autónoma e recorre a elas para ampliar información ou mellorar a súa comprensión sobre realidades históricas.	Manexa con soltura as TIC e recorre a elas de forma habitual como un recurso máis para ampliar información, reflexionar ou comprender mellor feitos ou realidades históricas.	T. 13	P. 275 A. 01	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.35 Entende o tema e a mensaxe dun texto literario con valor ou implicacións históricas ofrecendo detalles sobre o seu argumento e os seus personaxes a partir da resposta a un cuestionario e outras actividades de comprensión.	Le prestando unha atención intermitente, ten unha idea xeral do sentido global do texto narrativo e identifica os personaxes e algunhas das súas accións.	Le con atención, reconece as accións que realizan os personaxes, o sentido xeral do texto e a maioría dos detalles da súa trama argumental a partir dun cuestionario.	Le con atención, reconece as accións que realizan os personaxes, a mensaxe ou contido do relato e os detalles da súa trama argumental a partir dun cuestionario.	Le con afición, analiza os personaxes e as súas accións en profundidade e entende o tema e os detalles da trama argumental do texto.	T. 13	P. 275 A. 05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.36 Analiza, valora e expresa opinións sobre un texto literario e as súas implicacións históricas.	Amosa pouco interese pola lectura e ten dificultades para articular enunciados e textos completos nos que explique unha opinión persoal de forma comprensible e razoada.	Amosa interese pola lectura e expresa opinións persoais empregando frases inconexas e sinalando brevemente algunha relación do texto literario cos contidos históricos traballados no tema.	Amosa interese pola literatura e expresa opinións persoais sobre unha lectura cun léxico e un uso da linguaxe adecuados relacionando de forma clara e correcta o texto literario cos contidos históricos traballados no tema.	Amosa interese e afición pola literatura e expresa opinións persoais elaborando textos orais estruturados, empregando argumentos para xustificar as súas opinións e relacionando de forma clara e correcta o texto literario cos contidos históricos traballados no tema.	T. 13	P. 275 A. 07	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.37 Analiza unha película históricaa partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e o seu contexto cultural.	Completa a ficha técnica da película e contesta parcialmente ou con erros algunhas preguntas propostas e amosa un baixo grao de comprensión do contexto histórico que describe a película analizada.	Completa a ficha técnica da película, contesta con respostas concisas a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma incompleta o contexto histórico que describe a película analizada.	Completa a ficha técnica da película, contesta a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma adecuada o contexto histórico que describe a película analizada identificando os personaxes históricos que aparecen nela.	Completa a ficha técnica da película, contesta a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma detallada o contexto histórico que describe a película analizada describindo os personaxes históricos que aparecen nela e extraendo conclusións propias sobre a análise realizada.	T. 13	P. 276 A. 00 Aprende a...	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.38 Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e explica as causas polas que algunhas cidades perderon poboación e outras a gañaron.	Observa un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e recoñece o tema do que trata sen interpretar nin comprender con claridade a información que expón o gráfico.	Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e interprétao adecuadamente sinalando que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado.	Analiza e interpreta adecuadamente un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII, sinala que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado e enumera as causas de tales descenso e aumentos de poboación nas cidades analizadas.	Analiza e interpreta con detalle e precisión un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII, sinala que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado, enumera as causas de tales descenso e aumentos de poboación nas cidades analizadas e elabora hipóteses ou extrae conclusións a partir do gráfico.	T. 13	P. 276 A. 01 Fontes gráficas	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.39 Analiza un mapa e describe a partir do seu estudo as perdas territoriais en Europa do imperio hispánico durante o século XVII e identifica os territorios que perdeu España en cada un dos tratados de paz firmados neste período.	Sinala que a monarquía hispánica perde territorios no século XVII sen identificar claramente os territorios perdidos en cada un dos tratados de paz firmados neste período.	Recoñece de forma aproximada os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII e identifica de forma inexacta ou aproximada algúns dos territorios que perdeu España en varios dos tratados de paz firmados neste período.	Recoñece os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, identifica todos os tratados firmados e sinala de forma aproximada os territorios que España perdeu trala firma de cada un dos tratados sinalados.	Recoñece os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, identifica todos os tratados firmados e describe con detalle e precisión os territorios que España perdeu trala firma de cada un dos tratados sinalados.	T. 13	P. 277 A. 02 Espazo e tempo	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.40 Busca información sobre unha serie de pinturas e describe con detalle os sucesos históricos que representan relacionando o tema das pinturas cos contidos traballados no libro de texto.	Localiza información na Internet sobre as obras propostas e sinala o autor, o título e o suceso histórico representado na obra sen describilo nin analízalo.	Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título e explica de forma concisa que suceso histórico se representa.	Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título, explica adecuadamente que suceso histórico se representa e extrae algunha conclusión ou algún coñecemento novo sobre este suceso a partir da observación da pintura.	Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título, explica con detalle que suceso histórico se representa e extrae diversas conclusións ou amplía coñecementos novos sobre este suceso a partir da observación da pintura.	T. 13	P. 278 A. 05 Fontes materiais	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.41 Realiza unha investigación sobre a crise económica de 2008 e elabora un informe no que se compara esta crise coa que padeceu o país durante o século XVII.	Busca información con axuda de pautas, ten dificultades para interpretar a información que obtén e elabora un informe moi incompleto e con erros.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe incompleto que responde só algunhas das cuestións propostas sobre a crise de 2008.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que responde as cuestións propostas sobre a crise de 2008 con explicacións breves e realiza comparacións pertinentes entre esta crise e a que padeceu España no século XVII.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que responde as cuestións propostas con explicacións moi detalladas e precisas sobre a crise de 2008 e compara de forma exhaustiva esta crise coa que padeceu España durante o século XVII.	T. 13	P. 278 A. 06 Traballo colaborativo	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.42 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre a data na que se produciu a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa de Austria e relaciónao con algúns datos do libro que propón unha actividade.	Segue instrucións ou pautas do docente de forma mecánica á hora de buscar información sobre a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa.	Localiza de forma autónoma a data na que casou Luís XIV sen chegar a identificar quen é a infanta María Teresa nin a relacionar este dato con outros contidos do tema.	Localiza de forma autónoma a data na que casou Luís XIV e reconece e explica brevemente quen era a infanta María Teresa.	Localiza de forma autónoma a data na que casou Luís XIV, reconece quen é a infanta María Teresa e relaciona estes datos coa data na que realizou unha viaxe unha das damas de acompañamento de María Teresa..	T. 14	P. 287 A. 01	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.43 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre os pais peregrinos dos Estados Unidos e o día de Acción de Grazas para redactar correctamente textos sobre estas cuestións.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 14	P. 295 A. 03 Cambio e continuidade	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.44 Describe detalladamente a revolución copernicana analizando as diferenzas entre a súa concepción do Universo e a de Ptolomeo a partir do estudo de ilustracións e un texto expositivo.	Indica de forma descontextualizada que Copérnico concebía o universo de forma diferente a Ptolomeo e amosa unha baixa comprensión das diferenzas entre o xeocentrismo de Ptolomeo e o heliocentrismo de Copérnico.	Sinala que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista e esboza unha breve explicación sobre as diferenzas entre ambas as dúas concepcións do Universo.	Explica que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista, compara adecuadamente ambas as dúas concepcións do Universo e describe brevemente as teorías de Copérnico.	Explica que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista, compara con detalle ambas as dúas concepcións do Universo, describe as teorías de Copérnico e esboza unha breve reflexión sobre as repercusións culturais e científicas do modelo heliocentrista.	T. 15	P. 303 A. 02	Competencia matemáticas e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.45 Recorre a diferentes fontes, pinturas e textos, para obter información e reflexionar sobre o episodio da condena e abxuración de Galileo tras expor as súas teorías científicas.	Explica de forma incompleta ou errónea en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e ten dificultades para comprender o suceso e as súas repercusións.	Explica de forma aproximada en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta con axuda ou pautas do docente a pintura e os textos propostos para ofrecer algún detalle ou reflexión sobre a cuestión proposta.	Explica de forma adecuada en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta e axúdase da pintura e os textos propostos para esbozar algunha explicación ou opinión sobre os motivos da abxuración de Galileo.	en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta e axúdase da pintura e os textos propostos para analizar e expor de forma razoada e argumentada cales foron os motivos da abxuración de Galileo.	T. 15	P. 303 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.46 Axúdase dun texto de Galileo como fonte de coñecemento histórico para analizar a concepción que tiña Galileo da ciencia e contrastala coa concepción aristotélica da ciencia que se mantiña en época de Galilei.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin das concepcións da ciencia que aparecen nel.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e sinala de forma imprecisa algunhas características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia.	Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica de forma aproximada as principais características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia apoiándose para isto en frases do texto analizado.	Le o texto histórico proposto de forma comprensiva, explica adecuadamente as principais características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia apoiándose para isto en frases do texto analizado e extrae conclusións propias que comunica de forma argumentada.	T. 15	P. 315 A. 03 Fontes documentais	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	3.2.1.47 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre o calendario Xuliano e a súa reforma en 1582 e responde adecuadamente un cuestionario coa información obtida.	Realiza procuras de información de forma autónoma ou con pouca axuda e necesita pautas ou orientacións para interpretar correctamente a información obtida e responder as preguntas propostas incluso con axuda docente.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde con autonomía, de forma breve e con algúns erros as preguntas propostas na actividade.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde correctamente, con autonomía e de forma breve as preguntas propostas na actividade.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde correctamente, con autonomía e de forma detallada as preguntas propostas na actividade.	T. 15	P. 315 A. 04 Pasado e presente	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.1 Recorre a recursos dixitais dispoñibles na web para buscar información sobre a ruta das especias na Idade Moderna.	Manexa con dificultade as ferramentas TIC e non recorre a elas para ampliar a información ou reflexionar sobre realidades de carácter histórico.	Manexa as TIC con axuda do docente e recorre a elas unicamente para ampliar a información ou responder preguntas breves previamente propostas.	Manexa as TIC de forma autónoma e recorre a elas para ampliar información ou mellorar a súa comprensión sobre realidades históricas.	Manexa con soltura as TIC e recorre a elas de forma habitual como un recurso máis para ampliar información, reflexionar ou comprender mellor feitos ou realidades históricas..	T. 09	P. 188 Amplía na Rede	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.2 Identifica, coñece e localiza os principais Estados e Imperios de Europa no século XVI a partir da interpretación dun mapa temático correspondente a este período.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e nomea algúns Estados de forma aleatoria sen chegar a recoñecer os Imperios nin cales dos Estados teñen un maior peso ou importancia política ou económica.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI sinalando correctamente cales dos Imperios son máis relevantes.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea bastante precisa sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI esbozando unha explicación breve sobre cales dos Imperios e Estados son máis relevantes.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea precisa sobre os Estados e Imperios europeos do século XVI explicando adecuadamente cales dos Imperios e Estados teñen un maior peso ou importancia política ou económica..	T. 09	P. 189 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.3 Interpreta un texto de Vitruvio sobre as proporcións do corpo e emprégao como fonte de coñecemento sobre os ideais artísticos e culturais do Humanismo.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 09	P. 191 A. 05	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.4 Axúdase diferentes textos de carácter histórico e filosófico de Erasmo de Rotterdam para caracterizar o humanismo e o pensamento deste autor.</p>	<p>Identifica o interese histórico dos textos propostos e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico e cultural.</p>	<p>Identifica o interese histórico dos textos propostos, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo.</p>	<p>Le unha serie de textos de forma comprensiva recoñecendo o seu valor histórico e cultural, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo.</p>	<p>Le unha serie de textos de forma comprensiva recoñecendo o seu valor histórico e cultural, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema en relación ao humanismo e ao pensamento de Erasmo e amplía coñecementos a partir da súa lectura.</p>	T. 09	P. 193 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.5 Observa a imaxe dun obradoiro de impresión do século XVI, describe os diferentes elementos que o forman e detalla as actividades que se realizan nel.</p>	<p>Sinala o nome dalgún elemento que forma o obradoiro de impresión de forma illada sen ter relaciónao co resto de elementos que aparecen na imaxe nin detallar as actividades que se realizan no obradoiro.</p>	<p>Identifica e describe con algún erro os diferentes elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e ten dificultades para detallar as actividades que se realizan nel.</p>	<p>Identifica e describe correctamente os elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e explica algunha das actividades que se realizan nel.</p>	<p>Identifica e describe correctamente os elementos que forman un obradoiro de impresión do século XVI e explica detalladamente as actividades que se realizan nel.</p>	T. 09	P. 195 A. 02	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.6 Recorre a diferentes fontes para obter información sobre as indulxencias e as súas repercusións sociais e relixiosas.	Explica de forma incompleta ou errónea que son as indulxencias e ten dificultades para discernir que fontes consultar para obter información sobre as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias.	Explica de forma aproximada que son as indulxencias e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias a partir dunha serie de indicacións do docente.	Explica de forma aproximada que son as indulxencias e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias con algunha indicación puntual ou ocasional do docente.	Explica con detalle que son as indulxencias e interpreta de forma autónoma diferentes fontes de información ou documentais para analizar as repercusións sociais e relixiosas das indulxencias.	T. 09	P. 196 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.7 Analiza e reflexiona sobre a intolerancia relixiosa a partir da observación dunha ilustración.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna sen chegar a extraer ou elaborar ningún tipo de conclusión propia ou de información complementaria aos contidos do apartado.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna e esboza unha explicación breve sobre algúns aspectos do fenómeno da intolerancia na Idade Moderna.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna, esboza hipóteses ou reflexións propias sobre a imaxe e explica adecuadamente os algúns aspectos do fenómeno da intolerancia na Idade Moderna.	Relaciona unha ilustración coa intolerancia relixiosa na Idade Moderna, elabora hipóteses ou reflexións propias sobre a imaxe e explica con detalle o fenómeno da intolerancia na Idade Moderna. ampliando coñecementos a partir da análise da imaxe.	T. 09	P. 199 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.8 Recorre a diferentes fontes para obter información e describir diferentes aspectos da influencia da familia Medici no desenvolvemento da arte renacentista.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e explica de forma incompleta ou con incorreccións o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar con axuda docente o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar con autonomía e de forma breve o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	Identifica a familia Medici como unha familia de mecenas e interpreta diferentes fontes de información ou documentais para explicar e valorar con autonomía e de forma moi detallada o labor de mecenado e a relevancia cultural desta familia durante o Renacemento.	T. 10	P. 209 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.9 Recrea e describe a figura de Lorenzo de Medici como mecenas e humanista a partir da análise e interpretación dunha pintura de Ottavio Vannini.	Recoñece o significado dos termos humanista e mecenas sen relacionar estes conceptos coa pintura de Vannini nin a figura de Lorenzo de Medici.	Comprende de forma aproximada por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e sinala de forma inconexa ou pouco razoada algún trazo ou símbolo que caracteriza a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas.	Comprende adecuadamente por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e explica brevemente algúns trazos ou símbolos que caracterizan a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas.	Comprende adecuadamente por que na pintura se representa a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas e explica con detalle os trazos ou símbolos que caracterizan a Lorenzo de Medici como humanista e mecenas expresando opinións ou realizando achegas propias con respecto a este tema.	T. 10	P. 209 A. 03	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.10 Analiza unha imaxe do interior dunha igrexa renacentista e compárao co interior dunha igrexa gótica.	Amosa escaso interese na realización da actividade e límitase a seguir indicacións do docente ou a copiar características e comparacións sinaladas por outros compañeiros ou compañeiras de clase.	Sinala algunha característica da igrexa renacentista de forma illada ou inconexa e amosa dificultades na realización dunha análise completo da igrexa renacentista e a súa comparación cunha igrexa gótica.	Describe brevemente as características máis destacadas dunha igrexa renacentista e sinala algunhas das principais diferenzas existentes entre unha igrexa renacentista e unha igrexa gótica.	Describe con certo grao de detalle as características dunha igrexa renacentista e sinala as principais diferenzas existentes entre unha igrexa renacentista e unha igrexa gótica.	T. 10	P. 210 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.11 Caracteriza un fresco de Miguel Anxo na Capela Sixtina partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e a formación escultórica do seu autor.	Identifica a obra de arte proposta e sinala de forma inconexa algunha característica da súa composición ou dos xestos dos personaxes representados.	Identifica a obra de arte proposta, reconece aos personaxes que aparecen representados no fresco e describe brevemente a súa composición e os xestos dos personaxes representados.	Identifica a obra de arte proposta, comenta quen son os personaxes representados no fresco, describe adecuadamente a súa composición e os xestos dos personaxes representados e sinala algún trazo da obra que fai patente a formación escultórica do autor.	Identifica a obra de arte proposta, comenta quen son os personaxes representados no fresco, describe adecuadamente a súa composición e os xestos dos personaxes representados e explica como se plasma a formación escultórica de Miguel Anxo nesta pintura.	T. 10	P. 211 A. 06	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.12 Analiza e reflexiona sobre dos esculturas do Renacemento español comparando as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas obras.	Amosa pouco interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas sen profundar nas súas características nin extraer conclusións sobre as temáticas ou os materiais das esculturas observadas.	Amosa algo de interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e esboza unha explicación incompleta ou con incorreccións sobre os temas ou os materiais das esculturas.	Amosa interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e explica de forma breve e adecuada as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas esculturas.	Amosa un elevado interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e explica con detalle e corrección as temáticas que tratan e os materiais cos que se elaboraron ambas as dúas esculturas.	T. 10	P. 217 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.13 Realiza unha procura de información na Internet ou outras fontes para localizar unha pintura de Juan de Juanes comentando a imaxe obtida e sinalando a relación da obra escollida coas características do Renacemento español.	Necesita pautas ou axuda docente para localizar a información na Internet ou outras fontes e para interpretar e comentar a información e a pintura de Juan de Juanes que escolleu.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes e describe de forma imprecisa ou con erros as características da obra escollida sen relacionar a pintura coas características do Renacemento español.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes e describe adecuadamente as características da obra escollida sinalando os trazos propios do Renacemento español presentes na obra.	Localiza de forma autónoma información e unha pintura de Juan de Juanes na Internet ou outras fontes, describe con detalle as características da obra escollida sinalando os trazos propios do Renacemento español presentes na obra e realiza valoracións persoais sobre a obra escollida.	T. 10	P. 217 A. 04	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.14 Axúdase dun texto de Leonardo da Vinci como fonte de coñecemento histórico para describir en que consiste a perspectiva e como se usaba na pintura renacentista.</p>	<p>Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara da perspectiva nin do seu uso na pintura renacentista.</p>	<p>Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e sinala de forma imprecisa algunhas características da perspectiva ou do seu uso na pintura renacentista.</p>	<p>Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica algunhas características da perspectiva e do seu uso na pintura renacentista relacionándoo con contidos previamente estudados no tema.</p>	<p>Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica as características da perspectiva e do seu uso na pintura renacentista relacionándoo con contidos previamente estudados no tema e ampliando coñecementos a partir do texto de Leonardo da Vinci.</p>	T. 10	P. 219 A. 01 Fontes documentais	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</p>
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.15 Compara unha escultura renacentista de Miguel Anxo e unha obra de Praxíteles na Grecia clásica identificando as súas similitudes e diferenzas a partir da observación de ilustracións.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles cunha atención intermitente e límitase a escoitar as semellanzas entre ambas as dúas cando as sinala o docente.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e sinala algúns trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e describe os principais trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas explicando brevemente como a escultura renacentista se inspiraba nos ideais de beleza do clasicismo grecorromano.</p>	<p>Observa as esculturas de Miguel Anxo e de Praxíteles atentamente e describe os principais trazos ou elementos comúns de ambas as dúas esculturas explicando con detalle como a escultura renacentista se inspiraba nos ideais de beleza do clasicismo grecorromano a partir de exemplos extraídos da observación de ambas as dúas esculturas.</p>	T. 10	P. 220 A. 04 Fontes materiais	<p>Comunicación lingüística</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.16 Analiza e interpreta un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492 e emprégao como fonte de coñecemento histórico para entender e describir este suceso histórico.</p>	<p>Le un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492 e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido histórico nin dos sucesos que se describen no texto.</p>	<p>Interpreta adecuadamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema sobre a expulsión dos xudeus de España no ano 1492.</p>	<p>Interpreta adecuadamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende o seu contido e explica brevemente a partir deste texto as razóns que argumentaron os Reis Católicos para expulsar os xudeus e as condicións nas que se produciu esta expulsión.</p>	<p>Interpreta e analiza detalladamente un fragmento do Decreto de expulsión dos xudeus en 1492, comprende o seu contido e explica a partir deste texto as razóns que argumentaron os Reis Católicos para expulsar os xudeus e as condicións nas que se produciu esta expulsión realizando achegas propias ou expondo opinións argumentadas.</p>	T. 11	P. 227 A. 01 a 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.17 Reflexiona e explica a partir da lectura dos contidos e as fontes documentais do tema en que consiste a intolerancia relixiosa e elabora tres argumentos en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.</p>	<p>Comenta de forma incompleta e con algunhas incorreccións en que consisten a intolerancia relixiosa e non achega valoracións ou opinións con respecto a este tema.</p>	<p>Comenta de forma breve e adecuada en que consisten a intolerancia relixiosa e sinala brevemente algún argumento incompleto ou mal construído en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.</p>	<p>Comenta de forma breve e adecuada en que consisten a intolerancia relixiosa e esboza brevemente algunha opinión en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión empregando argumentos adecuados para isto</p>	<p>Comenta de forma detallada en que consisten a intolerancia relixiosa e realiza explicacións detallando tres argumentos correctamente estruturados e elaborados en favor da convivencia entre persoas de distinta relixión.</p>	T. 11	P. 227 A. 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	3.2.2.18 Emprega adecuadamente diferentes fontes para obter información e describir a Inquisición e o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais.	Explica de forma incompleta ou errónea que era a Inquisición e ten dificultades para entender en que consistía un proceso inquisitorial.	Explica de forma aproximada que era a Inquisición e interpreta diferentes fontes de información para esbozar unha explicación breve sobre os procesos inquisitoriais a partir dunha serie de indicacións do docente.	Explica de forma adecuada que era a Inquisición e interpreta diferentes fontes de información para explicar brevemente o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais con algunha indicación puntual ou ocasional do docente.	Explica con detalle que era a Inquisición, interpreta de forma autónoma diferentes fontes de información ou para describir con detalle o desenvolvemento dos procesos inquisitoriais e expón opinións ou conclusións propias sobre esta cuestión.	T. 11	P. 227 A. 09	Dixital
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	3.2.2.19 Analiza a información que transmiten as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro.	Observa as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro sen chegar a comprender a información que transmiten e límitase a anotar no seu caderno os datos transmitidos polo docente ou os seus compañeiros sobre esta cuestión.	Esfórzase na interpretación das imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro e esboza unha explicación incompleta ou con erros sobre o seu significado.	Analiza e describe brevemente as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro amosando unha comprensión aproximada do seu significado..	Analiza e describe as imaxes gravadas no anverso e o reverso dun ducado de ouro amosando unha comprensión adecuada do seu significado e relacionando estas imaxes con outros contidos traballados ao longo do tema.	T. 11	P. 228 A. 02	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.20 Emprega un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e describe o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e ten dificultades para interpretar a información que transmiten ambas as dúas fontes.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e sinala de forma imprecisa algún aspecto sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica brevemente varios aspectos sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	<p>Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica con precisión e detalle os principais aspectos sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.</p>	T. 11	P. 229 A. 06	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.21 Interpreta correctamente a información que transmite un mapa sobre como concebía o mundo Colón e sobre os territorios que cría ter descuberto.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón e recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e sinala de forma imprecisa algunha diferenza entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e comenta brevemente as principais diferenzas existentes entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	<p>Localiza o Xapón e a China no mapa imaxinado por Colón, recoñece os nomes cos que se designaban estes territorios en tempos de Colón e explica con certo grao de detalle as principais diferenzas existentes entre o mapa de Colón e a distribución real dos territorios representados nel.</p>	T. 11	P. 233 A. 02	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.22 Comprende o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e analízala con detalle a partir dun cuestionario.</p>	<p>Comprende de forma imprecisa o valor artístico dunha manifestación da arte azteca e enumera de forma inconexa ou pouco adecuada algunha das súas características a partir do cuestionario proposto.</p>	<p>Comprende de forma aproximada o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións breves e incompletas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.</p>	<p>Coñece o valor artístico e histórico de tres manifestacións dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións completas, breves e pouco detalladas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.</p>	<p>Coñece e aprecia o valor artístico e histórico dunha manifestación da arte azteca e realiza explicacións completas, breves e detalladas sobre as súas principais características a partir do cuestionario proposto.</p>	T. 11	P. 239 A. 02 Fontes materiais	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.23 Identifica, coñece e localiza as principais xudarías de España na Idade Moderna a partir da interpretación dun mapa e a completión dunha serie de actividades propostas.</p>	<p>Interpreta o mapa de forma imprecisa e obtén unha idea inexacta ou aproximada sobre os lugares da Península nos que se concentran as xudarías na Idade Moderna.</p>	<p>Interpreta o mapa adecuadamente, obtén unha idea de conxunto sobre os lugares da Península nos que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa a información algún dos datos do mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas.</p>	<p>Interpreta o mapa correctamente e obtén unha idea bastante precisa dos lugares da Península na que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa a información exposta no mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas.</p>	<p>Interpreta o mapa con precisión e obtén un coñecemento moi detallado sobre os lugares da Península na que se concentran as xudarías na Idade Moderna e complementa de forma exhaustiva a información exposta no mapa buscando información a partir dunha serie de actividades propostas..</p>	T. 11	P. 240 A. 04 Empatía	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.24 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre a ruta das especias e o comercio con Asia na Idade Moderna para redactar correctamente un texto sobre estas cuestións.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos xeográficos e históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, xeográfico ou histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, xeográficos ou históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 11	P. 240 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.25 Axúdase dun texto histórico de 1594 como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir os conflitos cos mouriscos..	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 12	P. 246 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.26 Identifica e interpreta a información que transmiten mapas, textos e ilustracións e describe os terzos de Flandres a partir da análise pautada destes documentos.	Recoñece o tema do que tratan os documentos, ten dificultades para interpretar ou transmitir adecuadamente a información que transmiten estas fontes e nomea algún trazo illado dos terzos de Flandres.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e enumera algúns dos trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e explica brevemente os trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario relacionando as súas explicacións cos contidos do tema.	Recoñece o tema do que tratan os documentos e explica con precisión e detalle os trazos e características dos terzos de Flandres que se demandan nun cuestionario relacionando as súas explicacións cos contidos do tema e ampliando información sobre o tema proposta a partir da consulta de fontes alternativas.	T. 12	P. 249 A. 05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.27 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre a primeira volta ao mundo realizada por Magalláns e Elcano para redactar correctamente un texto sobre esta cuestión.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos xeográficos e históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, xeográfico ou histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, xeográficos ou históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 12	P. 251 A. 05	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.28 Describe como a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois a partir da observación dun gravado do século VXI e valora a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	Describe moi brevemente o gravado e sinala algunhas das roupas e armas dos soldados españois representados na ilustración.	Describe brevemente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e sinala que estes elementos favoreceron a conquista do imperio inca sen explicar nin xustificar esta afirmación.	Describe adecuadamente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e esboza unha explicación sobre a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	Describe detalladamente o gravado, identifica a roupa, o armamento e os animais dos soldados españois representados na ilustración e explica con certo grao de detalle a influencia destes elementos na conquista española do imperio inca.	T. 12	P. 253 A. 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.29 Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica do Reino de Aragón e do Reino de Castela no século XVI e explica como se distribuía a poboación nos distintos territorios hispánicos.</p>	<p>Observa un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI e sinala o reino no que residía máis poboación sen interpretar nin comprender con claridade a información que expón o gráfico.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI e describe brevemente as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 sinalando o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI, describe adecuadamente as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 e comenta o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado.</p>	<p>Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica dos territorios hispánicos no século XVI, describe con detalle as diferenzas de poboación existentes entre o Reino de Castela e o de Aragón durante os anos 1530 a 1591 e analiza o crecemento demográfico que se produce nestes reinos durante o período sinalado describindo por que en Castela se produce un maior aumento demográfico que en Aragón.</p>	<p>T. 12</p>	<p>P. 257 A. 01</p>	<p>Aprender a aprender</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.30 Interpreta dos gráficos sobre o orzamento en tempos de Felipe II comparando e analizando a partir dun cuestionario os ingresos e os gastos dos reinos hispánicos neste período e extraendo conclusións propias da súa análise.</p>	<p>Experimenta dificultades na interpretación de gráficos de certa complexidade e límitase a seguir pautas ou instrucións do docente de forma mecánica.</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos con algunha axuda docente ocasional, sinala a existencia dun déficit nas finanzas en tempos de Felipe II e ten dificultades para describir con detalle os gráficos, relacionalos cos contidos do tema ou extraer as súas propias conclusións.</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos de forma autónoma, describe e cuantifica o déficit existente en tempos de Felipe II, explica brevemente as diferentes variables de ambos os dous gráficos e relaciona a información dos gráficos cos contidos traballados no tema..</p>	<p>Interpreta os gráficos propostos de forma autónoma, describe con detalle e cuantifica o déficit existente en tempos de Felipe II, explica as diferentes variables de ambos os dous gráficos, relaciona a información dos gráficos cos contidos traballados no tema e expón valoracións ou conclusións propias sobre o traballo realizado.</p>	T. 12	P. 258 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.31 Identifica a información que transmiten unha serie de moedas do século XVI analizando a información a partir dos coñecementos previos adquiridos no tema sobre este período.</p>	<p>Ten dificultades para analizar a información que transmiten unha serie de moedas e realizar correctamente as actividades propostas amosando escaso coñecemento sobre os contidos do libro relativos ao século XVI.</p>	<p>Analiza con algunha dificultade a información que transmiten unha serie de moedas e realiza as actividades propostas de forma incompleta e relacionando as moedas con contidos traballados no tema só de forma ocasional.</p>	<p>Analiza correctamente a información que transmiten unha serie de moedas e realiza as actividades propostas de forma adecuada e relacionando a información obtida das moedas con contidos traballados no tema.</p>	<p>Analiza con detalle e precisión a información que transmiten unha serie de moedas, realiza as actividades propostas de forma adecuada, relaciona a información obtida das moedas con contidos traballados no tema e obtén novos coñecementos a partir da análise das moedas.</p>	T. 12	P. 258 A. 01 Fontes materiais	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.32 Analiza un fragmento do Lazarillo de Tormes e emprégao como fonte de coñecemento histórico para comprender e describir a vida dos pícaros durante o Século de Ouro español.	Le o texto proposto de forma mecánica e necesita pautas ou axuda para interpretalo e relacionalo cos contidos traballados no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le de forma comprensiva o texto proposto, identifica o interese histórico do texto e relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 13	P. 273 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.33 Interpreta e emprega os contidos e documentos do tema para recrear a partir de pautas e de forma razoada como era a vida dun pícaro no Madrid do século XVII.	Sinala de forma inconexa trazos da vida dos pícaros sinalados no libro sen chegar a realizar unha descrición da vida dun pícaro nin a do seu contexto histórico.	Describe brevemente algúns trazos da vida dos pícaros no Madrid do século XVII e elabora unha breve explicación sobre as orixes do fenómeno social da picaresca.	Describe adecuadamente como era a vida dos pícaros no Madrid do século XVII, analiza as orixes do fenómeno social da picaresca e esboza unha breve reflexión sobre como se podería saír do mundo da picaresca e a pobreza.	Caracteriza con detalle a información como era a vida dos pícaros no Madrid do século XVII, analiza as orixes do fenómeno social da picaresca e expón unha reflexión sobre como se podería saír do mundo da picaresca e a pobreza.	T. 13	P. 273 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.34 Recorre a recursos dixitais dispoñibles na web para buscar información sobre o Século de Ouro español.	Manexa con dificultade as ferramentas TIC e non recorre a elas para ampliar a información ou reflexionar sobre realidades de carácter histórico.	Manexa as TIC con axuda do docente e recorre a elas unicamente para ampliar a información ou responder preguntas breves previamente propostas.	Manexa as TIC de forma autónoma e recorre a elas para ampliar información ou mellorar a súa comprensión sobre realidades históricas.	Manexa con soltura as TIC e recorre a elas de forma habitual como un recurso máis para ampliar información, reflexionar ou comprender mellor feitos ou realidades históricas.	T. 13	P. 275 A. 01	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.35 Entende o tema e a mensaxe dun texto literario con valor ou implicacións históricas ofrecendo detalles sobre o seu argumento e os seus personaxes a partir da resposta a un cuestionario e outras actividades de comprensión.</p>	<p>Le prestando unha atención intermitente, ten unha idea xeral do sentido global do texto narrativo e identifica os personaxes e algunhas das súas accións.</p>	<p>Le con atención, reconece as accións que realizan os personaxes, o sentido xeral do texto e a maioría dos detalles da súa trama argumental a partir dun cuestionario.</p>	<p>Le con atención, reconece as accións que realizan os personaxes, a mensaxe ou contido do relato e os detalles da súa trama argumental a partir dun cuestionario.</p>	<p>Le con afición, analiza os personaxes e as súas accións en profundidade e entende o tema e os detalles da trama argumental do texto.</p>	T. 13	P. 275 A. 05	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.36 Analiza, valora e expresa opinións sobre un texto literario e as súas implicacións históricas.</p>	<p>Amosa pouco interese pola lectura e ten dificultades para articular enunciados e textos completos nos que explique unha opinión persoal de forma comprensible e razoada.</p>	<p>Amosa interese pola lectura e expresa opinións persoais empregando frases inconexas e sinalando brevemente algunha relación do texto literario cos contidos históricos traballados no tema.</p>	<p>Amosa interese pola literatura e expresa opinións persoais sobre unha lectura cun léxico e un uso da linguaxe adecuados relacionando de forma clara e correcta o texto literario cos contidos históricos traballados no tema.</p>	<p>Amosa interese e afición pola literatura e expresa opinións persoais elaborando textos orais estruturados, empregando argumentos para xustificar as súas opinións e relacionando de forma clara e correcta o texto literario cos contidos históricos traballados no tema.</p>	T. 13	P. 275 A. 07	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	3.2.2.37 Analiza unha película histórica a partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e o seu contexto cultural.	Completa a ficha técnica da película e contesta parcialmente ou con erros algunhas preguntas propostas e amosa un baixo grao de comprensión do contexto histórico que describe a película analizada.	Completa a ficha técnica da película, contesta con respostas concisas a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma incompleta o contexto histórico que describe a película analizada.	Completa a ficha técnica da película, contesta a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma adecuada o contexto histórico que describe a película analizada identificando aos personaxes históricos que aparecen nela.	Completa a ficha técnica da película, contesta a preguntas directas sobre o argumento da película e explica de forma detallada o contexto histórico que describe a película analizada describindo aos personaxes históricos que aparecen nela e extraendo conclusións propias sobre a análise realizada.	T. 13	P. 276 A. 00 Aprende a...	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	3.2.2.38 Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e explica as causas polas que algunhas cidades perderon poboación e outras a gañaron.	Observa un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e reconece o tema do que trata sen interpretar nin comprender con claridade a información que expón o gráfico.	Analiza un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII e interpréao adecuadamente sinalando que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado.	Analiza e interpreta adecuadamente un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII, sinala que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado e enumera as causas de tales descenso e aumentos de poboación nas cidades analizadas.	Analiza e interpreta con detalle e precisión un gráfico sobre a evolución demográfica nas cidades españolas do século XVII, sinala que cidades incrementan a súa poboación e en cales descende durante o período sinalado, enumera as causas de tales descenso e aumentos de poboación nas cidades analizadas e elabora hipóteses ou extrae conclusións a partir do gráfico.	T. 13	P. 276 A. 01 Fontes gráficas	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.39 Analiza un mapa e describe a partir do seu estudo as perdas territoriais en Europa do imperio hispánico durante o século XVII e identifica os territorios que perdeu España en cada un dos tratados de paz firmados neste período.</p>	<p>Sinala que a monarquía hispánica perde territorios no século XVII sen identificar claramente os territorios perdidos en cada un dos tratados de paz firmados neste período.</p>	<p>Recoñece de forma aproximada os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII e identifica de forma inexacta ou aproximada algúns dos territorios que perdeu España en varios dos tratados de paz firmados neste período.</p>	<p>Recoñece os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, identifica todos os tratados firmados e sinala de forma aproximada os territorios que España perdeu trala firma de cada un dos tratados sinalados.</p>	<p>Recoñece os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, identifica todos os tratados firmados e describe con detalle e precisión os territorios que España perdeu trala firma de cada un dos tratados sinalados.</p>	T. 13	P. 277 A. 02 Espazo e tempo	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.40 Busca información sobre unha serie de pinturas e describe con detalle os sucesos históricos que representan relacionando o tema das pinturas cos contidos traballados no libro de texto.</p>	<p>Localiza información na Internet sobre as obras propostas e sinala o autor, o título e o suceso histórico representado na obra sen describilo nin analízalo.</p>	<p>Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título e explica de forma concisa que suceso histórico se representa.</p>	<p>Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título, explica adecuadamente que suceso histórico se representa e extrae algunha conclusión ou algún coñecemento novo sobre este suceso a partir da observación da pintura.</p>	<p>Localiza información na Internet sobre as obras propostas, sinala o autor e o título, explica con detalle que suceso histórico se representa e extrae diversas conclusións ou amplía coñecementos novos sobre este suceso a partir da observación da pintura.</p>	T. 13	P. 278 A. 05 Fontes materiais	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.41 Realiza unha investigación sobre a crise económica de 2008 e elabora un informe no que se compara esta crise coa que padeceu o país durante o século XVII.	Busca información con axuda de pautas, ten dificultades para interpretar a información que obtén e elabora un informe moi incompleto e con erros.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe incompleto que da resposta só a algunhas das cuestións propostas sobre a crise de 2008.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que da resposta as cuestións propostas sobre a crise de 2008 con explicacións breves e realiza comparacións pertinentes entre esta crise e a que padeceu España no século XVII.	Localiza a información de forma autónoma e elabora un informe que da resposta as cuestións propostas con explicacións moi detalladas e precisas sobre a crise de 2008 e compara de forma exhaustiva esta crise coa que padeceu España durante o século XVII.	T. 13	P. 278 A. 06 Traballo colaborativo	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.42 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre a data na que se produciu a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa de Austria e relaciónao con algúns datos do libro que propón unha actividade.	Segue instrucións ou pautas do docente de forma mecánica á hora de buscar información sobre a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa.	Localiza de forma autónoma a data na que se casó Luís XIV sen chegar a identificar quen é a infanta María Teresa nin a relacionar este dato con outros contidos do tema.	Localiza de forma autónoma a data na que se casó Luís XIV e recoñece e explica brevemente quen era a infanta María Teresa.	Localiza de forma autónoma a data na que se casó Luís XIV, recoñece quen é a infanta María Teresa e relaciona estes datos coa data na que realizou unha viaxe unha das damas de acompañamento de María Teresa..	T. 14	P. 287 A. 01	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.43 Planifica, prepara e estrutura a información obtida sobre os pais peregrinos de Estados Unidos e o día de Acción de Grazas para redactar correctamente textos sobre estas cuestións.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos adaptados polo docente ás capacidades do alumno e ten dificultades para entender o contido ou o léxico de textos históricos.	Elabora informes de documentos ou textos sinxelos que debe complementar cunha pequena procura de información e é capaz de sintetizar de forma adecuada a información obtida.	Realiza procuras de información sobre cuestións ou contidos sinxelos de carácter científico, histórico e sintetiza a información obtida seguindo un guión previamente establecido.	Busca información sobre cuestións ou contidos científicos, históricos que teñen certa complexidade seguindo un guión previamente establecido.	T. 14	P. 295 A. 03 Cambio e continuidade	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.44 Describe detalladamente a revolución copernicana analizando as diferenzas entre a súa concepción do Universo e a de Ptolomeo a partir do estudo de ilustracións e un texto expositivo.</p>	<p>Indica de forma descontextualizada que Copérnico concebía o universo de forma diferente a Ptolomeo e amosa unha baixa comprensión das diferenzas entre o xeocentrismo de Ptolomeo e o heliocentrismo de Copérnico.</p>	<p>Sinala que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista e esboza unha breve explicación sobre as diferenzas entre ambas as dúas concepcións do Universo.</p>	<p>Explica que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista, compara adecuadamente ambas as dúas concepcións do Universo e describe brevemente as teorías de Copérnico.</p>	<p>Explica que a concepción do Universo de Ptolomeo era xeocentrista e a de Copérnico heliocentrista, compara con detalle ambas as dúas concepcións do Universo, describe as teorías de Copérnico e esboza unha breve reflexión sobre as repercusións culturais e científicas do modelo heliocentrista.</p>	T. 15	P. 303 A. 02	Competencia matemáticas e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.</p>	<p>3.2.2.45 Recorre a diferentes fontes, pinturas e textos, para obter información e reflexionar sobre o episodio da condena e abxuración de Galileo tras expor as súas teorías científicas.</p>	<p>Explica de forma incompleta ou errónea en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e ten dificultades para comprender o suceso e as súas repercusións.</p>	<p>Explica de forma aproximada en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta con axuda ou pautas do docente a pintura e os textos propostos para ofrecer algún detalle ou reflexión sobre a cuestión proposta.</p>	<p>Explica de forma adecuada en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta e axúdase da pintura e os textos propostos para esbozar algunha explicación ou opinión sobre os motivos da abxuración de Galileo.</p>	<p>en que consistiu o episodio da condena e abxuración de Galileo e interpreta e axúdase da pintura e os textos propostos para analizar e expor de forma razoada e argumentada cales foron os motivos da abxuración de Galileo.</p>	T. 15	P. 303 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.46 Axúdase dun texto de Galileo como fonte de coñecemento histórico para analizar a concepción que tiña Galileo da ciencia e contrastala coa concepción aristotélica da ciencia que se mantiña en época de Galilei.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin das concepcións da ciencia que aparecen nel.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e sinala de forma imprecisa algunhas características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia.	Le o texto histórico proposto de forma comprensiva e explica de forma aproximada as principais características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia apoiándose para isto en frases do texto analizado.	Le o texto histórico proposto de forma comprensiva, explica adecuadamente as principais características da concepción que tiña Galileo da ciencia e da idea aristotélica da ciencia apoiándose para isto en frases do texto analizado e extrae conclusións propias que comunica de forma argumentada.	T. 15	P. 315 A. 03 Fontes documen- tais	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas. Est. Apr. XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	3.2.2.47 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre o calendario Xuliano e a súa reforma en 1582 e responde adecuadamente un cuestionario coa información obtida.	Realiza procuras de información de forma autónoma ou con pouca axuda e necesita pautas ou orientacións para interpretar correctamente a información obtida e responder as preguntas propostas incluso con axuda docente.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde con autonomía, de forma breve e con algúns erros as preguntas propostas na actividade.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde correctamente, con autonomía e de forma breve as preguntas propostas na actividade.	Realiza procuras de información de forma autónoma, comprende a información obtida e responde correctamente, con autonomía e de forma detallada as preguntas propostas na actividade.	T. 15	P. 315 A. 04 Pasado e presente	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación. Est. Apr. XHB3.3.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	3.3.1.1 Elabora un eixe cronolóxico e sitúa as dúas primeiras Revolucións Industriais.	Amosa dificultades para elaborar un eixe cronolóxico coas dúas primeiras Revolucións Industriais incluso coa axuda do docente.	Elabora con erros un eixe cronolóxico coas dúas primeiras Revolucións Industriais.	Elabora de forma correcta un eixe cronolóxico coas dúas primeiras Revolucións Industriais aínda que esquece algún dato relevante.	Elabora perfectamente un eixe cronolóxico coas dúas primeiras Revolucións Industriais.	T. 05	P. 113 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación. Est. Apr. XHB3.3.2. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	3.3.2.1 Elabora un eixe cronolóxico que comprenda os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos clave nacionais e internacionais deste período.	Ten dificultades para elaborar un eixe cronolóxico que comprenda os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos clave deste período incluso con axuda docente.	Elabora con erros un eixe cronolóxico que comprende os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos clave deste período.	Elabora un eixe cronolóxico de forma correcta pero no que falta algún dato relevante sobre os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos clave deste período.	Elabora perfectamente un eixe cronolóxico que comprende os diferentes reinados da monarquía hispánica no século XVII e algúns sucesos clave deste período.	T. 13	P. 277 A. 03 Cronoloxía	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación. Est. Apr. XHB3.3.2. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	3.3.2.2 Elabora un eixe cronolóxico que comprenda as diferentes etapas e algúns sucesos clave da Europa do século XVII.	Ten dificultades para elaborar un eixe cronolóxico que comprenda as diferentes etapas e sucesos clave da Europa do século XVII incluso con axuda docente.	Elabora con erros un eixe cronolóxico que comprende as diferentes etapas e sucesos clave da Europa do século XVII.	Elabora un eixe cronolóxico de forma correcta pero no que falta algún dato sobre as diferentes etapas e sucesos clave da Europa do século XVII.	Elabora perfectamente un eixe cronolóxico que comprende as diferentes etapas e sucesos clave da Europa do século XVII.	T. 14	P. 295 A. 01 Espazo e tempo	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.4. Entender que os acontecementos e os procesos ocorren ao longo do tempo e á vez no tempo (diacronía e sincronía). Est. Apr. XHB3.4.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	3.4.1.1 Axúdase dun texto histórico de 1594 como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir os conflitos cos mouriscos..	Identifica un texto como histórico e reconece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 12	P. 246 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.5. Utilizar o vocabulario histórico e artístico con precisión, inseríndoo no contexto adecuado. Est. Apr. XHB3.5.1. Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	3.5.1.1 Emprega un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e describe o funcionamento e as repercusións desta feira.	Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e ten dificultades para interpretar a información que transmiten ambas as dúas fontes.	Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e sinala de forma imprecisa algún aspecto sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.	Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica brevemente algún aspecto sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.	Recoñece un texto explicativo e unha ilustración sobre a Feira Internacional de Medina do Campo no século XV como fontes de coñecemento histórico e explica amplamente moitos aspectos sobre o funcionamento e as repercusións desta feira.	T. 11	P. 229 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.6. Comprender a significación histórica da etapa do Renacemento en Europa. Est. Apr. XHB3.6.1. Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.).	3.6.1.1 Describe de forma razoada e argumentada as transformacións económicas, sociais e políticas que dan inicio á Idade Moderna a finais do século XV.	Identifica a data de inicio da Idade Moderna a finais do século XV sen sinalar nin argumentar ningún motivo ou transformación pola que se considere que se iniciou este período na citada data.	Identifica a data de inicio da Idade Moderna a finais do século XV e repite de memoria algúns acontecementos ou feitos que xustificarian esta datación da Idade Moderna sen comprender nin xustificar as súas afirmacións.	Identifica a data de inicio da Idade Moderna a finais do século XV e explica brevemente algúns acontecementos ou feitos que xustificarian esta datación da Idade Moderna.	Identifica a data de inicio da Idade Moderna a finais do século XV e explica con detalle os principais acontecementos ou feitos que xustificarian esta datación da Idade Moderna.	T. 09	P. 189 A. 06	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.1 Recoñece e explica a evolución do papel da muller no Renacemento en relación á Idade Media.	Amosa unha baixa comprensión ou valoración da relevancia do papel da muller no Renacemento e como cambiou a súa situación con respecto á Idade Media.	Intúe ou comprende de forma aproximada a importancia da muller no Renacemento e como cambiou a súa situación con respecto á Idade Media.	Comprende a importancia da muller no Renacemento e explica con certo grao de detalle algunhas das ideas ou concepcións sobre a muller que puideron cambiar con respecto á Idade Media.	Comprende e valora a importancia da muller no Renacemento e explica con detalle as ideas ou concepcións sobre a muller que puideron cambiar con respecto á Idade Media	T. 09	P. 190 A. 02	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.2 Redacta unha explicación detallando os principais trazos do pensamento humanista a partir dos contidos do tema e unha serie de pautas.	Enumera algún trazo do pensamento humanista de forma pouco inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento e comprensión dos ideais do Humanismo.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos, ideais e características do relevantes do pensamento humanista.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos, ideais e características do relevantes do pensamento humanista.	Explica de forma detallada os trazos, ideais e características do relevantes do pensamento humanista achegando exemplos e argumentando as súas afirmacións.	T. 09	P. 191 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.3 Interpreta a información sobre a invención do libro exposta no libro de texto valorando a súa importancia e comparando as repercusións deste invento coa aparición da Internet.	Interpreta a información sobre a invención da imprenta de forma incompleta ou inexacta e ten dificultades para sintetizar adecuadamente a información e establecer comparacións entre a invención da imprenta e a aparición da Internet.	Interpreta a información sobre a invención da imprenta de forma adecuada e enumera algún paralelismo entre a invención da imprenta e a aparición de Internet sen detallar nin argumentar as súas respostas.	Interpreta a información sobre a invención da imprenta de forma adecuada e explica brevemente e con corrección diversos paralelismos entre a invención da imprenta e a aparición da Internet.	Interpreta a información sobre a invención da imprenta de forma detallada e explica con corrección diversos paralelismos entre a invención da imprenta e a aparición de Internet expondo opinións persoais ou realizando achegas propias.	T. 09	P. 195 A. 06	Comunicación Matemática e Competencias Básicas en Ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	<p>3.7.1.4 Sintetiza as características básicas do Humanismo a través da realización dun esquema no que se organizan unha serie de conceptos clave para esta corrente cultural e artística.</p>	<p>Recoñece os conceptos propostos na actividade como propios do Humanismo e ten dificultades para identificar os aspectos máis relevantes do Humanismo e para organizalos ou xerarquizarlos nun esquema.</p>	<p>Recoñece os aspectos máis básicos do Humanismo, inicial o esquema a partir das súas ideas máis básicas e necesita axuda para xerarquizar e relacionar correctamente o conxunto dos conceptos propostos na actividade.</p>	<p>Recoñece os aspectos básicos do Humanismo, adoita organizar, xerarquizar e relacionar correctamente as ideas relativas ao Humanismo no esquema e ocasionalmente comete algún erro na elaboración do esquema.</p>	<p>Recoñece os aspectos básicos do Humanismo e é capaz de organizar, xerarquizar e relacionar correctamente as ideas relativas ao Humanismo na elaboración dun esquema.</p>	T. 09	P. 200 A. 01 Organiza a información	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	<p>3.7.1.5 Explica o uso do latín na elaboración dos libros no século XVI, os temas ou contidos tratados nos libros e a difusión do Humanismo grazas á imprenta coa axuda dun gráfico.</p>	<p>Sinala o latín como lingua maioritaria na elaboración de libros no século XVI e recoñecer os temas tratados nos libros a partir do gráfico sen realizar ningún tipo de explicación sobre estas cuestións.</p>	<p>Esboza unha explicación incompleta ou con erros sobre por que o latín era a lingua maioritaria nos libros, sobre o porque dos temas ou contidos tratados nos libros e sobre o impacto da invención da imprenta na difusión do Humanismo.</p>	<p>Explica brevemente e con corrección por que o latín era a lingua maioritaria nos libros, describe os motivos polos que predominaban unha serie de temas ou contidos nos libros e caracteriza o impacto da invención da imprenta na difusión do Humanismo.</p>	<p>Explica con detalle e corrección por que o latín era a lingua maioritaria nos libros, describe os motivos polos que predominaban unha serie de temas ou contidos nos libros e caracteriza o impacto da invención da imprenta na difusión do Humanismo expondo opinións argumentadas sobre estes temas.</p>	T. 09	P. 202 A. 05 Fontes gráficas	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.6 Describe a influencia do humanismo na arte renacentista sinalando os intereses comúns entre ambos os dous movementos culturais e artísticos	Sinala de forma inconexa algún dos trazos ou intereses que comparten a cultura humanista e a arte renacentista.	Sinala os principais trazos ou intereses que comparten a cultura humanista e a arte renacentista sen detallar ou explicar as súas afirmacións.	Describe de forma breve e con corrección os principais trazos ou intereses que comparten a cultura humanista e a arte renacentista.	Describe con detalle e corrección os principais trazos ou intereses que comparten a cultura humanista e a arte renacentista apoiando as súas opinións ou afirmacións con exemplos ou argumentos sólidos.	T. 10	P. 207 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.7 Redacta unha explicación detallando os principais trazos e ideais do novo espírito artístico renacentista a partir dos contidos do tema e reflexiona sobre a relación entre a cultura renacentista e o pasado.	Enumera algún trazo ou ideal do novo espírito artístico renacentista de forma pouco inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento e comprensión dos ideais renacentistas.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos, ideais e características do relevantes do novo espírito artístico renacentista e esboza unha opinión pouco argumentada ou con erros sobre a relación da cultura renacentista co pasado.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos, ideais e características relevantes do novo espírito artístico renacentista e explica brevemente as súas propias conclusións ou opinións con respecto á relación da cultura renacentista co pasado.	Explica de forma detallada os trazos, ideais e características relevantes do novo espírito artístico renacentista achegando exemplos e argumentando as súas opinións ou afirmacións sobre a relación existente entre a cultura renacentista e o pasado.	T. 10	P. 207 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores. Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	3.7.1.8 Obtén unha visión de conxunto da relevancia de Florencia como centro cultural e artístico durante o Renacemento a partir da interpretación da información contida nunha páxina web.	Sinala de forma imprecisa ou con erros algúns dos factores que converteron Florencia nun centro cultural e artístico.	Comenta brevemente algúns dos factores que converteron Florencia nun centro cultural e artístico.	Explica con certo grao os factores que converteron Florencia nun centro cultural e artístico.	Explica con detalle os factores que converteron Florencia nun centro cultural e artístico expondo opinións ou realizando achegas propias a partir da información obtida.	T. 10	P. 209 @ Amplía na Rede...	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	<p>3.7.1.9 Redacta unha explicación detallando os principais ideais e obxectivos dos artistas renacentistas comparándoos coa visión medieval da arte.</p>	<p>Enumera algún obxectivo ou ideal dos artistas renacentistas sen chegar a comparalos coa visión medieval da arte e amosa un baixo grao de coñecemento e comprensión de ambas as dúas formas de concebir a arte.</p>	<p>Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos obxectivos ou ideais dos artistas renacentistas e sinala algunha diferenza importante entre a concepción medieval da arte e a renacentista.</p>	<p>Explica adecuadamente os obxectivos ou ideais dos artistas renacentistas e compara brevemente as diferenzas máis destacadas entre a concepción medieval da arte e a renacentista.</p>	<p>Explica de forma detallada os obxectivos ou ideais dos artistas renacentistas e compara exhaustivamente as diferenzas máis destacadas entre a concepción medieval da arte e a renacentista expresando opinións ou realizando achegas propias.</p>	T. 10	P. 213 A. 01	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	<p>3.7.1.10 Caracteriza os principais recursos técnicos empregados na pintura renacentista describindo como se empregan estes recursos técnicos nunha serie de pinturas.</p>	<p>Cita o nome dalgúns recursos técnicos empregados na pintura renacentista sen describilos nin explicar como se empregan nas obras pictóricas propostas para a súa análise.</p>	<p>Describe de forma concisa algúns recursos técnicos empregados na pintura renacentista e sinala algunhas obras pictóricas nas que se empregan estes recursos sen detallar de que forma se empregan.</p>	<p>Describe de forma adecuada os recursos técnicos empregados na pintura renacentista e describe brevemente como se empregan estes recursos nunha serie de obras pictóricas.</p>	<p>Describe detalladamente os recursos técnicos empregados na pintura renacentista e describe de forma exhaustiva como se empregan estes recursos nunha serie de obras pictóricas realizando valoracións ou achegas propias sobre as pinturas analizadas.</p>	T. 10	P. 213 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	3.7.1.11 Recoñece os temas tratados polos artistas renacentistas alemáns explicando a influencia do luteranismo na elección dos temas desenvolto nas obras do Renacemento alemán.	Sinala algúns dos temas tratados no Renacemento alemán sen establecer unha vinculación entre a arte renacentista alemá e a influencia que recibiu do luteranismo.	Expón os temas tratados no Renacemento alemán e sinala que hai algunha relación entre os temas desenvolto nas obras do Renacemento alemán sen establecer nin comentar en que consiste esta relación.	Expón os temas tratados no Renacemento alemán e describe de forma concisa a influencia do luteranismo na elección dos temas desenvolto nas obras do Renacemento alemán.	Caracteriza os temas tratados no Renacemento alemán e describe de forma detallada a influencia do luteranismo na elección dos temas desenvolto nas obras do Renacemento alemán enriquecendo as súas explicacións con comentarios ou exemplificacións de obras deste período.	T. 10	P. 215 A. 01	Sociais e cívicas
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	3.7.1.12 Describe as particularidades artísticas do Renacemento flamengo relacionándoas coa auxe da burguesía e a relevancia da súa propia escola pictórica.	Recoñece de forma imprecisa que o Renacemento flamengo era diferente doutras correntes renacentistas europeas e sinala de forma illada algunha das súas características.	Explica brevemente as principais características do Renacemento flamengo relacionando de forma imprecisa as súas peculiaridades coa auxe da burguesía e a relevancia da súa propia escola pictórica.	Analiza as principais características do Renacemento flamengo explicando como as peculiaridades da arte flamengo deste período teñen a súa orixe na auxe da burguesía e a relevancia da súa propia escola pictórica.	Analiza as características do Renacemento flamengo, explica como as peculiaridades da arte flamengo deste período teñen a súa orixe na auxe da burguesía e a relevancia da súa propia escola pictórica e expón opinións persoais argumentadas sobre a pintura renacentista flamenga.	T. 10	P. 215 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Relacionar o alcance da nova ollada dos humanistas, artistas e científicos do Renacemento con etapas anteriores e posteriores.</p> <p>Est. Apr. XHB3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do Humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.</p>	<p>3.7.1.13 Describe e compara características do Renacemento italiano e do flamengo a partir da análise dunha pintura de Brueghel o Vello.</p>	<p>Reproduce características da pintura flamenga copiándoas do epígrafe correspondente do libro de texto sen identificarlas na pintura proposta nin comparar o Renacemento flamengo co italiano.</p>	<p>Identifica algúns trazos da pintura flamenga durante a análise da obra proposta e cita sen explicalas ou detallalas algunhas diferenzas existentes entre o Renacemento flamengo e o italiano.</p>	<p>Identifica os principais trazos da pintura flamenga observables na obra proposta e explica brevemente algunhas diferenzas existentes entre o Renacemento flamengo e o italiano.</p>	<p>Identifica os trazos da pintura flamenga observables na obra proposta e explica con detalle as diferenzas existentes entre o Renacemento flamengo e o italiano exemplificando as súas afirmacións con comentarios sobre a obra previamente analizada.</p>	T. 10	P. 215 A. 05	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América.</p> <p>Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.</p>	<p>3.8.1.1 Reflexiona e analiza diferentes pinturas sobre diferentes humanistas a partir dunha serie pautas para valorar de forma reflexiva os posibles atributos propios dun humanista que aparecen nas obras.</p>	<p>Amosa pouco interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas sen profundar nas súas características nin emitir xuízos persoais sobre os posibles atributos propios dun humanista que aparecen nas obras.</p>	<p>Amosa algo de interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e emite xuízos de valor sobre os posibles atributos propios dun humanista que aparecen nas obras unicamente cando se lle require.</p>	<p>Amosa certo interese polas manifestacións artísticas propostas, obsérvaas para coñecer as súas características e emite xuízos de valor sobre os posibles atributos propios dun humanista que aparecen nas obras.</p>	<p>Amosa un elevado interese polas manifestacións artísticas propostas por iniciativa propia, obsérvaas para coñecer as súas características e emite xuízos de valor sobre os posibles atributos propios dun humanista que aparecen nas obras contrastando as súas opinións coas doutras persoas.</p>	T. 09	P. 193 A. 01	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.2 Explica as principais características do pensamento de Luís Vives valorando a súa importancia para a cultura española e relacionándoo coa influencia que recibiu de Erasmo	Sinala algún trazo do pensamento de Luís Vives de forma inconexa e amosando un baixo coñecemento deste autor.	Explica moi brevemente características do pensamento de Luís Vives que memorizou de forma acrítica e sen contextualizalo no seu época nin coas súas influencias culturais.	Explica de forma breve e correcta as principais características do pensamento de Luís Vives relacionándoo vagamente co seu contexto histórico e as influencias erasmistas que recibiu o autor.	Explica de forma detallada e correcta as características do pensamento de Luís Vives relacionándoo de forma bastante precisa co seu contexto histórico e cultural e expondo opinións ou achegas propias con respecto a este autor.	T. 09	P. 193 A. 04	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.3 Recrea en dos cartas simuladas o pensamento de Erasmo e da Igrexa Católica na Idade Moderna establecendo comparacións entre ambas as dúas formas de pensar.	Redacta textos pouco estruturados e detallados amosando unha baixa comprensión ou coñecemento do pensamento de Erasmo e da Igrexa Católica na Idade Moderna.	Redacta textos breves e incompletos amosando un coñecemento adecuado do pensamento de Erasmo e da Igrexa Católica na Idade Moderna.	Redacta un texto dunha extensión media amosando un bo coñecemento do pensamento de Erasmo e da Igrexa Católica na Idade Moderna.	Redacta textos extensos amosando un coñecemento exhaustivo do pensamento de Erasmo e da Igrexa Católica na Idade Moderna.	T. 09	P. 193 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.4 Reflexiona sobre as transformacións que supuxo a aparición do libro e compara o libro medieval e a súa elaboración co libro na Idade Moderna.	Sinala trazos do libro medieval e do libro na Idade Moderna de forma inconexa sen chegar a comprender con claridade as diferenzas entre ambos os dous tipos de transmisión do libro nin as repercusións da invención da imprenta.	Explica brevemente trazos do libro medieval e do libro na Idade Moderna sinalando algúns aspectos que determinan a invención da imprenta como un elemento transformador da sociedade e da cultura da época.	Explica con certo grao de detalle algúns trazos do libro medieval e do libro na Idade Moderna describindo algúns aspectos que determinan a invención da imprenta como un elemento transformador da sociedade e da cultura da época.	Caracteriza con detalle os principais trazos do libro medieval e do libro na Idade Moderna describindo como a invención da imprenta transformó a sociedade e a cultura da época e complementando as súas explicacións con opinións ou achegas propias.	T. 09	P. 195 A. 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.5 Describe os tres grandes principios do luteranismo seguindo un texto de modelo proposto no epígrafe <i>A crítica de Martín Lutero</i> do libro de texto.	Amosa pouco interese en seguir as pautas propostas e produce unha explicación incompleta ou inadecuada sobre o tema proposto.	Comprende de forma aproximada as ideas principais do luteranismo e reproduce ou parafrasea textos do libro sen realizar unha produción escrita propia..	Comprende adecuadamente as ideas do luteranismo e elabora un texto propio adecuadamente a partir do texto modelo proposto no libro.	Comprende correctamente as ideas do luteranismo e elabora un texto propio adecuadamente a partir do texto modelo proposto no libro realiza achegas propias correctamente argumentadas.	T. 09	P. 197 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.6 Describe un gravado do pintor Lucas Cranach o Mozo a partir dunha serie de pautas sobre o seu estilo, a escea que representa e o seu contexto histórico.	Identifica o gravado e sinala de forma inconexa algunha característica do seu estilo, a escea que representa e o seu contexto histórico.	Identifica o gravado e describe brevemente algunha das súas características en relación ao seu estilo, a escea que representa e o seu contexto histórico.	Identifica o gravado e describe adecuadamente as súas principais características en relación ao seu estilo, a escea que representa e o seu contexto histórico.	Identifica o gravado e describe con detalle as súas principais características en relación ao seu estilo, a escea que representa e o seu contexto histórico ampliando coñecementos sobre a etapa histórica ou o estilo artístico da obra..	T. 09	P. 200 A. 00 Aprende a...	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.7 Busca información na Internet sobre Erasmo de Rotterdam e sobre as bolsas Erasmus describindo o legado do humanista e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus.	Necesita pautas ou axuda docente para localizar a información na Internet e para explicar o legado do humanista e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus.	Localiza de forma autónoma a información na Internet e explica de forma confusa ou con erros ocasionais o legado de Erasmo e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus..	Localiza de forma autónoma a información na Internet e explica correctamente o legado Erasmo e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus..	Localiza de forma autónoma a información en Internet, explica con detalle o legado do humanista e a súa relación cos valores que promove o programa de bolsas Erasmus e extrae conclusións ou opinións argumentadas ao respecto.	T. 09	P. 202 A. 06 Traballo colaborati-vo. As bolsas Erasmus	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.8 Observa unha fotografía do edificio <i>Villa Capra</i> e identifica os elementos da arquitectura grecorromana que contén establecendo a influencia que recibe do templo romano.	Observa unha fotografía do edificio <i>Villa Capra</i> cunha atención intermitente e límitase a escoitar as características e elementos da arquitectura grecorromana que contén cando as sinala o docente sen realizar achegas propias.	Observa unha fotografía do edificio <i>Villa Capra</i> atentamente e sinala algún dos elementos da arquitectura grecorromana que contén o edificio sen chegar a establecer que <i>Villa Capra</i> se inspira no templo romano.	Observa unha fotografía do edificio <i>Villa Capra</i> atentamente e sinala a maioría dos elementos da arquitectura grecorromana que contén o edificio sinalando que <i>Villa Capra</i> se inspira no templo romano.	Observa unha fotografía do edificio <i>Villa Capra</i> atentamente e sinala os elementos da arquitectura grecorromana que contén o edificio explicando de que forma <i>Villa Capra</i> se inspira no templo romano.	T. 10	P. 207 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.9 Caracteriza a pintura <i>Alegoría da primavera</i> de Botticelli a partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e o seu contexto cultural.	Identifica a obra de arte proposta e sinala de forma inconexa algunha característica da escea que representa ou dos personaxes que aparecen na obra.	Identifica a obra de arte proposta, describe brevemente a escea representada identificando os personaxes da pintura e esboza unha explicación incompleta sobre o termo alegoría relacionándoo de forma imprecisa coa obra analizada.	Identifica a obra de arte proposta, describe adecuadamente a escea representada identificando os personaxes da pintura e establece con claridade que é unha alegoría relacionando de forma clara este termo coa obra analizada.	Identifica a obra de arte proposta, describe con detalle a escea representada identificando os personaxes da pintura e establece con claridade que é unha alegoría relacionando de forma clara este termo coa obra analizada e coa influencia que recibe da cultura mitolóxica clásica..	T. 10	P. 207 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.10 Elabora un texto explicativo detallado describindo unha pintura e unha escultura renacentistas e expondo de forma argumentada se se trata de obras realistas ou idealizadas..	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a pintura e a escultura propostas.	Describe brevemente e con corrección a pintura e a escultura propostas e sinala se son obras realistas ou idealizadas sen argumentar as súas afirmacións.	Describe adecuadamente a pintura e a escultura propostas e explica brevemente se son obras realistas ou idealizadas xustificando as súas afirmacións.	Caracteriza con certo grao de detalle a pintura e a escultura propostas e explica detidamente, con argumentos e con exemplos, se se trata de obras realistas ou idealizadas.	T. 10	P. 210 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.11 Completa unha táboa establecendo as principais características e os artistas máis destacados da pintura, a escultura e a arquitectura do Renacemento italiano.	Completa unha táboa sobre as principais características e os artistas máis destacados do Renacemento italiano cometendo erros ou deixando entradas sen completar.	Completa unha táboa sobre as principais características e os artistas máis destacados do Renacemento italiano con algún erro ocasional.	Completa correctamente unha táboa sobre as características e os artistas máis destacados do Renacemento italiano.	Completa correctamente unha táboa sobre as características e os artistas máis destacados do Renacemento italiano sen consultar o libro nin outras fontes.	T. 10	P. 211 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.12 Describe con detalle a pintura <i>A Virxe das Rochas</i> a partir da compleción dunha ficha artística sobre as súas características.	Identifica a obra de arte proposta e sinala a súa cronoloxía, o seu autor e algunha característica do estilo ou a composición da obra.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe brevemente algunhas características do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe adecuadamente as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe con detalle as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura relacionándoas co seu contexto histórico e cultural.	T. 10	P. 213 A. FichaArt	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.13 Comenta a pintura <i>O matrimonio Arnolfini</i> de Jan Van Eyck a partir dunha serie de pautas de análise sobre a escea representada na pintura e sobre os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra.	Recoñece a obra de arte proposta e sinala de forma inconexa algunha característica da escea que representa ou dos personaxes que aparecen na obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe brevemente a escea representada identificando os personaxes da pintura e esboza unha explicación incompleta sobre os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe adecuadamente a escea representada identificando os personaxes da pintura e describe con claridade os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe con detalle a escea representada identificando os personaxes da pintura e establece con claridade os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra relacionando estes aspectos da obra coas características xerais da pintura flamenga.	T. 10	P. 215 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.14 Analiza a pintura <i>O enterro do Señor de Orgaz</i> a partir da compleción dunha ficha artística sobre as súas características.	Recoñece <i>O enterro do Señor de Orgaz</i> e sinala a súa cronoloxía, o seu autor e algunha característica do estilo ou a composición da obra.	Recoñece <i>O enterro do Señor de Orgaz</i> sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe brevemente algunhas características do estilo ou a composición da pintura.	Recoñece <i>O enterro do Señor de Orgaz</i> sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe adecuadamente as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura.	Recoñece <i>O enterro do Señor de Orgaz</i> sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe con detalle as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura relacionándoas co seu contexto histórico e cultural.	T. 10	P. 216 A. FichaArt	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.15 Describe o estilo pictórico del Greco sinalando os trazos que o caractericen e distíngueos doutros artistas da súa época.	Recoñece de forma imprecisa que El Greco ten un estilo propio e diferenciado sen sinalar ou expor os trazos ou características estilísticas propias deste artista.	Cita algúns trazos estilísticos propios del Greco e comenta brevemente que o Greco é un pintor cun estilo propio e moi persoal.	Describe de forma sucinta algúns trazos estilísticos propios del Greco e comenta que o Greco é un pintor cun estilo propio e moi persoal.	Describe con detalle os principais trazos estilísticos propios del Greco, os exemplifica a partir da análise dalgunha das súas obras e comenta que o Greco é un pintor cun estilo propio e moi persoal.	T. 10	P. 217 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.16 Realiza unha análise detallada e exhaustiva dunha obra de arte aplicando un amplo conxunto de pautas e indicacións.	Identifica a obra de arte proposta e sinala a súa cronoloxía, o seu autor e algunha característica do estilo ou a composición da obra.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe brevemente algunhas características do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe adecuadamente as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe con detalle as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura relacionándoas co seu contexto histórico e cultural.	T. 10	P. 218 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.17 Describe con detalle o Templete de San Pietro a partir da resposta a un completo cuestionario sobre as súas características e as súas influencias arquitectónicas.	Identifica o Templete de San Pietro e a súa función como templo e sinala de forma inconexa algunha das súas características arquitectónicas.	Identifica o Templete de San Pietro e a súa función como templo e describe brevemente o seu aspecto exterior, os seus elementos arquitectónicos e a súa estrutura circular.	Identifica o Templete de San Pietro e a súa función como templo, caracteriza adecuadamente os seus elementos e estrutura arquitectónicos e describe brevemente as influencias artísticas que inspiraron esta obra.	Identifica o Templete de San Pietro e a súa función como templo, caracteriza con detalle os seus elementos e estrutura arquitectónicos e describe con detalle as influencias artísticas que inspiraron esta obra.	T. 10	P. 219 A. 02 Fontes materiais	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.18 Analiza e compara con detalle as pinturas <i>A Escola de Atenas e Os embaixadores</i> a partir da compleción dunha táboa.	Amosa escaso interese na realización da actividade e límitase a seguir indicacións do docente ou a copiar as entradas da táboa a partir das intervencións doutros compañeiros.	Enche a táboa de forma incompleta ou con algúns erros ocasionais e amosando problemas na análise e comparación de ambas as dúas pinturas.	Enche a táboa de forma correcta describindo de forma breve e superficial as características da <i>Escola de Atenas e Os embaixadores</i> .	Enche a táboa de forma detallada describindo con precisión as características da <i>Escola de Atenas e Os embaixadores</i> .	T. 10	P. 220 A. 03 Organiza a información	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.19 Crea un cartel sobre unha obra renacentista escollida durante unha visita virtual ao Museo do Prado cunha boa presentación e describindo adecuadamente as características da obra elixida.	Crea un cartel sobre unha obra escollida durante unha visita virtual ao Museo do Prado cunha presentación inadecuada e amosando unha información incompleta e con incorreccións sobre a obra elixida.	Crea un cartel sobre unha obra escollida durante unha visita virtual ao Museo do Prado cunha presentación adecuada e amosando unha información correcta e moi breve sobre a obra elixida.	Crea un cartel sobre unha obra escollida durante unha visita virtual ao Museo do Prado cunha boa presentación na que se combinan de forma adecuada textos e imaxes e amosando unha información bastante completa sobre a obra elixida.	Crea un cartel sobre unha obra escollida durante unha visita virtual ao Museo do Prado cunha boa presentación na que se combinan de forma creativa textos e imaxes e amosando unha información moi detallada sobre a obra elixida.	T. 10	P. 220 A. 05 Traballo colaborativo	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.20 Expón argumentos científicos da Idade Moderna sobre a concepción da Terra e a conveniencia de viaxar cara ao Leste ou o Oeste para chegar a Asia durante o desenvolvemento dun debate simulado.	Amosa un coñecemento escaso dos argumentos científicos da Idade Moderna e experimenta por isto dificultades para participar activamente na actividade proposta.	Cita ou repite algún argumento científico descrito no libro de texto de forma inconexa e ten dificultades para elaborar algún argumento elaborado defendendo algunha tese ou proposta durante o desenvolvemento do debate simulado	Intervén adecuadamente no debate esbozando argumentos ou explicacións sobre a concepción da Terra e a conveniencia de viaxar cara ao Leste ou o Oeste para chegar a Asia amosando un coñecemento adecuado dos saberes científicos da Idade Moderna sobre estas cuestións.	Intervén activamente no debate expondo de forma elaborada argumentos ou explicacións sobre a concepción da Terra e a conveniencia de viaxar cara ao Leste ou o Oeste para chegar a Asia amosando un coñecemento detallado dos saberes científicos da Idade Moderna sobre estas cuestións.	T. 11	P. 233 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.21 Valora a importancia de inventos relacionados co transporte ou a navegación como o compás, o astrolabio ou os portolarios para o desenvolvemento das expedicións e descubrimentos de novas terras durante a Idade Moderna.	Recoñece a importancia dalgún invento relacionado co transporte ou a navegación como o compás, o astrolabio ou os portolarios.	Recoñece a importancia de varios inventos relacionados co transporte ou a navegación como o compás, o astrolabio ou os portolarios.	Recoñece a importancia dos principais inventos relacionados co transporte ou a navegación como o compás, o astrolabio ou os portolarios e describe brevemente o seu funcionamento.	Recoñece a importancia dos principais inventos relacionados co transporte ou a navegación como o compás, o astrolabio ou os portolarios e describe con detalle o seu funcionamento.	T. 11	P. 230 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e en tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.22 Valora os avances na cartografía e na concepción da Terra producidos durante a Idade Moderna a partir da análise e comparación de representacións da Terra en distintos períodos históricos.	Observa representacións da Terra de diferentes períodos históricos identificando de forma aproximada os territorios que se representan en cada época e recoñecendo a etapa histórica na que se elaborou cada mapa.	Observa representacións da Terra identificando de forma aproximada como se concebía a Terra desde a Idade Antiga até a actualidade e valorando a Idade Moderna como un momento histórico de progreso no coñecemento xeográfico e cartográfico.	Analiza e compara representacións da Terra explicando con certo grao de detalle como se concebía a Terra desde a Idade Antiga até a actualidade e valorando a Idade Moderna como un momento histórico de progreso no coñecemento xeográfico e cartográfico.	Analiza e compara representacións da Terra extraendo e expondo conclusións propias con respecto ao progreso xeográfico e cartográfico que se produciu na Idade Moderna con respecto á Antigüidade e a Idade Media e valorando as diferenzas existentes entre a cartografía actual e a moderna.	T. 11	P. 238 A. 00 Aprende a...	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.23 Relaciona as características da arte barroca co contexto histórico no que xurdiu e coa súa función de promover as ideas da Contrarreforma.	Repite de forma inconexa frases que aparecen no libro de texto sobre o Barroco e a Contrarreforma sen comprender nin explicar claramente a relación entre ambos os dous.	Sinala de forma illada algunha características da arte barroca e a súa relación coa Contrarreforma amosando unha baixa comprensión do tema tratado.	Explica brevemente e de forma adecuada a relación da arte barroca coa Contrarreforma describindo a súa función relixiosa e os recursos artísticos que emprega para isto.	Explica con detalle e corrección a relación da arte barroca coa Contrarreforma describindo a súa función relixiosa e analizando e valorando os recursos artísticos que emprega para isto.	T. 09	P. 199 A. 05	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América.</p> <p>Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.</p>	<p>3.8.1.24 Describe con detalle a galería dos espellos do palacio de Versalles a partir da resposta a un completo cuestionario sobre as súas características arquitectónicas e os seus usos.</p>	<p>Identifica a galería dos espellos como unha estancia do palacio de Versalles e sinala de forma inconexa algunha das súas características arquitectónicas.</p>	<p>Identifica a galería dos espellos como unha estancia do palacio de Versalles e describe brevemente o seu aspecto e as súas características propias do estilo barroco.</p>	<p>Identifica a galería dos espellos como unha estancia do palacio de Versalles, sinala a función para a que se empregaba, describe o seu aspecto e caracteriza adecuadamente os elementos ou trazos propios do estilo barroco desta obra.</p>	<p>Identifica a galería dos espellos como unha estancia do palacio de Versalles, sinala a función para a que se empregaba, caracteriza con detalle os elementos ou trazos propios do estilo barroco desta obra e realiza algunha valoración ou expresa opinións persoais sobre esta estancia.</p>	T. 14	P. 296 A. 04 A arte no seu contexto	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América.</p> <p>Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.</p>	<p>3.8.1.25 Describe a influencia do manierismo na escultura barroca sinalando os puntos comúns entre ambos os dous estilos escultóricos.</p>	<p>Sinala de forma inconexa algún dos trazos que comparten o manierismo e a escultura barroca.</p>	<p>Sinala os principais trazos ou intereses que comparten o manierismo e a escultura barroca sen detallar ou explicar as súas afirmacións.</p>	<p>Describe de forma breve e con corrección os principais trazos ou intereses que comparten o manierismo e a escultura barroca axudándose de forma ocasional en esculturas representadas no libro a modo de exemplo.</p>	<p>Describe con detalle e corrección os principais trazos ou intereses que comparten o manierismo e a escultura barroca apoiando as súas opinións ou afirmacións con exemplos ou argumentos sólidos a partir de exemplos extraídos de esculturas representadas no libro.</p>	T. 15	P. 307 A. 06	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.26 Caracteriza a pintura <i>As Meninas</i> de Velázquez a partir da resposta a un cuestionario sobre as súas características e o seu contexto cultural.	Recoñece a obra de arte proposta e sinala de forma inconexa algunha característica da escea que representa ou dos personaxes que aparecen na obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe brevemente a escea representada identificando os personaxes da pintura e esboza unha explicación incompleta sobre os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe adecuadamente a escea representada identificando os personaxes da pintura e describe con claridade os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra.	Recoñece a obra de arte proposta, describe con detalle a escea representada identificando os personaxes da pintura e establece con claridade os recursos pictóricos que emprega o autor para conferir realismo e profundidade á súa obra e realiza algunha valoración sobre a relación de Velázquez coa monarquía hispánica a partir da obra proposta.	T. 15	P. 312 A. FichaArt	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.27 Describe con detalle a pintura <i>Interior da igrexa de San Odulfo Assendelf</i> a partir da compleción dunha ficha artística sobre as súas características.	Identifica a obra de arte proposta e sinala a súa cronoloxía, o seu autor e algunha característica do estilo ou a composición da obra.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe brevemente algunhas características do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe adecuadamente as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, recoñece os personaxes representados e describe con detalle as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura relacionándoas co seu contexto histórico e cultural.	T. 15	P. 314 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.28 Realiza unha análise detallada e exhaustiva dunha obra de arte aplicando un amplo conxunto de pautas e indicacións.	Identifica a obra de arte proposta e sinala a súa cronoloxía, o seu autor e algunha característica do estilo ou a composición da obra.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe brevemente algunhas características do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe adecuadamente as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura.	Identifica a obra de arte proposta sinalando o seu autor e a súa cronoloxía, reconece os personaxes representados e describe con detalle as características máis destacadas do estilo ou a composición da pintura relacionándoas co seu contexto histórico e cultural.	T. 15	P. 315 A. 02 A arte no seu contexto	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Coñecer a importancia da arte renacentista e barroca en Europa e en América. Est. Apr. XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	3.8.1.29 Interpreta a información dunha páxina web para elaborar unha guía visual sobre diferentes obras ou itinerarios da Roma barroca.	Elabora unha guía visual sobre diferentes obras ou itinerarios da Roma barroca cunha presentación inadecuada e amosando unha información incompleta e con incorreccións sobre as obras elixidas.	Elabora unha guía visual sobre diferentes obras ou itinerarios da Roma barroca cunha presentación adecuada e amosando unha información correcta e moi breve sobre as obras elixidas.	Elabora unha guía visual sobre diferentes obras ou itinerarios da Roma barroca cunha boa presentación na que se combinan de forma adecuada textos e imaxes e amosando unha información bastante completa sobre as obras elixidas.	Elabora unha guía visual sobre diferentes obras ou itinerarios da Roma barroca cunha boa presentación na que se combinan de forma creativa textos e imaxes amosando unha información moi detallada e precisa sobre as obras elixidas.	T. 15	P. 316 A. 07 Traballo colaborativo	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.1 Axúdase dun fragmento da Pastoral do Papa Inocencio VIII como fonte de coñecemento histórico para comprender o impacto da invención da imprenta e das reaccións negativas que suscitou.	Intúe ou sospeita a relevancia histórica do texto proposto e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Comprende a relevancia histórica do texto proposto, entende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le o texto proposto de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le o texto proposto de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 09	P. 195 A. 05	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.2 Describe as prácticas relixiosas do luteranismo e o uso das imaxes nas igrexas luteranas a partir da observación dunha pintura da Idade Moderna.	Identifica nunha pintura algunha particularidade das prácticas relixiosas luteranas sen chegar a comprender nin a describir como era a práctica relixiosa luterana ou en que podía diferenciarse da católica.	Identifica e sinala nunha pintura varias particularidades das prácticas relixiosas luteranas sen chegar a describir adecuadamente como era a práctica relixiosa luterana ou en que podía diferenciarse da católica.	Identifica, sinala e describe a partir da observación dunha pintura da Idade Moderna as prácticas relixiosas luteranas sinalando trazos propios ou diferenzas con respecto ao culto católico.	Identifica, sinala e describe a partir da observación dunha pintura da Idade Moderna as prácticas relixiosas luteranas sinalando trazos propios ou diferenzas con respecto ao culto católico e realizando valoracións ou achegas propias respecto á imaxe observada.	T. 09	P. 196 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.3 Interpreta e analiza diversos textos de autores relacionados coa Reforma e a Contrarreforma e emprégao como fonte de coñecemento do contexto histórico e destas correntes relixiosas.	Identifica con axuda do docente se os diferentes textos corresponden a autores da Reforma ou a Contrarreforma e reconece vagamente o tema de cada texto sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu contexto histórico.	Identifica de forma autónoma se os diferentes textos corresponden a autores da Reforma ou a Contrarreforma, comprende de forma aproximada o contido de cada texto e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le os textos históricos propostos de forma comprensiva, identifica as súas autores sinalando se corresponden á Reforma ou a Contrarreforma e relaciona o tema de cada fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le os textos históricos propostos de forma comprensiva, identifica as súas autores sinalando se corresponden á Reforma ou a Contrarreforma, relaciona o tema de cada fragmento cos aspectos clave traballados no tema sobre Reforma ou Contrarreforma e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 09	P. 201 A. 03 Fontes documentais	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.4 Caracteriza as prácticas relixiosas do calvinismo e compáraas coas católicas a partir da análise dunha ilustración.	Recoñecer nunha ilustración algunha particularidade das prácticas relixiosas calvinistas sen chegar a comprender nin a describir como era a práctica relixiosa luterana ou en que podía diferenciarse da católica.	Identifica e sinala nunha ilustración varias particularidades das prácticas relixiosas calvinistas sen chegar a describir adecuadamente como era a práctica relixiosa luterana ou en que podía diferenciarse da católica.	Identifica, sinala e describe a partir da observación dunha ilustración as prácticas relixiosas calvinistas sinalando trazos propios ou diferenzas con respecto ao culto católico.	Identifica, sinala e describe a partir da observación dunha ilustración as prácticas relixiosas calvinistas sinalando trazos propios ou diferenzas con respecto ao culto católico e realizando valoracións ou achegas propias respecto á imaxe observada.	T. 09	P. 202 A. 04 Empatía. Os templos calvinistas	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.5 Redacta unha explicación detallando os principais trazos da arte barroca a partir dos contidos do tema e da realización dunha comparación coa arte renacentista.	Enumera algún trazo da arte barroca de forma inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento do Barroco e das súas diferenzas con respecto á arte renacentista.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos e características da arte barroca e sinala algunha diferenza con respecto á arte renacentista.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos e características relevantes da arte barroca e describe brevemente as principais diferenzas ente a arte barroca e a arte renacentista.	Explica de forma detallada os trazos e características do relevantes da arte barroca e describe as principais diferenzas ente a arte barroca e a arte renacentista achegando exemplos e argumentando as súas afirmacións.	T. 15	P. 305 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.6 Establece unha relación clara entre as características da arte barroca co contexto histórico no que xurdiu e coa súa función de promover as ideas da Contrarreforma.	Repite de forma inconexa frases que aparecen no libro de texto sobre o Barroco e a Contrarreforma sen comprender nin explicar claramente a relación entre ambos os dous.	Sinala de forma illada algunha características da arte barroca e a súa relación coa Contrarreforma amosando unha baixa comprensión do tema tratado.	Explica brevemente e de forma adecuada a relación da arte barroca coa Contrarreforma describindo a súa función relixiosa e os recursos artísticos que emprega para isto.	Explica con detalle e corrección a relación da arte barroca coa Contrarreforma describindo a súa función relixiosa e analizando e valorando os recursos artísticos que emprega para isto.	T. 15	P. 305 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.7 Describe os significados e usos actuais do termo "barroco" apoiando as súas explicacións con exemplos.	Busca información sobre o termo barroco en dicionarios ou na Internet e copia as súas acepcións ou usos actuais sen comprender con claridade o significado dalgúns deles incluso con axuda docente.	Describe o significado actual varios usos ou acepcións actuais do termo barroco de forma esquemática ou incompleta e comprende de forma aproximada o seu significado.	Describe correctamente os principais usos ou acepcións actuais do termo barroco e expón algúns exemplos do uso de diversas acepcións actuais deste termo.	Describe correctamente e con detalle os principais usos ou acepcións actuais do termo barroco e expón exemplos do uso de cada unha das acepcións actuais deste termo.	T. 15	P. 305 A. 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.8 Caracteriza os principais trazos da arquitectura barroca.	Enumera algún trazo da arquitectura barroca de forma inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento deste estilo arquitectónico.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos e características da arquitectura barroca e sinala algúns dos seus principais elementos arquitectónicos.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos e características relevantes da arquitectura barroca e describe brevemente os seus principais elementos arquitectónicos.	Explica de forma detallada os trazos e características do relevantes da arquitectura barroca e describe con certo grao de detalle, e achegando algún exemplo, os seus principais elementos arquitectónicos.	T. 15	P. 307 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.9 Realiza unha procura de información na Internet ou outras fontes para localizar unha fotografía da fachada de San Carlo alle Quatro Fontane comentando a imaxe obtida e comparándola cun debuxo da igrexa barroca arquetípica.	Necesita pautas ou axuda docente para localizar a información na Internet ou outras fontes e para interpretar e comentar a fotografía da fachada de San Carlo alle Quatro Fontane.	Localiza de forma autónoma a imaxe proposta na Internet ou outras fontes e describe de forma imprecisa ou con erros as características da fachada de San Carlo alle Quatro Fontane sen comparar a imaxe co debuxo da igrexa barroca arquetípica.	Localiza de forma autónoma a imaxe proposta na Internet ou outras fontes e describe adecuadamente as características da fachada de San Carlo alle Quatro Fontane sinalando algunhas semellanzas e diferenzas entre San Carlo e o debuxo da igrexa barroca arquetípica.	Localiza de forma autónoma a imaxe proposta na Internet ou outras fontes e describe con detalle as características da fachada de San Carlo alle Quatro Fontane realizando unha comparación exhaustiva entre San Carlo alle Quatro Fontane e o debuxo da igrexa barroca arquetípica.	T. 15	P. 307 A. 03	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.10 Redacta unha explicación detallando os principais trazos da escultura barroca a partir dos contidos do tema e da realización dunha comparación coa escultura renacentista.	Enumera algún trazo da escultura barroca de forma inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento deste estilo escultórico e das súas diferenzas con respecto á escultura renacentista.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos e características da escultura barroca e sinala algunha diferenza con respecto á escultura renacentista.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos e características relevantes da escultura barroca e describe brevemente as principais diferenzas ente a escultura barroca e a escultura renacentista.	Explica de forma detallada os trazos e características do relevantes da escultura barroca e describe as principais diferenzas ente a escultura barroca e a escultura renacentista achegando exemplos e argumentando as súas afirmacións.	T. 15	P. 307 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.11 Describe as principais preocupacións e trazos comúns dos pintores do Barroco e identifica estas características nunha pintura de Caravaggio.	Sinala algunha das preocupacións dos pintores barrocos sen contextualizala no estilo pictórico nin describirla.	Identifica e describe brevemente algunhas das principais preocupacións e trazos comúns dos pintores do Barroco.	Identifica e describe adecuadamente as principais preocupacións e trazos comúns dos pintores do Barroco sinalado a presenza dalgúns destes trazos nunha pintura de Caravaggio.	Identifica e describe con detalle as principais preocupacións e trazos comúns dos pintores do Barroco identificando e describindo os trazos pictóricos barrocos presentes nunha pintura de Caravaggio.	T. 15	P. 311 A. 01	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.12 Caracteriza os principais recursos técnicos empregados na pintura barroca para crear a terceira dimensión describindo como se empregan estes recursos técnicos nunha serie de pinturas.	Cita o nome dalgúns recursos técnicos empregados na pintura barroca sen describilos nin explicar como se empregan nas obras pictóricas propostas para crear a terceira dimensión.	Describe de forma concisa algúns recursos técnicos empregados na pintura barroca para crear a terceira dimensión e sinala algunhas obras pictóricas nas que se empregan estes recursos sen detallar de que forma se empregan.	Describe de forma adecuada os recursos técnicos empregados na pintura barroca para crear a terceira dimensión e describe brevemente como se empregan estes recursos nunha serie de obras pictóricas.	Describe detalladamente os recursos técnicos empregados na pintura barroca para crear a terceira dimensión e describe de forma exhaustiva como se empregan estes recursos nunha serie de obras pictóricas realizando valoracións ou achegas propias sobre as pinturas analizadas.	T. 15	P. 311 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.13 Describe con detalle a pintura holandesa do século XVII a partir da resposta a un cuestionario.	Contesta parcialmente ou con erros as preguntas propostas e amosa un baixo grao de coñecemento da pintura holandesa do século XVII.	Contesta con respostas concisas que extrae ou copia do libro de texto sen explicar nin argumentar as súas respostas.	Contesta adecuadamente as preguntas propostas na actividade xustificando ou argumentando de forma adecuada as súas respostas.	Contesta con precisión e con detalle as preguntas propostas na actividade xustificando ou argumentando de forma precisa as súas respostas e achegando exemplos para isto.	T. 15	P. 311 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.14 Describe os temas que trata a pintura barroca española e os recursos que emprega para amosar a realidade social da súa época.	Enumera algún dos temas que trata a pintura barroca española de forma inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento deste estilo pictórico.	Explica brevemente e de forma incompleta os temas que trata a pintura barroca española e sinala algúns dos recursos que emprega para amosar a realidade social da súa época.	Explica adecuadamente os temas que trata a pintura barroca española e describe brevemente algúns dos recursos que emprega para amosar a realidade social da súa época.	Explica de forma detallada os temas que trata a pintura barroca española e describe con certo grao de detalle algúns dos recursos que emprega para amosar a realidade social da súa época achegando exemplos para isto.	T. 15	P. 313 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.15 Describe o estilo pictórico de Velázquez sinalando os trazos que o caracterizan e o distinguen como o grande artista do Século de Ouro a través da información dunha páxina web.	Recoñece de forma imprecisa que Velázquez ten un estilo propio e diferenciado sen sinalar ou expor os trazos ou características estilísticas propias deste artista.	Cita algúns trazos estilísticos propios de Velázquez e comenta brevemente que este artista está considerado como o grande artista do Século de Ouro da pintura española.	Describe de forma sucinta algúns trazos estilísticos propios de Velázquez e comenta a partir da súa análise que este artista está considerado como o grande artista do Século de Ouro da pintura española.	Describe con detalle os principais trazos estilísticos propios do Velázquez, os exemplifica a partir da análise dalgunha das súas obras e comenta a partir da súa análise que este artista está considerado como o grande artista do Século de Ouro da pintura española	T. 15	P. 313 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Coñecer a importancia dalgúns autores e obras destes séculos. Est. Apr. XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	3.9.1.16 Identifica e diferenza nunha listaxe características da arte barroca e da arte renacentista sinalando unha obra de arte que caracterice cada un dos trazos da arte barroca e renacentista identificados.	Sinala características como propias da arte barroca e da arte renacentista de forma case aleatoria e con numerosos erros.	Sinala características como propias da arte barroca e da arte renacentista de forma razoada e comete algúns erros na clasificación de trazos como propios do Barroco ou do Renacemento.	Sinala características como propias da arte barroca e da arte renacentista correctamente ou con moi poucos erros e ocasionalmente sinala unha obra de arte que caracteriza algúns dos trazos da arte barroca e renacentista sinalados.	Sinala características como propias da arte barroca e da arte renacentista correctamente sinalando unha obra de arte que caracterice cada un dos trazos da arte barroca e renacentista identificados.	T. 15	P. 314 A. 01 Cambio e continuada de	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.1 Identifica as características da organización estamental e os grupos sociais durante o século XV destacando o auxo da burguesía.	Identifica de forma illada algunha característica da organización estamental e os grupos sociais durante o século XV.	Sinala as principais características da organización estamental e os grupos sociais durante o século XV sen chegar a describir con claridade o funcionamento da sociedade estamental e recoñece o auxo da burguesía neste período.	Describe de forma adecuada a organización estamental e os grupos sociais durante o século XV e sinala brevemente os factores que favoreceron o auxo da burguesía neste período.	Describe de forma a organización estamental e os grupos sociais durante o século XV e explica de forma razoada os factores que favoreceron o auxo da burguesía neste período..	T. 09	P. 189 A. 03	Sociais e cívicas.
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.2 Busca información e explica como debía conducirse e como debía exercer o poder un gobernante durante a Idade Moderna.	Explica de forma incompleta ou inadecuada como debía conducirse e como debía exercer o poder un gobernante durante a Idade Moderna.	Sinala brevemente algunha diferenza entre o gobernante moderno e o medieval sen chegar a sinalar claramente as virtudes, condutas ou modos de exercer o poder dun gobernante moderno.	Explica brevemente e con corrección as virtudes, condutas ou modos de exercer o poder dun gobernante moderno.	Explica correctamente e de forma moi detallada as virtudes, condutas ou modos de exercer o poder dun gobernante moderno expresando opinións ou conclusións propias.	T. 09	P. 191 A. 06	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.3 Identifica e describe os aspectos comúns da organización da monarquía e a forma de exercer o poder polos monarcas Felipe III, Felipe IV e Carlos II.	Sinala algún trazo común que compartían os monarcas Felipe III, Felipe IV e Carlos II na súa forma de exercer o poder sen describilo nin explicalo.	Explica brevemente e con corrección algúns trazos que compartían os monarcas Felipe III, Felipe IV e Carlos II na súa forma de exercer o poder.	Explica adecuadamente os trazos máis relevantes que compartían os monarcas Felipe III, Felipe IV e Carlos II na súa forma de exercer o poder.	Explica correctamente e de forma moi detallada os trazos máis relevantes que compartían os monarcas Felipe III, Felipe IV e Carlos II na súa forma de exercer o poder valorando as repercusións que tivo o seu falta de interese por ocuparse das tarefas do Estado.	T. 13	P. 265 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.</p>	<p>3.10.1.4 Describe a organización e o funcionamento do goberno absolutista a partir da interpretación dun esquema.</p>	<p>Identifica que o rei concentra todos os poderes na monarquía absolutista e describe estes poderes de forma confusa ou con incorreccións sen chegar a comprender a orixe divina das atribucións do monarca.</p>	<p>Identifica que o rei concentra todos os poderes na monarquía absolutista e describe brevemente estes poderes sinalando a orixe supostamente divina do poder do rei e establecendo con claridade que o seu poder sobre todos os seus súbditos era absoluto.</p>	<p>Identifica que o rei concentra todos os poderes na monarquía absolutista e describe estes poderes explicando que a monarquía absolutista recibe o seu nome do poder absoluto que o monarca ten sobre os seus súbditos e sinalando a orixe supostamente divina do rei.</p>	<p>Identifica que o rei concentra todos os poderes na monarquía absolutista, describe estes poderes explicando que a monarquía absolutista recibe o seu nome do poder absoluto que o monarca ten sobre os seus súbditos e caracteriza o dereito divino, o centralismo e o carácter hereditario da monarquía como eixes deste sistema político.</p>	T. 14	P. 285 A. 01	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.</p>	<p>3.10.1.5 Axúdase dun fragmento dun discurso de Luís XIV como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir os poderes que concentraba o rei na monarquía absolutista.</p>	<p>Recoñece vagamente o tema do texto proposto sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin a relacionalo co estudado no tema do libro correspondente.</p>	<p>Le comprensivamente o texto proposto, entende de forma aproximada o seu contido e esboza unha explicación sobre os poderes que concentraba o rei na monarquía absolutista.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema describindo de forma adecuada os poderes que concentraba o rei na monarquía absolutista.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema describindo de forma adecuada os poderes que concentraba o rei na monarquía absolutista e realiza valoracións ou extrae conclusións sobre o texto analizado.</p>	T. 14	P. 285 A. 02	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.6 Identifica as características do absolutismo e da monarquía autoritaria describindo con detalle as súas diferenzas.	Amosa desconocimiento ou dificultades para caracterizar a monarquía autoritaria e o absolutismo sen chegar a sinalar ningún trazo destes sistemas de goberno.	Sinala algunhas características relevantes do absolutismo e da monarquía autoritaria sen chegar a describilas nin a comparar ambos os dous sistemas de goberno.	Describe de forma adecuada as características do absolutismo e da monarquía autoritaria e cita ou explica brevemente as súas diferenzas máis relevantes.	Describe de forma detallada as características do absolutismo e da monarquía autoritaria e explica de forma razoada as súas diferenzas máis relevantes.	T. 14	P. 285 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.7 Describe como era a vida palaciá na corte de Luís XIV e explica o papel que tiña o protocolo na vida cotiá da realeza cortesá.	Sinala de forma illada e incoexa algún trazo da vida cortesá en época de Luís XIV.	Describe brevemente e con corrección como era a vida cortesá en época de Luís XIV e indica o protocolo que seguía algunha actividade da vida cotiá palaciá.	Describe con certo grao de detalle como era a vida cortesá en época de Luís XIV e explica o protocolo que seguían algunhas actividades da vida cotiá palaciá.	Describe con precisión e detalle como era a vida cortesá en época de Luís XIV e explica o protocolo que seguían as actividades máis importantes da vida cotiá palaciá.	T. 14	P. 287 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.8 Recrea nunha carta simulada a celebración dunha recepción en Versalles comentando o ambiente, as comidas e os personaxes desta recepción.	Redacta un texto sobre a celebración dunha recepción en Versalles pouco estruturado e detallado amosando unha baixa comprensión ou coñecemento deste aspecto da vida na Corte de Luís XIV.	Redacta un texto breve e incompleto sobre a celebración dunha recepción en Versalles amosando un coñecemento adecuado deste aspecto da vida cotiá na Corte de Luís XIV.	Redacta un texto dunha extensión media sobre a celebración dunha recepción en Versalles amosando un bo coñecemento deste aspecto da vida cotiá na Corte de Luís XIV.	Redacta un texto extenso sobre a celebración dunha recepción en Versalles amosando un coñecemento exhaustivo deste aspecto da vida cotiá na Corte de Luís XIV.	T. 14	P. 287 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.</p>	<p>3.10.1.9 Caracteriza o hábeas corpus, a súa importancia xurídica e política así como a súa vixencia na actualidade a partir da análise dun texto histórico no que establece esta institución xurídica.</p>	<p>Entende de forma imprecisa ou inexacta que é o hábeas corpus relacionándoo coa protección dos individuos contra as detencións arbitrarias.</p>	<p>Establece con claridade que o hábeas ten como obxectivo protexer os individuos contra as detencións arbitrarias e sinala a súa importancia como parte fundamental dun sistema político parlamentario.</p>	<p>Establece con claridade que o hábeas ten como obxectivo protexer os individuos contra as detencións arbitrarias, explica a súa importancia como parte fundamental dun sistema político parlamentario e explica a súa vixencia nos sistemas democráticos actuais.</p>	<p>Establece con claridade que o hábeas ten como obxectivo protexer os individuos contra as detencións arbitrarias, explica a súa importancia como parte fundamental dun sistema político parlamentario contrastándolo cos sistemas políticos absolutistas e explica a necesidade de respectar o hábeas corpus como base dos sistemas democráticos actuais.</p>	<p>T. 14</p>	<p>P. 288 A. 01</p>	<p>Dixital</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.</p>	<p>3.10.1.10 Redacta un texto explicativo detallado describindo a revolución de 1642 en Inglaterra e a instauración dun sistema republicano sinalando as causas da súa desaparición en 1660.</p>	<p>Sinala de forma imprecisa algúns feitos relacionados coa primeira revolución na Inglaterra do século XVII e ten dificultades para determinar con claridade as causas da proclamación da República en 1649.</p>	<p>Identifica e describe brevemente e con corrección os feitos relacionados coa primeira revolución na Inglaterra do século XVII e explica de forma concisa as causas da proclamación da República de 1649.</p>	<p>Identifica e describe adecuadamente os feitos relacionados coa primeira revolución na Inglaterra do século XVII diferenciando e explicando as principais causas e factores que deron orixe a estes conflitos e sinalando cal destes enfrontamentos foi o máis grave a proclamación da República de 1649 e sinalando as causas da desaparición do réxime republicano.</p>	<p>Identifica e describe con detalle os feitos relacionados coa primeira revolución na Inglaterra do século XVII diferenciando e explicando as principais causas e factores que deron orixe a estes conflitos e sinalando cal destes enfrontamentos foi o máis grave a proclamación da República de 1649 e describindo adecuadamente as causas da desaparición do réxime republicano.</p>	<p>T. 14</p>	<p>P. 289 A. 02</p>	<p>Sociais e cívicas</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.11 Describe como o Parlamento inglés limitaba o poder real no século XVII a partir da interpretación dun esquema e comenta por que o sistema político inglés non é unha monarquía absolutista.	Identifica as institucións do sistema político inglés e ten dificultades para comprender como o Parlamento limita o poder do rei no sistema político inglés.	Identifica as institucións do sistema político inglés, sinala que o Parlamento controla ao Goberno elixido polo rei e comenta as diferenzas entre o sistema político inglés e a monarquía absolutista.	Describe de forma adecuada o funcionamento das institucións do sistema político inglés explicando o seu funcionamento e o control que exerce o Parlamento sobre o rei e o seu goberno e describe adecuadamente as diferenzas entre o sistema político inglés e a monarquía absolutista.	Describe de forma detallada o funcionamento das institucións do sistema político inglés explicando o seu funcionamento e o control que exerce o Parlamento sobre o rei e o seu goberno e compra de forma exhaustiva as diferenzas existentes entre o sistema político inglés e a monarquía absolutista.	T. 14	P. 289 A. 06	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas. Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.	3.10.1.12 Explica se, segundo os parámetros actuais, o primeiro Parlamento inglés pode ser considerado ou non un sistema totalmente democrático e argumenta a resposta.	Amosa escaso interese na actividade proposta e non chega a explicitar ningunha opinión ou razoamento sobre a cuestión proposta.	Explica se o primeiro Parlamento inglés pode ser considerado ou non como un sistema totalmente democrático argumentando a súa resposta de forma pouco clara ou confusa	Explica se o primeiro Parlamento inglés pode ser considerado ou non como un sistema totalmente democrático e argumenta breve e correctamente a súa resposta.	Explica se o primeiro Parlamento inglés pode ser considerado ou non como un sistema totalmente democrático, argumenta correctamente a súa resposta, e extrae conclusións ou realiza valoracións ao respecto.	T. 14	P. 289 A. 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.10. Comprender a diferenza entre os reinos medievais e as monarquías modernas.</p> <p>Est. Apr. XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios, parlamentarios e absolutos.</p>	<p>3.10.1.13 Interpreta e compara dos textos de Bossuet e Locke como fonte de coñecemento histórico para analizar e caracterizar o absolutismo e o liberalismo.</p>	<p>Identifica os textos como históricos e recoñece que tratan de dos sistemas políticos diferenciados sen chegar a alcanzar unha comprensión clara da información exposto nos textos sobre o liberalismo e o absolutismo.</p>	<p>Explica brevemente o contido dos textos propostos, identifica os sistemas políticos descritos en cada texto e esboza unha explicación sobre as características de cada sistema político descrito nos textos sen establecer con claridade as diferenzas entre absolutismo e liberalismo.</p>	<p>Explica adecuadamente o contido dos textos propostos, identifica os sistemas políticos descritos en cada texto, explica correctamente as características de cada sistema político descrito nos textos e realiza unha comparación entre ambos os dous textos establecendo con claridade as diferenzas entre absolutismo e liberalismo.</p>	<p>Explica con certo grao de detalle o contido dos textos propostos, identifica os sistemas políticos descritos en cada texto, explica detidamente as características de cada sistema político descrito nos textos e realiza unha comparación entre ambos os dous textos establecendo con claridade as diferenzas entre absolutismo e liberalismo e realizando valoracións persoais sobre ambos os dous textos.</p>	T. 14	P. 294 A. 00 Aprende a...	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.11. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna.</p> <p>Est. Apr. XHB3.11.1. Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos.</p>	<p>3.11.1.1 Analiza e describe a actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir diferentes reinos peninsulares e expandir os territorios baixo o dominio da monarquía hispánica.</p>	<p>Indica algunha das actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir reinos e levar a cabo unha expansión territorial de forma descontextualizada e amosando unha baixa comprensión do proceso de expansión da monarquía hispánica.</p>	<p>Indica as principais actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e esboza unha breve explicación sobre a relación entre a unión de reinos e o propósito de expansión territorial da monarquía hispánica.</p>	<p>Explica adecuadamente as principais actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e establece con claridade a relación existente entre esta unión de reinos e a política expansionista dos Reis Católicos.</p>	<p>Caracteriza con detalle as actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e analiza con detemento e claridade a relación existente entre esta unión de reinos e a política expansionista dos Reis Católicos.</p>	T. 11	P. 225 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.11. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna.</p> <p>Est. Apr. XHB3.11.1. Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos.</p>	3.11.1.2 Describe e analiza os tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos.	Cita o nome dunha ou dos dos eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e sinala algún trazo ou característica relacionados con estas orientacións da política internacional.	Cita o nome dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e esboza unha explicación breve e incompleta sobre estas orientacións da política internacional.	Describe adecuadamente as principais características dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e sinala algún feito ou suceso histórico relacionado con estas orientacións da política internacional.	Describe con detalle as características dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e comenta os feitos ou sucesos históricos máis relevantes relacionados con estas orientacións da política internacional.	T. 11	P. 225 A. 04	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias.</p> <p>Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.</p>	3.12.1.1 Sitúa no seu contexto histórico o descubrimento e conquista de América e as súas características relacionando este suceso coa creación de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente.	Expón, con lagoas e falta de precisión, as relacións existentes entre o descubrimento de América e a procura de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente.	Expón con brevidade e corrección as relacións existentes entre o descubrimento de América e a procura de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente.	Caracteriza as relacións existentes entre o descubrimento de América e a procura de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente detallando a importancia económica desta nova ruta como motor do descubrimento de América.	Caracteriza as relacións existentes entre o descubrimento de América e a procura de novas rutas comerciais cara ao afastado Oriente detallando a importancia económica desta nova ruta como motor do descubrimento de América e expondo opinións ou realizando achegas propias sobre esta cuestión.	T. 11	P. 231 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	3.12.1.2 Identifica, coñece e localiza os as rutas das viaxes de Colón entre América e Europa a partir da interpretación dun mapa.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e sen chegar a identificar o percorrido das distintas rutas das viaxes de Colón entre América e Europa.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto do percorrido das distintas rutas das viaxes de Colón entre América e Europa.	Interpreta o mapa correctamente e obtén unha idea de conxunto do percorrido das distintas rutas das viaxes de Colón entre América e Europa e a súa relación cos ventos e as correntes mariñas.	Interpreta o mapa con precisión e obtén un coñecemento detallado do percorrido das distintas rutas das viaxes de Colón entre América e Europa e a súa relación cos ventos e as correntes mariñas.	T. 11	P. 231 A. 06	Competencia matemática e en ciencias e tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	3.12.1.3 Prepara unha entrevista ficticia entre Colón e a raíña Isabel durante a cual o descubridor exporía o seu proxecto para que a monarca financiase a súa viaxe de exploración que concluiría co descubrimento de América.	Amosa escaso interese pola actividade e non colabora na elaboración das preguntas e as respostas.	Amosa interese pola actividade pero os seus escasos coñecementos sobre o tema dificultan a elaboración de preguntas moi concretas e de respostas a elas.	Amosa interese pola actividade e elabora algunhas preguntas para preparar a entrevista así como algunhas respostas, baseadas no contido do libro de texto.	Amosa un gran interese pola actividade e elabora preguntas e respostas moi concretas para preparar a entrevista, consultando o libro de texto e fontes adicionais.	T. 11	P. 231 A. 07	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	3.12.1.4 Describe os motivos e supostos nos que se baseou Colón para emprender a expedición na que se produciu o descubrimento de América.	Sinala algún dos tres supostos nos que se baseou Colon para emprender a súa viaxe a América crendo que ía establecer unha nova ruta cara a Asia.	Explica brevemente dos dos tres supostos nos que se baseou Colon para emprender a súa viaxe a América crendo que ía establecer unha nova ruta cara a Asia e sinala a orixe destes supostos.	Explica adecuadamente os tres supostos nos que se baseou Colon para emprender a súa viaxe a América crendo que ía establecer unha nova ruta cara a Asia e sinala a orixe destes supostos.	Explica con detalle os tres supostos nos que se baseou Colon para emprender a súa viaxe a América crendo que ía establecer unha nova ruta cara a Asia e comenta a orixe destes supostos.	T. 11	P. 233 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	3.12.1.5 Analiza e explica os erros de cálculo e interpretación das dimensións da Terra explicando que terras creu ter descuberto Colón.	Identifica que Colón cometeu erros de cálculo e sinala que creu ter viaxado a Asia sen argumentar as súas afirmacións nin explicar a orixe dos erros de Colón.	Describe de forma incompleta ou confusa os erros de cálculo e interpretación que cometeu Colón sen chegar a cuantificalos e comenta brevemente por que Colón creu ter chegado a Asia ao final da súa expedición.	Describe de forma adecuada os erros de cálculo e interpretación que cometeu Colón, cuantifícaos correctamente e explica correctamente por que Colón creu ter chegado a Asia ao final da súa expedición.	Describe con detalle os erros de cálculo e interpretación que cometeu Colón, cuantifícaos correctamente e explica detidamente por que Colón creu ter chegado a Asia ao final da súa expedición.	T. 11	P. 233 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	3.12.1.6 Identifica e localiza as rutas e lugares que visitou Colón durante as súas distintas viaxes a América a partir da interpretación dun mapa de Google Maps.	Emprega correctamente a aplicación Google Maps e interpreta o mapa de forma imprecisa e sen chegar a obter unha idea precisa e de conxunto das rutas e os lugares que visitou Colón durante as súas distintas viaxes a América.	Emprega correctamente a aplicación Google Maps, interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto sobre as rutas e os lugares que visitou Colón durante as súas distintas viaxes a América.	Amosa destreza no uso da aplicación Google Maps, interpreta o mapa correctamente e obtén unha idea de conxunto sobre as rutas e os lugares que visitou Colón durante as súas distintas viaxes a América obtendo información incompleta ou aproximada sobre os problemas do viaxe e os coñecementos sobre a Terra que obtivo o propio Colón durante as súas viaxes.	Amosa destreza no uso da aplicación Google Maps, interpreta o mapa correctamente e obtén unha idea de conxunto sobre as rutas e os lugares que visitou Colón durante as súas distintas viaxes a América extraendo conclusións propias sobre os problemas que se produciron durante as viaxes e os coñecementos sobre a Terra que desenvolveu o propio Colón durante as súas viaxes.	T. 11	P. 240 A. 06 As viaxes de Colón	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.1 Explica como o matrimonio de Isabel I e Fernando II supuxo a orixe da Unión dinástica e a expansión territorial que se produciu baixo o mandato dos Reis Católicos	Sinala que os Reis Católicos casaron e relaciona de forma imprecisa ou inexacta que este matrimonio supuxo a creación dunha Unión dinástica.	Establece e explica brevemente a relación existente entre o matrimonio dos Reis Católicos e a constitución dunha Unión dinástica esbozando de forma sucinta e incompleta algunhas características da monarquía hispánica e da súa expansión territorial.	Analiza e describe adecuadamente a relación existente entre o matrimonio dos Reis Católicos e a constitución dunha Unión dinástica relatando con certo grao de detalle as principais características da monarquía hispánica e da súa expansión territorial.	Analiza e describe adecuadamente a relación existente entre o matrimonio dos Reis Católicos e a constitución dunha Unión dinástica relatando con detalle as características da monarquía hispánica e o desenvolvemento territorial e económica que se produciu durante o seu reinado.	T. 11	P. 225 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.2 Analiza e describe a actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir diferentes reinos peninsulares e expandir os territorios baixo o dominio da monarquía hispánica.	Indica algunha das actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir reinos e levar a cabo unha expansión territorial de forma descontextualizada e amosando unha baixa comprensión do proceso de expansión da monarquía hispánica.	Indica as principais actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e esboza unha breve explicación sobre a relación entre a unión de reinos e o propósito de expansión territorial da monarquía hispánica.	Explica adecuadamente as principais actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e establece con claridade a relación existente entre esta unión de reinos e a política expansionista dos Reis Católicos.	Caracteriza con detalle as actuacións que emprenderon os Reis Católicos para unir os reinos peninsulares e analiza con detemento e claridade a relación existente entre esta unión de reinos e a política expansionista dos Reis Católicos.	T. 11	P. 225 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.3 Describe e analiza os tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos.	Cita o nome dunha ou dos dos eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e sinala algún trazo ou característica relacionados con estas orientacións da política internacional.	Cita o nome dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e esboza unha explicación breve e incompleta sobre estas orientacións da política internacional.	Describe adecuadamente as principais características dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e sinala algún feito ou suceso histórico relacionado con estas orientacións da política internacional.	Describe con detalle as características dos tres eixes ou direccións da política internacional dos Reis Católicos e comenta os feitos ou sucesos históricos máis relevantes relacionados con estas orientacións da política internacional.	T. 11	P. 225 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.4 Describe as alianzas matrimoniais da monarquía hispánica na Idade Moderna e valora as súas repercusións a partir da interpretación dun esquema.	Identifica os cónxuxes das distintas alianzas matrimoniais e os países aos que pertencen sen extraer conclusións ao respecto nin relacionar estes datos con outros coñecementos previos.	Identifica os cónxuxes das distintas alianzas matrimoniais e os países aos que pertencen e indica os países que estableceron alianzas a través destes enlaces.	Identifica os cónxuxes das distintas alianzas matrimoniais e explica con detalle como algúns países se aliaron a través destes enlaces axudándose para isto de coñecementos previos sobre esta cuestión.	Describe de forma detallada os distintos enlaces, a súa relación coa política exterior e as súas consecuencia partindo dos contidos traballados no libro e ampliando os seus coñecementos a través da actividade.	T. 11	P. 225 A. 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.5 Describe as actuacións dos Reis Católicos para fortalecer o seu poder na Coroa de Castela e na Coroa de Aragón.	Comprende a existencia dun incremento do poder dos Reis Católicos con respecto a outros períodos históricos sen comprende os motivos nin as medidas que adoptaron os Reis Católicos para favorecer este proceso.	Comprende a existencia dun incremento do poder dos Reis Católicos con respecto a outros períodos históricos e cita algunhas das medidas que adoptaron estes monarcas para fortalecer o poder real en cada un dos seus reinos	Comprende a existencia dun incremento do poder dos Reis Católicos con respecto a outros períodos históricos e explica brevemente as principais medidas que adoptaron estes monarcas na Coroa de Castela e na Coroa de Aragón.	Comprende a existencia dun incremento do poder dos Reis Católicos con respecto a outros períodos históricos e explica con detalle as principais medidas que adoptaron estes monarcas nas Coroas de Castela e de Aragón sinalando as diferenzas da organización do poder en ambos os dous reinos.	T. 11	P. 227 A. 04	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.6 Detalla as repercusións do predomínio gandeiro na economía castelá e a expansión económica que favoreceu a produción e o comercio da la.	Recoñece de forma imprecisa que a actividade gandeira supuxo un cambio económico e favoreceu unha certa expansión económica sen chegar a explicar en que consistiu a actividade gandeira nin as súas repercusións económica ou comerciais.	Establece que a actividade gandeira supuxo un cambio económico e favoreceu unha certa expansión económica e sinala algunhas características da actividade gandeira na Castela do século XV e das súas repercusións económicas e comerciais.	Establece que a actividade gandeira supuxo un cambio económico e favoreceu unha certa expansión económica e explica brevemente as principais características da actividade gandeira na Castela do século XV e das súas repercusións económicas e comerciais.	Explica por que a actividade gandeira supuxo un cambio económico e favoreceu unha certa expansión económica e explica con certo grao de detalle as principais características da actividade gandeira na Castela do século XV e das súas repercusións económicas e comerciais.	T. 11	P. 229 A. 03	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.7 Redacta un texto describindo as medidas adoptadas pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura.	Cita algunha medida adoptada pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura sen explicala nin comentala.	Describe brevemente e con corrección as medidas adoptadas pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura.	Describe adecuadamente as medidas adoptadas pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura.	Caracteriza con certo grao de detalle as medidas adoptadas pola Coroa de Aragón para estimular o desenvolvemento da agricultura e a manufactura.	T. 11	P. 229 A. 04	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.8 Analiza e compara con detalle as monarquías feudais e as monarquías autoritarias a partir da compleción dunha táboa.	Amosa escaso interese na realización da actividade e límitase a seguir indicacións do docente ou a copiar as entradas da táboa a partir das intervencións doutros compañeiros.	Enche a táboa de forma incompleta ou con algúns erros ocasionais e amosando problemas na análise e comparación de ambos os dous tipos de monarquía a partir dun cuestionario sobre a táboa proposta.	Enche a táboa de forma correcta describindo de forma breve e superficial as características das monarquías feudais e as monarquías autoritarias a partir dun cuestionario sobre a táboa proposta.	Enche a táboa de forma correcta describindo con certo grao de detalle as características das monarquías feudais e as monarquías autoritarias a partir dun cuestionario sobre a táboa proposta.	T. 11	P. 239 A. 01 Cambio e continuidade	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.9 Axúdase dun texto histórico como fonte de coñecemento histórico para ampliar coñecementos e describir a conquista de Granada por parte dos reis Católicos.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvoltos no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvoltos no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 11	P. 239 A. 03 Fontes documentais	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.10 Identifica os territorios que herdou Carlos I dos seus antepasados, sinala cales formaron parte do Sacro Imperio Romano Xermánico e identifica os territorios que non herdou o seu fillo Felipe II.	Identifica e enumera de forma incompleta ou imprecisa os territorios que recibiu Carlos I de cada un dos seus antepasados.	Identifica e enumera os territorios que recibiu Carlos I de cada un dos seus antepasados e sinala cales deles formaban parte do Sacro Imperio Romano Xermánico.	Identifica e enumera os territorios que recibiu Carlos I de cada un dos seus antepasados, sinala cales deles formaban parte do Sacro Imperio Romano Xermánico e cita os territorios que non herdou o seu fillo Felipe II.	Identifica e enumera os territorios que recibiu Carlos I de cada un dos seus antepasados, sinala cales deles formaban parte do Sacro Imperio Romano Xermánico e cita os territorios que non herdou o seu fillo Felipe II establecendo hipóteses ou conclusións sobre os motivos polos que non herdou estes territorios.	T. 12	P. 245 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.11 Describe a organización e o funcionamento dos órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e valora cales eran as institucións máis relevantes a partir da interpretación dun esquema.	Identifica os órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e describe as súas funcións de forma confusa ou con incorreccións.	Describe de forma breve e incompleta o funcionamento dos órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e sinala cales eran as institucións máis relevantes.	Describe de forma adecuada o funcionamento dos órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e sinala cales eran as institucións máis relevantes diferenciando as consultivas das executivas.	Describe de forma detallada o funcionamento dos órganos de goberno da monarquía en tempos de Felipe II e explica brevemente cales eran as institucións máis relevantes diferenciando as consultivas das executivas.	T. 12	P. 245 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.12 Busca información sobre os alcumes ou calificativos cos que se definía a Carlos I e a Felipe II, explica a orixe destes alcumes na actitude expansionista destes monarcas e valora a idoneidade destes alcumes en relación a cada monarca.	Busca información sobre os alcumes o "César" e o "Prudente" de Carlos I e Felipe II con dificultades e non chega a explicar adecuadamente a orixe destes sobrenomes.	Busca información sobre os alcumes o "César" e o "Prudente" de Carlos I e Felipe II con soltura e esboza unha explicación breve e incompleta sobre a orixe destes sobrenomes.	Busca información sobre os alcumes o "César" e o "Prudente" de Carlos I e Felipe II, explica adecuadamente a orixe destes sobrenomes e sinala de forma pouco argumentada unha opinión sobre a idoneidade destes alcumes en relación a cada monarca.	Busca información sobre os alcumes o "César" e o "Prudente" de Carlos I e Felipe II, explica con certo grao de detalle a orixe destes sobrenomes e expón unha opinión razoada e argumentada sobre a idoneidade destes alcumes en relación a cada monarca.	T. 12	P. 245 A. 05	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.13 Redacta unha explicación sintética e breve detallando o proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico.	Enumera algún trazo do Imperio hispánico de forma un pouco inconexa e amosa un baixo grao de coñecemento do proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico.	Explica brevemente e de forma incompleta a maioría dos trazos relevantes do Imperio hispánico demostrando que adquiriu algunhas nocións básicas sobre o proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico.	Explica adecuadamente todos ou a maioría dos trazos relevantes do Imperio hispánico demostrando que adquiriu un coñecemento adecuado do proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico.	Explica de forma detallada os trazos relevantes do Imperio hispánico demostrando que adquiriu un coñecemento preciso e moi amplo sobre o proceso de formación e a forma na que se gobernou o Imperio hispánico.	T. 12	P. 245 A. 06	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.14 Analiza a forma de gobernar de Carlos I e a súa política imperial como causa de malestar nos reinos hispánicos e orixe das Xermanías.	Sinala algún dos motivos polos que a forma de gobernar de Carlos I produciu malestar nos reinos hispánicos de forma illada e inconexa e amosando un escaso coñecemento da cuestión proposta.	Elabora unha explicación breve sobre a forma na que gobernou Carlos I e sinala as repercusións negativas desta forma de gobernar nos reinos hispánicos.	Explica adecuadamente a forma na que gobernou Carlos I, describe de forma sucinta as repercusións negativas desta forma de gobernar nos reinos hispánicos e sinala en que consistiron as Xermanías.	Explica con detalle a forma na que gobernou Carlos I, describe as repercusións negativas desta forma de gobernar e das súas políticas imperiais nos reinos hispánicos e explica en que consistiron as Xermanías.	T. 12	P. 247A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.15 Describe e analiza os conflitos internos aos que tivo que facerlle fronte Felipe II e detalla as súas causas.	Cita o nome dalgún dos conflitos internos aos que tivo que facerlle fronte Felipe II sen describilo nin detallar as súas causas.	Cita o nome dos conflitos internos aos que tivo que facerlle fronte Felipe II e describe brevemente algún deles sinalando as súas causas.	Describe brevemente e sinala as principais causas dos conflitos internos aos que tivo que facerlle fronte Felipe II durante o seu reinado.	Describe con certo grao de detalle e explica as causas dos conflitos internos aos que tivo que facerlle fronte Felipe II durante o seu reinado.	T. 12	P. 247A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.16 Expón argumentos propios dos comuneiros e dos conselleiros de Carlos I durante o desenvolvemento dun debate simulado sobre o conflito dos comuneiros.	Amosa un coñecemento escaso do conflito das Comunidades e dos argumentos ou as posicións dos comuneiros e dos conselleiros de Carlos I e experimenta por isto dificultades para participar activamente nun debate simulado sobre o conflito dos comuneiros.	Cita ou repite de forma inconexa algún contido ou dato descrito no libro de texto sobre o conflito das Comunidades e ten dificultades para elaborar algún argumento elaborado defendendo algunha tese ou proposta durante o desenvolvemento do debate simulado	Intervén adecuadamente no debate esbozando argumentos que puideran corresponder aos comuneiros e aos conselleiros de Carlos I e amosando un coñecemento adecuado do conflito das Comunidades.	Intervén activamente no debate expondo de forma elaborada argumentos que puideran corresponder aos comuneiros e aos conselleiros de Carlos I e amosando un coñecemento adecuado do conflito das Comunidades.	T. 12	P. 247 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito empresarial

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.17 Describe os territorios extraeuropeos que se unieron ao imperio hispánico en tempos de Felipe II a raíz da incorporación de Portugal á monarquía hispánica.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e sen chegar a comprender o tema do mapa.	Interpreta o mapa adecuadamente e sinala o nome dos territorios incorporados ao imperio hispánico e indica que a orixe destes novos territorios está na anexión de Portugal á monarquía hispánica.	Interpreta o mapa adecuadamente, describe os territorios incorporados ao imperio hispánico e explica con certo grao de detalle que a orixe destes novos territorios está na anexión de Portugal á monarquía hispánica sinalando brevemente como se produciu esta anexión.	Interpreta o mapa con precisión, describe os territorios incorporados ao imperio hispánico e explica con detalle que a orixe da incorporación de novos territorios está na anexión de Portugal á monarquía hispánica detallando como se produciu esta anexión.	T. 12	P. 249 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.18 Identifica, coñece e localiza os actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio castelán durante o século XVI.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e nomea algún país de América de forma aleatoria sen chegar a identificar con claridade os territorios baixo dominio castelán no século XVI.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio castelán durante o século XVI sinalando o nome de moitos deles.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea bastante precisa dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio castelán durante o século XVI sinalando o nome de todos ou a maioría deles.	Interpreta o mapa adecuadamente, obtén unha idea bastante precisa dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio castelán durante o século XVI sinalando o nome de todos ou a maioría deles.	T. 12	P. 251 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	3.12.2.19 Describe a conquista a conquista do imperio inca sinalando os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos.	Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada a conquista do imperio inca e os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos.	Describe brevemente e con corrección a conquista do imperio inca e os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos	Describe adecuadamente a conquista do imperio inca e os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos.	Describe con certo grao de detalle a conquista do imperio inca e os territorios que se foron conquistando ao longo dos anos.	T. 12	P. 251 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.1 Identifica as civilizacións precolombinas localizándoas xeograficamente e sinalando as súas características ou trazos comúns.	Cita o nome das civilizacións precolombinas e localízaas xeograficamente de forma inexacta ou con erros.	Cita o nome das civilizacións precolombinas, localízaas xeograficamente de forma aproximada e sinala de forma illada algún trazo ou características que comparten as diferentes civilizacións precolombinas.	Cita o nome das civilizacións precolombinas, localízaas xeograficamente de forma adecuada e explica de forma concisa as principais características ou trazos que comparten as diferentes civilizacións precolombinas.	Cita o nome das civilizacións precolombinas, localízaas xeograficamente de forma precisa e explica con detalle as características ou trazos que comparten as diferentes civilizacións precolombinas.	T. 11	P. 235 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.2 Describe a vida cotiá e as actividades económicas nunha cidade azteca a partir da observación dunha ilustración.	Identifica nunha ilustración algunha particularidade da vida cotiá e as actividades económicas das sociedades precolombinas sen chegar a comprender nin a describir como era a vida nunha cidade azteca.	Identifica nunha ilustración as particularidades da vida cotiá e as actividades económicas das sociedades precolombinas e esboza unha explicación breve sobre algúns aspectos da vida nun cidade azteca.	Identifica nunha ilustración as particularidades da vida cotiá e as actividades económicas das sociedades precolombinas, obtén unha visión de conxunto da vida nun cidade azteca e explica brevemente os diferentes aspectos da vida neste período.	Identifica nunha ilustración as particularidades da vida cotiá e as actividades económicas das sociedades precolombinas, obtén unha visión de conxunto da vida nun cidade azteca e explica con detalle os diferentes aspectos da vida neste período con exemplos e argumentos.	T. 11	P. 235 A. 02	Sociais e cívicas

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.3 Elabora unha breve crónica para un periódico a partir do visionado dun vídeo sobre un <i>tlachtli</i> , un partido de pelota en época precolombina.	Visiona un vídeo sobre o <i>tlachtli</i> identificando que se trata dun xogo de pelota da época precolombina sen chegar a realizar unha descrición do desenvolvemento do xogo nin a sinalar as súas normas.	Redacta de forma incompleta unha crónica sobre o <i>tlachtli</i> sinalando algún trazo do desenvolvemento do xogo ou das súas normas a partir do visionado dun vídeo.	Redacta de forma adecuada unha crónica sobre o <i>tlachtli</i> esbozando os principais trazos do desenvolvemento do xogo e das súas normas a partir do visionado dun vídeo.	Redacta unha crónica sobre o <i>tlachtli</i> describindo con certo grao de detalle os principais trazos do desenvolvemento do xogo e das súas normas a partir do visionado dun vídeo.	T. 11	P. 235 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.4 Identifica as características da organización da sociedade azteca identificando os seus diferentes grupos sociais e o carácter teocrático da súa organización social.	Identifica de forma illada algunha característica da sociedade azteca e sinala o nome dalgún dos grupos sociais que a integraban.	Sinala as principais características da organización da sociedade azteca e describe de forma concisa os grupos sociais que a integraban e o seu carácter teocrático.	Describe de forma adecuada a organización da sociedade azteca e caracteriza os grupos sociais que a integraban sinalando algunhas características da súa organización teocrática.	Describe de forma detallada a organización da sociedade azteca e caracteriza os grupos sociais que a integraban e explica con detalle o carácter teocrático da súa organización social	T. 11	P. 237 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.5 Redacta unha explicación detallando as características urbanísticas das cidades aztecas e a importancia das pirámides na súa configuración urbanística.	Enumera algún trazo da estrutura urbana das cidades aztecas e sinala que as pirámides eran importantes na súa estrutura urbanística.	Describe brevemente e de forma incompleta a estrutura urbana das cidades aztecas e esboza unha explicación sobre a importancia da pirámide como centro das cidades.	Describe adecuadamente a estrutura urbana das cidades aztecas e explica con detalle a posición central das pirámides nas cidades aztecas.	Explica de forma detallada a estrutura urbana das cidades aztecas e explica con detalle a posición central das pirámides nas cidades aztecas e explica todo con detalle e correctamente.	T. 11	P. 237 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.6 Prepara unha entrevista ficticia entre Pizarro e un membro da súa expedición durante a cual o membro da expedición solicitaría información sobre a viaxe antes da súa realización.	Amosa escaso interese pola actividade e non colabora na elaboración das preguntas e as respostas.	Amosa interese pola actividade pero os seus escasos coñecementos sobre o tema dificultan a elaboración de preguntas moi concretas e de respostas a elas.	Amosa interese pola actividade e elabora algunhas preguntas para preparar a entrevista así como algunhas respostas, baseadas no contido do libro de texto.	Amosa un gran interese pola actividade e elabora preguntas e respostas moi concretas para preparar a entrevista, consultando o libro de texto e fontes adicionais.	T. 12	P. 253 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.7 Axúdase dun texto histórico do Inca Garcilaso como fonte de coñecemento histórico para analizar e describir a reacción dos incas ante a chegada dos españois ao seu territorio.	Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico.	Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema do fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema.	Le un texto histórico de forma comprensiva e relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura.	T. 12	P. 253 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.8 Identifica, coñece e localiza os actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio do imperio inca.	Interpreta o mapa de forma imprecisa e nomea algún país de América de forma aleatoria sen chegar a identificar con claridade os territorios baixo o dominio do imperio inca.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea de conxunto dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio do imperio inca sinalando o nome dalgún deles.	Interpreta o mapa adecuadamente e obtén unha idea bastante precisa dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio do imperio inca sinalando o nome de moitos deles.	Interpreta o mapa adecuadamente, obtén unha idea bastante precisa dos actuais países de América que se corresponden cos territorios baixo o dominio do imperio inca sinalando o nome de todos ou a maioría deles.	T. 12	P. 253 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.9 Interpreta un fragmento da Brevisima destrución das Indias de Bartolomé das Casas e o empela para ampliar coñecementos sobre a explotación e o maltrato ao que os conquistadores españois someteron á poboación indíxena.	Identifica o tema do texto e ten dificultades para relacionalo co suceso histórico que describe amosando falta de coñecementos do período no que se contextualiza o texto.	Identifica o tema do texto e relaciónao co suceso histórico que describe sinalando a explotación e maltrato padecido pola poboación indíxena no período correspondente ao texto.	Identifica o tema do texto e relaciónao co suceso histórico que describe, comenta a explotación e maltrato padecido pola poboación indíxena no período correspondente ao texto e valora positivamente a mensaxe do autor.	Identifica o tema do texto e relaciónao co suceso histórico que describe, comenta a explotación e maltrato padecido pola poboación indíxena no período correspondente ao texto, valora positivamente a mensaxe do autor e diferenza as actitudes e modos de pensar de Bartolomé das Casas e dos conquistadores.	T. 12	P. 255 A. 02	Sociais e cívicas
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.10 Identifica as características da organización da sociedade colonial identificando os seus diferentes grupos sociais e as desigualdades sociais existentes neste contexto social.	Identifica de forma illada algunha característica da sociedade colonial e sinala o nome dalgún dos grupos sociais que a integraban.	Sinala as principais características da organización da sociedade colonial e describe de forma concisa os grupos sociais que a integraban.	Describe de forma adecuada a organización da sociedade colonial e caracteriza os grupos sociais que a integraban sinalando algunhas desigualdades ou inxustizas da sociedade colonial.	Describe de forma detallada a organización da sociedade colonial e caracteriza os grupos sociais que a integraban e explica as desigualdades ou inxustizas máis relevantes da sociedade colonial	T. 12	P. 255 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.11 Describe o traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda a partir da observación dunha ilustración.	Identifica nunha ilustración algunha particularidade do traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda sen chegar a comprender nin a describir con claridade que era unha encomenda e cales eran as actividades que se desenvolvían nela.	Identifica nunha ilustración as particularidades do traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda e esboza unha explicación breve sobre algúns aspectos da encomenda e das condicións de vida dos indíxenas que traballaban nela.	Identifica nunha ilustración as particularidades do traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda, obtén unha visión de conxunto das condicións de vida da poboación indíxena e explica brevemente diferentes aspectos das tarefas agrícolas nunha encomenda.	Identifica nunha ilustración as particularidades do traballo e a vida cotiá dun indíxena nunha encomenda, obtén unha visión de conxunto das condicións de vida da poboación indíxena e explica con detalle as tarefas económicas realizadas nunha encomenda.	T. 12	P. 255 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.12 Describe detalladamente os efectos da chegada de metais preciosos á Península no século XVI analizando a correlación entre aumento da chegada de metais preciosos e a alza de prezos a partir do estudo de diversos tipos de documentos.	Indica de forma descontextualizada que a chegada de metais preciosos supuxo a alza dos prezos e amosa unha baixa comprensión das causas desta correlación e dos efectos da alza dos prezos sobre os reinos hispánicos.	Sinala que a chegada de metais preciosos supuxo a alza dos prezos e esboza unha breve explicación sobre as causas desta correlación e dos efectos da alza dos prezos sobre os reinos hispánicos.	Describe como a chegada de metais preciosos supuxo a alza dos prezos axudándose dun gráfico, describe a causas da correlación entre chegada de metais preciosos e suba de prezos e analiza o impacto negativo que produciu a suba de prezos.	Describe con detalle como a chegada de metais preciosos supuxo a alza dos prezos analizando con precisión un gráfico no que se expón esta correlación, describe con detalle as causas da correlación entre chegada de metais preciosos e suba de prezos e analiza o impacto negativo que produciu a suba de prezos.	T. 12	P. 257 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.13 Explica as repercusións e consecuencias que supuxo a "revolución dos prezos" do século XVI nos reinos hispánicos.	Describe de forma imprecisa e sen empregar o léxico adecuado as repercusións e consecuencias negativas que supuxo a "revolución dos prezos" sen identificar a consecuencias que tivo para cada un dos grupos sociais afectados.	Describe, empregando un léxico adecuado, algunhas das repercusións e consecuencias negativas que supuxo a "revolución dos prezos" para os grupos sociais perjudicados e sinala que os comerciantes e os prestamistas se viron beneficiados por esta revolución.	Explica, de forma detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo a "revolución dos prezos" para as clases populares e a nobreza, insiste no empobrecemento das clases populares e sinala que os comerciantes e os prestamistas se viron beneficiados por esta revolución.	Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, as repercusións e consecuencias negativas que supuxo a "revolución dos prezos" para as clases populares e a nobreza, insiste no empobrecemento das clases populares e comenta como os comerciantes e os prestamistas se viron beneficiados por esta revolución.	T. 12	P. 257 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.14 Interpreta e compara textos e fontes históricas de diversos autores ou procedencia como fonte de coñecemento histórico para analizar e reflexionar sobre a personalidade de Felipe II e como influíu no seu reinado e na chamada lenda negra de Felipe II.	Identifica os textos como históricos e recoñece que tratan da personalidade de Felipe II sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin do seu valor histórico nin a reflexionar sobre as características da personalidade de Felipe II e o seu impacto sobre o seu reinado.	Explica brevemente o contido dos textos e as fontes consultadas e esboza unha explicación sobre o que estas fontes sinalan sobre a personalidade de Felipe II e os impactos no seu reinado e na chamada lenda negra sen valorar a información obtida nin expor conclusións sobre ela.	Explica adecuadamente o contido dos textos e as fontes consultadas e describe o que estas fontes sinalan sobre a personalidade de Felipe II e os impactos no seu reinado e na chamada lenda negra expondo algunha valoración persoal pouco elaborada sobre a información obtida.	Explica con certo grao de detalle o contido dos textos e as fontes consultadas e describe o que estas fontes sinalan sobre a personalidade de Felipe II e os impactos no seu reinado e na chamada lenda negra expondo opinións persoais argumentadas e extraendo as súas propias conclusións sobre o tema de análise proposta.	T. 12	P. 259 A. 03 Relato e interpretación.	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.15 Completa unha táboa establecendo as consecuencias da colonización de América nos diferentes ámbitos da sociedade, a economía, a política e a cultura tanto en Europa como en América.	Completa unha táboa sobre as consecuencias da colonización de América tanto en Europa como en América cometendo erros frecuentes ou deixando entradas sen completar.	Completa unha táboa sobre as consecuencias da colonización de América tanto en Europa como en América con algún erro ocasional.	Completa correctamente unha táboa sobre as consecuencias da colonización de América tanto en Europa como en América.	Completa correctamente unha táboa sobre as consecuencias da colonización de América tanto en Europa como en América e emprégaa para sintetizar e memorizar coñecementos sobre o tema propostos.	T. 12	P. 259 A. 02 Organiza a información	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.16 Analiza e caracteriza a situación dos pobos indíxenas americanos e os efectos demográficos da colonización de América que perduran na actualidade a partir do estudo de diversos tipos de documentos.	Indica de forma descontextualizada que a colonización de América tivo consecuencias demográficas e sociais sobre a poboación indíxena que aún perduran na actualidade, coñece algúns dos problemas da poboación indíxena e sinala o nome dalgún pobo indíxena na actualidade.	Describe de forma concisa os problemas da poboación indíxena de América sinalando por que moitos deles teñen a súa orixe na colonización de América, describe de forma incompleta algunhas reivindicacións da poboación indíxena e sinala o nome das pobos indíxenas actuais.	Describe adecuadamente os problemas da poboación indíxena de América explicando por que moitos deles teñen a súa orixe na colonización de América, describe as reivindicacións máis importantes da poboación indíxena e sinala o nome das pobos indíxenas actuais localizando os países nos que se concentra cada pobo indíxena.	Describe con detalle os problemas da poboación indíxena de América explicando por que moitos deles teñen a súa orixe na colonización de América, analiza e valora as reivindicacións máis importantes da poboación indíxena e sinala o nome das pobos indíxenas actuais localizando os países nos que se concentra cada pobo indíxena e o número aproximado de membros de cada pobo.	T. 12	P. 260 A. 04 Traballo colaborativo	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.17 Recrea nun texto breve e con axuda dun cuestionario a realización dunha viaxe a América dun sacerdote español no século XVII.	Redacta un texto sobre a realización dunha viaxe a América dun sacerdote español no século XVII pouco estruturado e sen responder algunhas das preguntas propostas na actividade.	Redacta correctamente un texto breve no que responde de forma imprecisa as preguntas propostas na actividade sobre a realización dunha viaxe a América dun sacerdote español no século XVII.	Redacta correctamente un texto dunha extensión media no que responde de forma adecuada as preguntas propostas na actividade sobre a realización dunha viaxe a América dun sacerdote español no século XVII.	Redacta correctamente un texto extenso sobre a realización dunha viaxe a América dun sacerdote español no século XVII respondiendo a todas as cuestións propostas na actividade e amosando un coñecemento exhaustivo do tema proposto.	T. 15	P. 309 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.12. Entender os procesos de conquista e colonización, e as súas consecuencias. Est. Apr. XHB3.12.3. Sopesa interpretacións conflitivas sobre a conquista e a colonización de América.	3.12.3.18 Analiza e caracteriza a integración das sociedades indíxenas americanas en ritos e crenzas católicas a partir do estudo de diversos tipos de fontes de información.	Indica de forma descontextualizada que as sociedades indíxenas americanas integraron ritos e crenzas católicas na súa cultura sen ofrecer ningún tipo de explicación ao respecto.	Describe de forma concisa a integración das sociedades indíxenas americanas en ritos e crenzas católicas apoiándose de forma ocasional no comentario dunha pintura e na información que ofrece unha páxina web.	Describe adecuadamente a integración das sociedades indíxenas americanas en ritos e crenzas católicas xustificando e argumentando as súas respostas con axuda da información obtida da análise dunha pintura e dunha páxina web.	Describe con detalle a integración das sociedades indíxenas americanas en ritos e crenzas católicas, xustifica e argumenta as súas respostas con axuda da información obtida da análise dunha pintura e dunha páxina web e realiza achegas ou expón opinións persoais sobre o tema proposto.	T. 15	P. 316 A. 06 Pasado e presente	Sentido de iniciativa e espírito empresarial
Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa. Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".	3.13.1.1 Recoñece e describe as principais diferenzas entre o luteranismo e o calvinismo.	Sinala unha ou dos diferenzas entre o luteranismo e o calvinismo sen explicalas nin describilas.	Sinala a maioría das principais diferenzas e similitudes entre o luteranismo e o calvinismo sen explicalas nin describilas.	Explica brevemente a maioría das principais diferenzas e similitudes entre o luteranismo e o calvinismo	Explica as principais diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o calvinismo e extrae conclusións propias ao respecto.	T. 09	P. 197 A. 07	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa. Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".	3.13.1.2. Elabora un esquema sobre a división relixiosa de Europa na Idade Moderna a partir da observación dun mapa e compara esta división coa distribución das áreas de influencia de cada relixión na Europa actual.	Elabora un esquema incompleto ou con algúns erros sobre a división relixiosa de Europa na Idade Moderna a partir da observación dun mapa.	Elabora correctamente un esquema sobre a división relixiosa de Europa na Idade Moderna a partir da observación dun mapa.	Elabora correctamente un esquema sobre a división relixiosa de Europa na Idade Moderna a partir da observación dun mapa e sinala brevemente como na actualidade se mantén esta división relixiosa en Europa.	Elabora correctamente un esquema sobre a división relixiosa de Europa na Idade Moderna a partir da observación dun mapa e sinala brevemente como na actualidade se mantén esta división relixiosa en Europa.	T. 09	P. 197 A. 09	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa. Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".	3.13.1.3 Indica as principais diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o protestantismo.	Sinala unha ou dos diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o protestantismo sen explicalas nin describilas.	Sinala a maioría das principais diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o protestantismo sen explicalas nin describilas.	Explica brevemente a maioría das principais diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o protestantismo	Explica as principais diferenzas e similitudes entre o catolicismo e o protestantismo e extrae conclusións propias ao respecto.	T. 09	P. 199 A. 04	Aprender a aprender.
Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa. Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".	3.13.1.4 Reflexiona e explica a partir da lectura dos contidos do tema en que consiste a intolerancia e a tolerancia explicando con cal de ambas as dúas condutas nos identificamos máis.	Explica de forma incompleta e con algunhas incorreccións en que consisten a tolerancia e a intolerancia e non achega valoracións ou opinións con respecto a este tema.	Explica de forma breve e adecuada en que consisten a tolerancia e a intolerancia e non achega valoracións ou opinións con respecto a este tema.	Explica de forma breve e adecuada en que consisten a tolerancia e a intolerancia e esboza brevemente algunha opinión con respecto á tolerancia e a intolerancia no seu propio carácter ou conduta.	Explica de forma detallada en que consisten a tolerancia e a intolerancia e razoa con claridade e argumentos con respecto á tolerancia e a intolerancia no seu propio carácter ou conduta..	T. 09	P. 199 A. 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.5 Analiza un mapa histórico sobre a división relixiosa da Europa moderna sinalando as áreas de influencia das diferentes relixións neste período e de cidades importantes de cada área de influencia das distintas relixións.</p>	<p>Recoñece de forma moi vaga o tema do mapa e necesita soporte docente ou dun compañeiro para interpretar o mapa e realizar as actividades propostas.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa moderna sinalando algunha das áreas de influencia das diferentes relixións neste período.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa moderna sinalando as áreas de influencia das diferentes relixións neste período e localizando algunha cidade europea importante no mapa.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa moderna sinalando as áreas de influencia das diferentes relixións neste período e localizando de forma precisa as principais cidades europeas deste período.</p>	T. 09	P. 201 A. 02. Espazo e tempo	Dixital.
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.6 Describe o papel do luteranismo na orixe das guerras nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I a partir da lectura dun fragmento do Diario de Carlos I.</p>	<p>Le o texto proposto cun grao de comprensión lectora baixo e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara da relación existente entre o luteranismo e a guerra nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I.</p>	<p>Comprende o texto proposto de forma aproximada e relaciona o seu contido de forma imprecisa coas guerras nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I e o auxe do luteranismo.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema establecendo con claridade o papel do luteranismo nas guerras nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema e amplía coñecementos a partir da súa lectura analizando con detemento o papel do luteranismo nas guerras nos Estados alemáns durante o reinado de Carlos I.</p>	T. 12	P. 249 A. 02	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.7 Redacta un texto explicativo detallado no que describe a guerra dos Trinta Anos e as causas polas que se implicou a monarquía hispánica neste conflito.</p>	<p>Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a guerra dos Trinta Anos e sinala de forma errónea ou imprecisa as causas polas que se implicou a monarquía hispánica neste conflito.</p>	<p>Identifica e describe brevemente a guerra dos Trinta Anos sinalando de forma concisa a orixe política deste enfrontamento e establecendo as causas polas que se implicou a monarquía hispánica neste conflito.</p>	<p>Identifica e describe adecuadamente a guerra dos Trinta Anos explicando a orixe político deste enfrontamento e establecendo as causas polas que se implicou a monarquía hispánica neste conflito.</p>	<p>Identifica e describe con detalle a guerra dos Trinta Anos, explica a orixe deste enfrontamento, establece as causas polas que se implicou a monarquía hispánica neste conflito e sinala como repercutiu este conflito na monarquía hispánica.</p>	T. 13	P. 267 A. 01	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.8 Emprega un texto histórico do conde duque de Olivares e os contidos do tema como fontes de coñecemento histórico para describir en que consistiu a Unión de Armas.</p>	<p>Identifica un texto como histórico e recoñece vagamente o seu tema sen chegar a alcanzar unha comprensión clara do seu contido nin a conseguir relacionalo cos contidos traballados no tema.</p>	<p>Identifica un texto como histórico, comprende de forma aproximada o seu contido e relaciónao de forma imprecisa con algún coñecemento traballado no tema para describir de forma concisa en que consistiu a Unión de Armas.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor e relaciona o tema de fragmento con algúns contidos ou coñecementos previos desenvolto no tema para describir de forma adecuada en que consistiu a Unión de Armas.</p>	<p>Le un texto histórico de forma comprensiva, identifica o seu autor, relaciona o tema de fragmento cos contidos previos desenvolto no tema para describir en que consistiu a Unión de Armas valorando as causas e repercusións desta Unión de Armas.</p>	T. 13	P. 267 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.9 Describe as perdas territoriais en Europa do imperio hispánico durante o século XVII a partir da análise e interpretación dun mapa.</p>	<p>Sinala que a monarquía hispánica perde territorios no século XVII sen identificar claramente os territorios perdidos nin a cronoloxía destas perdas.</p>	<p>Identifica de forma aproximada os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII e establece que Francia se ve beneficiada por tales perdas.</p>	<p>Identifica de forma aproximada os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, sinala de forma orientativa a cronoloxía na que se perden estes territorios e establece que Francia se ve beneficiada por tales perdas.</p>	<p>Identifica de forma aproximada os territorios que perde a monarquía hispánica no século XVII, sinala de forma bastante precisa a cronoloxía na que se perden estes territorios e explica como Francia se ve beneficiada por tales perdas.</p>	T. 13	P. 267 A. 04	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.10 Realiza unha pequena investigación ou procura de información sobre a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa de Austria e os resultados desta alianza trala morte de Calos II.</p>	<p>Segue instrucións ou pautas do docente de forma mecánica á hora de buscar información sobre a voda de Luís XIV coa infanta María Teresa.</p>	<p>Localiza de forma autónoma información básica sobre a voda de Luís XIV con María Teresa de Austria sinalando os motivos polos que se produciu este enlace.</p>	<p>Localiza de forma autónoma información básica e algúns detalles sobre a voda de Luís XIV con María Teresa de Austria, sinala os motivos polos que se produciu este enlace e identifica que este enlace supuxo anos máis tarde a chegada ao trono español de Felipe V.</p>	<p>Localiza de forma autónoma información básica e algúns detalles sobre a voda de Luís XIV con María Teresa de Austria, explica con certo grao de detalle os motivos polos que se produciu este enlace e describe como este enlace supuxo anos máis tarde a chegada ao trono español de Felipe V.</p>	T. 13	P. 267 A. 06	Dixital

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.11 Redacta un texto explicativo detallado caracterizando os conflitos relixiosos na Europa do século XVII.</p>	<p>Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre os conflitos relixiosos na Europa do século XVII sinalando de forma imprecisa as orixes ou causas destes conflitos.</p>	<p>Identifica e describe brevemente e con corrección os conflitos relixiosos na Europa do século XVII explicando de forma concisa as orixes ou causas destes conflitos.</p>	<p>Identifica e describe adecuadamente os conflitos relixiosos na Europa do século XVII diferenciando e explicando as principais causas e factores que deron orixe a estes conflitos e sinalando cal destes enfrontamentos foi o máis grave.</p>	<p>Identifica e describe con detalle os conflitos relixiosos na Europa do século XVII diferenciando e analizando as principais causas e factores que deron orixe a estes conflitos e explicando brevemente e de forma razoada cal destes enfrontamentos foi o máis grave.</p>	T. 14	P. 283 A. 02	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.12 Identifica a divisións relixiosas existentes na Europa do século XVII e expresa unha opinión persoal sobre como está división relixiosa contribuíu á existencia de conflitos en Europa.</p>	<p>Identifica de forma incompleta as principais relixións existentes na Europa do século XVII sen chegar a establecer ningún tipo de relación ente esta división relixiosa e a existencia de conflitos en Europa.</p>	<p>Describe de forma moi concisa as divisións relixiosas existentes na Europa do século XVII e sinala que esta división relixiosa favoreceu a existencia de conflitos sen xustificar nin argumentar o seu afirmación.</p>	<p>Describe adecuadamente as divisións relixiosas existentes na Europa do século XVII e explica de forma breve e argumentos simples como esta división relixiosa favoreceu a existencia de conflitos.</p>	<p>Describe adecuadamente as divisións relixiosas existentes na Europa do século XVII e explica con precisión e argumentos elaborados como esta división relixiosa favoreceu a existencia de conflitos.</p>	T. 14	P. 291 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.13 Recoñece e describe as concepcións do poder político e da economía que se enfrontaron no século XVII analizando as causas deste enfrontamento.</p>	<p>Amosa dificultades de comprensión dos contidos do tema e non é capaz de sinalar con claridade as concepcións do poder político e da economía que se produciron no século XVII.</p>	<p>Sinala o enfrontamento existente entre os Estados-nación e os imperios, por unha parte, e entre a burguesía e a aristocracia sen detallar as súas causas.</p>	<p>Describe brevemente o enfrontamento existente entre os Estados-nación e os imperios, por unha parte, e entre a burguesía e a aristocracia amosando unha comprensión adecuada de ambos os dous enfrontamentos.</p>	<p>Describe con certo grao de detalle o enfrontamento existente entre os Estados-nación e os imperios, por unha parte, e entre a burguesía e a aristocracia amosando unha comprensión precisa de ambos os dous enfrontamentos.</p>	T. 14	P. 291 A. 03	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.14 Explica as consecuencias que supuxo a Paz de Westfalia respecto ao mapa político de Europa e a concepción da liberdade relixiosa.</p>	<p>Describe de forma imprecisa e sen empregar o léxico adecuado algún dos cambios que se produciu no mapa político de Europa trala Paz de Westfalia.</p>	<p>Describe, empregando un léxico adecuado, os cambios máis relevantes do mapa político de Europa trala Paz de Westfalia e sinala que tras este acordo se produciu un progreso da idea de liberdade e tolerancia relixiosa.</p>	<p>Explica adecuadamente os cambios máis relevantes do mapa político de Europa trala Paz de Westfalia, comenta brevemente o predomino dos Estados-nación e das monarquías absolutistas e sinala que tras este acordo se produciu un progreso da idea de liberdade e tolerancia relixiosa.</p>	<p>Explica, de forma precisa, detallada e empregando o léxico adecuado, os cambios máis relevantes do mapa político de Europa trala Paz de Westfalia, describe con detalle o predomino dos Estados-nación e das monarquías absolutistas e comenta como tras este acordo se produciu un progreso da idea de liberdade e tolerancia relixiosa.</p>	T. 14	P. 291 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.15 Analiza un mapa histórico sobre a división relixiosa da Europa do século XVII e axúdase del para caracterizar o desenvolvemento e as causas do conflito iniciado en Bohemia en 1618.</p>	<p>Recoñece de forma moi vaga o tema do mapa e necesita soporte docente ou dun compañeiro para interpretar o mapa e realizar as actividades propostas.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa do século XVII sinalando algunha das áreas de influencia das diferentes relixións neste período e as causas do conflito iniciado en Bohemia en 1618.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa do século XVII sinalando as áreas de influencia das diferentes relixións neste período, describe as causas do conflito iniciado en Bohemia en 1618 e esboza unha breve explicación sobre o desenvolvemento do conflito.</p>	<p>Interpreta o mapa sobre a división relixiosa da Europa do século XVII sinalando as áreas de influencia das diferentes relixións neste período, caracteriza as causas do conflito iniciado en Bohemia en 1618 e explicación con detalle o desenvolvemento do conflito e a súa posterior retomación.</p>	T. 14	P. 293 A. 01	Comunicación lingüística
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.16 Redacta un texto explicativo detallado no que describe a guerra entre Francia e os Habsburgo e as súas causas.</p>	<p>Esboza unha explicación incompleta e pouco detallada sobre a guerra entre Francia e os Habsburgo sinalando de forma errónea ou imprecisa causas deste conflito.</p>	<p>Identifica e describe brevemente a guerra entre Francia e os Habsburgo sinalando de forma concisa a orixe político deste enfrontamento e establecendo que a intervención de Francia no conflito non foi por motivos políticos.</p>	<p>Identifica e describe adecuadamente a guerra entre Francia e os Habsburgo explicando a orixe política deste enfrontamento e establecendo que a intervención de Francia no conflito non foi por motivos políticos.</p>	<p>Identifica e describe con detalle a guerra entre Francia e os Habsburgo, explica a orixe político deste enfrontamento, establece que a intervención de Francia no conflito non foi por motivos políticos e sinala como concluíu o conflito.</p>	T. 14	P. 293 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.13. Coñecer trazos das políticas internas e as relacións exteriores dos séculos XVI e XVII en Europa.</p> <p>Est. Apr. XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".</p>	<p>3.13.1.17 Caracteriza con detalle as causas que fixeron da guerra dos Trinta Anos unha guerra tan prolongada e explica as consecuencias do conflito sobre a poboación europea.</p>	<p>Sinala que a guerra durou trinta anos e que lle afectou negativamente á poboación sen achegar máis datos nin describir as consecuencias do conflito.</p>	<p>Indica que a guerra foi moi prolongada debido á gran cantidade de recursos que se empregaron nela e explica brevemente como empobreceu a poboación europea e as finanzas dos Estados en conflito.</p>	<p>Indica que a guerra foi moi prolongada debido á gran cantidade de recursos que se empregaron nela, describe brevemente cales foron os custos da guerra e caracteriza como empobreceu a poboación europea e as finanzas dos Estados en conflito.</p>	<p>Comenta que a guerra foi moi prolongada debido á gran cantidade de recursos que se empregaron nela, describe cales foron os custos da guerra e caracteriza como empobreceu a poboación europea e as finanzas dos Estados en conflito e como paralizou o conxunto da economía europea.</p>	<p>T. 14</p>	<p>P. 293 A. 04</p>	<p>Aprender a aprender</p>

4. CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA SUPERAR A MATERIA

TEMA D. O ESCENARIO FÍSICO DAS ACTIVIDADES HUMANAS

- Localizar no mapa as grandes unidades do relevo terrestre.
- Coñecer os mares, as illas e as penínsulas do litoral europeo.
- Identificar os macizos e as montañas novas de Europa e describir como son os seus relevos.
- Coñecer e localizar no mapa as unidades de relevo e os ríos de España.
- Explicar as particularidades do relevo español.
- Recoñecer as características do litoral español.
- Identificar as principais zonas climáticas da Terra e as súas correspondentes paisaxes.
- Localizar no mapa as costas e as unidades de relevo traballadas no tema.
- Reflexionar sobre as relacións existentes entre clima, paisaxe e actividades humanas.
- Identificar as paisaxes de Europa e de España.
- Utilizar o atlas e outras fontes de información cartográfica.
- Valorar a diversidade de paisaxes que forman o noso patrimonio natural.

TEMA 1. A ORGANIZACIÓN POLÍTICA DAS SOCIEDADES

- Recoñecer as principais competencias e funcións do Estado.
- Definir o que é un Estado e comparar os elementos dos Estados democráticos e os non democráticos.
- Explicar en que consiste a globalización e como afectou aos Estados.
- Identificar as funcións que, segundo a división de poderes, exercen as diferentes institucións nos réxime de mocráticos.
- Valorar a importancia da Constitución dentro dos Estados democráticos.
- Caracterizar os municipios e as provincias, e a súa función administrativa no territorio español.
- Coñecer as organizacións supranacionais máis importantes.
- Valorar o papel que exercen as Organizacións non Governamentais na sociedade actual e recoñecer as máis destacadas.
- Coñecer a organización territorial de España.
- Buscar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.

TEMA 2. A ORGANIZACIÓN ECONÓMICA DAS SOCIEDADES

- Describir os trazos xerais da actividade económica identificando os factores de produción e os axentes económicos.
- Explicar en que consiste a produción de bens e pór algúns exemplos de bens de produción e de consumo.
- Reflexionar sobre as repercusións da sobreexplotación dos recursos naturais.
- Caracterizar como a oferta e a demanda regulan o funcionamento do mercado.
- Valorar a relevancia económica da publicidade e o impacto sobre as propias pautas de consumo.
- Comprobar que saben definir algúns conceptos relacionados co mercado laboral.
- Explicar o que son os ciclos económicos e cal é o seu funcionamento.
- Procurar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.
- Describir unha crise económica e relacionala cos ciclos económicos.
- Reflexionar sobre as repercusións sociais e económicas das crises económicas.
- Analizar información económica dun xornal.

TEMA 3. A AGRICULTURA, A GANDARÍA, A PESCA E A SILVICULTURA

- Identificar os condicionantes físicos da agricultura.
- Recoñecer os sistemas de cultivo que se practican no mundo.
- Coñecer a distribución xeográfica da agricultura de subsistencia e mais da agricultura de mercado.
- Coñecer os diferentes tipos de agricultura de subsistencia.
- Explicar o que son os obxectivos da agricultura de mercado e os medios cos cales conta por conseguilos.
- Recoñecer e saber localizar no mapa os diferentes tipos de gandaría que se practican no mundo.
- Comparar entre si a pesca tradicional e a pesca industrial.
- Coñecer os principais caladoiros de pesca do mundo.
- Explicar en que consiste a explotación forestal.
- Identificar as principais masas boscosas do mundo.
- Explicar en que consiste a explotación sostible dos recursos.
- Describir as paisaxes agrarias de España.

TEMA 4. A MINARÍA, A ENERXÍA E A CONSTRUCCIÓN

- Comprender o que é unha materia primeira e a súa importancia.
- Identificar e clasificar os diferentes tipos de materias primeiras.
- Recoñecer diferentes tipos de explotacións e recursos mineiros.
- Describir as características das fontes de enerxía tradicionais.
- Coñecer as vantaxes e os inconvenientes das fontes de enerxía alternativas máis importantes.
- Describir as actividades relacionadas coa construción e a evolución do sector en España a partir da análise de gráficas.
- Procurar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.
- Comprender en que consistiu a burbulla inmobiliaria e as súas repercusións.
- Investigar sobre un problema ambiental no propio contorno inmediato ou na Comunidade Autónoma.

TEMA 5. A INDUSTRIA

- Comprender en que consiste a actividade industrial e cales son os elementos do proceso industrial.
- Clasificar unha serie de industrias segundo o destino dos produtos fabricados.
- Recoñecer os elementos que forman parte do proceso industrial.
- Explicar a división técnica e social do traballo.
- Describir, comparar e situar cronoloxicamente as tres revolucións industriais.
- Tomar conciencia das inxustizas e infraccións dos dereitos humanos en diferentes contextos históricos e xeográficos dentro do contexto da actividade industrial
- Procurar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.
- Identificar os factores que determinan a localización da industria.
- Caracterizar a actividade industrial en España.

TEMA 6. OS SERVIZOS, A COMUNICACIÓN E A INNOVACIÓN

- Describir os trazos xerais do sector terciario e recoñecer as principais actividades deste sector económico.
- Recoñecer as diferentes submodalidades do sector terciario: terciario banal e terciario superior.
- Clasificar correctamente as actividades terciarias en función do servizo que prestan e do mercado ao cal se dirixen.
- Describir a evolución e a importancia da educación e a sanidade en España como servizos.
- Valorar as principais repercusións sociais, económicas e culturais da tecnoloxía e os medios de comunicación ao mundo actual.

Procurar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.
Comprender a importancia da investigación, o desenvolvemento e a innovación para o desenvolvemento económico dun país.
Utilizar adecuadamente as redes sociais para se relacionar.
Reflexionar sobre a importancia social e cultural da Wikipedia.
Elaborar diferentes tipos de mensaxes e documentos publicitarios.

TEMA 7. OS TRANSPORTES E O TURISMO

Coñecer as vantaxe e os inconvenientes dos diferentes medios de transporte terrestre, marítimo e aéreo.
Indicar a función dos diferentes medios de transporte.
Interpretar gráficos e táboas de datos sobre os transportes e o turismo.
Caracterizar a revolución dos transportes e o concepto de redes do transporte.
Comprender o impacto económico do turismo e as súas implicacións sociais e culturais.
Identificar e valorar aspectos negativos e positivos do turismo.
Localizar xeograficamente os principais núcleos turísticos do mundo.
Describir o proceso de transporte e comercialización dun produto agrario.
Reflexionar sobre a utilidade da taxa turística.
Caracterizar os transportes e o turismo de España.
Reflexionar e valorar os aspectos positivos e negativos da aplicación da taxa turística.

TEMA 8. AS ACTIVIDADES COMERCIAIS E OS FLUXOS DE INTERCAMBIO

Coñecer os elementos que interveñen nas actividades comerciais.
Explicar as características do comercio interior e do comercio exterior, así como as diferenzas entre a balanza comercial e a balanza de pagamentos.
Coñecer os grandes bloques comerciais do mundo.
Explicar os diferentes tipos de fluxos comerciais que se producen a escala planetaria.
Procurar información en fontes de consulta alternativas ao libro de texto.
Comprender o que é o consumo responsable e valorar as propias pautas de consumo.
Analizar a débeda externa e as súas repercusións sobre os países pobres.
Caracterizar o comercio interior e exterior en España.

TEMA 9. O NACEMENTO DO MUNDO MODERNO

Comprender os factores políticos e económicos que propiciaron a superación da Idade Media e o inicio da Idade Moderna.
Recoñecer as características fundamentais do pensamento humanista.
Valorar a relevancia de Erasmo de Rotterdam e o eramismo na conformación do pensamento humanista.
Entender o funcionamento dun obradoiro de impresión durante o século XVI.
Valorar a importancia que tivo a imprenta na difusión do pensamento humanista.
Entender os argumentos en que se baseaba a crítica de Martín Lutero contra a Igrexa católica.
Distinguir as características das principais doutrinas reformistas: a luterana, a calvinista e a anglicana.
Comprender as medidas que impulsou a Igrexa católica para frear a expansión do protestantismo.
Discernir as diferenzas entre o pensamento católico e o protestante.

TEMA 10. O RENACEMENTO, UNHA NOVA CONCEPCIÓN DA ARTE

Comprender as características principais do novo espírito do Renacemento a partir da análise de varias manifestacións artísticas daquel período.

Relacionar as actividades culturais da familia Medici co contexto social e económico da Florencia dos séculos XV e XVI.

Identificar as características e os artistas principais da arquitectura, pintura e escultura da Italia do Renacemento.

Recoñecer os elementos característicos da arquitectura italiana do Renacemento a partir dun exemplo emblemático: a basílica de San Pedro de Roma.

Entender as técnicas que utilizaron os pintores renacentistas para dar profundidade ás súas obras.

Relacionar as manifestacións pictóricas alemás e flamengas co contexto social e relixioso de cada territorio.

Distinguir as características específicas da pintura do Greco e da arquitectura e escultura españolas do Renacemento.

Analizar unha pintura como obra artística.

TEMA 11. A ÉPOCA DOS GRANDES DESCUBRIMENTOS XEOGRÁFICOS

Entender en que consistiu a Unión dinástica entre os Reis Católicos.

Comprender a orientación da política interior e exterior dos Reis Católicos.

Diferenciar a organización das coroas de Castela e Aragón.

Coñecer e comprender as motivacións dos Reis Católicos por forzar a unidade relixiosa nos seus reinos e as consecuencias sociais que comportou este proceso.

Comprender a política económica das coroas de Castela e Aragón.

Describir as consecuencias da Sentenza Arbitral de Guadalupe.

Enumerar as causas dos grandes descubrimentos xeográficos.

Identificar os adiantos técnicos que permitiron as grandes expedicións.

Recoñecer os personaxes protagonistas das grandes expedicións marítimas.

Explicar o proxecto de Cristovo Colón e establecer as diferenzas entre os seus plans e a realidade.

Describir as rutas e as descubertas das viaxes de Colón.

Resumir as características da organización social, económica e política dos pobos precolombinos.

TEMA 12. O AUXE DO IMPERIO DOS AUSTRIAS

Identificar a herdanza territorial que recaeu en Carlos I.

Explicar a forma de gobernar e conservar o imperio de Filipe II.

Entender os problemas e os conflitos que tiveron que afrontar Carlos I e Filipe II, especialmente as revoltas das Xermanías e dos Comuneiros.

Recoñecer os territorios percorridos durante a primeira volta ao mundo.

Valorar criticamente a forma de explotación do continente americano e as súas repercusións sobre a poboación indíxena.

Relacionar os diversos procesos que, combinados, provocaron a revolución dos prezos durante o século XVI e o xeito en como esta afectou á poboación.

Identificar as causas que fixeron entrar o imperio hispánico en decadencia.

Entender en que consiste unha creba financeira.

Comprender os diversos factores que propiciaron unha crise demográfica e económica na Castela do século XVII.

Entender as consecuencias da expulsión dos mouriscos a varios niveis.

Describir as características da sociedade estamental do século XVII.

TEMA 13. A DECADENCIA DO IMPERIO DOS AUSTRIAS

Recoñecer as institucións de goberno do territorio español durante a Idade Moderna e indicar que funcións tiña cada unha delas.

Explicar a evolución da poboación e a economía española ao longo dos séculos XVI e XVII.

Entender as causas do declive do imperio hispánico no século XVII.
Identificar os reis e os validos da España do século XVII.
Describir a Guerra dos Trinta Anos, prestando especial atención ás súas causas e ás súas repercusións no territorio español..
Describir as causas das revoltas do ano 1640.
Analizar gráficos sobre a evolución da poboación nos reinos hispánicos e europeos durante o século XVII.
Describir polo miúdo os problemas económicos dos reinos hispánicos no século XVII.
Caracterizar a organización social e a vida cotiá na España do século XVII.
Interpretar textos literarios sobre a vida picaresca no século XVII.
Analizar e explicar unha película histórica a partir dun guión.

TEMA 14. A EUROPA DO SÉCULO XVII

Recoñecer as transformacións da economía europea do século XVII.
Detectar os principios ideolóxicos e as institucións da monarquía absoluta.
Comprender correctamente a teoría económica do mercantilismo.
Entender os principios ideolóxicos do absolutismo a partir dunha recreación dun día cotián na corte de Luís XIV.
Comprender en que consistía o parlamentarismo e os motivos polos cales este sistema se opuña ao absolutismo.
Entender o funcionamento do parlamentarismo inglés.
Relacionar os conflitos relixiosos e políticos da Europa do século XVII.
Analizar as consecuencias que comportou a Paz de Westfalia.
Relacionar os diversos conflitos que estalaron en Europa para explicar por que unha guerra se puido prolongar durante trinta anos.
Comentar e comparar dous textos históricos que defendían, respectivamente, o absolutismo e o parlamentarismo.
Procurar información sobre a orixe do Día de Acción de Grazas.
Debater e razoar sobre o fenómeno da guerra, as súas causas e as súas repercusións.

TEMA 15. A CIENCIA E A ARTE DO BARROCO

Identificar os novos métodos de investigación e os adiantos científicos como factores desencadeantes dunha nova ciencia ao século XVII.
Recoñecer a importancia da figura de Galileo Galilei na historia da ciencia e os motivos polos cales foi xulgado pola Igrexa.
Entender os principios da revolución copernicana.
Razoar correctamente sobre as circunstancias políticas e relixiosas que explican a estética do movemento barroco.
Detallar as características da arquitectura e a escultura do barroco europeo.
Observar e identificar as características construtivas da arquitectura e escultura aos reinos hispánicos.
Recoñecer as características compositivas xerais da pintura barroca europea e diferenciar as escolas italiana, francesa e flamenga.
Sinalar as características compositivas da pintura holandesa e identificar os seus principais autores.
Recoñecer as particularidades dos principais artistas do século de Ouro da pintura española.
Diferenciar e comparar as características da arte renacentista e barroca.

5. DISTRIBUCIÓN TEMPORAL DAS UNIDADES DIDÁCTICAS

Primeiro Trimestre: setembro –outubro

INTRODUCCIÓN Á XEOGRAFÍA

1. A Xeografía e as súas ferramentas de traballo
2. Os sistemas de información xeográfica (SIX)

O ESCENARIO FÍSICO DAS ACTIVIDADES HUMANAS

1. As grandes unidades do relevo terrestre
2. O relevo, os ríos e as costas de Europa
3. As unidades do relevo de España
4. As costas e os ríos de España
5. As paisaxes da Terra
6. As paisaxes de Europa
7. As paisaxes de España (I)
8. As paisaxes de España (II)

PRIMEIRO TRIMESTRE: OUTUBRO

TEMA 1. A ORGANIZACIÓN POLÍTICA DAS SOCIEDADES

1. O Estado como organización política da sociedade
 2. Os Estados do mundo e as relacións internacionais
 3. O Estado e a globalización
 4. A organización territorial de España
 5. O Estado das Autonomías
 6. Estudo de caso. *A Unión Europea*
 7. Análise de problemas. *As organizacións non-gobernamentais*
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

PRIMEIRO TRIMESTRE: OUTUBRO –NOVEMBRO

TEMA 2. A ORGANIZACIÓN ECONÓMICA DAS SOCIEDADES

1. As actividades económicas
 2. Os factores de produción
 3. Os sectores económicos
 4. Os sistemas económicos
 5. Coñece. *Os sectores económicos da Unión Europea*
 6. Coñece. *A economía da Unión Europea*
 7. Estudo de caso. *Que é unha crise económica?*
 8. Análise de problemas. *O mercado laboral: Como aumentar as vosas expectativas?*
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

PRIMEIRO TRIMESTRE: NOVEMBRO

TEMA 3. A AGRICULTURA, A GANDARÍA, A PESCA E A SILVICULTURA

1. A agricultura
 2. As paisaxes agrarias
 3. Análise de problemas. *Sistema de subsistencia versus sistema de mercado*
 4. A gandaría
 5. A actividade pesqueira
 6. A explotación forestal
 7. Coñece. *O sector primario en España*
 8. Descubre. *As paisaxes agrarias en España*
 9. Impacto humano. *É posible reducir os impactos negativos das actividades agrarias?*
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

PRIMEIRO TRIMESTRE: NOVEMBRO –DECEMBRO

TEMA 4. A MINARÍA, A ENERXÍA E A CONSTRUCCIÓN

1. A obtención de materias primas
 2. A enerxía. As fontes non-renovables
 3. As fontes de enerxía renovables
 4. A construción. A situación en España
 5. Impacto humano. Canteiras, graveiras e vertedoiros
 6. Análise de problemas. A xestión dos residuos nucleares
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

SEGUNDO TRIMESTRE: XANEIRO

TEMA 5. A INDUSTRIA

1. A actividade industrial
 2. As revolucións industriais
 3. A Terceira Revolución Industrial
 4. Localización e deslocalización industrial
 5. Coñece. *As actividades industriais en España*
 6. Estudo de caso. *As multinacionais españolas do século XXI*
 7. Análise de problemas. *Producir máis barato, a cambio de que?*
 8. Impacto humano. *A industria petroquímica*
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

SEGUNDO TRIMESTRE: XANEIRO-FEBREIRO

TEMA 6. OS SERVIZOS, A COMUNICACIÓN E A INNOVACIÓN

1. O sector terciario
2. As actividades do sector terciario. A sanidade e a educación en España

3. A tecnoloxía e os medios de comunicación
 4. A investigación, o desenvolvemento e a innovación
 5. Estudo de caso. *I+D+i en España*
 6. Análise de problemas. *As redes sociais virtuais e as relacións humanas*
- Obradoiro de Xeografía – Síntese*

TEMA 7. OS TRANSPORTES E O TURISMO

1. Os sistemas de transporte
2. As funcións do transporte e as súas redes
3. O turismo e a súa importancia económica
4. Coñece. *Os transportes e o turismo en España*
5. Estudo de caso. *O transporte dos produtos agrarios*
6. Impacto humano. *A taxa turística*

Obradoiro de Xeografía – Síntese

TEMA 8. AS ACTIVIDADES COMERCIAIS E OS FLUXOS DE INTERCAMBIO

1. As actividades comerciais
2. O comercio interior. *O consumo nos fogares españois*
3. O comercio exterior. *As exportacións e as importacións españolas*
4. O comercio internacional nun mundo global
5. O comercio desigual nun mundo global
6. Análise de problemas: *A débeda externa*
7. Impacto humano. *Somos consumidores responsables?*

Obradoiro de Xeografía - Síntese

ATLAS TEMÁTICO DO MUNDO

TERCEIRO CURSO: HISTORIA

TERCEIRO TRIMESTRE: MARZO

TEMA 9. O NACEMENTO DO MUNDO MODERNO

1. Pregunta clave. *Por que a Idade Moderna se inicia no século XV?*
2. O Humanismo, unha revolución cultural
3. Viaxa ao pasado. Erasmo de Róterdam, príncipe dos humanistas
4. O enigma. *Cómo se imprimía un libro?*
5. A Reforma protestante
6. A Contrarreforma católica

Obradoiro de Historia – Síntese

TEMA 10. O RENACEMENTO, UNHA NOVA CONCEPCIÓN DA ARTE

1. Pregunta clave. *O Renacemento, ruptura ou retorno ao pasado?*
2. Viaxa ao pasado. *Os Medici, unha familia de mecenas*
3. O Renacemento italiano

4. O enigma. *Como se consegue a profundidade na pintura?*
 5. A expansión do Renacemento en Europa
 6. Descubre. *O Renacemento en España*
- Obradoiro de Historia – Síntese*

TERCEIRO TRIMESTRE: ABRIL

TEMA 11. A ÉPOCA DOS GRANDES DESCUBRIMENTOS XEOGRÁFICOS

1. Pregunta clave. *Que nova monarquía crearon os Reis Católicos?*
 2. Descubre. *Cómo se organizou a nova monarquía?*
 3. Recuperación económica e desigualdade social
 4. A chegada a un novo continente
 5. O enigma. *Cal foi o erro de Colón?*
 6. Viaxa ao pasado. *Yoali, un campesiño azteca*
 7. Arte e sociedade. *A arte precolombina e as teocracias*
- Obradoiro de Historia – Síntese*

TERCEIRO TRIMESTRE: ABRIL-MAIO

TEMA 12. O AUXE DA MONARQUÍA HISPÁNICA

1. Pregunta clave. *Como se formou o Imperio hispánico?*
 2. Reaccións ante o poder dos Austrias
 3. Os esforzos por manter o Imperio
 4. América, un territorio por explorar
 5. Viaxa ao pasado. *Diego emprende a conquista do Imperio inca*
 6. O imperio das Indias Occidentais
 7. O enigma. *Que foi a revolución dos prezos?*
- Obradoiro de Historia – Síntese*

TERCEIRO TRIMESTRE: MAIO-XUÑO

TEMA 13. A DECADENCIA DO IMPERIO DOS AUSTRIAS

1. Pregunta clave. *Por que entrou en declive o Imperio hispánico?*
 2. A perda da hexemonía en Europa
 3. A crise demográfica e económica
 4. Privilexio social e mentalidade rendista
 5. Viaxa ao pasado. *Mateo, un pícaro na cidade da Corte*
 6. Arte e sociedade. *Quen matou o Comendador?*
- Obradoiro de Historia – Síntese*

TEMA 14. A EUROPA DO SÉCULO XVII

1. Pregunta clave. *Foi o século XVII unha época de crise en Europa?*
2. A Europa dos monarcas absolutos
3. *Viaxa ao pasado. María de Molina, unha dama na Corte do Rei Sol*

4. Os parlamentos, contra o poder absoluto
5. Conflitos na Europa do século XVII
6. *O enigma. Por que unha guerra puido durar trinta anos?*

Obradoiro de Historia – Síntese

TEMA 15. A CIENCIA E A ARTE DO BARROCO

1. Pregunta clave. *Naceu a ciencia moderna no século XVII?*
2. O enigma. *Por que foi xulgado Galileo?*
3. O espírito do Barroco
4. A arquitectura e a escultura barrocas
5. *Viaxa ao pasado. O padre Francisco descobre o Barroco americano*
6. A pintura do Barroco
7. Descubre. *O Século de Ouro da pintura española*

Obradoiro de Historia - Síntese

PROXECTO TIC: AS PEGADAS DO NOSO PASADO: ONDE VIVIAMOS?

6. CONCRECIÓNS METODOLOXICAS.

6.1. METODOLOXÍA XERAL E ESPECÍFICA

Para traballar as competencias clave relacionadas co dominio emocional e as habilidades sociais terán un especial protagonismo as actividades de planificación e execución de tarefas en grupo que favorezan o diálogo, a escoita, a cooperación e a confrontación de opinións.

A forma de avaliar o nivel de competencia alcanzado será a través da aplicación dos coñecementos e as habilidades traballadas. Agora ben, as competencias supoñen un dominio completo da actividade en cuestión; non son só habilidades, aínda que estas sempre estean presentes. Polo tanto, ademais das habilidades, teranse en conta tamén as actitudes e os elementos cognitivos.

Aspectos xerais

- Partir da competencia inicial do alumnado.
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe.
- Potenciar as metodoloxías activas e participativas:
 - Combinar traballo individual e cooperativo.
 - Aprendizaxe por proxectos.
- Enfoque orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas.
- Uso habitual das TIC incluído os smartphones previo permiso do profesorado.
- Papel facilitador do profesorado.

Estratexias metodolóxicas

- Memorización comprensiva.

- Indagación e investigación sobre documentos, textos, prensa, etc.
- Elaboración de síntesis.
- Análise de documentos, gráficos, mapas, táboas de datos.
- Comentarios de textos, gráficos, mapas...
- Resolución de problemas.
- Estudio de casos (proxectos).
- Exposición oral de contidos e pequenas investigacións.
- Visitas didácticas

Exemplo de secuenciación de traballo na aula

- Motivación:
- Actividade de exploración de ideas e coñecementos previos.
- Formulación de cuestións que favorezan o conflito cognitivo, presentándolles interrogantes que motiven o seu interés por iniciar o estudo.
- Presentación da actividade con mapas, gráficos, textos, fotos, etc, actividades sobre coñecementos previos e adquiridos de cara favorecer o coñecemento dos contidos e o pensamento crítico.

Información do profesorado:

- Información básica para todo o alumnado.
- Información complementaria para reforzo e apoio.
- Información complementaria para afondamento e ampliación.

Traballo persoal:

- Lectura e comprensión de textos.
- Análise de documentos, pequenas investigacións, etc.
- Resposta a preguntas.
- Resolución de problemas.
- Comentario de documentos, mapas, imaxes, etc.
- Elaboración de mapas, gráficas, síntesis ou mapas conceptuais.
- Memorización comprensiva.
- Exposición oral ante a clase de contidos traballados en grupo ou individualmente

Avaliación:

- Análise de producións: caderno, traballos dixitais, mapas, comentarios, etc.
- Exposicións orais.
- Probas escritas.
- Traballos individuais e en grupo.
- Observación do traballo na aula.

7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS E ORGANIZATIVOS

Recursos Didácticos

Para cada tema os Recursos Didácticos dos que se dispón son os seguintes:

1. Libro do Alumno e da Alumna

O Libro do Alumno e da Alumna consta de 15 temas para o Primeiro Curso da Materia Xeografía e Historia da Educación Secundaria Obrigatoria.

2. Cadernos de Actividades

Os Cadernos de Actividades serven para reforzar contidos básicos do Libro do Alumno e da Alumna. Por outro lado, en combinación co resto de materiais, constitúen un instrumento para atender as necesidades individuais do alumnado, xa que permiten practicar aqueles coñecementos que secuencian os distintos temas.

3. Recursos Didácticos

Enderezos da Internet. Cada tema dispón de enderezos da Internet que serven para reforzar e complementar os contidos, habilidades e competencias traballadas en cada tema.

Actividades de Avaliación Inicial. Unha páxina de actividades deseñadas para avaliar os coñecementos previos do alumnado antes de iniciar o estudo de cada un dos temas.

Actividades de Reforzo e Ampliación. Unha páxina de actividades de reforzo e outra de ampliación permiten consolidar os coñecementos dos contidos do tema e ampliar algúns aspectos importantes.

Actividades de Avaliación Final. Dez preguntas seguindo o modelo das avaliacións de diagnóstico para a Educación Secundaria Obrigatoria permiten avaliar o nivel de logro de cada un dos Estándares de Aprendizaxe acadado polos alumnos.

- O libro de Texto: Xeografía e Historia. XH 3.1 e 3.2. Ed. Vicens Vives.
- Para os PENDENTES: Xeografía e Historia. XH 3.1 e 3.2. Ed. Vicens Vives.
- TIC: Internet, test e xogos dixitais, blog de aula...e smartphones do alumnado cando o profesorado o requira e o permita baixo a súa responsabilidade.
- Apps informáticas.
- Xornais e Revistas. Mapas, Atlas e esferas.
- Biblioteca do centro.

8. AVALIACIÓN DO ALUMNADO

8.1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

No caso da Avaliación, os procedementos e instrumentos de avaliación serán a observación e seguimento sistemático do alumnado, é dicir, tomaranse en consideración todas as producións que desenvolva, tanto de carácter individual como grupal: traballos escritos, exposicións orais e debates, actividades de clase, investigacións, actitude ante a aprendizaxe, precisión na expresión, autoavaliación...

As Avaliacións Iniciais, nas que valoraremos os coñecementos previos que se teñen sobre cada un dos aspectos avaliados antes de iniciar un tema ou unidade didáctica valorando se: son suficientes, se deben mellorar ou se descoñecen.

As Avaliacións Trimestrais para realizar ao final de cada trimestre e que facilitará a avaliación de grandes bloques de contidos, estándares e competencias.

En todo caso, os procedementos de avaliación serán variados, de forma que poidan adaptarse á flexibilidade que esixe a propia avaliación.

A Avaliación realizarase igualmente a través dos Criterios de Avaliación e os Estándares de Aprendizaxe que poderemos avaliar a través da Rúbrica de Avaliación. Igualmente poderemos levar a cabo unha Avaliación Competencial a partir da rúbrica proposta: *Avaliación das Competencias Clave*.

O grao de adquisición dos obxectivos que se queren acadar tanto respecto dos Estándares de Aprendizaxe como das Competencias Clave valorarase, á súa vez, a partir de catro niveis de logro:

LOGRO – NIVEL 1: Logro non alcanzado.

LOGRO – NIVEL 2: Logro básico.

LOGRO – NIVEL 3: Logro medio.

LOGRO – NIVEL 4: Logro avanzado.

O nivel de cumprimento destes obxectivos en relación cos criterios de avaliación fixados non debe ser medido de forma mecánica, senón con **flexibilidade**, e tendo en conta a situación do alumno, o curso en que se atopa, ademais das súas propias características e posibilidades. Á súa vez, a avaliación, cumpre, fundamentalmente, unha **función formativa**, porque lle ofrece ao profesorado uns indicadores da evolución dos sucesivos niveis de aprendizaxe dos seus alumnos, coa conseguinte posibilidade de aplicar mecanismos correctores das insuficiencias advertidas. Por outra banda, eses indicadores constitúen unha fonte de información sobre o mesmo proceso de ensino. Por iso, os criterios de avaliación veñen a ser un referente fundamental de todo o proceso interactivo de ensino e aprendizaxe.

8.2. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Desenvolvemento de temas, mapas, gráficos, textos.
- Compresión de textos.
- Resolución de exercicios.
- Completar frases, relacionar conceptos ou termos.
- Identificar elementos xeográficos en mapas.

- Resposta a preguntas ou cuestións.
- Cuestións Verdadeiro/Falso.
- Elaboración de gráficas, esquemas e resúmenes.
- Lectura expresiva.

Observación e rexistro:

- Cuestionarios.
- Listas de control.
- Caderno do alumno.

Nas unidades desta materia, realizarase un proceso de avaliación continua. Nas actividades avaliarase, tanto a calidade dos traballos, como o interese e a participación nela, así como a coordinación e o diálogo nos traballos realizados en grupo.

Ó comezo do curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

A avaliación formativa ou orientadora faise durante o proceso de aprendizaxe, observando sistematicamente o progreso, dificultades,... do alumno en dito proceso.

A avaliación sumativa ou final faise ó remate do proceso de aprendizaxe determinando se o alumno adquiriu as capacidades requiridas e en qué grao.

A avaliación ordinaria:

Farase en tres avaliacións, de tal xeito que os contidos mínimos das primeiras avaliacións poden estar presentes nas seguintes e segundo os criterios de cualificación que se explicitan.

Os instrumentos de avaliación a utilizar co fin de coñecer o grao de comprensión dos conceptos e procesos, son:

A observación directa, que nos informa sobre:

- Interese polo traballo.
- A relación cos compañeiros.
- A participación no traballo de grupo.
- A participación en debates e exposicións.
- A realización de sínteses mediante esquemas, resúmenes ou gráficos.

Caderno ou traballos sexan en papel ou dixital que recolle tódalas actividades realizadas ó longo do curso (cos apuntes, traballos, actividades, documentos,...), infórmanos sobre:

- A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos.
- A comprensión dos mesmos.
- A capacidade de síntese e análise.
- A comprensión e desenvolvemento das actividades.
- A utilización das fontes de información.
- Probas escritas e traballos individuais e en grupos.

Nos traballos avaliarase a calidade, exposición, coordinación, interese e participación.

É importante realizar ó remate de cada unidade didáctica algún repaso de actividades representativas que nos informen do grao de comprensión da unidade.

Sempre adecuándose ás modalidades citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial utilizarase medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Podcast, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

As probas escritas serven para que o alumno se dea conta dos seus avances e dificultades, o tempo que nos permiten detectar qué conceptos, procedementos ou actitudes deben ser reforzados.

8.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os **criterios** para cualificar os alumnos serán os seguintes:

- Probas escritas (exames) ou dixitais nas que os alumnos deberán contestar a preguntas tanto teóricas como prácticas.
- No caso de ter cadernos do traballo físico ou dixital. O alumnado deberán ter a o día o seu caderno cos diferentes exercicios e esquemas que se van realizando na aula.
- Ter unha actitude positiva e participativa na aula, tanto no que se refire o seu interese, como no que se refire ao traballo e ao esforzo.
- A ponderación dos exames escritos, dixitais ou traballos específicos na nota de avaliación será como mínimo do 80%, dependendo do número de exames feitos, cada avaliación terá como mínimo dous exames.
- A ponderación de outros traballos, cuestión, tests e as actividades diarias da clase que se realicen durante a avaliación será como máximo do 20%, dependendo do número de traballos feitos.
- Para poder aprobar cada avaliación será imprescindible obter unha calificación de 5 ou superior na nota ponderada dos exames feitos en dita avaliación.
- Ter unha avaliación suspensa implica a obrigação de recuperala, non a recupera facendo media coas demais avaliacións.
- Cada exame sinalará o valor de cada unha das preguntas.
- Nas notas da avaliación, que só admiten números enteiros, aplicarase o seguinte criterio:
 - Si o alumno obtivo como promedio unha cifra enteira, transcribírase esta sen alteracións nas actas.
 - Si o alumno obtivo como promedio unha nota con décimas, na súa transcripción nas actas de avaliación:
 - Redondearase ao enteiro superior no caso de que tales décimas teñan un valor igual ou maior de seis(exemplo: 7,6 se transcribirían nas actas como un 8), sempre que a nota chegue ou supere o 5.
 - Redondearase ao enteiro inferior no caso de que estas teñan un valor inferior a seis(exemplo: 6,4 ou 7,3 se transcribirían como un 6 ou un 7).

- Se algún alumno é descuberto copiando nun exame, falando con compañeiros ou utilizando sistemas electrónicos para copiar, cualificaráselle con un 0, e suspenderá dita avaliación.

O alumnado que ao longo do curso non acaden os obxectivos reflectidos nesta programación deberán realizar exames de recuperación. Estes exames realizaranse segundo o criterio do profesor que imparte a materia, aínda que preferentemente ao final da terceira avaliación, tendo dereito á realización dos mesmos o alumnado que teña unha ou como máximo dúas avaliacións suspensas.

- A nota que obteña na recuperación será a que computa para a final da avaliación ordinaria.
- Poderán facer voluntariamente o exame de recuperación o alumnado que desexe obter máis nota da obtida na avaliación ordinaria, no caso de non superala mantense a obtida na avaliación.
- O exame de avaliación extraordinaria será o mesmo para todos os grupos co fin de homoxeneizar os niveis e coordinar a materia impartida polos diferentes profesores.
- Actividades de reforzo e de ampliación: Despois da realización das probas da última avaliación (datas indicadas no calendario escolar) e durante o tempo entre elas e a proba extraordinaria, realizaránse actividades de reforzo e ampliación segundo o caso. O profesorado poderá ofrecer explicacións dos contidos e diferentes tipos de exercicios ou actividades que intenten solucionar o déficit do alumnado na materia.
- O alumnado e as súas familias serán informados destes criterios de cualificación. Na cortiza da aula e na aula virtual de cada grupo, o profesorado engadirá os criterios. Tamén explicaránse de viva voz nas aulas ao inicio do curso e procuraráse que o alumnado os comprendan. En canto ás familias poderan acudir a páxina web do centro onde se publicará esta programación.

9. AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE E INDICADORES DE LOGRO

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, a través dos indicadores de logro incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados da aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Os indicadores de logro permítenos avaliar en cinco niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente, ao mesmo tempo, avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acade os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, á súa vez, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensino e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo do alumnado celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

Indicadores de logro do proceso de ensino nunha escala de 1-4

1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
6. Combínase o traballo individual e en equipo.
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
9. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.

Indicadores de logro da práctica docente nunha escala de 1-4

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.

4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

10. RECUPERACIÓN E PROBAS EXTRAORDINARIAS

RECUPERACIÓN PARA OS ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES DOUTROS CURSOS

Tal e como establece o apartado 22.2 do Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro; aqueles alumnos e alumnas que, excepcionalmente, sexan promocionados de curso polo equipo docente con materias pendentes, deberán facelo cun plan personalizado de recuperación destas materias nas que se terán presentes:

- ✓ Os aspectos relacionados coas expectativas de recuperación das materias pendentes por parte do alumnado.
- ✓ Os Criterios de Avaliación establecidos polo centro e o docente da materia.
- ✓ Os Estándares de Aprendizaxe que desenvolven estes Criterios de Avaliación.
- ✓ Os recursos e o equipo docente para realizar as actividades de recuperación para os alumnos con materias pendentes doutros cursos.

Instrumentos de Avaliación

Fichas e traballos de reforzo.

Reunións trimestrais cos alumnos para falar da súa traxectoria dentro da materia.

Pequenos traballos ou informes individuais por escrito.

Asistencia as horas de recuperación no seu caso, que serán fixadas pola dirección en horario de tarde, donde lle se darán pautas a seguir para un mellor aproveitamento da materia que debe superar coa supervisión do profesor que lle axuda na recuperación da devandita materia.

Sistema de Avaliación

Dúas probas escritas teóricas durante o curso académico, probas eliminatorias se son superadas durante a o devandito curso. De no seren así, poderán presentarse a unha proba final que terá lugar no mes de maio ou no mes de setembro, se tamén suspende esta última.

Deberán realizar tamén como mínimo dous traballos a desenvolver ao longo do curso, baixo as directrices do profesorado encargado do alumnado pendente ou polo xefe do Departamento.

Metodoloxía

Reunións periódicas cos alumnos para complementar as súas actividades e estudo dos temas por parte deles para intentar a consecución dunha construción conceptual, procedimental e actitudinal axeitada a súa evolución.

11. PROCEDEMENTOS NO CAMBIO DE MODALIDADE EN BACHARELATO

Non procede.

12. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

Ó comezo de curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

Valorarase os coñecementos previos que se teñen sobre cada un dos aspectos avaliados antes de iniciar un tema ou unidade didáctica valorando se: son suficientes, se deben mellorar ou se descoñecen.

Data prevista de realización: Primeiras semanas de outubro.

Proba escrita: Constará dunha relación de preguntas teóricas, mapas físicos, gráfico, tipo test, etc. O obxectivo da proba será determinar o grao de consolidación de contidos previos (referidos ao curso ou etapa anterior) e tamén o nivel do alumnado nas competencias básicas.

Calificarase en base a 10. As probas de Avaliación Inicial parten dos obxectivos, competencias e contidos mínimos que o alumnado debeu adquirir ao finalizar o curso anterior. Teremos por tanto preguntas de contidos (cortas e concretas) e tamén preguntas máis abertas e a desenvolver por parte do alumnado para que nos poidan proporcionar unha información máis global do nivel do alumnado (comprensión lectora, expresión escrita, razonamento, motivación...)

Mecanismo para informar ás familias: No caso de carencias de contidos moi acusada informarase a familia a través do seu titor/a así como a o departamento de Orientación do Centro.

Consecuencias dos resultados da proba: A avaliación inicial permítenos coñecer o punto de partida do proceso de ensino-aprendizaxe. Servirá para marcar o nivel de partida dos novos contidos do curso, o número de alumnos que deben recibir reforzo na aula, apoio fóra da aula, materiais específicos que se necesitan etc.

13. MEDIDAS ATENCIÓN A DIVERSIDADE

A atención á diversidade enténdese como o conxunto de actuacións dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, situacións sociais, culturais, lingüísticas e de saúde do alumnado. Estas medidas oriéntanse a alcanzar os obxectivos e as competencias establecidas para a ESO e réxense polos principios de calidade, equidade e igualdade de oportunidades, normalización, integración e inclusión escolar, igualdade entre mulleres e homes, non-discriminación, flexibilidade, accesibilidade e deseño universal, e cooperación da comunidade educativa.

As aulas amosan unha crecente complexidade e non todos o alumnado pode seguir o mesmo ritmo de aprendizaxe, tanto polo seu propio desenvolvemento psicolóxico como por moi diversas circunstancias persoais e sociais.

Deberán diferenciarse os alumnos que requiren necesidades específicas de apoio educativo en función das súas particularidades, que poden agruparse en estes tres ámbitos:

En primeiro lugar, deberán cubrirse as necesidades educativas especiais.

En segundo lugar, teranse en conta aqueles casos que representan unha incorporación tardía ao Sistema Educativo.

En terceiro lugar, deberá prestárselles unha atención especial a aqueles alumnos que dispoñan dunhas altas capacidades intelectuais.

Por último, prestaráselles igualmente unha atención especial a aqueles alumnos e alumnas con Trastorno por Déficit de Atención e Hiperactividade (TDAH).

Debe sinalarse que a atención a estes catro grupos de alumnos con necesidades específicas de apoio educativo non debe desvirtuar o que debe ser a intención fundamental do centro educativo en xeral e de cada curso en particular, que persegue a educación integral de todos os alumnos e que se materializa na necesaria integración de todo o alumnado.

A orientación é unha actividade educativa con diferentes ámbitos ou dimensións. Por un lado, diríxese á mellora dos procesos de ensino e, en particular á adaptación da resposta escolar á diversidade de necesidades do alumnado; por outro, diríxese a garantir o desenvolvemento das capacidades que facilitan a madurez dos nenos e das nenas, e que lles permitan adquirir unha progresiva autonomía cognitiva, persoal e social ao longo da Educación Secundaria Obrigatoria.

Nos instrumentos de planificación institucional deberán establecerse os mecanismos necesarios para facilitar unha resposta adecuada ás necesidades educativas do alumnado. Estas respostas poden ser de dous tipos:

- As respostas de tipo curricular, que se concretan na elaboración, desenvolvemento e avaliación das adaptacións curriculares con distintos graos de significatividade.
- As respostas organizativas, que teñen que ver coa organización dos recursos humanos e materiais do centro para atender este alumnado e coa planificación das medidas educativas máis adecuadas.

A Orientación Educativa organízase en tres niveis que van desde a acción titorial, desenvolva na aula, e as tarefas orientadoras que realizan os Departamentos de Orientación, ata as actuacións complementarias dos equipos de apoio externo. Aínda que cada un destes niveis ten funcións específicas, complementáanse entre si, dado que comparten a mesma finalidade e obxectivos xerais comúns: a personalización da educación e a contribución ao desenvolvemento dos obxectivos establecidos nesta etapa educativa.

A intervención educativa debe contemplar como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos eles á vez que unha atención personalizada en función das necesidades de cada un.

Para que o alumnado con necesidade específica de apoio educativo ao que se refire o artigo 71 da Lei Orgánica de Educación 2/2006, de 3 de maio e as modificacións que incorpora a LOMCE (Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa) con respecto a dito artigo nos seus apartados 1 e 2, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu adecuado progreso.

Poderanse tomar medidas de reforzo como o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo. Ditas adaptacións realizaranse buscando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave.

A escolarización do alumnado que se incorpora tardiamente ao sistema educativo realizarase atendendo as súas circunstancias, coñecementos, idade e historial académico.

Cando os alumnos presenten graves carencias na lingua de escolarización do centro, recibirán unha atención específica que será, en todo caso, simultánea á súa escolarización nos grupos ordinarios, cos que compartirán o maior tempo posible do horario semanal.

A escolarización do alumnado con altas capacidades intelectuais, identificado como tal polo persoal coa debida cualificación e nos termos que determinen as administracións educativas, flexibilizarase de forma que poida anticiparse un curso ao inicio da escolarización na etapa ou reducirse a súa duración, cando se prevea que son estas as medidas máis adecuadas para o desenvolvemento do seu equilibrio persoal e da súa socialización.

A acción titorial está ligada a unha visión integral da educación, cuxo fin é a formación de persoas que, ademais de dispor de coñecementos, desenvolvan o conxunto das súas potencialidades e saiban desenvolverse no mundo actual.

O Plan de Acción Titorial tenderá a favorecer o seguemento personalizado do proceso de aprendizaxe do alumnado e establecerá medidas que permitan manter unha comunicación fluída coas familias, tanto co fin de intercambiar informacións sobre aqueles aspectos que poidan resultar relevantes para mellorar o proceso de aprendizaxe dos alumnos, como para orientalos e promover a súa cooperación.

Así mesmo, asegurará a coherencia educativa no desenvolvemento das programacións mediante procedementos de coordinación do equipo educativo que permitan adoptar acordos sobre a avaliación e sobre as medidas que deben poñerse en marcha para responder as necesidades detectadas.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.1. FOMENTO DA LECTURA. COMPRESIÓN LECTORA. EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

Fomento da Lectura. Comprensión Lectora.

Os obxectivos do noso proxecto para a Educación Secundaria Obrigatoria:

- Potenciar o gusto pola lectura, as habilidades de lectoescritura e as capacidades reflexivas inherentes a unha lectura en valores desde a certeza que son a base da aprendizaxe.
- Tódalas semanas hai programada unha hora de lectura. É unha sesión que vai rotando ao longo das sesións. Na lectura de Xeografía e Historia traemos textos fotocopiados de lecturas relacionadas, xeralmente de ciencia ,investigación e curiosidades da natureza. Tamén poden facerse lecturas clásica coma as de Xulio Verne e outros de interese.
- Sumar e coordinar os esforzos das distintas áreas curriculares e das familias para facer posíbel os citados propósitos.
- Desenvolver estratexias de lectura reflexiva que favorezan as potencialidades do alumnado para realizar unha lectura en valores.
- Promover a reflexión e o diálogo arredor ás lecturas entre o alumnado como medio para iniciar postas en común das propias motivacións, valores ou opinións.
- Entender a lectura como unha fonte de coñecemento, de enriquecemento lingüístico e desenvolvo moral imprescindible na nosa sociedade.
- Favorecer o coñecemento das unidades lingüísticas do castelán e o galego e das súas combinacións observando as semellanzas entre ambos os dous.
- Potenciar o coñecemento do inglés e a produción e comprensión oral ou escrita de diversos tipos de texto neste idioma.
- Estimular a elaboración propia de textos a través da lectura comprensiva de modelos, así como o interese por compartir e comentar estas creacións individuais.
- Incentivar reflexións argumentadas e coherentes sobre a forma e o tema das lecturas que sirvan para definir olladas persoais que respecten unha base textual.
- Suscitar a análise e a vivencia estética das manifestacións literarias.
- Fomentar o uso da biblioteca e da aula de informática utilizándoas como espazos privilexiados de aprendizaxe e goce.
- Activar bibliotecas de aula xestionadas polos alumnos coa intención de fortalecer vínculos de complicidade e diálogo a partir das súas experiencias lectoras.
- Para o presente curso temos no proxecto lector o seguinte libro de referencia:
El Mapa Fantasma. Steven Johnson.
- Impulsar un uso produtivo das TIC que permita localizar e seleccionar datos e informacións de maneira áxil e eficiente, empregando as novas tecnoloxías como instrumentos de motivación, de comunicación e de acceso á lectura.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.2. TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN

Na actualidade a introdución e xeneralización do uso das Tecnoloxías da Información e a Comunicación tanto na redonda social do alumnado como, especificamente, no ámbito escolar fan necesario que os educandos se familiaricen con esta nova realidade desde idades o máis temperás posibles.

O termo TIC engloba, ademais, unha gran diversidade de realidades sociais e educativas ás que o profesorado lles deberá facer fronte desde a aula. Para estruturar adecuadamente o traballo educativo das TIC no Primeiro Curso de Primaria enfrontaremos este novo reto educativo a partir destes tres obxectivos:

- a) Levar a cabo unha primeira aproximación á adquisición das habilidades e destrezas directamente relacionadas coas ferramentas informáticas.
- b) Iniciar a familiarización do alumnado coas redondas comunicativas e sociais que supoñen as TIC na súa máis ampla acepción.
- c) Desenvolver a propia tarefa educativa a través do uso dos novos medios e ferramentas que achegan as TIC.

O primeiro destes tres obxectivos sería de carácter instrumental e psicomotriz. O alumnado empezaría a familiarizarse coas redondas informáticas e, moi especialmente, co uso do rato e as habilidades psicomotrices que require o seu uso.

No segundo obxectivo, a familiarización coas novas redondas comunicativas e sociais que supoñen as TIC, desenvolverase a capacidade do alumnado para identificar e comprender algunhas das realidades tecnolóxicas e de comunicación que están presentes na súa redonda inmediata. Para isto, sería conveniente integrar de forma transversal nas diferentes áreas de coñecemento a análise de mensaxes ou contidos ofrecidos a través dos chamados mass-media, principalmente a televisión.

Así mesmo, ao longo deste segundo obxectivo, sería interesante que o alumnado tivese unha noción das novas realidades xurdidas na redonda da informática e da Internet.

Un terceiro obxectivo, e non menos ambicioso, centraríase na transformación dos procesos de aprendizaxe a partir do uso das novas ferramentas e realidades tecnolóxicas. Non se trataría polo tanto, unicamente, de introducir cambios menores ou puntuais nas actividades formativas senón de iniciar a capacitación do alumnado na aplicación dos coñecementos e Competencias Clave que vaia adquirindo na redonda das TIC:

Por último, polo atractivo que os formatos dixitais teñen para o alumnado cabería incidir no uso das TIC nos procesos de desenvolvemento e potenciación das Competencias Clave relacionadas coa lecto-escritura.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.3. CONVIVENCIA

Na clase de Xeografía e Historia fanse comentarios sobre valores e sobre actitudes, resulta ser un lugar adecuado para favorecer a convivencia escolar, promovendo un ambiente de respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar. A materia de Xeografía e Historia permite a través dos contidos, as imaxes e os textos, e desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz.

Na educación actual é cada vez máis necesario dispor dun currículo no que valores, saberes, prácticas e comportamentos teñan como finalidade común conseguir que no futuro as alumnas e os alumnos participen plenamente nunha sociedade tolerante, solidaria, responsable e dialogante. A Educación cívica e constitucional contribúe a desenvolver este novo reto educativo propiciando a adquisición de habilidades e virtudes cívicas para exercer a cidadanía democrática, desenvolvendo o coñecemento das nosas institucións e do noso ordenamento xurídico básico e favorecendo a convivencia en sociedade.

Así, este elemento educativo transversal pretende o desenvolvemento das alumnas e os alumnos como persoas dignas e íntegras, o que esixe reforzar a autonomía, a autoestima e o afán de superación, e favorecer o espírito crítico para axudar á construción de proxectos persoais de vida. Tamén se contribúe a mellorar as relacións interpersoais na medida en que a educación cívica e constitucional favorece a utilización sistemática do diálogo. Para isto, propóñense actividades que favorecen a convivencia, a participación, o coñecemento da diversidade e das situacións de discriminación e inxustiza, que deben permitir consolidar as virtudes cívicas necesarias para unha sociedade democrática.

Desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, débense fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz, e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia. Respecto a iso, queremos subliñar que o decreto 86/2015, destaca de forma significativa a prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.

A educación en valores na materia de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia, está presente en todo o proxecto curricular e reforzase no traballo diario na aula, valorando:

- O diálogo e as actitudes críticas e tolerantes.
- O esforzo e os hábitos de traballo.
- Os valores democráticos e os dereitos e liberdades asociados.
- A diversidade social e cultural do planeta.
- O respecto polo patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e a responsabilidade na súa conservación.

Así mesmo, contribúese a adquirir o coñecemento dos fundamentos e os modos de organización das sociedades democráticas, a valorar positivamente a conquista dos dereitos

humanos e a rexeitar os conflitos entre os grupos humanos e as situacións de inxustiza.

A identificación dos deberes cidadáns e a asunción e exercicio de hábitos e virtudes cívicas adecuadas á súa idade na redonda escolar e social, permitirá que os futuros cidadáns se inicien na construción de sociedades máis cohesionadas, libres, prósperas, equitativas e xustas.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.4 OUTROS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Ademais dos elementos transversais especificamente traballados nos anteriores epígrafes do apartado 9 desta Programación Didáctica, e tal e como se establece no Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, traballaranse de forma específica os seguintes elementos transversais:

- a) O desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- b) A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto aos homes e mulleres por igual, ás persoas con discapacidade e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- c) A prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico. Evitaranse en todo caso comportamentos sexistas e estereotipos que supoñan discriminación.
- d) Elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, o abuso e maltrato ás persoas con discapacidade, as situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das Tecnoloxías da Información e da Comunicación, así como a protección ante emerxencias e catástrofes.
- d) Fomento da alimentación equilibrada e da actividade física moderada como fontes de saúde.

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Ante a posibilidade de continuar na situación excepcional que se presenta neste curso académico e que implica a posibilidade da realización de clases presenciais, semipresenciais e non presenciais. O Departamento non contempla polo de agora fomentar e organizar actividades complementarias e extraescolares, no caso que a situación evolucione favorablemente e sexa factible realizar actividades, propón as seguintes:

As actividades constitúen un dos eixes fundamentais do proceso de aprendizaxe xa que na súa realización o alumnado adquire un papel activo. Realizaranse actividades nas que o alumnado deba despregar a súa capacidade de actuación, de reflexión e de creación. Fundamentalmente, os tipos de actividades que se presentan son os seguintes:

- Actividades referidas á comprensión de contidos conceptuais e ao establecemento de relacións entre estes. Realización dun vocabulario xeográfico e histórico (os alumnos/as elaborarán un glosario de termos que terán que presentar á profesora/or),
- Actividades de síntese de información, realización de esquemas, resumos, toma de apuntes en clase.
- Actividades de análise e interpretación de fontes históricas de diferente natureza: textos, gráficos, obras de arte, mapas históricos, debuxos satíricos, esbozo de batallas, carteis propagandísticos, obras cinematográficas, obxectos, etc.
- Redacción de traballos de temática histórica, pequenos traballos de investigación ofrecendo un guión delimitando os apartados sobre os que queremos obter información.
- Outras saídas de interese coordinadas con outros departamentos didácticos.

Os obxectivos para conseguir coa realización de actividades complementarias e extraescolares son:

- ✓ Favorecer o desenvolvemento persoal dos alumnos e o seu acceso ao patrimonio cultural, sen discriminación ningunha por razóns de sexo, raza, capacidade ou orixe social.
- ✓ Adaptarse ás peculiaridades e intereses individuais dos alumnos.
- ✓ Responder ás esixencias dunha sociedade democrática, complexa e tecnificada.
- ✓ Compensar as desigualdades sociais, culturais ou por razón de sexo, sen incorrer no favoritismo, pero tendo en conta as diversas capacidades dos alumnos.
- ✓ Preparar a inserción na vida activa, para o desempeño das responsabilidades sociais e profesionais propias da existencia adulta.
- ✓ Completan a formación mínima que deben recibir todo o alumnado.
- ✓ Son actividades que non poden formar parte do horario lectivo, é dicir, do horario que comprende a xornada escolar, incluídos os períodos de descanso que se establecen entre dúas clases consecutivas.
- ✓ Teñen carácter voluntario, polo que ningún alumno pode ser obrigado a asistir a ditas actividades.
- ✓ Non forman parte do proceso de avaliación individual polo que pasa o alumnado para a superación das distintas ensinanzas que integran os plans de estudos, aínda que o proxecto debe ser avaliado como parte do plan anual de actuación do centro educativo.
- ✓ Non poden constituír motivo nin medio de discriminación ningún para ningún membro da comunidade educativa.
- ✓ Non poden ter carácter lucrativo.
- ✓ Deben incluírse na programación xeral anual, unha vez aprobadas polo Consello Escolar do centro.
 - Saídas a museos. Belas Artes, Museo Arqueolóxico e Torre de Hércules.
 - Saídas a Centros arqueolóxicos e Museo Romano de Cambre.
 - Posibilidade de participación no proxecto "Terra".
 - Visita a A Coruña, cidade vella e modernista.
 - Visita a Betanzos (Centro do Gravado, Museo das Mariñas e Zona Monumental)
 - Visitas a entidades como La Voz de Galicia, Coca-Cola.
- ✓ Cada unha das actividades abarca 5 ou 6 períodos lectivos, unha mañá; dependendo do horario marcado pola institución a visitar.

Plan de reforzo e recuperación

3º ESO

Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas por non desenrolados polo alumnado no curso anterior.

Na previsión dos tres posibles contextos: presencial, semipresencial e telemática usaranse os seguintes instrumentos:

Instrumentos.

A través de medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Podcast, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Youtube, Genially, Educaplay, Socrative, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

O procedemento de comunicación entre o profesorado do Departamento con o alumnado ou as familias utilizará, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.

Metodoloxía.

O Departamento procurará que sexa participativa, ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua a pesar dos evidentes problemas que presenta a ensinanza non presencial: tras a presentación dos conceptos e procedementos por parte do profesor a través de documentos, vídeos, presentación, modelos interactivos ou vídeoconferencias, o alumnado ten que facer por si mesmo os traballos, mapas, imaxes, gráficas, portfolios ou comentarios propostos.

Ferramentas de Avaliación.

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán os instrumentos telemáticos citados anteriormente e que constan na programación, están deseñados de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado, sempre adecuándose ás modalidades xa citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial.

As actividades serán concretadas a través de traballos, exercicios e exames que poderán pedirse de xeito escrito e presentados de forma telemática. Ademais deberán ser entregados no prazo de tempo marcado polo profesor.

Nesta situación resulta esencial a independencia e una axeitada organización por parte do alumnado para atender eficazmente ás tarefas académicas e a vida familiar.

No referente ó alumnado sen conectividade, non existe, pode darse algún caso con conectividade baixa ou cun computador a compartir e continuaremos con o fomento do uso e con gran rendemento dos teléfonos móbiles.

20. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente, a través dos Estándares de Aprendizaxe incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados de aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Á súa vez, estes Estándares valóranse a partir dos indicadores de logro, que nos permiten avaliar en catro niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente tamén avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acadese os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, ao mesmo tempo, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os Estándares de aprendizaxe e, se é o caso, os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensinanza e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo de alumnos celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente.

O equipo docente deberá adoptar as medidas ordinarias ou extraordinarias máis adecuadas. Estas medidas fixaranse en plans de mellora de resultados colectivos ou individuais, que permitan solventar as dificultades, en colaboración coas familias e mediante recursos de apoio educativo.

Como ferramenta auxiliar para reflexionar e valorar a actividade docente temos unha Rúbrica da Práctica docente na que se valoran os seguintes aspectos:

- ✓ Temporalización das unidades e dos contidos. Planificación das unidades didácticas ao longo do curso e temporalización dos contidos que se deben abordar en cada unidade.
- ✓ Exposición da información. Claridade nas explicacións docentes, cunha recepción e cunha interacción adecuada co alumnado para comprobar a asimilación das informacións transmitidas.
- ✓ Eficacia das actividades e recursos. Elección e uso adecuados das actividades e recursos empregados para a consecución dos obxectivos didácticos e dos criterios de Avaliación formulados.

Diversidade de recursos. Uso de gran diversidade de recursos e materiais, incluíndo as TIC e o uso educativo dos medios de comunicación, para fomentar unha aprendizaxe ampla e unha boa motivación do alumnado.

Estratexias de motivación do alumnado. Elaboración de propostas que animen o alumnado a desenvolver as súas capacidades en función dos seus propios intereses e a manter o interese e o esforzo durante a súa aprendizaxe.

Interacción co alumnado. Relación fluída do docente co alumnado favorecendo con isto o desenvolvemento das actividades de aprendizaxe.

Avaliación das aprendizaxes. Avaliación dos Contidos e das Competencias adquiridos a través dos Estándares de Aprendizaxe.

Rúbrica de Avaliación da Práctica Docente				Aspectos positivos que se poden destacar	Aspectos que se poden mellorar	Plans ou propostas de mellora
	Pouco Satisfactori	Satisfactori	Moi Satisfactori			
Temporalización das unidades e dos contidos						
Exposición da información						
Eficacia das actividades e recursos						
Diversidade de recursos						
Estratexias de motivación do alumnado						
Interacción co alumnado						
Avaliación das aprendizaxes						